

Bundel - Gemeenteraad van 24 september 2026

Agenda bijlagen

Concept besluitenlijst raad 24 september 2026

Motie 2026M03 Reservering deel verwacht resultaat voor verwachte niet-begrote uitgaven

- 0 Vragenhalfuurtje
Overzicht ingediende vragen ex artikel 34 RvO
- 1 Vaststelling raadsagenda 24 september 2026
Voorgesteld besluit:
De raad besluit zonder stemming de agenda van de vergadering van 24 september 2026 vast te stellen.
Agenda raadsvergadering 24 september 2026
- 2 Spreekrecht
Wilt u gebruikmaken van het spreekrecht? Stuur dan ten minste 48 uur voor de vergadering een e-mail met uw naam, adres, telefoonnummer en het agendapunt waarover u wilt "inspreken" naar griffie@roerdalen.nl en wij nemen contact met u op. In onderling overleg wordt dan bepaald hoe we vorm geven aan het spreekrecht. Of bel met de griffie via (0475) 538 888.
- 3 Lijst Ingekomen stukken
Voorgesteld besluit:
Zonder stemming besluit de gemeenteraad kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken, periode 27 juni 2026 tot en met 11 september 2026.
01 Raadsvoorstel - Lijst ingekomen stukken
02 Raadsbesluit - Lijst ingekomen stukken
03 Ingekomen stukken raad van 27 juni tot en met 11 september 2026
- 4 Vaststelling besluitenlijst 7 juli 2026
De gemeenteraad besluit, zonder stemming, de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 7 juli 2026 vast te stellen.
01 Concept Besluitenlijst raad 7 juli 2026
02 Motie 2026M01 Werkbaarheid ICT faciliteiten raad rac
03 Motie 2026M02 Restant subsidiebudget incidentele subsidie
- 5 Vaststellen vergaderschema
Voorgesteld besluit:
Het vergaderschema 2027, versie 8 september 2026, vast te stellen.
01 Raadsvoorstel - Vergaderschema 2027
02 Raadsbesluit Vergaderschema 2027
03 Vergaderschema 2027 versie 20260908
- 6 Regiovisie en programmaplan Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg
00 Oplegvel Samen voor veilig NML
01 Raadsvoorstel Regiovisie Samen voor veilig Noord- en Midden-Limburg
02 Raadsbesluit Visie Samen voor Veilig
03 Bijlage Regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg
04 Bijlage Programmaplan Samen voor Veilig 2027-2031
- 7 Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord-, en Midden-Limburg 2026-2033
00 Oplegvel beleidsplan WMO JW NML
01 Raadsvoorstel - Beleidsplan Toezien toezicht & handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026-2033
02 Raadsbesluit beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving WMOjeugdwet
03 Bijlage 2: Beleidsplan Toezien toezicht & handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026-2033
04 Bijlage 3: concept uitvoerend kader Toezien, Toezicht en Handhaving

05 Bijlage 4: Gevraagd Advies ASD Beleidsplan Toezien Toezicht en Handhaving

06 Bijlage 5: Collectieve beantwoording ASD Roerdalen

8 Halfjaarrapportage 2026

00 Oplegvel Halfjaarrapportage

01 Raadsvoorstel - INT Raadsvoorstel - INT RV-Halfjaarrapportage 2026_2

02 Raadsbesluit Halfjaarrapportage

Bijlage 2: Halfjaarrapportage 2026

Bijlage 3: BW2026-8 HJR2026

Besluitenlijst vergadering gemeenteraad Roerdalen

op donderdag 24 september 2026

Aanwezig

Voorzitter: J. van Agtmaal
Griffier: M. Heijnens-Coenjaerts

Leden: mw. R. Dohmen, CDA
T. Joris, CDA
J. Vogels, CDA
L. Wolters, CDA
mw. G. van Elmp, Democraten Roerdalen
I. Goossen, Democraten Roerdalen
R. Joosten, Democraten Roerdalen
F. Peeters, Democraten Roerdalen
C. Thoolen, Democraten Roerdalen
H. van der Linden, Ons Roerdalen
P. Joris, PRO
mw. M. Schotemeijer, PRO
mw. A. Eichholtz, Roerstreek Lokaal!
mw. K. Hermans-Roelofs, Roerstreek Lokaal!
R. Maessen, Roerstreek Lokaal!
W. van Pol, Roerstreek Lokaal!
mw. M. Willems, Roerstreek Lokaal!
R. van Waardenberg, Roerstreek Lokaal!
W. Tegels, Vitaal Perspectief

Tevens aanwezig

Wethouder(s): J. Paffen
R. Slangen
J. Smits
mw. L. Vestjens
R. Vrinzen

Gemeentesecretaris: L. Bijl

Verslaglegging: mw. I-M. Jongen-van den Camp

Verhinderd

Leden: -

Opening

De vergadering wordt geopend om 19.52 uur. Het getrokken volgnummer, dat bepaalt bij welk lid ingeval van hoofdelijke stemming de stemming begint, is nummer 6, de heer R. Joosten.

1. Vaststelling raadsagenda 24 september 2026

Zonder stemming besluit de raad de voorliggende agenda van de vergadering van 24 september 2026 vast te stellen.

2. Spreekrecht burger

Er wordt met inachtneming van de criteria zoals opgenomen in het reglement van orde van de gemeenteraad geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

3. Lijst ingekomen stukken

Zonder stemming besluit de gemeenteraad kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 27 juni tot en met 11 september 2026).

4. Besluitenlijst raadsvergadering 7 juli 2026

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 7 juli 2026 vast te stellen.

5. Vaststellen vergaderschema 2027, versie 8 september 2026

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het raadspresidium, het vergaderschema 2027, versie 8 september 2026, vast te stellen.

6. Regiovisie Samen Veilig Noord- en Midden-Limburg

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, de regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg vast te stellen.

7. Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, het Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026-2 033 vast te stellen.

8. Halfjaarrapportage

Mevrouw A. Eichholtz dient een motie in, namens de fracties van Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PRO, Roerstreek Lokaal! en Vitaal Perspectief, genaamd: Reservering deel verwacht resultaat voor verwachte niet-begrote uitgaven (registratienummer 2026M03).

In de betreffende motie wordt het college opgeroepen:

1. te onderzoeken op welke wijze dergelijke reserveringen gerealiseerd kunnen worden uit het verwachte positieve resultaat 2026, waarbij onttrekkingen altijd via de Raad bekrachtigd moeten worden;
2. te adviseren over de toewijzing en omvang van deze reserveringen op basis van de meest recente beschikbare informatie. De eerdergenoemde onderwerpen zijn hierbij richtinggevend, maar zeker niet bepalend/alles omvattend;
3. de raad uiterlijk twee weken voor de behandeling van de begroting 2027 in de raadsvergadering hierover te informeren.

Kortheidshalve wordt verwezen naar de bij deze besluitenlijst gevoegde motie (registratienummer 2026M03).

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de ingediende motie 2026M03: het college van burgemeester en wethouders geeft aan de motie overbodig te vinden.

Toezeggingen:

Wethouder J. Paffen zegt ter vergadering toe de raad vóór behandeling van de begroting in de raad, te informeren via een overzicht van het begrotingsoverschot 2026 welke bedragen structureel, dan wel incidenteel zijn (toezegging reg. nr. 2026-22).

Wethouder R. Slangen zegt ter vergadering toe de raad te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de Limburgse bouwambities, nadat een gesprek heeft plaatsgevonden tussen wethouder Slangen en de heer Theuns, gedeputeerde van de provincie Limburg en de projectleider van Actieplan Wonen (toezegging reg. nr. 2026-23).

Wethouder R. Slangen zegt ter vergadering toe de raad schriftelijk te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de eigen bijdrage en de zelfredzaamheid van de Oekraïners, naar aanleiding van het feit dat de incidentele tegemoetkoming (vergoeding per beschikbaar bed voor Oekraïner) van het rijk wordt afgebouwd (toezegging reg. nr. 2026-24).

De vergadering wordt geschorst om 21.56 uur.

De vergadering wordt hervat om 22.15 uur.

Toezeggingen:

Wethouder J. Paffen zegt ter vergadering toe om de gemeenteraad uiterlijk in de begrotingsvergadering van 5 november 2026 een indicatie te geven van de reserveringen die voortvloeien uit een eventueel overschot uit 2026. Daarbij wordt opgemerkt dat reserveringen grove indicaties kunnen zijn (toezegging reg. nr. 2026-25).

Wethouder Smits zegt ter vergadering toe de raad schriftelijk te informeren over de exacte toedracht rondom een voorstel van de vrijwilligers dat minder dan € 100.000 zou kosten voor de

verplaatsing van de jeu-de-boulesbaan en dat zou zijn afgewezen door de ambtelijke organisatie omdat het duurder was dan € 50.000, aangezien er zicht zou zijn geweest op een andere oplossing (toezegging reg. nr. 2026-26).

Wethouder J. Smits heeft ter vergadering de toezegging gedaan de raad te informeren over de consequenties voor de gebruikers van de nieuwe accommodatie (van de jeu-de-boulers). Zowel over het beheer als ook over financiële bijdragen en alles wat daarmee te maken heeft, voor 1 januari 2027 (toezegging reg. nr. 2026-27).

Wethouder J. Smits heeft ter vergadering de toezegging gedaan de raad schriftelijk te informeren wat het financiële effect is van het doorschuiven van het groot onderhoud (toezegging reg. nr. 2026-28).

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,

1. De halfjaarrapportage 2026 vast te stellen.
2. In te stemmen met de mutaties in het investeringsschema 2026.
3. In te stemmen met begrotingswijziging 2026-08.

De voorzitter legt de motie 2026M03, ingediend door de fracties van Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PRO, Roerstreek Lokaal! en Vitaal Perspectief ter besluitvorming voor aan de raad.

De heer L. Wolters van het CDA legt een stemverklaring af en stelt: “namens het voltallige CDA vóór deze motie te zullen stemmen omdat het CDA de inhoud, de gedachte achter de motie ondersteunt. Tegelijkertijd voelt deze motie voor het CDA wel een beetje als “mosterd vóór de maaltijd”. Gisteren hebben we tijdens de informatieavond over de begroting al veel van deze onderwerpen voorbij horen komen, daarbij kregen we juist de indruk dat het college hier zelf al mee bezig is en bij de begroting met voorstellen komt over de inzet van beschikbare middelen. Wat ons betreft, hadden we die voorstellen eerst kunnen afwachten en daarna kunnen beoordelen wat er nodig is.

We dienen de motie daarom niet mee in, maar omdat we de richting ervan wél ondersteunen, zullen we vóór de motie stemmen”.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PRO, Roerstreek Lokaal! en Vitaal Perspectief hebben vóór gestemd.

De motie 2026M03 is daarmee unaniem aangenomen.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.32 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 29 oktober 2026.

De griffier,

De voorzitter,

mr. M. Heijns-Coenjaerts

ing. J.M.A. van Agtmaal

Motie

Raadsvergadering: 24-09-2026

Agendapunt: 8. Halfjaarrapportage 2026

Registratienummer: 2026M.03

Onderwerp: Reservering deel verwacht resultaat voor verwachte niet begrote uitgaven

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 24-09-2026,

Gehoord de beraadslaging,

Overwegende dat:

1. Er een positief resultaat verwacht wordt van ruim € 5.000.000 aan het einde van 2026.
2. Er kosten verwacht worden die niet in de begroting zijn opgenomen omdat deze nog niet concreet zijn, maar waarvoor we als raad een reservering willen doen uit de incidentele middelen die aan het eind van 2026 overblijven.

Onderwerpen waarvan we verwachten dat een reservering hier op zijn plek is, zijn:

- Accommodatiebeleid; er is momenteel in de begroting geen rekening gehouden met verduurzamingsmaatregelen van de accommodaties. Hier zijn echter wel nog diverse inhaalslagen te maken.
- Verduurzaming en klimaatadaptatie in Roerdalen; onderzoek naar mogelijkheden om Roerdalen verder te verduurzamen. Waarbij mogelijkheden van andere energiebronnen bekeken dienen te worden als we al onze bouwplannen willen realiseren, maar ook de realisatie van verduurzamings- en adaptatiemaatregelen in de bestaande omgeving.
- Woningbouw; versnellen van de woningbouw in de gebieden Wienkeskoel, 't Sittert en Willem Alexanderlaan door inzet van extra personeel op tijdelijke basis (één jaar).

Roept het college van burgemeester en wethouders op:

1. Te onderzoeken op welke wijze dergelijke reserveringen gerealiseerd kunnen worden uit het verwachte positieve resultaat 2026, waarbij onttrekkingen altijd via de Raad bekrachtigd moeten worden.
2. Te adviseren over de toewijzing en omvang van deze reserveringen op basis van de meest recente beschikbare informatie. De eerdergenoemde onderwerpen zijn hierbij richtinggevend, maar zeker niet bepalend/alles omvattend.

3. De raad uiterlijk twee weken voor de behandeling van de begroting 2027 in de raadsvergadering hierover te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

A. Fichholtz, Roerstreek Lokaal!

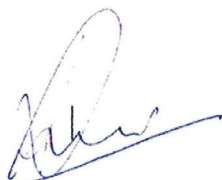
M. Schotemeijer, PRO

G. van Elmpt, Democraten Roerdalen

H. van der Linden, Ons Roerdalen

W. Tegels, Vitaal Perspectief

Overzicht ingediende vragen ex. artikel 34 Reglement van orde gemeenteraad
Behandelingsdatum: 24 september 2026

1. Raadslid Patrick Joris (PRO) over paaltjes in Sint Odiliënberg, Petrusberg

De toegankelijkheid voor kinderwagens en rolstoelen wordt erg ingeperkt.

1. Wie heeft deze paaltjes geplaatst?
2. Van wie is de grond waar de paaltjes op staan?
3. Wat wil men tegenhouden door het plaatsen van deze paaltjes als toevoeging op de hekken?
4. Kunnen deze paaltjes zo spoedig mogelijk verwijderd worden, zodat de buurt (met name rolstoelgebruikers) kunnen passeren.

Zie afbeelding volgende pagina

2. Raadslid Henk van der Linden (Ons Roerdalen) over Supermarkt Melick

Via lokale nieuwsmedia hebben we kunnen vernemen dat de supermarkt Albert Heijn/Jan Linders in Melick gaat sluiten.

Als reden wordt aangevoerd dat het verzorgingsgebied te klein is om een supermarkt te exploiteren. Dit baart Ons Roerdalen zorgen immers Melick is toch een van de grotere kernen in Roerdalen waar ook nog meerdere woningen worden gebouwd evenals in de aangrenzende gemeente Roermond waardoor het aantal potentiële klanten toeneemt.

De constatering dat het verzorgingsgebied te klein is, kan doorvertaald worden naar meerdere kernen in Roerdalen en de daarbij behorende supermarkten die dus ook kunnen gaan sluiten. Mede door de toename van ouderen die in de directe nabijheid hun dagelijkse boodschappen willen/moeten doen, maar vooral het feit dat de aanwezigheid van een supermarkt als noodzakelijk wordt gezien evenals een basisschool en de nodige gezondheidszorg voor een leefbare kern, een zorgelijke ontwikkeling voor de kernen van Roerdalen.

Daarom de volgende vragen.

1. Is het College mogelijk al enige tijd geleden geïnformeerd over de sluiting van deze supermarkt?
2. Indien geïnformeerd, zijn er acties uitgezet/ondernomen om de leefbaarheid in de kern Melick op peil te houden en de bedreiging van leefbaarheid van de andere kernen af te wenden?
3. Hebben zich al kandidaten gemeld bij het College die op de vrijkomende locatie supermarkt willen gaan exploiteren?
4. Indien dit niet zo is, welke concrete acties gaat het College ondernemen om een supermarkt in de kern Melick te behouden?

3. Raadslid Rolf Joosten (DR) over Verkeersveiligheid fietsverbindingen Sint Odiliënberg-Linne

In het weekend van 5 en 6 september waren enkele spoorwegovergangen tussen Roermond en Echt afgesloten, waaronder de spoorwegovergang aan de Grote Bergerweg richting Linne. Hierdoor werd het fietsverkeer vanuit Sint Odiliënberg richting Linne, Herten en Roermond omgeleid via onder andere de Kraamweg, Berkenallee en Boordweg.

Deze route is in de avonduren op verschillende plaatsen onvoldoende verlicht. Daardoor zijn het verloop van de weg en de overgang tussen het fietspad en de berm onvoldoende zichtbaar. Dit kan leiden tot onveilige situaties voor fietsers, zeker wanneer zij hier in het donker gebruik van moeten maken.

Ook op de fietsroute door het bosperceel bij Sint Odiliënberg richting de Kleine Bergerweg ontbreekt verlichting. Hier ligt het wegdek bovendien hoger dan de berm, waardoor de randen van de weg in het donker moeilijk waarneembaar zijn.

Hoewel de afsluiting van de spoorwegovergang tijdelijk was, maakt deze situatie duidelijk dat fietsers ook bij omleidingen en in de avonduren veilig gebruik moeten kunnen maken van de beschikbare fietsroutes.

Vragen aan het college

1. Deelt het college de zorg dat de genoemde fietsroutes in de avonduren onvoldoende veilig en herkenbaar zijn voor fietsers?
2. Is het college bereid om op korte termijn te laten beoordelen waar op deze routes sprake is van een verkeersveiligheidsrisico door onvoldoende verlichting en/of slechte zichtbaarheid van de weg rand?
3. Kan worden onderzocht of met relatief eenvoudige maatregelen, zoals enkele strategisch geplaatste lichtpunten en/of witte kantbelijning, de verkeersveiligheid op deze routes aanzienlijk kan worden verbeterd?

4. Raadslid Iloy Goossen (DR) over kwetsbaarheid van de basisvoorzieningen in Roerdalen

De afgelopen periode zijn er verschillende signalen geweest over de kwetsbaarheid van basisvoorzieningen in Roerdalen. Zo staat onze gemeente bij de capaciteit van het elektriciteitsnet op verschillende kaarten in een ongunstige categorie en zijn er zorgen over netcongestie en mogelijke stroomuitval. Recent kwam daar berichtgeving bij over PFAS in het drinkwater, waarbij ook delen van Roerdalen naar voren komen.

Deze onderwerpen staan inhoudelijk los van elkaar, maar raken wel dezelfde vraag: hoe robuust zijn de basisvoorzieningen waarop inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties dagelijks moeten kunnen vertrouwen? Zeker met het oog op woningbouw, economische ontwikkeling en de verdere elektrificatie is het van belang dat de gemeente zicht heeft op mogelijke kwetsbaarheden en op de maatregelen die nodig zijn om risico's te beperken.

Naar aanleiding hiervan hebben wij de volgende vragen aan het college:

1. Roerdalen komt momenteel bij verschillende basisvoorzieningen in een ongunstige categorie terecht, onder meer bij de capaciteit van het elektriciteitsnet en bij PFAS in het drinkwater. Heeft het college een integraal beeld van de kwetsbaarheid van onze basisvoorzieningen en hoe beoordeelt het college de robuustheid daarvan van de komende jaren?
2. Welke concrete gevolgen kunnen deze kwetsbaarheden hebben voor inwoners, bedrijven en gemeentelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw, scholen en andere maatschappelijke voorzieningen en waar ziet het college op dit moment de grootste risico's?
3. Welke afspraken heeft het college met partijen als Enexis en WML om de contiguiteit en kwaliteit van de basisvoorzieningen te bewaken en op welk moment vindt het college dat de risico's zodanig zijn dat de gemeenteraad actief moet worden geïnformeerd en aanvullende maatregelen nodig zijn?

5. Rachelle Dohmen (CDA) over Supermarkt Melick

Afgelopen week werd bekend dat de Albert Heijn in Melick per 28 november de deuren sluit. Daarmee dreigt Melick zijn enige supermarkt te verliezen. Voor de leefbaarheid van een dorp en met name voor inwoners die minder mobiel zijn, is de aanwezigheid van een supermarkt van grote betekenis.

Is het college op de hoogte van de aanleiding voor de sluiting en is hierover inmiddels contact geweest met de ondernemer of pandeigenaar? Weet het college of er mogelijkheden zijn voor de komst van een nieuwe supermarkt of andere voorziening op deze locatie? En welke rol ziet het college voor zichzelf om, waar mogelijk, het behoud van een supermarktvoorziening in Melick te ondersteunen?

Gezien de woningbouwontwikkeling die voor Melick is voorzien, is het college bereid actief met marktpartijen in gesprek te gaan over de mogelijkheden voor een supermarktvoorziening in Melick als blijkt dat er geen opvolger voor deze locatie is?

6. Raadslid Ton Joris (CDA) over Jeu de boules baan Posterholt

1. In de RaadsInformatieBrief van 18 augustus wordt aangegeven dat de overschrijding van €230.000 op de Jeu-de-Boulesaccommodatie kan worden opgevangen door een aanbestedingsvoordeel binnen het totale project KC Posterholt. Kan het college inzichtelijk maken op welke onderdelen van het project dit aanbestedingsvoordeel is ontstaan, hoe groot het totale aanbestedingsvoordeel was en welk bedrag daarvan na dekking van de €230.000 nog resteert?
2. Op welk moment is bekend geworden dat het door de raad op 3-7-2024 goedgekeurde budget van €160.000,- met €230.00,- zou worden overschreden en was er toen nog bijsturing in het

bestek mogelijk?

3. Is inzichtelijk waarom, en op welke onderdelen, de overschrijding van het verhoogde budget heeft plaatsgevonden?
4. Kunt u toelichten op basis van welke budgettaire spelregels en bevoegdheid het college de ruimte binnen het door de raad beschikbaar gestelde totaalkrediet kon inzetten voor de overschrijding op de Jeu-de-Boulesaccommodatie. Kon het college binnen dit totaalkrediet zelfstandig schuiven tussen de verschillende onderdelen en deelbudgetten van het project, of was hiervoor een afzonderlijk raadsbesluit of begrotingswijziging nodig?

7. Raadslid Gerrion van Elmpt (DR) over Sluiting Albert Heijn / Jan Linders Melick.

We hebben vernomen dat per 28 november 2026 de Albert Heijn in Melick dicht gaat.

Reeds in augustus 2026 is de Kerk in Melick ook gesloten.

Beiden zijn een aderlating voor de Melicker gemeenschap. Voor de inwoners van Melick, maar ook daarbuiten is het een groot verlies, iedereen, maar zeker ook ouderen zullen moeten gaan omkijken waar zij hun boodschappen moeten gaan doen. Niet alleen boodschappen doen maar ook een sociaal praatje hing hier meestal aan vast. Dit alles verdwijnt nu.

Daarom een oproep van Democraten Roerdalen aan het college om een nieuwe uitbater in het pand aan de Markt in Melick te krijgen en help degene die in het huidige pand een levensmiddelenzaak wil realiseren.

Veel inwoners van Melick, maar ook daarbuiten, zullen u dankbaar zijn!

De vraag van de Democraten Roerdalen aan het college is dan ook om zich maximaal in te zetten voor het behoud van een levensmiddelenzaak in Melick.

Kunt u uitzoeken wat de mogelijkheden zijn?

**Agenda raadsvergadering gemeente Roerdalen
Donderdag 24 september 2026**

Aanvangstijdstip: 19.30 uur vragenhalfuurtje en aansluitend raadsvergadering

Nr.	Onderwerp	Commissiebehandeling	Aard Behandeling
01	Vaststelling raadsagenda 24 september 2026	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
02	Spreekrecht	n.v.t.	Ter informatie
03	Lijst ingekomen stukken	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
04	Vaststelling besluitenlijst 7 juli 2026	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
05	Vaststellen vergaderschema	n.v.t.	Ter besluitvorming
06	Regiovisie en programmaplan Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg	31-08-2026	Ter bespreking/besluitvorming
07	Beleidsplan Toezien, toezicht en handhaving Wmo en Jeugdwet Noord-, en Midden-Limburg 2026-2033	31-08-2026	Ter bespreking/besluitvorming
08	Halfjaarrapportage 2026	31-08-2026	Ter bespreking/besluitvorming

St. Odiliënberg, dinsdag 8 september 2026

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier,

mr. M. Heijns-Coenjaerts

De voorzitter,

ing. J.M.A. van Agtmaal

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Lijst ingekomen stukken
Indiener agendapunt:	Burgemeester
Portefeuillehouder:	n.v.t.
Contactpersoon:	Monique Heijns, griffier
Bijlage(n):	Lijst ingekomen stukken, periode 27 juni 2026 tot en met 11 september 2026
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

Hierbij wordt invulling gegeven aan de wettelijke plicht van de burgemeester om in de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad mededeling te doen van de ontvangst van de aan de gemeenteraad gerichte stukken.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid vloeit voort uit het bepaalde in artikel 74 van de Gemeentewet en artikel 22 van het Reglement van orde van de gemeenteraad.

Reden besluit

Het betreft een formele bevestiging van de kennisname van de ontvangst van de aan de gemeenteraad gerichte stukken in de aangehaalde periode.

Gevraagd besluit

Kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken van 27 juni 2026 tot en met 11 september 2026.

Risico's

n.v.t.

Toelichting

In artikel 22 van het Reglement van orde van de gemeenteraad 2023 (RvO) is vastgelegd dat bij de raad ingekomen stukken via het raadsinformatiesysteem aan raadsleden ter beschikking worden gesteld en daarnaast op een lijst worden geplaatst die eveneens aan raadsleden ter beschikking wordt gesteld.

U wordt hierbij gevraagd kennis te nemen van de wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

Middelen

n.v.t.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

Communicatie en participatie

n.v.t.

Sint Odiliënberg, 8 september 2026

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier,

De burgemeester,

mr. M. Heijns-Coenjaerts

ing. J.M.A. van Agtmaal

Raadsbesluit

Jaar 2026/09/24/03

Onderwerp: Lijst ingekomen stukken

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het Raadspresidium van 8 september 2026

gelet op artikel 74 van de Gemeentewet

gelet op artikel 22 van het Reglement van Orde Gemeenteraad 2023

het volgende besluit genomen:

Besluit:

Kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken van 27 juni 2026 tot en met 11 september 2026.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24 september 2026

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier,

De voorzitter,

mr. M. Heijns-Coenjaerts

ing. J.M.A. van Agtmaal

Lijst Ingekomen stukken voor de raad van 27 juni tot en met 11 september 2026

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Brochure FNV Samen werken aan een leeftijdsvriendelijke gemeente - Checklist van de WHO	11-09-2026	11-09-2026	68587-282243	FNV	Voor kennisgeving aannemen
Vastgestelde begroting 2027 ODNML	11-09-2026	11-09-2026	68587-282191	Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML)	Voor kennisgeving aannemen
Reactiebrief ingediende zienswijze ontwerpbegroting ODNML	11-09-2026	11-09-2026	68587-282187	Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML)	Voor kennisgeving aannemen
Waterleiding aanleggen in gemeentelijke natuurgebieden	10-09-2026	10-09-2026	68587-282022	Burger	Voor kennisgeving aannemen
Concrete visie en oplossingen voor de hervorming van het jeugd- en gezinszorgstelsel - Kico	10-09-2026	10-09-2026	68587-282174	Kico	Voor kennisgeving aannemen
Reactie op zienswijzen begroting 2027 VRLN	09-09-2026	09-09-2026	68587-282144	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging werkbezoek huisvesting arbeidsmigranten 8 oktober 2026	09-09-2026	09-09-2026	68587-282096	Greenports Nederland	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 26-032 Uitnodiging ALV 30 september 2026	08-09-2026	08-09-2026	68587-281862	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Relevant gesprek Nieuwsbrief september 2026	08-09-2026	08-09-2026	68587-281798	Relevant Gesprek	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Motie aangenomen door gemeenteraad Hengelo: 'Een aanval op 1 is een aanval op allen'	01-09-2026	07-09-2026	68587-281761	Gemeente Hengelo	Voor kennisgeving aannemen
Webinar AI en de gemeenteraad op 24 september 2026 12.00-13.00 uur	07-09-2026	07-09-2026	68587-281725	Tertium.nl	Voor kennisgeving aannemen
Oproep aan Provincie Limburg om zich uit te spreken tegen de voorgenomen btw - verhoging op bomen, planten en struiken	06-09-2026	07-09-2026	68587-281670	Tuincentrum Schmitz	Voor kennisgeving aannemen
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	20-03-2026	03-09-2026	68587-282289	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	11-05-2026	03-09-2026	68587-282285	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	08-04-2026	03-09-2026	68587-282278	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	07-04-2026	03-09-2026	68587-282276	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	31-03-2026	03-09-2026	68587-282275	Burger	Behandeling overdragen aan B&W

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050 Rutten Welling advocaten	15-04-2026	03-09-2026	68587-282271	Rutten Welling advocaten	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	03-09-2026	68587-	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	03-09-2026	68587-281885	Burgers	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	03-09-2026	68587-281882	Burgers	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	03-09-2026	68587-281879	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-02-2026	03-09-2026	685897-281870	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	03-09-2026	68587-284857	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	03-09-2026	68587-281855	Burger	Behandeling overdragen aan B&W

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	03-09-2026	68587-281843	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050 LexQuire	24-03-2026	03-09-2026	68587-281816	Lexquire	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050 Provincie Limburg	24-03-2026	03-09-2026	68587-281809	Provincie Limburg	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	24-03-2026	03-09-2026	68587-2818074	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Reminder van de Provincie - Uitnodiging voor raad: Dag van de Rechtstaat	03-09-2026	03-09-2026	68587-281648	Provincie Limburg/burgemeester Van Agtmaal	Voor kennisgeving aannemen
Nieuwbrief Klimaatverbond Klimaatkosten staan niet op de begroting. Dat kan anders	03-09-2026	03-09-2026	685897-281641	Klimaatverbond	Voor kennisgeving aannemen
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	02-09-2026	68587-281601	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Webinar raadsleden over de warmtetransitie in de gebouwde omgeving 30 september 1:30	02-09-2026	02-09-2026	68587-281599	Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)	Voor kennisgeving aannemen
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	02-09-2026	68587-281533	Burger	Behandeling overdragen aan B&W

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	02-09-2026	281587-281531	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienwijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	23-03-2026	02-09-2026	68587-281528	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienwijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	17-03-2026	02-09-2026	68587-281526	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	04-03-2026	02-09-2026	68587-281525	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Roerdalen 2050	01-09-2026	01-09-2026	68587-281503	Burger	Behandeling overdragen aan B&W
Uitnodiging conferentie Limburgse taal 7 oktober 2026	01-09-2026	01-09-2026	68587-281430	Provincie Limburg	Voor kennisgeving aannemen
Kopie Aanvraag structurele beheer- en exploitatiebijdrage Buurtboerderij Berg 2027	31-08-2026	31-08-2026	68587-281314	Voorzitter BuurtBoerderijBerg	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging lezing 'Geld genoeg-maar niet voor jou' op 20-9 bij De Groene Transformator	31-08-2026	31-08-2026	68587-281308	De Groene Transformator, Roermond	Voor kennisgeving aannemen
Brief en folder: Koers naar waterweerbaar Limburg	27-08-2026	27-08-2026	68587-281225	Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL)	Voor kennisgeving aannemen
Herinnering uitnodiging Ontwikkel je verder in je belangrijke rol binnen onze democratische	27-08-2026	27-08-2026	68587-281145	Provincie Limburg en De Rechtspraak	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
rechtsstaat van de Provincie en de Rechtbank. 26 september Roermond en 10 oktober 2026 Maastricht					
Lunch Webinar over de participatieverordening 8 september 12.00- 13.00 uur	25-08-2026	25-08-2026	68587-281056	Tertium.nl	Voor kennisgeving aannemen
Doon nieuwbrief augustus 2026	25-08-2026	25-08-2026	68587-281051	Doon	Voor kennisgeving aannemen
Terugkoppeling zienswijzen begroting Begrotingswijzigingen gemeenteraden MGR Sociaal Domein	25-08-2026	25-08-2026	68587-281016	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	Voor kennisgeving aannemen
Vastgestelde begroting 2027 Westrom	21-08-2026	21-08-2026	68587-280853	Westrom	Voor kennisgeving aannemen
Webinar energietransitie VNG 30 september	21-08-2026	21-08-2026	68587-280827	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging: Sluit aan als respectgemeente - Week van Respect	20-08-2026	20-08-2026	68587-280840	Respectfoundation	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Realisatietraject Jeu de Boulesbaan Posterholt	18-08-2026	20-08-2026	68587-280766	Gemeente Roerdalen, college van b en w Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Nieuwsbrief VKKL	19-08-2026	20-08-2026	68587-280736	VKKL	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief beleidsregels aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouwprojecten en	18-08-2026	19-08-2026	68587-280653	Gemeente Roerdalen, college van b en w	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
onderwijshuisvesting Roerdalen 2026 Electriciteit					
Persbericht - Woningsluiting Herkenbosch	17-08-2026	17-08-2026	68587-280565	Gemeente Roerdalen, communicatie	Voor kennisgeving aannemen
VNG connect- Ruimte en wonen	23-07-2026	17-08-2026	68587-280544	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Zwartboek structurele uitsluiting van mensen met een beperking	16-08-2026	17-08-2026	68587-280522	Werkgroep Parkeren en Mobiliteit Mobile-Recreatie	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 26-031 - Inwerkingtreding van de Cyberbeveiligingswet en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten - gevolgen voor gemeenten bestuurders en organisatie	14-08-2026	17-08-2026	68587-280495	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging laatste mis st. Andreaskerk Melick	04-08-2026	04-08-2026	68587-279890	Pastoor Heilige Andreas kerk Melick	Voor kennisgeving aannemen
Lbr 26-030 Ontwikkelingen herijking boa- bestel	29-07-2026	29-07-2026	68587-279688	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Lbr. 26/029 Machtigingsformulier ontwerp Selectiebesluit 23 juli 2026	27-07-2026	27-07-2026	68587-79449	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging raadsbijeenkomst Mutsaersstichting 5 oktober in Roermond	23-07-2026	23-07-2026	68587-79413	Lysias Advies	Voor kennisgeving aannemen
Lbr. 26/028 Overdracht persioenen politieke ambtsdragers	23-07-2026	23-07-2026	68587-279324	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging webinar: 1 op de 5 inwoners in uw gemeente hebben moeite met basisvaardigheden	22-07-2026	22-07-2026	68587-279275	Stichting Lezen en Schrijven	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Verzoek om bestuurlijke reflectie inzake TAM-Omgevingsplan hoofdstuk 22A Etsberg 18 Vlodrop	21-07-2026	21-07-2026	68587-279255	Burgemeester J. van Agtmaal	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging Rechtbank Limburg en gouverneur - positie raadslid binnen het Nederlandse democratisch-rechtsstatelijk staatsbestel op za 26 september in Roermond en op 10 oktober in Maastricht	21-07-2026	21-07-2026	68587-279110	De Rechtspraak/Gouverneur	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 26-027 - Wijziging Model Algemene plaatselijke verordening (zomer 2026)	17-07-2026	20-07-2026	68587-279027	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Webinar: Grip krijgen op energietransitie in uw gemeente: netcongestie 30 september 2026	20-07-2026	20-07-2026	68587-278998	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 26-026 - Model Instellingsbesluit en Verordening Werkgeverscommissie 2026	16-07-2026	20-07-2026	68587-278980	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Uitspraak rechtbank inzake procedure voormalig bestuurder Mutsaersstichting	17-07-2026	20-07-2026	68587-278932	MGR Sociaal Domein Limburg-Noord	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 26-025 - Nieuwe Model Re-integratieverordening Participatiewet en Model Verordening maatregelen Participatiewet, IOAW en IOAZ	16-07-2026	16-07-2026	68587-278979	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 26-024 - Handreiking Ontheffingsbevoegdheid Wet veilige jaarwisseling	15-07-2026	16-07-2026	68587-278819	VNG	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Persbericht 16-07-2026 Inwoners waarderen Wmo-ondersteuning in Roerdalen met een 7,6	16-07-2026	16-07-2026	68587-278747	Gemeente Roerdalen, college van b en w	Voor kennisgeving aannemen
Bestuurlijk besluitvormingsproces rondom het TAM-Omgevingsplan hoofdstuk 22A Etsberg 18 Vlodrop	15-07-2026	15-07-2026	68587-278647	Werkgroep "kanalleeninRoerdalen"	Voor kennisgeving aannemen
Motie Solidair met bedreigde collega's	15-07-2026	15-07-2026	68587-278718	Gemeente Zoetermeer	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 26-023 - Kabinet steekt sleutel in het stikstofslot	14-07-2026	15-07-2026	68587-278624	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Toezichtbrief beoordeling IBT Archief en informatiebeheer 2023/2024 en 2024/2025	14-07-2026	15-07-2026	68587-278630	Gemeente Roerdalen, college van b en w	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief - Regionale afstemming uitvoeringsknelpuntennieuwe vuurwerkregelgeving	14-07-2026	15-07-2026	68587-278604	Gemeente Roerdalen, college van b en w	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief - Wmo-clientervaringsonderzoek 2025	14-07-2026	15-07-2026	68587-278599	Gemeente Roerdalen, college van b en w	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Ontwikkelingen Veilig Thuis Noord- en Midden	14-07-2026	15-07-2026	68587-278593	Gemeente Roerdalen, college van b en w	Voor kennisgeving aannemen
Gemeentelijke handleiding regulering bestrijdingsmiddelen	13-07-2026	13-07-2026	68587-278517	Urgenda en Natuur en Milieu	Voor kennisgeving aannemen
Save the date symposium Keyport 8 oktober OML-SML	13-07-2026	13-07-2026	68587-278502	Keyport OML-SML	Voor kennisgeving aannemen
ODNML vastgestelde jaarstukken RUD Limburg-Noord 2025	13-07-2026	13-07-2026	68587-278421	Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML)	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Ledenbrief 26-021 LOGA - nr. 26 / 04 - Cao artikelen RVU en arbeidsduur	09-07-2026	10-07-2026	68587-278312	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 26-022 - Wijziging Model Verordening individuele inkomenstoeslag	09-07-2026	10-07-2026	68587-278311	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Save the date Conferentie Limburgse taal - woensdag 7 oktober 2026 - Provincie Limburg in Weerstand Roermond 7 oktober 2026	10-07-2026	10-07-2026	68587-278383	Provincie Limburg	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de raad - Reactie op Begrotingswijziging 2026-2 en Begroting 2027 MER	09-07-2026	09-07-2026	68587-278301	Servicecentrum MER (SC MER)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief - VTH beleidsplan 2026-2029, Uitvoeringsprogramma 2026 en jaarverslag 2025	07-07-2026	09-07-2026	68587-278280	gemeente Roerdalen, college van B en W	Voor kennisgeving aannemen
Reminder: Korte enquête RES Noord- en Midden-Limburg	09-07-2026	09-07-2026	68587-278194	RES NML	Voor kennisgeving aannemen
Begroting BsGW 2027 en mjr 2028-2031	08-07-2026	08-07-2026	68587-278182	BsGW	Voor kennisgeving aannemen
Nieuwsbrief Tussen Links en Rechts	05-07-2026	08-07-2026	68587-278090	Tussen Links en Rechts	Voor kennisgeving aannemen
VNG-raadsledenbijeenkomsten Dienstverlening in Zwolle, Eindhoven en Gouda	06-07-2026	07-07-2026	68587-278016	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Nieuwsbrief juni 2026 ODNML	07-07-2026	07-07-2026	68587-277984	Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML)	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Brochure VOORTGANG ROBUUSTE OMGEVINGSDIENST	07-07-2026	07-07-2026	68587-277985	Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML)	Voor kennisgeving aannemen
ODNML Vastgestelde eerste begrotingswijziging 2026	07-07-2026	07-07-2026	68587-277992	Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML)	Voor kennisgeving aannemen
Reminder Limburgse bestuurdersdag, Molswingelsdwardsdijk 4 te Nederweert	06-07-2026	06-07-2026	68587-278021	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Jaarverantwoording 2025 Veiligheidsregio Limburg-Noord	06-07-2026	06-07-2026	68587-277996	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	Voor kennisgeving aannemen
Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2026 voor gemeenten	26-06-2026	06-07-2026	68587-277798	Provincie Limburg	Voor kennisgeving aannemen
Voor uw inwoners - Discriminatie.nl Limburg	03-07-2026	03-07-2026	68587-77791	Discriminatie.nl Limburg	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 26-020 Aanjagen van de brede toepassing van gemeentelijke standaarden	01-07-2026	02-07-2026	68587-277721	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Jaarverslag in een oogopslag BsGW 2025	02-07-2026	02-07-2026	68587-277783	BsGW	Voor kennisgeving aannemen
Informatiebrief BsGW juli 2026	02-07-2026	02-07-2026	68587-277781	BsGW	Voor kennisgeving aannemen
Jaarstukken BsGW 2025	02-07-2026	02-07-2026	68587-277780	BsGW	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief - Effecten meicirculaire 2026	30-06-2026	02-07-2026	68587-277674	Gemeente Roerdalen, college van b en w	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief - Intrekken voorkeursrecht ODL	30-06-2026	02-07-2026	68587-277672	Gemeente Roerdalen, college van b en w	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening (griffie)
Nederlandse Vereniging voor raadsleden - Enquête verloop formatieproces	01-07-2026	01-07-2026	68587-277637	Nederlandse Vereniging voor raadsleden (NVVR)	Voor kennisgeving aannemen
Begroting BsGW in één oogopslag	01-07-2026	01-07-2026	68587-277592	BsGW	Voor kennisgeving aannemen
Bestuursrapportage BsGW van 1e kwartaal 2026	01-07-2026	01-07-2026	68587-277589	BsGW	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging bijeenkomst Svn op 10 september 2026 Laat uw stem horen	30-06-2026	30-06-2026	68587-277570	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten	Voor kennisgeving aannemen
De mogelijkheden van satellietdata voor gemeenten	30-06-2026	30-06-2026	68587-277566	Netherlands Space Agency	Voor advies naar bezwarencommissie
Introductiebijeenkomst Gemeenschappelijke Regelingen (GR-en) Noord- en Midden-Limburg	29-06-2026	29-06-2026	68587-277412	Gemeente Roerdalen, griffier M. Heijns-Coenjaerts	Voor kennisgeving aannemen

Besluitenlijst vergadering gemeenteraad Roerdalen

op dinsdag 7 juli 2026

Aanwezig

Voorzitter: J. van Agtmaal
Griffier: M. Heijns-Coenjaerts

Leden: mw. R. Dohmen, CDA
T. Joris, CDA
J. Vogels, CDA
L. Wolters, CDA
mw. G. van Elmp, Democraten Roerdalen
I. Goossen, Democraten Roerdalen
R. Joosten, Democraten Roerdalen
F. Peeters, Democraten Roerdalen
C. Thoolen, Democraten Roerdalen
H. van der Linden, Ons Roerdalen
P. Joris, PRO
mw. M. Schotemeijer, PRO
mw. A. Eichholtz, Roerstreek Lokaal!, afwezig vanaf agendapunt 13, 22.10 uur
mw. K. Hermans-Roelofs, Roerstreek Lokaal!
R. Maessen, Roerstreek Lokaal!
W. van Pol, Roerstreek Lokaal!
mw. M. Willems, Roerstreek Lokaal!
R. van Waardenberg, Roerstreek Lokaal!
W. Tegels, Vitaal Perspectief

Tevens aanwezig

Wethouder(s): J. Paffen
R. Slangen
J. Smits
mw. L. Vestjens
R. Vrinzen

Gemeentesecretaris: L. Bijl

Verslaglegging: mw. I-M. Jongen-van den Camp

Verhinderd

Leden: -

Opening

De vergadering wordt geopend om 19.30 uur. Het getrokken volgnummer, dat bepaalt bij welk lid ingeval van hoofdelijke stemming de stemming begint, is nummer 11, de heer. F. Peeters.

1. Vaststelling raadsagenda 7 juli 2026

De voorzitter wijst erop dat de Motie vreemd aan de orde van de dag; “Weerbaarheid ICT-faciliteiten raadsleden en raadadviescommissieleden” (registratienummer 2026M01) als agendapunt 14 aan de voorlopige agenda van de raad is toegevoegd.

De heer W. van Pol heeft een opmerking over agendapunt 14, de Motie vreemd aan de orde van de dag “Weerbaarheid ICT-faciliteiten raadsleden en raadadviescommissieleden”, die aan de voorlopige agenda is toegevoegd. Hij vindt dit onderwerp thuishoren in het Raadspresidium en stelt voor om het af te voeren van de voorlopige agenda.

De voorzitter brengt de voorlopige agenda in stemming.

De fractie van Vitaal Perspectief heeft vóór gestemd.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PRO en Roerstreek Lokaal! hebben tegen gestemd.

Agendapunt 14 wordt hierdoor van de agenda afgevoerd.

Met inachtneming van het vorenstaande besluit de raad de agenda van de vergadering van 7 juli 2026 vast te stellen.

2. Spreekrecht burger

Er wordt met inachtneming van de criteria zoals opgenomen in het reglement van orde van de gemeenteraad geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

3. Lijst ingekomen stukken

Zonder stemming besluit de gemeenteraad kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 23 mei tot en met 26 juni 2026).

4. Vaststelling besluitenlijst raadsvergadering 4 juni 2026

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 4 juni 2026 vast te stellen.

5. Installatie en beëdiging Raadsadviescommissielid

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het presidium; Op voordracht van de fractie Ons Roerdalen in de gemeenteraad tot raadsadviescommissielid te benoemen: Diego Helwegen.

6. Benoemen raadsleden in specifieke functies

De gemeenteraad besluit, bij acclamatie, overeenkomstig het voorstel van het presidium;
Te benoemen:

1. mevrouw R. Dohmen (CDA) tot lid van de vertrouwenscommissie, in plaats van de heer T. Joris (CDA), die terug is getreden uit de vertrouwenscommissie;
2. de heer R. van den Waardenberg tot plaatsvervangend voorzitter van de raadsadviescommissie.

7. MGR SDLN – Ontwerpbegroting 2027-2030 en begrotingswijziging 2026

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het presidium en het advies van het college van burgemeester en wethouders,

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2027-2030 van de GR Modulaire GR sociaal domein Limburg-Noord.
2. Kennis te nemen van de begrotingswijziging 2026 van de GR Modulaire GR sociaal domein Limburg-Noord.

8. GR Veiligheidsregio Limburg-Noord ontwerpbegroting 2027 en begrotingswijziging 2026 en 2027

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het presidium en het advies van het college van burgemeester en wethouders,

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2027 van de GR Veiligheidsregio Noord-Limburg.
2. Kennis te nemen van de voorgenomen begrotingswijziging 2026 en 2027 met betrekking tot het voorstel regionalisering Functioneel Leeftijdsonslag (FLO).

9. GR Omgevingsdienst NML – Ontwerpbegroting 2027 inclusief meerjarenraming 2028-2030

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het presidium en het advies van het college van burgemeester en wethouders,

1. Een zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2027 inclusief meerjarenraming 2028-2030 Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML), inhoudende: In de voorliggende ontwerpbegroting de financiële risico's inzichtelijk te maken door deze te splitsen in incidentele en structurele risico's. Dit draagt meer bij aan en vergroot de transparantie.
2. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2027 inclusief meerjarenraming 2028-2030 Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML).

10. Integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2030

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,

1. Het IHP Onderwijsaccommodaties, zoals vastgesteld in de vergadering van 8 juli 2021, in te trekken;
2. Het (herijkte) Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2026-2030 gemeente Roerdalen vast te stellen, waarin specifiek is vastgelegd:

- a) De gezamenlijke visie en lokale beleidskaders (hoofdstuk 3);
- b) De impact van de nieuwe leerlingenprognose op scholen en dorpen (hoofdstuk 5);
- c) De vertaling van visie naar planvorming per school (hoofdstuk 5);
- d) De vertaling van plannen naar een actuele kostenindicatie (hoofdstuk 6).

11. Ophogen krediet strategische verwerving landbouwgronden

Met de aantekening dat de fractie van Ons Roerdalen heeft tegengestemd, besluit de gemeenteraad (18-1) overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,

- 1. In te stemmen met het ophogen van het krediet 'strategische verwerving landbouwgronden' met een bedrag van € 2.500.000-.
- 2. In te stemmen met begrotingswijziging 2026-12.

12. Jaarstukken 2025

Mevrouw A. Eichholtz dient namens de fracties van CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PRO, Roerstreek Lokaal! en Vitaal Perspectief een motie (registratienummer 2026M02) in, waarbij het college van burgemeester en wethouders wordt opgeroepen om bij de herziening van het subsidiebeleid, die aan het eind van dit jaar zal starten, te onderzoeken of het mogelijk is om:

- 1. Een laagdrempelige subsidiemogelijkheid te creëren voor kleine bedragen (tot maximaal € 500,00 per aanvraag) voor verenigingen en stichtingen gerund door vrijwilligers.
- 2. Hier jaarlijks een vast bedrag vanuit de gemeentebegroting voor beschikbaar te stellen.
- 3. Het vaste jaarlijkse bedrag aan te vullen met het restant van het subsidiebudget van overige subsidies die nu geoormerkt zijn voor maatschappelijke doelen (zoals de huidige Incidentele subsidie). Dit restant van het gerealiseerde boekjaar dient automatisch jaarlijks bij de vaststelling van de jaarrekening toegevoegd te worden aan het budget van deze nieuwe subsidiemogelijkheid.

Kortheidshalve wordt verwezen naar de bij deze besluitenlijst gevoegde motie (registratienummer 2026M02).

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de ingediende motie 2026M02: het college van burgemeester en wethouders geeft aan de motie te ondersteunen.

De voorzitter legt het voorgestelde besluit voor aan de raad.

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders en het positieve advies van de auditcommissie,

- 1. In te stemmen met de jaarstukken 2025 (gereviseerd) welke sluiten met een positief saldo van € 7.013.000;
- 2. Om € 744.000, boekwinsten geboekt op verkoop van agrarische percelen, vanuit het positieve saldo toe te voegen aan de bestemmingsreserve bouwgrondexploitatie en deze reserve om te vormen tot de bestemmingsreserve risico's woningbouw;
- 3. Het restant van het positieve saldo toe te voegen aan de algemene reserve;
- 4. De middelen voor projecten die doorlopen in het volgende begrotingsjaar en uit reserves worden bekostigd, opnieuw beschikbaar te stellen;

5. De begrotingswijziging 2026-11 vast te stellen.

De voorzitter legt de motie 2026M02, ingediend door de fracties van CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PRO, Roerstreek Lokaal! en Vitaal Perspectief ter besluitvorming voor aan de raad.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PRO, Roerstreek Lokaal! en Vitaal Perspectief hebben vóór gestemd.

De motie 2026M02 is daarmee unaniem aangenomen. (19-0)

13. Kaderbrief 2027

Mevrouw A. Eichholtz van de fractie Roerstreek Lokaal! verlaat de vergadering (22.10 uur).

Toezegging:

Wethouder J. Paffen heeft ter vergadering de toezegging gedaan de raad schriftelijk te informeren over de op de begroting openstaande zaken van de afgelopen vijf á zes jaar waar nog acties uit voortvloeien. Op deze manier kan de raad een keuze maken welke acties doorgang moeten vinden en welke acties weggestreept kunnen worden. (toezegging reg. nr. 2026-11)

Met de aantekening dat Vitaal Perspectief tegen stemt, besluit de raad, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

De kaderbrief 2027 vast te stellen en het college op te dragen deze uit te werken in de programmabegroting 2027-2030. (17-1)

De voorzitter sluit de vergadering om 22.51 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 24 september 2026.

De griffier,

De voorzitter,

mr. M. Heijns-Coenjaerts

ing. J.M.A. van Agtmaal

7/7/2026
niet behandeld,
van agenda
gehaald met
stemming.
[Handwritten signature]

Motie

Raadsvergadering: 7-7-2026

Agendapunt: 14

Registratienummer: 2026M01

Onderwerp: Werkbaarheid ICT faciliteiten raadsleden en raadsadviescommissieleden

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op 7 juli 2026

Constaterende dat:

- Het inlogproces op de ter beschikking gestelde laptops verschrikkelijk traag is, en herhaaldelijk niet lukt;
- Het gebruik van de Authenticator app het proces verder vertraagd;
- De beschikbare gestelde telefoon vrijwel uitsluitend gebruikt wordt voor die Authenticator app;
- Het wachtwoord vaak ververs moet worden;
- Raadsleden door de vele wachtwoorden die ze moeten gebruiken, briefjes met wachtwoorden bij de laptop bewaren;
- De schermtijd verschrikkelijk kort is, waardoor een gedeelte van de inlogprocedure heel vaak herhaald moet worden.

Overwegende dat:

- Het gebruikte veiligheidsprotocol is strenger dan voor ambtenaren en slecht werkbaar;
- De te benaderen stukken grotendeels openbare stukken zijn;
- Er betere en veilige inlogmethodes zijn zoals inloggen met vingerafdruk of face ID.

Verzoekt het college om:

1. De schermtijd zo spoedig mogelijk te verlengen;
2. Te onderzoeken of de inlogprocedure vereenvoudigd kan worden op een manier waarbij gebruik van de mobiele telefoon onnodig wordt;
3. Alleen mobiele telefoons ter beschikking te stellen aan raadsleden en raadsadviescommissieleden die daar nadrukkelijk om vragen;
4. De raad meteen na het zomerreces over de mogelijkheden te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

W. Tegels, Vitaal Perspectief

[Handwritten signature: W. Tegels]

7/7/2026

Unaniem
aangenomen.
[Signature]

Motie

Raadsvergadering: 7 juli 2026
Agendapunt: 12 Jaarstukken 2025
Registratienummer: 2026M 02
Onderwerp: Restant subsidiebudget Incidentele subsidie

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op dinsdag 7 juli 2026

Constaateert dat het subsidiebudget voor incidentele subsidies in 2025 niet volledig is benut, zie pagina 22 van de jaarstukken. Dit wordt deels veroorzaakt door een daling van het aantal verenigingen en het aantal aanvragen dat ze indienen, maar zeker ook doordat niet op een eenvoudige manier aan de gestelde voorwaarden voldaan kan worden, waardoor de aanvraag wordt afgewezen of helemaal niet wordt ingediend.

Het restant van deze subsidie vloeit nu automatisch terug naar de algemene reserve en komt daarmee niet ten goede aan het oorspronkelijke doel.

Daarnaast constateren we dat onze verenigingen en stichtingen gerund door vrijwilligers een steeds belangrijkere rol in de Roerdalense samenleving krijgen. Deze rol moeten we als gemeente faciliteren en ondersteunen en vooral niet beperken. Een opdracht die voortvloeit uit ons breedgedragen akkoord.

Om het subsidiebudget in de toekomst wel eenvoudig beschikbaar te houden voor alle verenigingen en stichtingen gerund door vrijwilligers in Roerdalen, roepen wij het college van burgemeester en wethouders op om bij de herziening van het subsidiebeleid, die aan het eind van dit jaar zal starten, te onderzoeken of het mogelijk is om:

1. Een laagdrempelige subsidiemogelijkheid te creëren voor kleine bedragen (tot maximaal € 500,00 per aanvraag) voor verenigingen en stichtingen gerund door vrijwilligers.
2. Hier jaarlijks een vast bedrag vanuit de gemeentebegroting voor beschikbaar te stellen.
3. Het vaste jaarlijkse bedrag aan te vullen met het restant van het subsidiebudget van overige subsidies die nu geoormerkt zijn voor maatschappelijke doelen (zoals de huidige Incidentele subsidie). Dit restant van het gerealiseerde boekjaar dient automatisch jaarlijks bij de vaststelling

van de jaarrekening toegevoegd te worden aan het budget van deze nieuwe
subsidiemogelijkheid.

en gaat over tot de orde van de dag.

R. Dohmen, CDA

G. van Elmp, Democraten Roerdalen

H. van der Linden, Ons Roerdalen

M. Schotemeijer, PRO

A. Eichholtz, Roerstreek Lokaal!

W. Tegels, Vitaal Perspectief

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Vergaderschema 2027
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	n.v.t.
Contactpersoon:	Monique Heijnsens, griffier
Bijlage(n):	Vergaderschema 2027, versie 8 september 2026
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De gemeenteraad stelt jaarlijks een vergaderschema vast waarin de vergaderdata van de raads- en commissievergaderingen worden vastgelegd.

Bevoegdheid

De wettelijke grondslag voor de vaststelling van het vergaderschema van de gemeenteraad vloeit voort uit het bepaalde in artikel 17 van de Gemeentewet.

Reden besluit

Het vergaderschema biedt vroegtijdig inzicht in de vergaderplanning in enig jaar en is in die zin min of meer een kompas voor de beleidsvoorbereiding.

Gevraagd besluit

Het vergaderschema 2027, versie 8 september 2026, vast te stellen.

Risico's

n.v.t.

Toelichting

Op grond van het bepaalde in artikel 17 van de Gemeentewet stelt de gemeenteraad jaarlijks een vergaderschema vast waarin onder andere de vergaderdata van de raads- en commissievergaderingen zijn vastgelegd.

In principe staat het vergaderschema 2027, na besluitvorming in uw gemeenteraad, vast. Echter als gevolg van gewijzigde omstandigheden of nieuwe inzichten kan het vergaderschema worden aangepast. Deze flexibiliteit is noodzakelijk om in te kunnen spelen op relevante actuele ontwikkelingen.

Middelen

n.v.t.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

Communicatie en participatie

Na vaststelling van het vergaderschema 2027 zal dit via de e-mail worden gecommuniceerd met raads- en commissieleden, alsmede met collegeleden en de ambtelijke organisatie. Verder zal het vergaderschema 2027 worden verwerkt in de vergadermodule op de gemeentelijke website.

Sint Odiliënberg, 8 september 2026

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier,

De burgemeester,

mr. M. Heijns-Coenjaerts

ing. J.M.A. van Agtmaal

Raadsbesluit

Jaar 2026/09/24/05

Onderwerp: Vergaderschema 2027

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;
gezien het voorstel van het raadspresidium van 8 september 2026,
gelet op het bepaalde in artikel 17 van de Gemeentewet,
het volgende besluit genomen:

Besluit:

Het vergaderschema 2027, versie 8 september 2026, vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24 september 2026.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier,

De voorzitter,

mr. M. Heijns-Coenjaerts

ing. J.M.A. van Agtmaal

Vergaderschema 2027

Versie : 20260908

Januari					
Ma		4	11	18	25
Di		5	12	19	26
Wo		6	13	20	27
Do		7	14	21	28
Vr	1	8	15	22	29
Za	2	9	16	23	30
Zo	3	10	17	24	31
Week:	53	1	2	3	4

Februari					
Ma		1	8	15	22
Di		2	9	16	23
Wo		3	10	17	24
Do		4	11	18	25
Vr	5	12	19	26	
Za	6	13	20	27	
Zo	7	14	21	28	
Week:	5	6	7	8	

Maart					
Ma		1	8	15	22
Di		2	9	16	23
Wo		3	10	17	24
Do		4	11	18	25
Vr	5	12	19	26	
Za	6	13	20	27	
Zo	7	14	21	28	
Week:	9	10	11	12	13

April					
Ma		5	12	19	26
Di		6	13	20	27
Wo		7	14	21	28
Do	1	8	15	22	29
Vr	2	9	16	23	30
Za	3	10	17	24	1
Zo	4	11	18	25	2
Week:	13	14	15	16	17

Mei					
Ma		3	10	17	24
Di		4	11	18	25
Wo		5	12	19	26
Do		6	13	20	27
Vr	7	14	21	28	
Za	8	15	22	29	
Zo	9	16	23	30	
Week:	18	19	20	21	22

Juni					
Ma		7	14	21	28
Di	1	8	15	22	29
Wo	2	9	16	23	30
Do	3	10	17	24	
Vr	4	11	18	25	
Za	5	12	19	26	
Zo	6	13	20	27	
Week:	22	23	24	25	26

Juli					
Ma		5	12	19	26
Di		6	13	20	27
Wo		7	14	21	28
Do	1	8	15	22	29
Vr	2	9	16	23	30
Za	3	10	17	24	31
Zo	4	11	18	25	1
Week:	26	27	28	29	30

Augustus					
Ma		2	9	16	23
Di		3	10	17	24
Wo		4	11	18	25
Do		5	12	19	26
Vr		6	13	20	27
Za		7	14	21	28
Zo		8	15	22	29
Week:	31	32	33	34	35

September					
Ma		6	13	20	27
Di		7	14	21	28
Wo	1	8	15	22	29
Do	2	9	16	23	30
Vr	3	10	17	24	
Za	4	11	18	25	
Zo	5	12	19	26	
Week:	35	36	37	38	39

Oktober					
Ma		4	11	18	25
Di		5	12	19	26
Wo		6	13	20	27
Do		7	14	21	28
Vr	1	8	15	22	29
Za	2	9	16	23	30
Zo	3	10	17	24	31
Week:	39	40	41	42	43

November					
Ma		1	8	15	22
Di		2	9	16	23
Wo		3	10	17	24
Do		4	11	18	25
Vr		5	12	19	26
Za		6	13	20	27
Zo		7	14	21	28
Week:	44	45	46	47	48

December					
Ma		6	13	20	27
Di		7	14	21	28
Wo	1	8	15	22	29
Do	2	9	16	23	30
Vr	3	10	17	24	31
Za	4	11	18	25	
Zo	5	12	19	26	
Week:	48	49	50	51	52

	Gemeenteraad		8-7	Raadsbehandeling Kadernota 2028
	Raadspresidium		8-7	Raadsbehandeling Jaarrekening 2026
	Raadsadviescommissie			Raadsbehandeling Halfjaarrapportage 2027
	Reservering informatiebijeenkomst		4-11	Raadsbehandeling Programmabegroting 2028 (1e termijn schriftelijk, 2e termijn 4-11 2027)
	VNG-congres 2027			
	Weekenden en schoolvakanties			
	Data uitloop raadsvergadering			

Vakanties volgens Rijksoverheid

Kerstvakantie tot en met 3 januari 2027

Carnaval zondag 7 februari tot en met dinsdag 9 februari 2027

Carnavalsvakantie za 6 februari tot en met zo 14 februari 2027

Witte donderdag 25 maart 2027

Goede vrijdag 26 maart 2027

Pasen is op zo 28 en ma 29 maart 2027

Koningsdag is dinsdag 27 april 2027

Meivakantie is officieel van za 24 april tot en met 2 mei 2027

Dodenherdenking is di 4 mei 2027

Bevrijdingsdag is woe 5 mei 2027 (vrije dag)

Hemelvaartsdag is do 6 mei 2027

Pinksteren is op zo 16 mei 2027 en ma 17 mei 2027

VNG-congres

Zomervakantie is van za 24 juli tot en met 5 september 2027

Herfstvakantie is van za 23 oktober tot en met 31 oktober 2027

Kerstvakantie is van za 25 december tot en met zo 9 januari 2028

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering: 24 september 2026

Agendapunt: 6

Onderwerp: Regiovisie en programmaplan Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie: 31 augustus 2026

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Bespreekstuk

Inhoudelijk commissieadvies:

Blijkens het raadsvoorstel stelt het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad voor:

De Regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg vast te stellen. (bijlage 1)

De fracties van het CDA, Ons Roerdalen, PRO, Roerstreek Lokaal! en Vitaal Perspectief adviseren positief over het raadsvoorstel.

De fractie van Democraten Roerdalen houdt een inhoudelijk standpunt in beraad.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

n.v.t.

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z25-062226
Onderwerp:	Regiovisie Samen voor veilig
Datum:	14 juli 2026
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	L. Vestjens
Gevraagd besluit:	De raad besluit de regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg vast te stellen. (bijlage 1)
Bijlage(n):	Bijlage 1 - Regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg Bijlage 2 - Raadsbesluit regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg 2027-2031 Bijlage 3 - Regionaal Programmaplan Samen voor Veilig 2027-2031

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg

2. Inleiding

In de regionale visie huiselijk geweld 2019 en verder spraken de gemeenten in regio Noord- en Midden-Limburg af dat zij de dienstverlening rond geweld in afhankelijkheidsrelaties verder willen ontwikkelen. Als uitwerking daarvan is het regionaal meerjarenplan aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling vanaf 2021 vastgesteld.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties is de meest voorkomende vorm van geweld in Nederland. Het gaat om lichamelijk, psychisch en seksueel geweld en om verwaarlozing. De impact is groot, voor betrokkenen en voor de samenleving. Geweldspatronen zijn vaak hardnekkig en kunnen zich van generatie op generatie voortzetten. Dit maakt een gezamenlijke en effectieve aanpak noodzakelijk, gebaseerd op een gedeelde visie van gemeenten en samenwerkingspartners.

De huidige stand van zaken in de regio, gebaseerd op de resultaten van het Verwey-Jonker Instituut en de evaluatie van het lopende programma, laat zien dat aanscherping van uitgangspunten en prioriteiten nodig is. Daarbij staat het op orde brengen van de basis centraal. Een sterke basis is nodig om geweld duurzaam te stoppen en blijvende veiligheid te realiseren. Ook maakt dit het mogelijk om toekomstige landelijke ontwikkelingen goed in te passen en uit te voeren.

Voor u ligt de regionale visie Samen voor Veilig. In deze visie beschrijven hoe we in Noord- en Midden-Limburg werken aan het duurzaam stoppen van onveiligheid bij kinderen, gezinnen en

huishoudens. De visie geeft richting aan de gezamenlijke aanpak en maakt duidelijk wat nodig is om blijvende veiligheid te realiseren.

Deze Regiovisie is begin 2026 al vastgesteld in 10 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten. Gemeente Roerdalen heeft er samen met de gemeenten Echt-Susteren en Maasgouw voor gekozen om de Regiovisie destijds nog niet vast te laten stellen. De reden hiervoor was dat we de Regiovisie en het bijbehorend Programmaplan inclusief begroting onlosmakelijk van elkaar zien.

Programmaplan Samen voor Veilig

Voor de uitvoering van de Regiovisie hebben we het voorliggend regionaal Programmaplan Samen voor Veilig 2027-2031 opgesteld. Dit regionale programmaplan Samen voor Veilig bouwt voort op de lijnen van het huidige regionale meerjarenplan Geweld in Afhankelijkheidsrelaties Noord- en Midden-Limburg (2021) en combineert deze met de inzichten en leidende principes van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. In dit programmaplan staat beschreven op welke manier de gemeente Roerdalen samen met de andere gemeenten uit de regio, wil werken aan het stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn vaak onzichtbaar en moeilijk om te doorbreken. We zetten hiermee in op een aanpak met als doel dat deze inwoners zich meer gezien en gehoord voelen door de betrokken hulpverlening, er meer begrip is van hoe het geweld ontstaat en partijen beter gaan samenwerken.

Het college is bevoegd om het programmaplan vast te stellen. Wij hebben het programmaplan Samen voor Veilig op 14 juli 2026 vastgesteld onder voorwaarde dat uw raad de regiovisie vaststelt.

3. Beslispunten

De raad besluit de regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg vast te stellen. (bijlage 1)

4. Argumenten

1.1 De visie dient als gezamenlijke koers op een complex en onderbelicht thema.

Ondanks de inzet van de afgelopen jaren om geweld in afhankelijkheidsrelaties te stoppen, zijn de resultaten in de regio Noord- en Midden-Limburg zorgelijk. Slechts in 6% van de gezinnen die te maken hebben met geweld, lukt het om het geweld binnen een jaar te stoppen.¹ De praktijk is weerbarstig: de combinatie van verkokering tussen domeinen, samenwerkingsprocessen die als estafette zijn ingericht en instanties die vaak individueel in plaats van systemisch werken belemmeren de vooruitgang. Commitment en mede-eigenaarschap op een gezamenlijke koers is hard nodig. De regionale visie Samen voor Veilig vormt daarvoor het fundament.

1.2 De uitgangspunten van de visie bieden een solide basis voor een effectieve aanpak.

De visie staat voor het doorbreken van verkokering en van het estafettemodel – de wijze waarop een melding steeds aan een volgende instantie wordt overgedragen waarbij het geheel

¹ Steketee, M., van Loon-Dijkers, L., Lünemann, M., Dusault, Y., & Tierolf, B. (2023). *Derde Cohortstudie: Resultaten van de aanpak partnergeweld en kindermishandeling*. Verwey-Jonker Instituut.

versnipperd raakt en informatie verloren raakt. Daarnaast richt de visie zich op één vast aanspreekpunt voor het gezin dat langdurig betrokken is, de kracht van het informele netwerk en een systeemgerichte aanpak waarin aandacht is voor patronen in het gehele gezinssysteem. Met deze uitgangspunten willen we bereiken dat inwoners en gezinnen zich meer gehoord en gezien voelen, dat we een betere analyse maken van geweldspatronen en dat we het geweld sneller en effectiever stoppen.

1.3 De uitgangspunten van de visie zijn in lijn met landelijke ontwikkelingen.

De visie sluit aan bij landelijke ontwikkelingen zoals het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de Hervormingsagenda Jeugd. Beide benadrukken dat het huidige systeem onvoldoende effect heeft en pleiten voor een betere samenwerking tussen domeinen, meer transparantie en eenvoud en een hogere kwaliteit van ondersteuning.

1.4 Een effectieve aanpak van GIA verlaagt de directe en indirecte, maatschappelijke kosten.

Naast individuele en maatschappelijke schade zijn de kosten van geweld in afhankelijkheidsrelaties enorm. In 2015 werd al ingeschat dat iedere geïnvesteerde euro in de bestrijding van kindermishandeling €19 oplevert.² Recent regionaal onderzoek laat zien dat de maatschappelijke kosten van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio Noord- en Midden-Limburg jaarlijks €561 miljoen bedragen.³ €16,9 miljoen daarvan komt direct voor rekening van de gemeenten van Noord- en Midden-Limburg. De indirecte kosten komen voort uit gevolgen op de lange termijn, zoals criminaliteit, psychologische- of verslavingszorg en uitkeringsafhankelijkheid. We verlagen dus de kosten fors wanneer we geweldspatronen succesvol en duurzaam doorbreken.

5. Kanttekeningen

1.1 De positie van en de samenwerking met Veilig Thuis staat onder druk.

Een goede samenwerking tussen gemeenten, Veilig Thuis en andere zorg-, veiligheids- en justitiepartners is een fundamentele voorwaarde voor het succesvol uitvoeren van het programmaplan Samen voor Veilig behorend bij de Regiovisie. Veilig Thuis vervult hierin, vanuit haar wettelijke taken en positie binnen de keten, een belangrijke rol.

Op 26 mei 2026 heeft ons college besloten een verbetertraject in gang te zetten naar aanleiding van de situatie bij Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg. Aanleiding hiervoor zijn onder meer de opgebouwde wachtlijsten, het toenemende ziekteverzuim en de onvoldoende onderbouwde subsidieaanvraag. Deze ontwikkelingen zetten niet alleen de organisatie onder druk, maar hebben ook gevolgen voor de samenwerking binnen de keten en daarmee voor de uitvoering van onderdelen van dit programmaplan.

² Berg-le Clercq, T., Dekker, M., & van der Kooij, C. (2015). *Aanpak van geweld tegen kinderen in Europa: De koers die we moeten varen*. Augeo Foundation & De Kinderombudsman.

³ Van Bochove, A., Walden, J., & Bos, J. (2025, mei 1). *Maatschappelijke kosten GiA (met name huiselijk geweld en kindermishandeling) in Noord- en Midden-Limburg*. Memo in het kader van het Programmaplan GiA 2025–2030.

De verbetering van de samenwerking tussen Veilig Thuis, lokale teams en andere partners vormt daarom een belangrijk aandachtspunt. De uitvoering van onderdelen van het programmaplan, zoals de ontwikkeling van integrale triage van meldingen van Veilig Thuis en de daarvoor benodigde randvoorwaarden worden meegenomen in de ambtelijke en bestuurlijke afstemming die momenteel met Veilig Thuis plaatsvindt. Daarmee wordt geborgd dat het verbetertraject en de uitvoering van het programmaplan zoveel mogelijk in samenhang worden vormgegeven.

6. Financiën

Het vaststellen van de regiovisie brengt geen financiële consequenties met zich mee.

De financiële consequenties voor de uitvoering van het programmaplan bedragen jaarlijks voor de gemeente Roerdalen maximaal €27.696,- voor de periode 2027-2031. Financieel is het voorstel budgetneutraal voor de gemeentelijke begroting, aangezien de jaarlijkse bijdrage van maximaal €27.696,- voor de periode 2027-2031 al was voorzien en wordt gedekt uit het regionaal saldo Beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang, Bemoeyzorg en Preventie. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijke aanvullende financiële consequenties als gevolg van het lopende verbetertraject bij Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg. De omvang hiervan is op dit moment nog niet bekend.

7. Eerdere besluitvorming

Niet van toepassing

8. Communicatie

De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg worden geïnformeerd over de besluitvorming in de Raad. Na de vaststelling van de visie wordt deze gepubliceerd.

9. Planning en uitvoering

Met het vaststellen van de regiovisie, is ook het programmaplan definitief vastgesteld door uw college. Het programmaplan geeft uitvoering aan de regiovisie.

Na vaststelling van het programmaplan door de veertien gemeenten wordt per 1-1-2027 gestart met de uitvoering van het programmaplan. Enkele onderdelen van het plan, zoals de integrale triage, zijn al in voorbereiding.

10. Privacy

Niet van toepassing

11. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

- de Jeugdwet;
- de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling;
- de Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Noord- en Midden Limburg
- het regionaal meerjarenplan aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

12. Bijlagen

Bijlage 1 - Regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg

Bijlage 2 - Raadsbesluit regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg 2027-2031

Bijlage 3 - Regionaal Programmaplan Samen voor Veilig 2027-2031

Sint Odiliënberg, 14 juli 2026

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,
De secretaris,

ing. L.H.C. Bijl

De burgemeester,

ing. J.M.A. van Agtmaal

Raadsbesluit

Jaar 2026/24/09/06

Zaaknummer: Z25-062226

Onderwerp: Regiovisie Samen voor Veilig

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 14 juli 2026,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

De regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg vast te stellen. (bijlage 1)

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24 september 2026.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier,

De voorzitter,

mr. M. Heijns-Coenjaerts ing. J.M.A. van Agtmaal

Regiovisie

Samen voor Veilig

Van voorkomen tot beschermen

Programmatistische aanpak in de regio Noord- en Midden-Limburg gericht op het vroegtijdig signaleren en duurzaam stoppen van onveiligheid in gezinnen en huishoudens.

Omdat ieder kind het recht heeft om veilig op te groeien en iedere volwassene het recht heeft om in veiligheid te leven.

**Samen
voor veilig.**

Inhoud

1. De aanleiding	1
2. Ontwikkelingen	2
3. Stand van zaken in de regio	4
4. De inzet voor de komende jaren	7
4.1 Onze doelen	8
4.2 Onze uitgangspunten	9
4.3 De prioriteiten	10
4.4. Aanvullende uitwerkvrage	11
4.5. Programmatistische aanpak	12

A photograph of four young women in soccer uniforms (orange and blue jerseys) hugging each other on a grassy field. The scene is captured in warm, golden light, likely during sunset or sunrise, with trees in the background. The text is overlaid on the left side of the image.

**Welke
teamgenoot
bied jij een
veilige
woonsituatie?**

“Veiligheid is de aanwezigheid van krachten, die hebben laten zien voldoende en gedurende langere tijd te beschermen tegen het gevaar. Het gevaar bestaat uit de feitelijke onveilige gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan, en waarover zorg is dat ze zich herhalen”.

1. De aanleiding

Dit document beschrijft de visie van de regio Noord- en Midden-Limburg over de wijze waarop we in onze regio werken aan het duurzaam beëindigen van onveiligheid voor kinderen, gezinnen en huishoudens.

Hiervoor richten we een regionaal programma Samen voor Veilig in. Dit regionale programma bouwt voort op de lijnen van het huidige regionale meerjarenplan *Geweld in Afhankelijkheidsrelaties Noord- en Midden-Limburg (2021)* en combineert deze met de inzichten en leidende principes van het *Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming*.

De regio's Noord- en Midden-Limburg zien in het Toekomstscenario kansen om de ondersteuning van kinderen, gezinnen, huishoudens en professionals te verbeteren. Dit heeft geleid tot de regionale notitie *'Eerste stappen naar een Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming Noord- en Midden- Limburg'* (d.d. 1 mei 2023), waarin zij zich hebben uitgesproken om uitgangspunten en prioriteiten te benoemen waar in 2024 en verder met bestuurlijk commitment vanuit gemeenten én netwerkpartners gezamenlijk op ingezet gaat worden. Een nadrukkelijk vertrekpunt hierbij is dat er wordt voortgebouwd op wat er al staat, zowel lokaal als regionaal.

2. Ontwikkelingen

In 2015 werden gemeenten bij wet (Wmo en Jeugdwet) volledig verantwoordelijk gesteld voor het voorkomen, onderzoeken en bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de afgelopen jaren is, met behulp van ontwikkelprogramma's als *Geweld hoort nergens thuis* en *Veiligheid Voorop*, zowel landelijk als in deze regio geïnvesteerd in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Deze programma's zijn voor een groot deel gebaseerd op wetenschappelijke inzichten uit de cohortstudies van het Verwey-Jonker Instituut. Sinds 2009 worden deze studies uitgevoerd om de stand van zaken in de aanpak van geweld te onderzoeken en om factoren te identificeren die bijdragen aan het duurzaam stoppen van geweld in af afhankelijkheidsrelaties. Uit de drie cohortstudies die tot en met 2023 zijn uitgevoerd, blijkt dat er voorzichtig resultaten worden geboekt, maar dat er meer nodig is om het geweld duurzaam te stoppen. Ook in de jeugdbeschermingsketen is geconstateerd dat de aanpak beter moet: het is onvoldoende rechtsbeschermend, te veel ingericht als een estafettemodel en voor gezinnen is onduidelijk wie, wat en waarom doet.

Dit vormde in maart 2021 de aanleiding voor de landelijke ontwikkeling van het *Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming 0-100*, het opvolgende programma van *Geweld hoort nergens thuis*. De belangrijkste conclusies: het huidige stelsel is complex en schiet tekort. Gezinnen en huishoudens voelen zich onvoldoende gehoord en gezien. De onderliggende problematiek, die vaak op meerdere leefgebieden speelt en diep in het systeem is verankerd, wordt onvoldoende in kaart gebracht.

Betrokkenen moeten hun verhaal op verschillende plekken opnieuw vertellen. Er ontbreekt één vaste professional die gedurende het hele traject betrokken blijft, een vertrouwensband opbouwt, de problematiek in samenhang beoordeelt en integraal werkt aan oplossingen. Hierdoor worden kansen gemist, zo is de conclusie. Complexe (gezins)casuïstiek wordt van organisatie naar organisatie doorgegeven, wat de afstand tussen hulpverlening en het betrokken gezin of huishouden vergroot. Daarbij gaat cruciale informatie verloren.

Het Toekomstscenario schetst in grote lijnen een nieuwe opzet voor de beschermingsketen, los van de bestaande organisatiegrenzen, met een andere manier van samenwerken tussen gezinnen/huishoudens, professionals en organisaties. De basis van het Toekomstscenario bestaat uit vier principes: (1) gezinsgericht, (2) rechtsbeschermend en transparant, (3) eenvoudig, en (4) lerend.

Een centrale rol is weggelegd voor het lokale team, dat als constante factor fungeert in de hulpverlening aan kinderen, gezinnen en huishoudens waar geweld speelt. Dit team speelt ook een belangrijke rol bij het waarborgen van herstel. De hulpverlener uit het lokale team werkt daarbij niet altijd alleen. Waar nodig wordt samengewerkt met professionals met specifieke expertise. Het landelijk toekomstscenario gaat daarbij uit van zogenoemde *regionale veiligheidsteams (RVT)* waar deze professionals in de toekomst deel van uit zouden moeten maken.

Het landelijke beeld is dat in ieder geval de Gecertificeerde Instellingen en Veilig Thuis daar onderdeel van zouden zijn. De rol en positie van de Raad voor de Kinderbescherming is daarin nog niet duidelijk. In de besluitvorming daarover worden ook de resultaten betrokken van het onderzoek door de Commissie Van Dooijeweert, dat zich richt op de rechtsbescherming van kinderen en ouders in de jeugdhulp en jeugdbescherming.

Op basis van deze hoofdlijnen is in verschillende proeftuinen geëxperimenteerd met nieuwe samenwerkingsvormen tussen gezinnen/huishoudens en professionele expertise, en met het identificeren van de benodigde randvoorwaarden daarvoor. Deze ervaringen worden momenteel verwerkt en zullen naar verwachting medio 2025 leiden tot definitieve besluitvorming over de functionaliteiten én organisatievorm van een *Regionaal Veiligheidsteam (RVT)*.

Bovenstaande ontwikkelingen, evenals de stand van zaken in onze eigen regio met betrekking tot de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (zie de resultaten van het Verwey-Jonker Instituut en de evaluatie van het lopende programma in hoofdstuk 3), brengen ons ertoe de uitgangspunten en prioriteiten voor de komende jaren aan te scherpen.

Dit doen we vanuit de overtuiging dat de basis op orde moet zijn om effectief te kunnen zijn in het stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties en duurzame veiligheid te realiseren. Als de basis goed op orde is, zijn we in de toekomst ook in staat om hetgeen wat verder op ons af komt vanuit landelijke ontwikkelingen gefundeerd vorm te geven en tot uitvoering te brengen.

3.

Stand van zaken in de regio

Ieder kind heeft het recht om veilig op te groeien en iedere volwassene heeft het recht om in veiligheid te leven. Voor sommige gezinnen en huishoudens is dat niet vanzelfsprekend vanwege een opeenstapeling van verschillende en langdurige problemen. Dan is er hulp nodig, meestal op meerdere leefgebieden tegelijk en daar staan wij als gemeenten en netwerkpartners samen voor aan de lat. Daar hebben we in de regio in de achterliggende jaren op verschillende manieren in geïnvesteerd. Kijkend naar de stand van zaken zien we het volgende:

- We werken als regio steeds vanuit een [gemeenschappelijke regiovisie](#) samen aan het stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Dat geldt voor gemeenten, die dit in alle colleges hebben bekrachtigd alsook voor de netwerkpartners. We hebben daarbij gekozen om de visie *Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid* als fundament voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties te gebruiken. Dat is om te beginnen helpend in het spreken van één gemeenschappelijke taal in de samenwerking van professionals met gezinnen en huishoudens. Het is ook helpend in het samen komen tot een goede aanpak en in het aanspreken van elkaar. De duurzame implementatie van deze visie in het denken en doen van organisaties en professionals vraagt nog meer aandacht, zo blijkt uit de terugblik op het GIA-programma.
- Als handelingskader voor methodisch werken aan veiligheid hebben de lokale teams en de netwerkpartners met de [TOP 3-methodiek](#) een gemeenschappelijke basis. Voor effectieve samenwerking zijn een gedeelde visie en een gemeenschappelijke methodiek van cruciaal belang. Het fundament ligt er dus wel, maar ook op dit thema blijkt dat de implementatie nog meer inzet vraagt zodat die manier van werken in de dagelijkse praktijk ook echt wordt toegepast. En daarbij de focus op *hoe* dat als netwerk vooral samen met het gezin of huishouden te doen, ook mee te nemen.
- Het streven was dat iedere gemeente op basis van de landelijke zelfscan *Werken aan Veiligheid* door lokale teams de eigen verbeterpunten in het werken aan veiligheid in beeld zou brengen en op

basis daarvan met een versterkingsplan aan de slag zou gaan. Dat is niet altijd op die manier in praktijk gebracht. Omdat het implementeren én borgen van werken aan veiligheid wel staat of valt met evalueren en continue leren en bijstellen, blijft dit een belangrijk onderdeel van het regionale programma.

- Het kunnen beschikken over [voldoende en passende hulp](#) is een van de belangrijkste voorwaarden om geweld en de effecten daarvan te kunnen stoppen en de overdracht naar nieuwe generaties te doorbreken. Naast informele zorg, hulp en opvang aan slachtoffers, die in de breedte beschikbaar is in deze regio, is ook de inzet op plegers van belang. Dat specifieke aanbod is in pilotvorm in deze regio gestart. In alle gesprekken en sessies komt het betrekken van specialistische kennis en het inzetten van passend zorgaanbod op tafel, met daarbij een diffuus beeld over waar nu de belangrijkste aandachtspunten liggen. Wachttijden in de GGZ en in jeugdhulp zijn issues die unaniem als knelpunt naar voren komen.
- De regio investeert in een [MDA++-aanpak](#). MDA++ staat voor een systeemgerichte, intersectorale en specialistische aanpak van ernstig geweld in gezinnen/huishoudens waar complexe problematiek speelt. Het is een werkwijze die uitgaat van een netwerkbenadering, die inzet op een verdiepende analyse die systeemgericht is. Daarmee kan dit een goed vliegwiel zijn voor versterking van de netwerksamenwerking in deze regio.
- In de regio is er een aantal [goed functionerende afstemmingstafels](#) waar professionals met uiteenlopende expertise, bij voorkeur samen met het gezin, in gesprek gaan over de passende vervolgstap(pen). Denk aan: het actieoverleg, het schakeloverleg, de jeugdbeschermingstafel, het Regionaal Expertiseteam Jeugd. De werkzame elementen daarvan worden meegenomen in dit programma.
- Multidisciplinair leren is een belangrijke succesfactor voor een adequate aanpak van onveiligheid en geweld in (gezins)systemen. Onderzoeken zoals dat van het Verwey-Jonker Instituut ('een kwestie van lange adem', 2020) wijzen dat uit. In de regio's van de provincie Limburg is er een jarenlange traditie op dit vlak in het [Netwerk Zorg en Straf](#). Die samenwerking is belangrijk om een vroegtijdige samenloop van zorg en straf te stimuleren en daarmee de effectiviteit van de aanpak, ook door lokale teams en zorgpartners te vergroten. Daarnaast zijn er op jeugdgebied [expertiseteams](#) (RET en Bovenregionaal Expertisenetwerk Limburg (BEL)) waar het oplossen en leren van knelpunten en goede praktijken centraal staat.
- Last but not least: een regionale ondersteuningsstructuur voor de regionale samenwerking is een kritische succesvoorwaarde. Een dergelijk regionaal ambtelijk platform, dat gezamenlijk voorbereidt, implementaties aanjaagt en ondersteunt, is al aanwezig. Ook met *Veilig Thuis* en de Gecertificeerde Instellingen is er frequente beleidsmatige afstemming. Toch ziet de regio ook verbeterpunten: in het sturen op de realisatie van afspraken, in het monitoren van de voortgang en elkaar daarop aanspreken. Daarnaast is het de vraag of gemeenten en netwerkpartners in zorg en veiligheid elkaar als collectief voldoende zien en spreken over GIA-beleid en -uitvoering.

In de basis ligt er een goed beleid. Tegelijkertijd zien we aan bovenstaande dat nog niet allemaal op orde is. De urgentie om daar wel werk van te maken, blijkt zeker ook uit de resultaten van de derde cohortstudie van het Verwey-Jonker Instituut¹. Uit dat onderzoek blijkt niet alleen landelijk dat er nog stappen te zetten zijn, de regionale resultaten laten zeker ook zien dat er nog werk aan de winkel is. Een weergave van enkele belangrijke resultaten:

Algemeen

- Het aantal incidenten partnergeweld en kindermishandeling neemt in het jaar na de melding en de bemoeienis/inzet van hulp sterk af. In 21 procent van de partnerrelaties en gezinnen is het geweld na een jaar gestopt. Toch duurt het geweld bij een grote groep ook voort.
- Fysieke kindermishandeling neemt na bemoeienis/inzet van hulp af van 26 naar 14 procent, maar de meeste kinderen hebben thuis nog steeds te maken met forse conflicten tussen de ouders.
- Net als in het vorige cohortonderzoek blijkt dat verwaarlozing in de tijd niet afneemt.
- Psychisch geweld neemt wel af, maar komt bij de tweede meting nog steeds voor bij de helft van de kinderen.
- Er lijkt een hoge correlatie te zijn tussen het geweld van ouders en dat van kinderen. Twee derde van de kinderen pleegt fysiek of psychisch geweld tegen hun de ouders. Twee derde van de kinderen die een relatie hebben, krijgt te maken met *dating violence*.
- Nieuw inzicht in deze derde studie: voor het eerst is gekeken naar *intieme terreur*, een ernstige vorm van partnergeweld die wordt gekenmerkt door controle en dwang. Bij deze vorm van geweld bleek nauwelijks verbetering zichtbaar.
- In de vorige studie kreeg de helft van de kinderen formele hulp; in deze studie is dat opgelopen tot driekwart. Bij 35 procent gaat het om ondersteuning vanuit de mentor of het schoolmaatschappelijk werk. Daarnaast is er veel tweedelijns hulp gericht op het gezin, de relatie en de opvoeding.

Regiospecifiek beeld

- In Noord- en Midden-Limburg zijn er significant meer geweldsincidenten per gezin voordat een melding bij *Veilig Thuis* wordt gedaan dan in de rest van Nederland.
- Bij het tweede meetmoment, één jaar na de melding bij *Veilig Thuis*, is in 94,1% van de huishoudens het geweld nog niet gestopt.
- Het percentage meldingen waarbij kinderen zelf aangeven dat er sprake is van kindermishandeling is vergelijkbaar met de rest van Nederland (71%); na een jaar is dat gedaald naar 57%.
- Het percentage getraumatiseerde ouders neemt af maar bij de meting na één jaar is het nog steeds hoger dan bij de algemene bevolking.
- In deze regio is er significant meer problematisch drankgebruik dan in de rest van Nederland.
- Kijkend naar de kindproblematiek dan laat het onderzoek zien dat het percentage emotioneel onveilige kinderen (ruim 52,6%) hoger ligt dan het landelijke gemiddelde (41,8%) en bij de tweede meting is dat bovendien beduidend minder gedaald (48,1%) dan in de rest van Nederland (32,8%).
- Ook zien we dat het probleemgedrag op school hoger ligt dan in de rest van Nederland en het delinquent gedrag lager.

We zien dus genoeg redenen om verder te investeren in onze lokale en regionale aanpak en te zorgen dat wat was afgesproken en gerealiseerd is, ook wordt doorgezet. En om te zorgen dat datgene wat nog niet van papier af is afgekomen en in de praktijk is geland, verder wordt opgepakt. In het volgende hoofdstuk lichten we de uitgangspunten, de doelen en prioriteiten verder toe.

¹ <https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/huiselijk-geweld-een-complex-en-hardnekkig-probleem> (2023)

4.

De inzet voor de komende jaren

Bij de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties hebben veel verschillende partners een zelfstandige rol en taak. Die vullen zij in op basis van uiteenlopende wet- en regelgeving en verschillende financieringsbronnen. Voor een effectieve aanpak, zo weten wij uit onderzoek en ervaring, is verregaande samenwerking vanuit een gedeelde visie en werkwijze nodig.

Dus om te bepalen waar de focus moet liggen en hoe we de aanpak willen verbeteren, hebben we de achterliggende maanden met veel verschillende partners individueel en gezamenlijk gesproken. Met bestuurders en wethouders omdat van hen de steun en de sturing op het collectief en binnen de organisatie moet afkomen. Met beleid en middenmanagement omdat zij de lijnen moeten vertalen en intern uitzetten. En met uitvoerende professionals omdat zij met ervaring en kennis van de dagelijkse praktijk kunnen aangeven waar de échte winst te behalen is en wat dat aan de voorkant vraagt aan kaders en randvoorwaarden.

Oriënterende gesprekken zijn gevoerd met onder andere Bureau Jeugdzorg, WSG en Leger des Heils, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming. Ook gemeenten (Jeugd- en Wmo-beleid), lokale teams, met zorg- en veiligheidshuizen, platforms als RET en BEL, Moveoo en GGZ-partners zijn betrokken. Er zijn verschillende bestuurlijke “benen-op-tafel”-bijeenkomsten georganiseerd, evenals werksessies met middenmanagent en professionals vanuit zorg en veiligheid. Daarnaast zijn gemeenteraadsleden geconsulteerd over de kaders voor een regionale visie en werkwijze.

Deze intensieve consultatie heeft geleid tot dit visiedocument, waarin de regio de kaders vastlegt in doelen, uitgangspunten en prioriteiten voor de komende jaren.

4.1 Onze doelen

Iedereen heeft recht op een veilig bestaan. De basis daarvan begint thuis, in de vertrouwde omgeving, waar ieder mens ontwikkelkansen krijgt om zichzelf in veiligheid te kunnen ontplooien. Dat is waar we als regio voor staan.

We streven naar een versterking van de regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties, met de volgende **hoofddoelen**:

- *Preventie*: Wij willen met preventieve maatregelen, zowel lokaal als regionaal, inzetten op het voorkomen van onveiligheid en geweld in gezinnen en huishoudens.
- *Vroege signalering*: Wij willen kinderen, gezinnen en huishoudens waar geweld speelt, zo vroeg en volledig mogelijk in beeld brengen.
- *Geïntegreerde hulpverlening*: Wij willen geïntegreerde hulp bieden die effectief is in het stoppen van het geweld en die nodig is om de veiligheid te herstellen en te waarborgen voor alle betrokkenen van -10 maanden tot 100+-jaar.

Met onze regiovisie blijven we één-op-één aansluiten op de [Visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid](#) (Vogtländer en Van Arum, 2016). De kern van deze visie is dat bij onveiligheid altijd wordt gewerkt aan drie achtereenvolgende doelen: directe veiligheid, stabiele veiligheid en herstel.

Om de cirkel van geweld te doorbreken, is eerst directe veiligheid noodzakelijk. Hiervoor wordt een veiligheidsplan opgesteld. Pas daarna ontstaat er ruimte om de oorzaken van de onveiligheid aan te pakken, met behulp van risicogestuurde zorg. Vervolgens kan gewerkt worden aan het herstel van de opgelopen (ontwikkelings)schade.

De kracht van onze verbeterde aanpak, zowel preventief als curatief, ligt in het centraal stellen van het gezin/huishouden. Hierbij draait het om de vraag wat zij, zowel individueel als gezamenlijk, nodig hebben om het geweld duurzaam te stoppen en zich in veiligheid op alle leefgebieden kunnen ontplooien. Dit vraagt om te beginnen dat wij, (gemeentelijke) organisaties en professionals, goed (leren) samenwerken met het gezin/huishouden. Met oog voor álle betrokkenen en een integrale blik op alle leefgebieden. We ontrafelen de patronen die maken dat onveiligheid/geweld ontstaat en richten daar onze aanpak op in. We werken systeemgericht met professionals die handelen als één netwerk rondom het gezin/huishouden.

Het realiseren van deze doelen vraagt ook dat we blijven investeren in de aanpakken die helpen in het [vroegtijdig verbinden van zorg, veiligheid en straf](#). Eerdere en gecoördineerde inzet verkleint de kans op het ontstaan (of herhaling) van onveiligheid. Daarbij sluiten we aan op de landelijke aanpak *Veiligheid Voorop* ontwikkeld door Veilig Thuis, de politie, het Openbaar Ministerie, de drie Reclasseringsorganisaties (3RO) en de Raad voor de Kinderbescherming. Deze coalitie zet sinds 2018 in op een andere manier van samenwerken: vroegtijdig en intensief, met als doel het sneller realiseren van een veilige situatie.

In de regio Noord- en Midden-Limburg komt Veiligheid Voorop aan bod op de tafel van het Regionale Netwerk Zorg en Straf waar onder andere deze prioriteiten de komende jaren op de agenda staan:

- Samen op in Acut
- Actieoverleg
- Samenwerking GiA door VT en ZSM
- Samenwerken bij strafbare kindermishandeling
- Intiem terreur, stalking en femicide

Ten aanzien van alle thema's is het gezamenlijke streven dat we de lokale casusaanpakken en de strafketen dichter bijeen brengen zodat we elkaars mogelijkheden en instrumentarium beter benutten, vooral wanneer drang- en dwang nodig is om veiligheid in gezinnen te realiseren.

In het creëren van duurzame veiligheid en ontwikkeling van gezinnen en huishoudens hebben we de inzet van andere beleidsdomeinen en programma's hard nodig. Denk aan de preventie-aanpak van *Kansrijke Start* en andere (regionale) ketenaanpakken. Ook ondersteunings-programma's van gemeenten, zoals die in samenwerking met scholen, lokale programma's gericht op het aanpakken van schulden en armoede, of het versterken van bestaanszekerheid, spelen een belangrijke rol. Bovendien is de inzet van politie en justitie essentieel. Met dit programma Samen voor Veilig investeren we daarom ook in verbindingen met deze beleidsterreinen en uitvoeringsprogramma's.

Of we de juiste aanpak hanteren, beoordelen we aan de hand van de impact op gezinnen en huishoudens. Ons doel is dat betrokkenen:

- zich gehoord voelen en ervaren dat er vanuit een gelijkwaardige benadering mét hen en met belangrijke mensen uit hun omgeving wordt gewerkt aan een duurzaam veilige situatie;
- ervaren dat zij de hulp krijgen die effectief is in het direct stoppen van geweld;
- ervaren dat zij hulp krijgen bij alle onderliggende problemen die een rol spelen in het ontstaan en in stand houden van geweld en dat zij die hulp krijgen zo lang als dat nodig is.

Dat brengt ons op het beschrijven van een aantal gezamenlijke uitgangspunten ('daar staan we voor') en een aantal prioriteiten waar met bestuurlijk commitment van gemeenten, zorg- en veiligheids-huizen, netwerkpartners zoals Veilig Thuis, GI, Raad voor de Kinderbescherming, zorgpartijen, politie, justitie en reclassering werk van wordt gemaakt in 2024 en 2025 ('daar gaan we voor').

4.2 Onze uitgangspunten

Aan dit programma ligt een aantal uitgangspunten ten grondslag. Om te beginnen zijn dat de vier basisprincipes van het landelijk Toekomstscenario: (1) gezinsgericht, (2) rechtsbeschermend en transparant, (3) eenvoudig en (4) lerend (zie bijlage 4). De acties die wij in het regionale programma bedenken en uitvoeren toetsen wij aan deze vier principes.

In aansluiting daarop hanteren wij binnen onze regio onderstaande uitgangspunten als leidraad voor het richten en inrichten van onze aanpak en voor de manier waarop we samenwerken:

1. De focus ligt op alle betrokkenen in het gezin/huishouden en hun behoeften en mogelijkheden.
2. We investeren in een stevige sociale basis² en in de kracht van informele sociale netwerken.
3. Het lokale team is het vaste gezicht en coördineert de aanpak voor stabiele veiligheid.
4. Elke gezin/huishouden heeft een vast aanspreekpunt.
5. We bieden langdurig en structureel de hulp die nodig is om een stabiele veilige situatie voor alle betrokkenen te realiseren.
6. Partners werken vanuit ieders expertise als een netwerk rondom het gezin/huishouden samen.
7. Professionals werken systeemgericht.
8. We werken op basis van gezamenlijke regionale kwaliteitsnormen.
9. Gemeenten – en subregio's- maken eigen keuzes in hoe ze de sociale basis en de toegang inrichten.
10. De lerende praktijk staat centraal: we stimuleren het samen leren en ontwikkelen van organisaties, professionals en gezinnen/huishoudens.

² Met sociale basis wordt bedoeld: vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen gericht op het elkaar ontmoeten en ondersteunen, ontplooiën en ontspannen die zorgen dat mensen kunnen samenleven en meedoen. Het versterken van de sociale basis gaat over het omzien naar elkaar in de wijken, buurten en dorpen. Maar ook over het autonoom kunnen leiden van het leven met eigen regie en een netwerk vanuit die basis.' (GALA 2022).

Als we deze uitgangspunten serieus nemen, dan vraagt dat ook wat van onze manier van samenwerken, van onze houding en gedrag ten opzichte van elkaar. Dit is wat we van elkaar verwachten en waar we ons aan houden:

- We zijn nieuwsgierig naar elkaars kennis, kunde en context en werken op basis van partnerschap;
- Principes gaan vóór afspraken en daar hebben we ook het bestuurlijke lef voor;
- We hebben een lange adem en steunen elkaar in die vasthoudendheid.
- We faciliteren onze professionals in het kunnen doen wat nodig is en te laten wat niet werkt

4.3 De prioriteiten

Willen we met elkaar beter in staat zijn om geweld te stoppen en duurzame veiligheid te creëren dan vraagt dat om te beginnen dat we beter doen wat we destijds hebben afgesproken: het voldoen aan het kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale teams, het samenwerken in een netwerk op basis van de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid, het goed implementeren van de TOP 3-methodiek en het uitvoeren van de pilot MDA++. Dat zorgt voor een stevige regionale basis in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelatie en dat gaat ons allen straks ook helpen in het regionaal implementeren van de landelijke besluiten in het kader van het Toekomstscenario.

De focus van Samen voor Veilig leggen we voor 2024 en 2025 bij deze 3 prioriteiten:

1. Sterke lokale teams.
2. Implementeren van de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid.
3. Verklarende analyse – MDA++.

Deze prioriteiten worden momenteel verder uitgewerkt in coproductie van gemeenten en netwerkpartners, en in nauwe samenwerking tussen beleid en uitvoering (zie hoofdstuk 6). Hieronder volgt een korte toelichting op de bedoeling achter deze prioriteiten.

Ad 1. Sterke lokale teams

De lokale teams hebben een centrale rol in de aanpak van onveiligheid, het voorkomen van ontwikkelingsbedreigingen bij kinderen en het voorkomen en aanpakken van geweld. Zie het Toekomstscenario maar ook de leidraad Werken aan Veiligheid van de VNG. Sterke lokale teams zijn ook een aandachtspunt in de Hervormingsagenda Jeugd. Kortom: het is cruciaal dat de lokale teams in de regio goed zijn toegerust en worden gefaciliteerd.

De TOP 3-methodiek hebben we daarin als regio als gemeenschappelijk handelingskader omarmd en de lokale teams zijn of worden daarin ook getraind. Maar dat is niet voldoende: naast training zijn er in de dagelijkse praktijk van lokale teams nog implementatiestappen te zetten zodat dit echt terugkomt in het dagelijks handelen. Het verder implementeren van de TOP 3-werkwijze is een van de acties die gaat helpen om sterke lokale teams te hebben en te houden.

Om sterk te staan in veiligheidscasuïstiek moeten lokale teams samen met gezinnen/huishoudens ook aanvullende expertise erbij kunnen halen wanneer dat nodig is. Expertise op het gebied van zorg, trauma, ontwikkelingsbedreiging van kinderen, geweldspatronen, (justitiële) beschermingsmaatregelen e.d. Ook daarin zien we verbetervragen: waar is wanneer behoefte aan, hoe intensief is dat nodig, hoe organiseren we dat efficiënt, e.d. Het komende jaar experimenteren we met nieuwe werkwijzen waarin zorg (lokale team), veiligheid (Veilig Thuis en Zorg- en Veiligheidshuis) en straf (politie) samen direct aan de voorkant van meldingen van geweld in afhankelijkheidsrelaties om tafel gaan om zo te onderzoeken welke impact dat heeft op de tijdigheid en effectiviteit van de aanpak en de versterking van de rol van het lokale team. In Midden-Limburg wordt dat uitgewerkt met het CJG – AMW en in de regio Noord-Limburg is de gemeente Horst aan de Maas in oktober 2024 een pilot gestart. Ook dit is een actiepoint in het kader van sterke lokale teams. Wat we van deze pilots leren, wordt regionaal gedeeld en vertaald naar een eenduidige, nieuwe regionale werkwijze.

Een derde actiepoint gaat over de rol van de bijblijver. Uit onderzoek weten we dat een vast aanspreekpunt en langdurige betrokkenheid belangrijk is voor het duurzaam stoppen van onveiligheid en geweld. Ook gezinnen en huishoudens geven dat aan als behoefte. Wij willen het komende jaar met (een aantal) lokale teams in deze regio uitwerken en uitproberen hoe die bijblijversrol vorm en inhoud te geven: wat verwachten we daarvan, hoe zien betrokkenen dat, wat werkt wel en niet in relatie tot het bijhouden van expertises, hoe verhoudt zich dit tot casusregie en procesregie e.d. Dan hebben we het over de rol van een professional. Ook het informele netwerk is cruciaal in de aanpak van geweld. We gaan ook onderzoeken en uitwerken op welk moment en hoe een centraal aanspreekpunt vanuit het informele netwerk een rol kan spelen. Denk aan JIM (Jouw Ingebracht Mentor) of een ander vast steunpunt.

We beginnen bij de geleerde lessen uit de landelijke proeftuinen van het toekomstscenario en bouwen van daaruit verder met gemeente(n) en netwerkpartners aan een werkbaar model voor de regionale inkleuring van deze rollen. In het verlengde daarvan ligt het vraagstuk van ‘samen op in casuïstiek’: hoe zorgen we ervoor dat het gezin/huishouden en de bijblijver samen op het goede moment ondersteund worden met inzet van de juiste expertise? En hoe doen we in een samenhangend geheel (i.p.v. parallelle trajecten)?

Hierin ligt ook een link naar de derde prioriteit, de pilot MDA++ die hieronder wordt toegelicht.

Ad 2. Implementeren van de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid

Deze visie is landelijk omarmd en vormt de basis voor de manier waarop we mét het gezin/ huishouden als professionals samenwerken aan herstel van veiligheid. Ook voor de transparantie naar het gezin/huishouden toe (wie doet wat, wanneer en waarom) is het belangrijk dat we in de regio besturen, beleid maken en uitvoeren op basis van deze gemeenschappelijke visie. We zien dat we daar in het achterliggende jaar onvoldoende opvolging aan hebben gegeven met elkaar en gaan op basis van een gezamenlijk werkplan hier acties op inzetten.

Ad 3. MDA++ en de inzet van de verklarende analyse

De pilot MDA++ die op de schaal van Noord- en Midden-Limburg wordt uitgevoerd, gebruiken we allereerst als vliegwiel voor het samen werken aan/met een verdiepende, systeemgerichte analyse. Zoals de verschillende onderzoeken aangeven, is er veel winst te halen in het beter doorgronden van de oorzaken achter het ontstaan en voortduren van geweld.

Met de beweging naar inzet van verschillende expertises als een netwerk rondom het gezin, wordt de roep om helderheid en eenduidigheid m.b.t. casusregie steeds luider en urgenter. Dat blijkt ook uit werksessies met professionals uit zorg- en veiligheid: er zijn verschillende beelden en verwachtingen en dat helpt niet in samenwerking, ook niet naar het gezin en huishouden toe. We gebruiken de pilot ook om tot een beter beeld te komen van hoe rollen, taken en verantwoordelijkheden in de uitvoering van een casus goed te verdelen en wat daarin verwacht mag worden van casusregie, en bij wie te beleggen. Ook andere initiatieven, zoals de start van intensief casemanagement voor complexe veiligheids casuïstiek in Horst aan de Maas kunnen input leveren om uiteindelijk tot een regiobreed eenduidig beeld van casusregie (en procesregie) te komen.

Bij de MDA++-pilot zijn de netwerkpartners van zorg en veiligheid betrokken, inclusief de volwassen-zorg. Met de geleerde lessen in de hand gaan we (onderdelen van) de werkwijze vervolgens regionaal eenduidig uitrollen.

4.4. Aanvullende uitwerk vragen

Willen we met energie en enthousiasme stappen zetten, dan moeten we zorgen voor uitvoerbare en haalbare plannen. Dat vraagt om focus en vandaar het voorstel om te beginnen met bovenstaande prioriteiten. Uit de gesprekken met beleid, met uitvoerend professionals en in de verdiepings-

bijeenkomst rondom de Verwey-Jonker Instituut-resultaten zijn daarnaast nog meer punten naar voren gekomen die niet van tafel moeten verdwijnen. Deze zullen in de uitwerking van het programmaplan aan de orde komen. Dat zijn punten als:

- Oplossen van knelpunten in processen en procedures zoals ontdebellen van informatie-uitvragen of eenduidigheid in veiligheidsplan.
- Inzet van ervaringsdeskundigheid goed en structureel organiseren. Goed organiseren van participatie van jongeren, gezinsleden/huishoudens en ervaringsdeskundigen.
- Het stimuleren van multidisciplinair leren, onder andere door het regionaal bundelen van training en scholing op thema's.

4.5. Programmatische aanpak

We gaan dit realiseren in een programmatische aanpak waarin de drie prioriteiten (actielijnen) centraal staan, die met regionale ondersteuning worden uitgevoerd.

Wat de evaluatie van het afgelopen programma ons geleerd heeft is dat het belangrijk is om:

1. Een gezamenlijke traject van beleid en uitvoering samen, vanaf het moment van bedenken en uitwerken van het programma tot en met de uitvoering en de evaluatie. Datzelfde geldt voor gemeenten en netwerkpartners. Dit helpt in het goede doen en dat ook goed doen.
2. De uitvoering van deze actielijnen vraagt van gemeenten intern om een integrale aanpak, dat wil zeggen dat er een goede verbinding tussen jeugd, Wmo en veiligheid en dat op beleidsmatig, uitvoerend en bestuurlijk niveau.

Programmaplan

Samen voor Veilig

Van voorkomen tot beschermen
2027 t/m 2031

Programmatische aanpak in de regio Noord- en Midden-Limburg gericht op het vroegtijdig signaleren en duurzaam stoppen van onveiligheid in gezinnen en huishoudens.

**Samen
voor veilig.**

Over wie gaat dit?

Een man (52 jaar) en vrouw (46 jaar) zijn onlangs formeel gescheiden en woonachtig in onze regio, Noord- en Midden-Limburg. Na het laatste geweldsincident zijn ze uit elkaar gegaan, dit is 1,5 jaar geleden. Ze hebben drie kinderen (16, 14 en 11 jaar). In het laatste 1,5 jaar zijn er (minimaal) acht organisaties in beeld geweest die nu niet meer actief betrokken zijn. Op dit moment zijn er nog zeven partijen in beeld én daarnaast nog de gemeente zelf (ambtenaar openbare orde en veiligheid).

Er zijn twee tijdelijk huisverboden geweest (in 2020 en 2023), beide opgelegd aan meneer. Bij het laatste huisverbod is mevrouw dermate mishandeld door meneer dat zij per ambulance is afgevoerd naar het ziekenhuis, waar ze twee dagen verbleef. Het geweld zou bestaan uit slaan, schoppen, duwen. Er is zichtbaar en zeer ernstig letsel geconstateerd bij mevrouw.

Vanwege deze mishandeling loopt er momenteel een strafprocedure. Na dit laatste incident zat meneer in hechtenis en zijn de kinderen uit huis geplaatst. De uithuisplaatsing heeft enkele maanden geduurd. De kinderen wonen nu bij vader, omdat moeder verblijft in een GGZ-organisatie voor beschermd wonen. Waarschijnlijk gaat ze binnenkort uitstromen.

De kinderen praten niet of nauwelijks met hulpverlening waardoor het bijna niet mogelijk is om te achterhalen welke last zij ervaren.

Een zeer complexe factor in dit verhaal is, dat de strafzitting nog moet plaatsvinden. Dat hangt alle gezinsleden boven het hoofd en maakt dat zij zich “in de pauzestand” voelen staan. De zaak is nu, na ruim twee jaar, ingepland voor oktober 2026.

**Welk familielid
wens jij een veilige
leefsituatie toe?**

**Samen
voor veilig.**

Samen voor Veilig

Omdat ieder kind het recht heeft om veilig op te groeien en iedere volwassene het recht heeft om in veiligheid te leven.

Voorwoord

Thuis. De plek waar je tot rust komt, jezelf kunt zijn en waar kinderen onbezorgd kunnen opgroeien. Voor veel mensen is dat vanzelfsprekend. Maar voor een te grote groep niet. Achter hun voordeuren leven gezinnen en huishoudens in angst en onzekerheid, soms elke dag opnieuw.

Het gebeurt niet ergens anders, maar hier, veel dichterbij dan we ons soms beseffen: in onze buurten, binnen families en kringen van vrienden en kennissen, op scholen en verenigingen.

De impact van geweld en onveiligheid in gezinnen en huishoudens is diep en blijvend. Wat kinderen thuis meemaken, dragen zij hun leven lang met zich mee. Het vormt hun ontwikkeling, hun vertrouwen in anderen en hun kansen voor de toekomst. Geweld stopt zelden vanzelf en laat sporen na die generaties lang doorwerken.

De onderzoeksresultaten naar de effecten van de aanpak in Noord- en Midden-Limburg laten zien dat we goed op weg zijn, maar ook dat we nog flinke stappen te zetten hebben. Daarom hebben we de afgelopen periode bewust de tijd genomen om samen opnieuw te kijken: waar kan het anders en waar moet het beter? In gesprekken, reflectie en samenwerking hebben we onze aanpak kritisch tegen het licht gehouden. Deze gezamenlijke zoektocht heeft niet alleen nieuwe inzichten opgeleverd, maar ook het besef versterkt dat het anders moet: scherper, meer samenhangend en met meer focus op wat écht werkt.

Met het programma Samen voor Veilig zetten we een volgende stap. We bouwen voort op wat werkt en kiezen bewust voor versterking, verdieping en waar nodig verandering. Wat ons betreft markeert dit een belangrijke mijlpaal in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties in Noord- en Midden-Limburg.

Samen voor Veilig vraagt om inzet van ons allemaal. Gemeenten hebben een belangrijke rol als regisseur en verbinder, maar we kunnen het niet alleen. Deze opgave vraagt om sterke regionale en lokale samenwerking en om verbinding tussen gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties, veiligheidspartners en het onderwijs. Alleen samen kunnen we de samenhang en slagkracht organiseren die nodig is.

Dat vraagt om keuzes. Om volhouden. Om verantwoordelijkheid nemen, ook als het ingewikkeld wordt. Want uiteindelijk gaat het niet over systemen of structuren, maar over mensen. Over gezinnen en huishoudens waar veiligheid niet vanzelfsprekend is. Over kinderen en ouders die afhankelijk zijn van de keuzes die wij vandaag maken. Laten we in hun belang, samen blijven werken aan continue verbetering van onze aanpak.

Namens de Stuurgroep Geweld in Afhankelijkheidsrelaties Noord- en Midden-Limburg,

Jozanne van der Velden, voorzitter en wethouder gemeente Venlo.

Inleiding

Dit programmaplan vormt de praktische vertaling van de **visie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg**. Het is tot stand gekomen door en voor gemeenten, zorg- en veiligheidspartners. Het plan maakt concreet wat we de komende jaren doen om onveiligheid in gezinnen en huishoudens beter te voorkomen, vroegtijdig te signaleren en duurzaam te beëindigen.

Zowel landelijke ontwikkelingen als de actuele situatie in onze regio rondom de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties vragen om aanscherping van onze uitgangspunten en prioriteiten. Het programma Samen voor Veilig bouwt voort op het Regionale Meerjarenplan Geweld in Afhankelijkheidsrelaties Noord- en Midden-Limburg (2021) en verbindt dit met de inzichten en leidende principes uit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de Hervormingsagenda Jeugd.

De urgentie is groot. Ondanks alle inzet blijft het geweld in deze regio in 94 van de 100 huishoudens na één jaar voortduren. De maatschappelijke impact hiervan is aanzienlijk, mede doordat geweld zich vaak van generatie op generatie herhaalt. Zonder een gerichte en effectieve aanpak blijven de negatieve effecten zich cumuleren, zowel voor de betrokkenen zelf als voor de samenleving als geheel.

Onderzoek laat zien hoe hardnekkig geweld in gezinnen en huishoudens is en onderstreept dat een lange adem nodig is om deze cirkel te doorbreken. Dat vraagt niet alleen om langdurige betrokkenheid bij gezinnen en huishoudens, maar ook om een blijvende, gezamenlijke investering van gemeenten, onderwijs en zorg- en veiligheidspartners.

Gemeenten en kernpartners delen de overtuiging dat zij samen onveiligheid in gezinnen en huishoudens effectiever willen én kunnen aanpakken. Dat is ambitieus en vraagt om gezamenlijk commitment en inzet. De doelstellingen van het programma sluiten aan bij de organisatiedoelstellingen van alle betrokken partijen. De investering die van eenieder wordt gevraagd, betaalt zich terug en levert waardevolle uitkomsten en baten op voor alle kernpartners.

Er is bewust gekozen voor een meerjarige, programmatische aanpak waarin activiteiten in samenhang worden uitgevoerd. Die samenhang is essentieel vanwege de onderlinge afhankelijkheid, de kracht van het programma ligt in de synergie; het geheel levert meer op dan de som der delen. De inhoud -het 'wat'- verandert niet wezenlijk; de nadruk ligt op verbetering van het hoe. Dit programmaplan biedt de coördinatiestructuur die nodig is om afspraken scherp voor ogen te houden en ondersteunt samenwerkingsvormen die bijdragen aan een gedeelde basis voor ons handelen. Juist daarin ligt de grootste uitdaging: in cultuur, houding en gedrag van alle betrokkenen, op alle niveaus. Het programma biedt ontwikkelruimte om te experimenteren, waarbij samen leren en reflecteren centraal staan.

Inhoud

1.	Strategisch kader	2
1.1.	Visie	3
1.2.	Missie	3
1.3.	Strategie	3
1.3.1.	Samenwerkingsprincipes	4
1.3.2.	Samenwerkingsafspraken	4
1.3.3.	Lessen uit de Meerjarenaanpak GiA 2020-2024	4
2.	Focusprojecten	8
2.1.	Focusproject 1: Sterke lokale teams	8
2.2.	Focusproject 2: Implementatie visie GSV	13
2.3.	Focusproject 3: MDA++	17
2.4.	Focusproject 4: Handle with Care	22
2.5.	Focusproject 5: Kennis- en lerend netwerk	24
3.	Focusthema's	29
3.1.	Samenwerking zorg & straf	30
3.2.	Hulpverlening voor mannen die betrokken zijn bij GiA	31
3.3.	Samenwerken met ervaringsdeskundigen	32
3.4.	Accounts GiA	32
3.5.	Belangrijkste activiteiten en tijdpad	33
4.	Communicatie	35
5.	Programmastructuur & governance	38
6.	Monitoring	41
7.	Begroting 2027 t/m 2031	45
8.	Bijlagen	49
	1: Regionale kwaliteitsnorm Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg.	
	2: Profielbeschrijving bijblijver.	
	3: Samenwerkingsafspraken Veilig Thuis & Lokale teams Noord- en Midden-Limburg.	
	4: Plan van aanpak regionale uitrol integrale triage GiA.	
	5: Projectplan Handle with Care Noord- en Midden-Limburg.	
	6: Regionaal scholing- en trainingsaanbod Samen voor Veilig.	

“Veiligheid is de aanwezigheid van krachten, die hebben laten zien voldoende en gedurende langere tijd te beschermen tegen het gevaar. Het gevaar bestaat uit de feitelijke onveilige gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan, en waarover zorg is dat ze zich herhalen”.

1.

Strategisch kader

De visie “Samen voor Veilig” vormt het kader voor dit programmaplan. Dit hoofdstuk schetst dat kader.

1.1. Visie (waar we voor staan)

Iedereen heeft recht op een veilig bestaan. Die basis begint thuis: in een vertrouwde omgeving waarin ieder mens zich veilig kan ontwikkelen en ontplooiën.

1.2. Missie (waar we voor gaan)

Samen met het gezin/huishouden¹, gemeenten, onderwijs, zorg- en veiligheidspartners voorkomen of stoppen we onveiligheid in gezinnen en huishoudens in Noord- en Midden-Limburg. Het gezin/huishouden staat centraal: wat hebben zij samen en ieder voor zich, nodig om het geweld duurzaam te stoppen? Dat doen we met een systeemgerichte aanpak. Professionals werken als één netwerk rondom het gezin of huishouden. Daarbij werken zij samen met informele steunfiguren. Met een integrale blik op alle leefgebieden en oog voor alle betrokkenen richten we ons allereerst op het zo snel mogelijk stoppen van acute onveiligheid en daarna op het creëren van stabiele veiligheid² door onderliggende factoren aan te pakken.

Hoofddoelen

We gaan voor een versterking van de regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties waarbij onze 3 hoofddoelen zijn:

1. We willen met preventieve maatregelen, lokaal en regionaal, inzetten op het **voorkomen** van onveiligheid en geweld in gezinnen en huishoudens.
2. We willen de kinderen, gezinnen en huishoudens waar geweld speelt, **zo vroeg en goed mogelijk in beeld** hebben.
3. We willen geïntegreerd de hulp bieden die effectief is in het **stoppen** van het geweld en die nodig is om de veiligheid te herstellen en te borgen voor alle betrokkenen van -10 maanden tot 100+-jarigen.

Beoogd eindresultaat

Het meten van de impact van dit programma is complex: wat we aan onveiligheid en geweld weten te voorkomen, laat zich niet direct in cijfers uitdrukken. Toch kiezen we bewust voor een concrete indicator. Deze biedt richting, maakt onze ambitie tastbaar en helpt ons om voortgang te volgen en bij te sturen.

Wanneer sprake is van onveiligheid in gezinnen en huishoudens, richten we ons op het daadwerkelijk stoppen van het geweld. Daarom formuleren we het volgende beoogde eindresultaat:

Binnen één jaar na melding bij Veilig Thuis is in 25% van de gezinnen en huishoudens in Noord- en Midden-Limburg het geweld gestopt.

We monitoren dit resultaat doorlopend en gebruiken de inzichten om onze aanpak verder te verbeteren. In hoofdstuk 6 lichten we toe hoe we dit meten en volgen.

1.3. Strategie (de weg daarnaar toe)

Om de noodzakelijke verandering in het HOE voor elkaar te krijgen is allereerst commitment nodig.

¹ Er wordt gesproken over gezin en huishouden om zowel gezinnen met als zonder kinderen aan te duiden en om aan te geven dat het niet alleen gaat over mensen die op één locatie samenleven.

² Er is sprake van stabiele veiligheid wanneer gedurende tenminste 6 maanden er geen geweldsincidenten zijn geweest, wanneer alle (direct)betrokkenen gezamenlijk met tussenpozen meerdere malen beoordeeld hebben dat de veiligheid in het systeem goed genoeg is, er is voldaan aan de veiligheidsvoorwaarden, de 3 belangrijkste oorzaken/risicofactoren van de onveiligheid zijn aangepakt, oftewel beheersbaar en er is of wordt gewerkt aan herstel van schade als gevolg van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Commitment betekent dat je je actief inzet voor de programmadoelstellingen en dat je aanspreekbaar bent op die inzet. Daarnaast is er vertrouwen nodig. omdat dat altijd de basis is van een succesvolle samenwerking. En dat ontstaat door het met elkaar geduldig op te bouwen, elkaar ruimte te geven, transparant te zijn, successen te delen maar ook openlijk problemen en uitdagingen te bespreken.

1.3.1. Samenwerkingsprincipes

We spreken de volgende samenwerkingsprincipes met elkaar af:

- We zijn nieuwsgierig naar elkaars kennis, kunde en context en werken op basis van partnerschap. We versterken elkaar in dat wat nodig is.
- Principes gaan vóór afspraken en daar hebben we ook het bestuurlijke lef voor.
- We hebben een lange adem en steunen elkaar in die vasthoudendheid.
- We faciliteren onze professionals in het kunnen doen wat nodig is en te laten wat niet werkt.

1.3.2. Samenwerkingsafspraken

De huidige samenwerkingsovereenkomst GiA Noord- en Midden-Limburg wordt, in afstemming met gemeentelijke juristen, zo snel mogelijk geactualiseerd. Vervolgens sluiten we met zorg- en veiligheidspartners een intentieverklaring om het gezamenlijke commitment te bekrachtigen. In contracten met zorgaanbieders kunnen aanvullende afspraken over dit programma worden opgenomen.

1.3.3. Lessen uit de Meerjarenaanpak GiA 2020-2024

Uit de evaluatie van de “Meerjarenaanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties 2020-2024” leren we een aantal belangrijke lessen voor de toekomst.

De essentie van de gemeenschappelijke basis

“It’s in the people, not in the paper”. Er is een omslag nodig van structuur gedreven werken naar dichtbij en daadwerkelijk helpen in het dagelijks leven, zodat het lukt om gezinnen en huishoudens met complexe hulpvragen eerder, sneller en beter te ondersteunen zodat de onveiligheid duurzaam wordt gestopt. De gemeenschappelijke basis die nodig is om cultuur gedreven te werken bestaat uit werken vanuit de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid, eenzelfde grondhouding, goede gespreksvaardigheden en vakkennis. Het handelingskader Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming³ heeft dat mooi verwoord in een aantal essentiële kenmerken waar we met deze regio op aansluiten. Tegelijkertijd is alleen het uitspreken dat we vanuit die gemeenschappelijke basis werken niet voldoende om een daadwerkelijke omslag teweeg te brengen. Nog te vaak is fragmentatie aan de orde en is systeemdenken leidend. Geweld in afhankelijkheid is zodanig complex en persoonsafhankelijk dat het blijven uitvoeren van universele en gefragmenteerde systemen het niet alleen niet oplost, maar verergert, en in een deel van de gevallen zelfs heeft bijgedragen aan het initiële ontstaan van het geweld. Om geweld écht duurzaam te stoppen is het van belang om continue aandacht te hebben voor een denk- en werkwijze waarin de inhoud centraal staat en systemen, kaders en processen ondersteunen, in plaats van leidend zijn.

**“It’s in the
people,
not in the
paper”.**

Lokaal integraal eigenaarschap

Door het domeinoverstijgende karakter van GiA zijn er vaak verschillende uitvoerders, beleidsmakers en meerdere bestuurders betrokken bij (een deel van) de aanpak. Het expliciet beleggen van integraal eigenaarschap (WMO, Jeugd, Veiligheid, beleid en uitvoering) is een cruciale succesfactor voor het daadwerkelijk tot uitvoering brengen van alle plannen, zo leert de evaluatie ons ook. Het moet duidelijk zijn wie regionaal en lokaal eerstverantwoordelijke is voor het programma Samen voor Veilig. Verdere informatie volgt in het hoofdstuk over de programmastructuur en governance.

³ Hyperlink: [kader en ruimte voor professionals Toekomstscenario Kind-en Gezinsbescherming](#)

Regionale kwaliteitsnorm is geen vrijblijvend kader

De afgelopen jaren is het gemeenten niet altijd goed genoeg gelukt om te komen tot een planmatig verbetertraject van hun lokale teams in relatie tot de aanpak van onveiligheid in huishoudens. In 2020 is daar wel op ingezet en werd aangesloten bij VNG-richtlijn “Kwaliteitskader werken aan veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten”. In het programma Samen voor Veilig stellen we een regionale kwaliteitsnorm, waarmee we afstappen van de vrijblijvendheid en met elkaar de voortgang steviger gaan monitoren. Daarover meer in hoofdstuk 2: Sterke lokale teams.

Leren in en van de praktijk

Op lokaal niveau vinden nu nog weinig casusevaluaties plaats. In Samen voor Veilig bouwen we “leerloops” in, waarbij geleerd wordt met én van de praktijk. In leer- en ontwikkeltafels gaan we interdisciplinair met casusreviews aan de slag, waarbij we zoeken naar verbeterpunten die we direct kunnen toepassen in de praktijk. Er kan ook aanleiding zijn voor beleidsmatige actie of een bestuurlijk standpunt, gericht op verbetering op de langere termijn. De governance is daarop afgestemd en borgt een goede kruisbestuiving tussen besluitvorming en leereffecten uit de praktijk. Meer informatie komt aan de orde in hoofdstuk 5.

Communicatie

De evaluatie heeft ook opgeleverd dat professionals, beleidsmakers en bestuurders niet altijd een duidelijk beeld hadden van wat precies gedaan werd in de regionale aanpak van GiA. Als we meer betrokkenheid willen creëren is het nodig dat we helder communiceren over het programma Samen voor Veilig, dat we inspirerend zijn, ontwikkelingsmogelijkheden bieden en dat we iedereen uitnodigen om actief mee te denken en mee te doen. Meer informatie volgt in hoofdstuk 4.

Domeinoverstijgende aanpak: van preventie tot repressie

De afgelopen jaren leren ons dat integraal en systemisch werken -van preventie tot repressie- niet vanzelfsprekend ontstaat maar voortdurend aandacht moet blijven krijgen. Professionals moeten de mogelijkheden én beperkingen kennen van vrijwillige hulp en steun. Ook moeten zij weten wanneer het gedwongen kader nodig is en hoe zij dit kunnen inzetten. Passend bij wat het gezin of huishouden nodig heeft, zo laagdrempelig als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk.

Omdat we onveiligheid in gezinnen en huishoudens het liefst voorkomen en zo vroeg mogelijk signaleren, wordt samengewerkt met preventieve programma's zoals Kansrijke Start Noord- en Midden-Limburg⁴. Een stevige lokale verbinding met onderwijs en gemeenschappen (buurten, wijken) is nodig om zo preventief als mogelijk te werken, maar ook om de gemeenschapskracht te activeren in het signaleren en organiseren van veiligheid in gezinnen en huishoudens. We sluiten aan bij de sociale basis en combineren professionele inzet zoveel als mogelijk met de inzet van informele steunfiguren. Dat vult elkaar mooi aan, zowel wanneer het gelijktijdig wordt ingezet of opvolgend aan elkaar. Wanneer de leden van het gezin/ huishouden wel willen stoppen met het vertonen van onveilig gedrag, maar het zelfstandig niet lukt, dan moet niet alleen wordt gedacht in zorgoplossingen, maar ook in andere vormen van dienstverlening, zoals huisvesting of schuldhulpverlening en interventies vanuit het strafrecht. Het gaat dan om domeinoverstijgende samenwerking met bijvoorbeeld justitie, medische zorg en jeugd- en volwassenenzorg of tussen zorg, straf en bestuur als er sprake is van een hoog veiligheidsrisico. Het uitgangspunt is dat wat nodig is om duurzame veiligheid te organiseren, bereikbaar is en wordt ingezet. Als lokaal gewerkt wordt met bijvoorbeeld de Doorbraakmethode of Stabiliteitsaanpak, dan wordt geadviseerd om daar een goede verbinding mee te leggen omdat het complementair is aan de visie Gefaseerd samenwerken voor veiligheid⁵. De samenloop tussen zorg en veiligheid is geïntegreerd in alle

⁴ Voor meer informatie zie www.kansrijkestart.nl.

⁵ Voor meer informatie wordt verwezen naar het onderzoek dat het Instituut Publieke Waarde (IPW) in 2022 uitvoerde i.o.v. Programma Geweld Hoort Nergens Thuis, naar de verhouding tussen de visie Gefaseerd samenwerken voor veiligheid en de Doorbraakmethode.

focusprojecten. Aanvullende activiteiten waarmee we aansluiten op de zorg-straf samenwerking in Veiligheid Voorop, komen aan bod in hoofdstuk 3.

Bijschalen van aanvullende expertise

Wanneer de onveiligheid (ondanks alle inspanningen) door blijft gaan en er onmacht ontstaat, dan is het risico dat gewerkt wordt van crisis naar crisis en dat de casus vaak wordt overgedragen, of soms zelf wordt afgesloten terwijl het geweld thuis doorgaat. Het is belangrijk dat professionals tijdig een beroep kunnen doen op aanvullende expertise en dat duidelijk is waar die gehaald kan worden. Vanzelfsprekend biedt dat geen garantie voor een doorbraak in de casus, omdat niet iedere casus (direct) oplosbaar is. Maar ook juist dan is

“er samen van zijn” belangrijk doordat partners samen een besluit nemen over waar zij de grens trekken ten aanzien van het verdragen van onveiligheid in gezinnen/huishoudens en toekomstige scenario's bedenken. De Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) biedt een overzichtelijke werkstructuur die duidelijkheid biedt zodat voor iedereen duidelijk is wanneer, waarheen en hoe moet worden bijgeschaald. Regiobrede implementatie van het AVE model wordt daarom aanbevolen, maar is op zichzelf geen onderdeel van het programma Samen voor Veilig.

Provinciaal samenwerken

Met de gemeenten van Zuid-Limburg is verkend waarin beter samen kan worden opgetrokken omdat dat efficiënter en effectiever werkt en het onnodig is om in beide regio's dezelfde “wielen” uit te vinden. Op de volgende onderdelen willen we op Limburgse schaal optrekken:

- Kennisplatform. Noord- en Midden- en Zuid-Limburg sluiten straks aan op “1 Sociaal Domein”. Het ontwikkelen en het up to date houden van een digitale kennisbank (toolboxen, -kits en instrumenten) kan net zo goed gezamenlijk gedaan worden.
- Scholing en training. Omdat dit zowel in deze regio als in Zuid-Limburg prioriteit is, worden overeenkomstige leeractiviteiten als mogelijk gezamenlijk georganiseerd en aangeboden.
- Communicatie. De afgelopen jaren werd al samengewerkt in de campagne van de “Week tegen kindermishandeling”. Zodra beide regio's hun campagnekalender klaar hebben, wordt bekeken waar dat nog meer kan.
- Landelijke overleggen en kennisnetwerken. Waar dat kan vertegenwoordigen we elkaar in landelijke overleggen en landelijke kennisgroepen.
- Samenwerking provinciale partners en lokale teams. Samen met een aantal partners van het Regionaal Netwerk Zorg Straf gaan we aan de slag met een werkplan gericht op het versterken van de samenwerking tussen lokale teams en provinciale partners.

**Welke teamgenoot
bied jij een veilige
leefsituatie?**

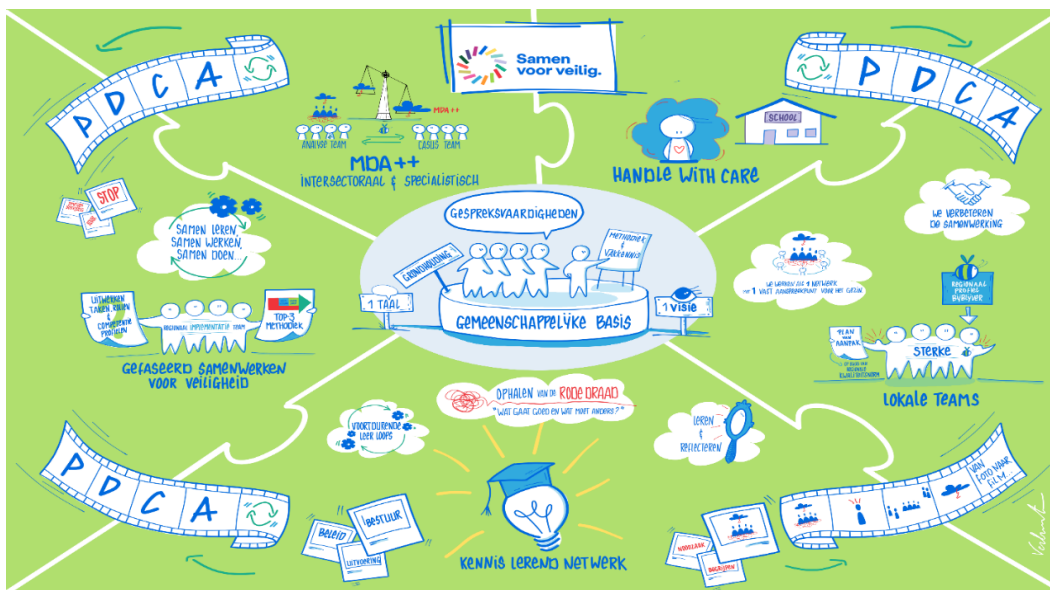

**Samen
voor veilig.**

2.

Focusprojecten

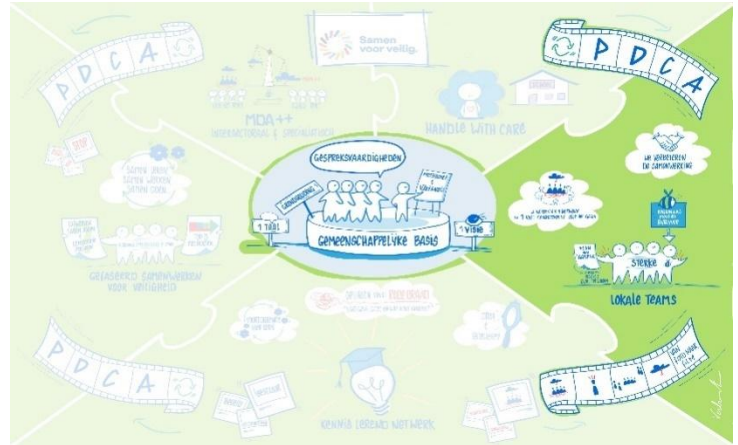

In dit hoofdstuk komen de geprioriteerde focusprojecten aan bod welke in stevige samenhang met elkaar tot uitvoering worden gebracht.

Bij de keuze en uitwerking van de focusprojecten zijn de basisprincipes van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (gezinsgericht, rechtsbeschermend en transparant, eenvoudig en lerend) en de regionale uitgangspunten uit de visie Samen voor Veilig leidend geweest.

2.1. Focusproject 1 Sterke lokale teams⁶

De lokale teams geven uitvoering aan de wettelijke taken van de gemeenten in relatie tot gezinnen/huishoudens waar (een dreiging van) geweld of onveiligheid speelt. Een stevig lokaal team dat toegankelijk is en stevig verankerd is in de leefwereld van kinderen en volwassenen is nodig om geweld in gezinnen duurzaam te stoppen. De beoogde hervormingen als gevolg van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de Hervormingsagenda Jeugd versterken de centrale rol van de lokale teams alleen nog maar verder. De lokale teams vormen het fundament, voor hen is een centrale rol weggelegd in het signaleren en bespreekbaar maken van geweld en onveiligheid in huishoudens, het direct stoppen van acute onveiligheid en het inzetten van zorg- en/of hulpverlening om de risicofactoren van onveiligheid weg te nemen. Het lokale team is ook verantwoordelijk voor het in gang zetten van zorg- en/of hulpverlening gericht op herstel van de gevolgen. Dit doen de lokale teams in nauwe samenwerking met andere partners en instanties. De professional van het lokale team heeft daarin een coördinerende rol waarbij hij/zij voortdurend zicht houdt op de veiligheid en pas loslaat wanneer stabiele veiligheid is bereikt.

Waarom prioriteit

Op basis van de geleerde lessen uit hoofdstuk 1 in combinatie met de uitkomsten van de werkgroep komen we tot de volgende belangrijkste inzichten:

- Gemeenten hebben nog niet altijd goed zicht op hoe binnen hun lokale teams gewerkt wordt aan het stoppen van onveiligheid in gezinnen en huishoudens, het effect daarvan en hun lokale verbetermogelijkheden.
 - Het takenpakket van VT is niet altijd goed genoeg bekend bij zorg- en veiligheidspartners waardoor onjuiste verwachtingen ontstaan.
 - De samenwerking tussen VT en de lokale teams (in algemeenheid) moet beter. De praktijk wijst onder andere uit dat de overdracht van VT nog niet altijd goed aansluit op de startpositie van het lokale team. Het merendeel van de casuïstiek wordt “koud” overgedragen waardoor het voor lokale teams niet altijd goed mogelijk is om de verkregen informatie in de juiste context te plaatsen, te beoordelen en de juiste interventies (en de snelheid daarvan) te bepalen. Warme overdrachten en gezamenlijke huisbezoeken (VT-lokale team) helpen professionals van het lokale team om een goede start te maken in de verdere opvolging van hetgeen er nodig is in de casus.
- 87% van alle meldingen die binnenkomen bij VT, worden na een veiligheidsbeoordeling direct doorgezet aan het lokale team en/of aan betrokken hulpverlening (CBS).
 - Verhoudingsgewijs wordt er in Noord- en Midden-Limburg minder vaak een dienst ingezet door VT na de veiligheidsbeoordeling (CBS).
 - In Noord- en Midden-Limburg lukt het ons om in 6 van de 100 gezinnen/huishoudens het geweld binnen 1 jaar te stoppen (VJI).
 - Medewerkers van lokale teams hebben dikwijls een gevarieerde caseload, waaronder GiA casuïstiek (generalistisch werken).

⁶ In dit document wordt onder lokale (wijk)teams verstaan alle teams of professionals die de opdracht hebben om zich te richten op (een dreiging van) geweld c.q. onveiligheid in huishoudens. In Noord- en Midden-Limburg hebben gemeenten daar verschillend vorm en inhoud aan gegeven. Sommige gemeenten werken met generalistische (wijk)teams, andere gemeenten hebben specialistische teams opgezet of werkt met een combinatie van beide. Waar in dit document wordt gesproken over lokale (wijk)teams, dan worden daar al deze vormen onder verstaan.

- We willen toe naar een vast aanspreekpunt voor gezinnen/huishoudens: één vaste professional die betrokken blijft totdat stabiele veiligheid is bereikt, een vertrouwensband opbouwt, de problematiek in samenhang beoordeelt, onderliggende patronen ontrafelt en integraal werkt aan oplossingen. Dat vraagt om specifieke rollen met specialistische kennis en de juiste randvoorwaarden om het werken volgens de visie op systemische wijze uit te voeren in de praktijk. Nu dat vaak nog niet het geval is wordt casuïstiek te vaak van organisatie naar organisatie doorgegeven (etafettemodel).
- We willen beter gebruik maken van het inzetten van informele steunfiguren (mensen uit het eigen, de directe leefomgeving of vrijwilligers) omdat dat een waardevolle aanvulling is voor gezinnen en huishoudens. Informele steun is meer verweven met het alledaagse leven, zij zijn laagdrempelig en langdurig beschikbaar voor het gezin/huishouden in kwestie.
- In het verleden is ingezet op het aanstellen van aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling binnen gemeenten, onderwijs en zorg- en veiligheidspartners. Aandachtsfunctionarissen hebben binnen de eigen organisatie een belangrijke en steunende rol naar collega's wanneer zij te maken hebben met gezinnen waar onveiligheid speelt. In hoeverre er momenteel nog aandachtsfunctionarissen actief zijn, welke positie zij hebben of welke training zij daarvoor gevolgd hebben is niet duidelijk.
- De samenwerking tussen lokale teams en de strafrechtketen willen we versterken omdat in casuïstiek met een hoog veiligheidsrisico en waar zorgoplossing niet leiden tot stabiele veiligheid ook gedacht moet worden in bestuurs- of strafrechtelijke interventies. VT en de Zorg- en Veiligheidshuizen zijn daarin belangrijke schakels, aangezien zij in verbinding staan met de lokale teams en vast deelnemer zijn aan het actie-overleg⁷.

Projectdoelstellingen, beoogde resultaten en activiteiten in tijdpad

Van de projectdoelstellingen zoals in onderstaand overzicht opgenomen, wordt verwacht dat zij bijdragen aan het behalen van alle programmadoelstellingen zoals omschreven in het strategisch kader (hoofdstuk 1).

Projectdoelstelling	Belangrijkste activiteiten	Wanneer	Wie
Vroegtijdig signaleren van onveiligheid in gezinnen/huishoudens en weten hoe te handelen.	Voorlichting wet op de meldcode	Doorlopend	VT
	Voorlichting over rol en taken van VT	Doorlopend	VT
	Borgingsvoorstel aandachtsfunctionarissen.	Q1 2027	Werkgroep
Beoogd resultaat	• Aantal geweldsincidenten voorafgaand aan de eerste melding neemt af. • 20 voorlichtingen per jaar door VT rondom de meldcode. • Men weet VT te vinden en duidelijk is wat van hen verwacht mag worden (en wat niet).		
Zicht op en versterken van lokale teams.	Regionale kwaliteitsnorm.	Gereed	Programmaleider
	14 gemeentelijke versterkingsplannen o.b.v. lokale kwaliteitsbeeld.	Q4 2026	Lokale gemeenten
	Regionaal plan van aanpak gezamenlijke verbetermogelijkheden.	Q1 2027	Programmaleider
	Jaarlijkse herscan o.b.v. regionaal kwaliteitskader.	Jaarlijks Q1	Lokale gemeenten
Beoogd resultaat	De lokale teams voldoen (steeds meer) aan de regionale kwaliteitsnorm (zie bijlage 1) waarvan de voortgang jaarlijks in beeld wordt gebracht.		
Bijblijver	Regionale profielschets bijblijver (bijlage 2).	Gereed	Werkgroep
	Notitie omvang caseload en afwegingsinstrument voor de inzet ervan.	Q3 2026	

⁷ Het Actieoverleg is bedoeld om samen met Veilig Thuis, politie en justitiepartners casuïstiek vroegtijdig af te stemmen indien sprake is van samenloop straf/zorg en/of bij (vermoedens van) een strafbaar feit. Voor meer informatie zie https://vng.nl/sites/default/files/2021-02/bundel_actieoverleg.pdf.

	Implementatie in lokale teams.	Gestart	
	Evalueren a.d.h.v. praktijkinzichten en bijstellen als nodig.	Doorlopend	
	Uitwerken inzet informele steunfiguren	Q1 2027	Werkgroep
Beoogd resultaat	- De gemeenten hebben de rol van bijblijver belegd en voldoende gefaciliteerd. Hoe deze rol geborgd wordt is aan de lokale gemeenten. - Er wordt gewerkt als 1 netwerk en niet langer in een “estafette-aanpak”.		
Verbeteren samenwerking VT-lokale teams	Actualiseren samenwerkingsafspraken VT-Lokale teams (bijlage 3), evalueren tijdens leer- en ontwikkeltafels en bijstellen als nodig.	Gestart en doorlopend	Werkgroep
	0-meting aantal her- en vervolgmeldingen bij VT inclusief inbedden monitoring voortgang middels kwartaalrapportages van VT.	Q2 2026	VT
	Analyseren onderliggende oorzaken van hermeldingen van lokale team naar VT d.m.v. casusreviews. Op basis van de uitkomsten daarvan, de inzichten die voortkomen uit de pilot Triagetafel Horst aan de Maas en de eerder beproefde Routeertafel in Midden-Limburg, voorstel regionale werkwijze ⁸ . Als nodig aanpassen samenwerkingsafspraken.	Gestart en doorlopend	Werkgroep
	Integreren van verbeterkansen die voortkomen uit de regioronde door VT waarbij zij in gesprek met alle lokale teams gaan over de voortgang van de samenwerking .	Q3 2026	VT en programmaleider
Beoogd resultaat	- Afname aantal her- en vervolgmeldingen VT. - Verbeterde samenwerking tussen VT-lokale teams.		
We werken samen als 1 netwerk rondom het gezin/huishouden.	Presenteren van elkaars rol, taak, werkwijze en handelingsrepertoire.	Onderdeel van focusproject 5: kennis- en lerend netwerk.	
	Verkenning en pilot versterking samenwerking GGZ en lokale teams gericht op het beter gebruik maken van elkaar kennis en handelingsrepertoire.	Gestart	Werkgroep (inclusief VVGI en MetGGZ.
	Werk sessie verbeterkansen ter voorkoming van inzet van gedwongen jeugdmaatregelen.	Q4 2026	Werkgroep
	Er is aanvullende expertise beschikbaar waarop lokale teams tijdig een beroep doen.	Komt verder aan de orde bij focusproject 5:kennis- en lerend netwerk.	
	Terugkerende leer- en ontwikkeltafels om te toetsen of acties effectief zijn en om samen te bepalen wat verder nodig is om de samenwerking te versterken.		
Beoogd resultaat	Casusreviews die we aan de leer- en ontwikkeltafels doen laten zien dat: - we werken op basis van de afgesproken samenwerkingsprincipes en de grondhouding die we voorstaan, iedere partner is daarop aanspreekbaar. - We afstappen van het estafettemodel omdat de bijblijver doorlopend betrokken blijft en aanvullende expertise invoegt als nodig (GGZ en GI).		
Versterking domeinoverstijgende aanpak GiA	Plan van aanpak domeinoverstijgend samenwerken in aanpak GiA: lokale teams en strafpartners.	Gestart, PVA gereed in Q3 2026	Programmaleider i.s.m. RNZS Limburg.

⁸ In bijlage 4 is het plan van aanpak regionale uitrol integrale triage GiA opgenomen.

Beoogd resultaat	Effectiever stoppen van onveiligheid in gezinnen en huishoudens door integrale aanpak, specifiek gericht op situaties waarin de mogelijkheden in het vrijwillige kader zijn uitgeput en/of een combinatie aan de orde van lokale teams gemeenten, straf- en bestuursrecht (benutten mogelijkheden drang en dwang).
------------------	--

Randvoorwaarden

Om Focusproject 1 tot uitvoering te brengen is het noodzakelijk dat:

- er commitment is van gemeenten en kernpartners over wat we gaan doen en wie, waarvoor verantwoordelijk is.
- professionals van gemeenten, zorg en veiligheidspartners deelname aan de werkgroep voortzetten.
- De regionale kwaliteitsnorm voor de lokale teams wordt vastgesteld en lokaal geïmplementeerd.
- lokale gemeenten integraal eigenaarschap borgen ten aanzien van het programma Samen voor Veilig (zoals beschreven in het strategisch kader.
- lokale gemeenten de rol van bijblijver in de praktijk brengen, intern positioneren en de juiste randvoorwaarden organiseren op basis van de regionale profielbeschrijving.

Monitoring

- De voortgang van de versterking van de lokale teams wordt gemonitord door jaarlijks in het eerste kwartaal (m.i.v. 2028) een nieuwe scan af te nemen op basis van het regionaal kwaliteitskader.
- Door middel van de leer- en ontwikkeltafels monitoren we de effecten van de activiteiten en brengen we in beeld waar bijgesteld moet worden. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 3.5.
- Aan de hand van informatie over het aantal meldingen via de kwartaalrapportage van Veilig Thuis.

Kostenraming

De regionale inzet wordt gedaan door de regionale programmaleider. Stel dat we (omwille van positieve praktijkinzichten) toe willen werken naar meerdere triagetafels in de regio, dan zal bekeken moeten worden of en welke extra investering dat vraagt van gemeenten en kernpartners.

Lokaal

Omdat de lokale startsituatie van gemeenten verschillend zijn, lopen de kosten voor de implementatie van de regionale kwaliteitsnorm ook uiteen. Zo hebben een aantal gemeenten al (meer) specialistische bijblijvers georganiseerd, terwijl andere gemeenten nog werken met generalistische teams. Het lokale versterkingsplan (dat aan de hand van de scan o.b.v. regionale kwaliteitsnorm wordt opgesteld door iedere gemeente) geeft inzicht in wat hen nog te doen staat en welke (extra) financiële middelen daarvoor eventueel nodig zijn en waarvoor lokaal dekking gezocht moet worden.

Zorg- en veiligheidspartners

Eventuele scholingskosten voor aandachtsfunctionarissen komen voor rekening van de organisatie waar zij werkzaam zijn.

2.2. Focusproject 2: Implementatie visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid

De visie Gefaseerd samenwerken voor veiligheid vormt ook de basis in de ontwikkeling Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Zoals in het strategisch kader al genoemd: de gemeenschappelijke basis die nodig is om cultuur gedreven te werken bestaat uit werken vanuit de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid, eenzelfde grondhouding, goede gespreksvaardigheden en vakkennis. Eén taal en één gezamenlijke aanpak is van fundamenteel belang voor het duurzaam stoppen van onveiligheid in gezinnen en huishoudens. Het is de basis van alles wat we doen en hoe we het samen doen. Daarom blijven we aansluiten op de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid (Vogtländer en Van Arum, 2016) en werken we regionaal met de Top-3 methodiek van Civil Care. Daarin staan drie stappen centraal: om de cirkel van geweld te doorbreken is eerst directe veiligheid noodzakelijk, waarvoor een veiligheidsplan wordt opgesteld. Daarna is er pas ruimte om de oorzaken van de onveiligheid aan te pakken met behulp van risicogestuurde zorg. Vervolgens kan er gewerkt worden aan herstel van de opgelopen (ontwikkelings-)schade.

Waarom prioriteit

Sinds 2020 zijn circa 400 professionals uit deze regio getraind in de Top-3 methodiek. Hiermee is een goede basis gelegd. Het trainen van professionals is een cruciale stap in de implementatie van de Visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid, maar we missen nog een aantal aspecten:

- Het ontbreekt aan een gefundeerd en duurzaam implementatieproces wat ervoor zorgt dat de visie en methodiek daadwerkelijk duurzaam beslag krijgt in de uitvoeringspraktijk. De taken en rollen die nodig zijn voor een gedegen implementatie zijn niet belegd. Dat geldt voor de inhoudelijke en projectmatige voortrekkersrol, maar ook voor een middenkadergroep van kernpartners die zorg draagt voor de juiste randvoorwaarden die nodig zijn om de interne implementatie te laten slagen.
- Er wordt nu vooral gewerkt vóór veiligheid, maar nog te weinig sámen voor veiligheid. Een integraal werkproces ontbreekt. De vertaling van de visie en de Top-3-methodiek naar de interne werkwijzen van organisaties is nog onvoldoende gemaakt of krijgt in de praktijk te weinig aandacht.
- De professionals die zijn getraind werken vooral bij gemeenten, AMW/CJG, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en BJZ. Andere samenwerkingspartners hebben nog te weinig kennis van de visie en de Top-3-methodiek. Dit bemoeilijkt de samenwerking, vooral met organisaties die zich richten op volwassenen.
- Er zijn verschillende interpretaties van wat systemisch werken inhoudt en hoe dit in de praktijk moet worden toegepast. Verdere scholing op dit gebied is opgenomen in Focusproject 5: kennis en lerend netwerk.

- De randvoorwaarden om volgens de visie en de Top-3-methodiek te werken zijn nog niet op orde. Professionals geven aan dat ze te weinig tijd hebben om de methodiek goed toe te passen en dat ze behoefte hebben aan beter onderhoud van hun kennis.
- Noord- en Midden-Limburg hebben ieder hun eigen aanpak gekozen bij het trainen van professionals. Multidisciplinair trainen was geen standaard en er was weinig samenwerking tussen trainers in de regio.

Projectdoelstellingen, beoogde resultaten en activiteiten in tijdpad

Een belangrijke verandering is dat trainers samen een regionaal implementatie- en aanjaagteam gaan vormen. Hun rol wordt breder dan alleen het geven van trainingen in de Top-3-methodiek. Zij worden de drijvende kracht achter de implementatie en bieden een gevarieerd aanbod van trainingen en kennisactiviteiten rondom de visie en de methodiek. Dit aanbod is bedoeld voor zowel kernpartners als andere betrokken organisaties en richt zich op het opbouwen én onderhouden van kennis. Daarnaast krijgt de nog op te richten werkgroep bestaande uit GW'ers en middenmanagement van gemeenten en kernpartners, een belangrijke rol. Zij ondersteunen de interne implementatie en coachen professionals in de praktijk. Door middel van casusbesprekingen in hernieuwde leer- en ontwikkeltafels wordt regelmatig stilgestaan bij de toepassing van de Top-3-methodiek. Daarbij toetsen we ons werk aan de afgesproken samenwerkingsprincipes en de bijbehorende grondhouding (zie hoofdstuk 1). De regionaal implementatiecoach is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het gevarieerd leeraanbod, daarnaast is rekening gehouden projectleiderstaken (coördinatie, organisatie van alle deelactiviteiten en het bewaken van de samenhang).

Projectdoelstelling	Belangrijkste activiteiten	Wanneer	Wie
Op basis van “1 taal en 1 visie” werken professionals effectief samen zodat onveiligheid in gezinnen snel en duurzaam wordt gestopt en de schade ervan wordt beperkt.	Uitwerking rol en taken van regionaal implementatieteam inclusief competentieprofiel voor de leden ervan.	Q3 2026	Reg. implementatiecoach i.s.m. Civil Care.
	Werven en opleiden van nieuwe trainers (bij voorkeur GI en VT).	Q3 2026	
	Aftrapmoment regionaal implementatieteam	Q4 2026	Reg. implementatiecoach
	Ontwikkelen van gevarieerd aanbod: • 3-daagse training voor bijblijvers van gemeenten en kernpartners (met regierol). • Boostersessies voor getrainde professionals zodat hun kennis onderhouden blijft. • Workshops voor schilpartners zodat zij basiskennis ontwikkelen over wat de visie en de methodiek inhoudt. • Leer- en ontwikkeltafels waar getrainde professionals gezamenlijk in beeld brengen hoe gewerkt wordt vanuit de visie.	Gereed	Reg. implementatiecoach in afstemming met trainers en Civil Care.
	Jaarlijks beschikbaar stellen van: • 4 tot 6 meerdaagse trainingen • 4 boostersessies • 4 Workshops • 4 leer- en ontwikkeltafels	Gestart	Reg. implementatiecoach en trainers.
	Kernpartners (GI's, VT, RvdK en BJZ) stellen een intern implementatieplan op (bij gemeenten is dat onderdeel van bredere versterkingsplan) en wijzen een inhoudelijk (GW) en facilitair (middenkader) verantwoordelijke aan. Visie en Top 3 wordt verankert in eigen inwerk- en scholingsprogramma's. De voortgang daarvan wordt gemonitord in de werkgroep.	Q3 2026	Werkgroep
	Ontwikkelen van 1 integraal werkproces: Top 3 methodiek als “kapstok” met invlechten van andere	Q3 2026	Reg. implementatiecoach

	methodieken en instrumenten (JIM, SNS, Verklarende analyse) waarbij we komen tot 1 gezamenlijke taal/terminologie en minder bureaucratie voor professionals waar dat kan.		i.s.m. werkgroep
Beoogd resultaat	• Regionaal multidisciplinair implementatie- en aanjaagteam up en running. • Bereik van de implementatie van de visie wordt vergroot door gevarieerder aanbod gericht op kernpartners én schilpartners. • Duurzaamheid van de kennis wordt verhoogd doordat kennis onderhouden wordt (leer- en ontwikkeltafels en boostersessies). • Partners hebben een eigen implementatieplan waardoor binnen alle organisaties het werken volgens de visie beter geborgd wordt. • De samenwerking verloopt beter doordat we samen een integraal werkproces ontwikkelen dat helderheid geeft over wie, wanneer waarvoor aan de lat staat.		

Randvoorwaarden

Om Focusproject 2 tot uitvoering te brengen is het noodzakelijk dat:

- er commitment is van gemeenten en kernpartners over wat we gaan doen en wie, waarvoor verantwoordelijk is.
- de werkgroep wordt voortgezet en de leden ervan een ambassadeursrol vervullen ten aanzien van het implementatieproces van de visie en methodiek binnen de eigen organisatie.
- er uren voor projectleiderstaken worden gefaciliteerd en bij voorkeur belegd bij één van de trainers. Hij/zij is namens de regio procesmatig verantwoordelijk voor het regionaal implementatieteam, heeft een coördinerende rol en vormt een stevig duo met de regionale implementatiecoach.
- er een regionale implementatiecoach beschikbaar is (naar voorbeeld van Zuid-Limburg). Hij/zij is inhoudelijk trekker van de doorontwikkeling en centraal aanspreekpunt voor professionals (ook gedragswetenschappers), ontwikkelt en trekt de leer- en ontwikkeltafels en ondersteunt bij experimentele praktijken.
- structurele administratieve ondersteuning wordt georganiseerd voor het openstellen van het leeraanbod, inschrijving en planning, locaties en faciliteiten, mailverkeer rondom huiswerkopdrachten en werk rondom SKJ-accreditatie.
- met Civil Care overeenstemming wordt bereikt over dat zij “kwaliteitsbewaker” zijn over hoe getraind wordt op het toepassen van de methodiek in de praktijk, maar dat ook ruimte wordt geboden voor het implementatieteam zodat zij aan kunnen sluiten op waar deze regio staat en wat onze professionals daarin nodig hebben.
- bijblijvers georganiseerd zijn conform de profielbeschrijving (bijlage 2).

Kostenraming

Omdat we vanaf 2025 gedifferentieerd aanbod ontwikkelen i.c.m. dat we de meerdaagse Top 3 training selectiever inzetten en het maximaal aantal deelnemers aanhouden per groep, gaan we ervan uit dat 6 trainingen per jaar (voor nieuwe professionals) voldoende is. Onderstaand de kostenraming voor de uitvoering van prioriteit 2.

Onderdeel	Wat	Toelichting	2027	2028	2029	2030	2031
Personeel	Projectleiderstaken	4 u/wk	€ 18.932	€ 18.932	€ 18.932	€ 18.932	€ 18.932
	Regionale implementatiecoach	Ontwikkeling 60 u/jr	€ 7.388	€ 7.388	€ 7.388	€ 7.388	€ 7.388
		Uitvoering 90 u/jr	€ 11.083	€ 11.083	€ 11.083	€ 11.083	€ 11.083
	Ondersteuning	4 u/wk	€ 8.513	€ 8.513	€ 8.513	€ 8.513	€ 8.513
Trainingen	Inzet trainers 3-daagse	4 trainingen/jr	€ 34.265	€ 34.265	€ 34.265	€ 34.265	€ 34.265
	Locatie en	€ 900 p/training	€ 3.855	€ 3.855	€ 3.855	€ 3.855	€ 3.855

	faciliteiten						
	Licentiebehoud	1 x per jaar	€ 6.425	€ 6.425	€ 6.425	€ 6.425	€ 6.425
	Accreditatie deelnemers	€ 100 p/training	€ 428	€ 428	€ 428	€ 428	€ 428
	Opleiden nieuwe trainers	Stelpost	€ 5.354	€ 5.354	€ 5.354	€ 5.354	€ 5.354
Civil Care	Stelpost t.b.v. ondersteuning en kwaliteitsbewaking.		€ 5.198	€ 5.198	€ 5.198	€ 5.198	€ 5.198
Totaal Focusproject 2: implementatie visie GSV			€ 101.440	€ 101.440	€ 101.440	€ 101.440	€ 101.440

2.3. Focusproject 3: MDA++

MDA++ is een aanpak die sinds augustus 2024 in Noord- en Midden-Limburg als pilot is toegepast voor complexe GiA-casuïstiek. In MDA++ wordt expertise gebundeld⁹ voor de aanpak van de meest ernstige en structurele vormen van geweld in gezinnen/huishoudens. De eerste plus staat voor de intersectorale/domeinoverstijgende samenwerking, de tweede plus staat voor de specialistische kennis van alle vaste partners van het analyseteam. De leden van het analyseteam hebben naast hun eigen specifieke expertise ook veel ervaring en kennis op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties. De uitvoering van MDA++ is ondergebracht bij de Zorg- en Veiligheidshuizen in onze regio.

Waarom prioriteit

Het lukt ons in deze regio niet goed genoeg om de meest ernstige vormen van geweld in gezinnen/huishoudens te stoppen en stabiele veiligheid te bereiken. Het risico op hulpverleningsonmacht bij professionals is groot. Laat staan bij de betrokkenen zelf die steeds weer hun verhaal moeten doen. Typ hier uw vergelijking. bij verschillende organisaties en professionals. De betrokkenheid bij dit type casuïstiek is doorgaans langdurig. Tegelijkertijd worden casussen regelmatig overgedragen tussen organisaties (het zogeheten estafettemodel) of afgesloten, terwijl er nog geen sprake is van stabiele veiligheid.

Pilot MDA++ 2024 tot en met 2025

Vanaf de zomer 2024 tot en met 2025 is geëxperimenteerd in pilotvorm met de aanpak MDA++.

Doelstelling was het stoppen en duurzaam doorbreken van ernstige vormen van structurele onveiligheid in huishoudens doordat:

- onderliggende factoren en patronen ontrafeld worden en de aanmelder -met de vertaling daarvan naar het vervolgplan- verder kan.
- nieuwe perspectieven op casusniveau helpen om niet te vervallen in het estafettemodel, maar vast te houden totdat het daadwerkelijk stabiel veilig is.
- het een belangrijke bijdrage levert aan de versterking van de samenwerking in de breedste zin van het woord. Ook wanneer het nog (steeds) niet is gelukt om de onveiligheid te stoppen. MDA++ is een belangrijke katalysator voor het werken volgens de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid op basis van 1 gezamenlijke taal en juiste grondhouding.
- zorgaanbod ingezet wordt op het moment dat dat kansrijk is, namelijk in fase 2 en 3: risicogestuurde en herstelgerichte zorg.

Verkregen inhoudelijke inzichten tot nu toe

Naast de verzamelde casuïstiek informatie heeft een student van Avans Hogeschool onderzoek gedaan

Relevante achtergrondinformatie

- Het geweld in deze regio is ernstiger, structureler en chronischer van aard afgezet tegen de rest van Nederland (VJI).
- In deze regio blijkt er vaker sprake te zijn van problematisch alcoholgebruik door de leden van het gezin of huishouden waar geweld aan de orde is.
- Van alle casussen die worden overgedragen door Veilig Thuis aan de lokale teams is in 49,5% sprake van multi-problematiek waarvan in 17,3 % van de casussen geen mogelijkheden zijn tot hulp (CBS).

⁹ Vaste kernpartners van het analyseteam zijn de reclassering, GGZ, Veilig Thuis, Bureau Jeugdzorg.

naar de impact van de pilot MDA++. Dit onderzoek richtte zich op de ervaringen van aanmelders en vaste kernpartners van het analyseteam. Op basis van casusanalyses en interviews zijn factoren in kaart gebracht die het succes of falen van de aanpak beïnvloeden.

De pilot laat zien dat MDA++ effectief bijdraagt aan het inzichtelijk maken van onderliggende patronen die chronische en ernstige onveiligheid in gezinnen en huishoudens in stand houden. Tijdens de pilot zijn minder casussen aangemeld dan vooraf verwacht. Dit wijst op het belang van goede communicatie en korte lijnen met lokale teams, zodat professionals MDA++ weten te vinden en op het juiste moment inzetten. Overige belangrijke inzichten zijn:

De rol van de bijblijver / intensief casusregisseur is essentieel

MDA++ is alleen effectief als de uitkomsten van het analyseteam worden opgevolgd in een integrale casusaanpak. Deze aanpak moet worden aangestuurd door een bijblijver of intensief casusregisseur.

MDA++ als leertafel voor samenwerking

Waar complexe casuïstiek vaak leidt tot onbegrip en frustratie, zorgt MDA++ juist voor meer verbinding tussen professionals. De pilot laat zien dat MDA++ samenwerking versterkt. De visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid en de Top-3-methodiek vormen hierbij de rode draad. Professionals oefenen samen in het bepalen van de juiste volgorde en timing van interventies.

Verrijken, verdragen en vertragen

Het vooraf verrijken van casussen levert vaak nieuwe inzichten op, ook voor de aanmelder. Het ordenen van informatie in een tijdlijn en genogram helpt om patronen beter te analyseren (van 'foto' naar 'film'). MDA++ biedt ruimte om gezamenlijk afstand te nemen, te reflecteren en – waar nodig – te stoppen met het stapelen van interventies als de veiligheid niet verbetert. Dit leidt tot nieuwe perspectieven en helpt professionals om niet telkens mee te gaan in terugkerende crisissituaties.

Inzet van procesregisseur (Zorg- en Veiligheidshuis)

In sommige casussen speelt het strafrecht een grote rol, of ontbreekt betrokkenheid vanuit de strafrechtketen terwijl dit wel nodig is. In zulke situaties is inzet van een procesregisseur vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis belangrijk. Deze zorgt voor afstemming tussen domeinen, zodat andere professionals zich kunnen richten op het gezin of huishouden.

Eenduidigheid over systemisch werken ontbreekt

De pilot laat zien dat systemisch werken verschillend wordt geïnterpreteerd. De invulling hangt vaak af van de rol en taak(afbakening) van de professional. Hierdoor blijven onderliggende oorzaken soms buiten beeld en ligt de focus te veel op symptomen. Heldere definities en vertaling naar ieders rol zijn nodig.

Onvoldoende kennis van bijschalingsmogelijkheden

In de praktijk blijkt dat professionals vaak langdurig betrokken blijven bij casussen, terwijl duurzame veiligheid uitblijft. Tijdig bijschalen blijft daarom een belangrijk aandachtspunt. Professionals zijn niet altijd goed bekend met de mogelijkheden binnen het straf- en bestuursrecht, of weten niet hoe ze deze moeten inzetten. Een duidelijk overzicht van opschalingsopties en wanneer deze passend zijn, zou helpen.

Brede behoefte aan analysecapaciteit

De coördinator van MDA++ vervulde tijdens de pilot ook een belangrijke adviesrol. Hieruit blijkt dat de behoefte aan gezamenlijke analyse, kennisdeling en expertise breder is dan alleen MDA++-casuïstiek. Tegelijkertijd gelden voor MDA++ specifieke toelatingscriteria.

GGZ-expertise is onmisbaar

Kennis van psychische en psychiatrische problematiek is essentieel binnen het analyseteam. Het helpt

om gedrag beter te duiden en onderscheid te maken tussen psychiatrische en sociaal-maatschappelijke oorzaken. Dit leidt tot betere analyses en voorkomt onjuiste doorverwijzingen.

Verkregen cijfermatige inzichten tot nu toe

De verzamelde casusinformatie gedurende de pilotperiode laat zien dat:

- er 27 unieke aanmeldingen voor het analyseteam MDA++ zijn gedaan;
- in 63% (17 v.d. 27) minderjarige kinderen betrokken zijn;
- in 70% (19 v.d. 27) de partners niet (meer) samenwonend zijn;
- In 66% (18 v.d. 27) bekend is dat bij één of meerdere personen uit het gezin/huishouden sprake van psychiatrische problematiek en/of middelenafhankelijkheid;
- van de 27 aanmeldingen 55% (12 NL en 3 ML) uiteindelijk gelabeld zijn als MDA++ waarop ook procesregie is ingezet. Daarvan:
 - is in 8 van de 15 cases een afname zichtbaar van het aantal meldingen bij politie en veilig thuis.
 - is in sommige cases is een toename zichtbaar van crisissituaties.
 - is in 11 cases is een gedwongen maatregel jeugd aan de orde.
 - is de gemiddelde bestaansduur van de onveiligheid in deze gezinnen/huishoudens 9,7 jaar;
 - zijn ten tijde van de aanmelding gemiddeld 5 zorgorganisaties betrokken bij het gezin/ huishouden.

MDA++ vanaf 2026

Deze vorm van casusaanpak past binnen de opdracht en werkwijze van de Zorg- en Veiligheidshuizen. Aansluiting bij het Zorg- en Veiligheidshuis zorgt ervoor dat samenwerking en gegevensdeling plaatsvinden binnen bestaande juridische kaders, waaronder de WGS, en binnen de afspraken die hierover zijn vastgelegd in het convenant tussen de betrokken partners.

Belangrijkste activiteiten & tijdsplanning

Activiteiten	Wanneer	Wie
Start overdracht casuïstiek van coördinator naar procesregisseurs ZVH.	Gereed	Coördinator MDA++ en procesregisseurs ZVH's.
Opleveren eindrapport pilot MDA++	Gereed	Coördinator MDA++ en programmaleider.
Monitor MDA++ actualiseren	Gereed	Coördinator MDA++ en programmaleider.
Totaaloverzicht bijschalingsmogelijkheden ter ondersteuning van professionals (proces met afwegingsvragen: wanneer/waarom/hoe).	Q3 2026	Coördinator MDA++ en procesregisseurs ZVH's.
Onderzoeken naar -en experimenteren met-deelname van de leden van het gezin/huishouden aan het analyseteam en casusteam.	Q4 2026	Coördinator MDA++ met leden analyseteam en bijblijvers.

Monitoring

Op basis van de ervaringen uit de pilot is de monitor voor MDA++ verder doorontwikkeld. Vanaf 1 januari 2026 worden zowel kwalitatieve als kwantitatieve gegevens verzameld. De monitor heeft als doel om de uitvoering van de aanpak te volgen, leerinzichten op te halen en inzicht te krijgen in de bijdrage van MDA++ aan duurzame veiligheid voor betrokken gezinnen en huishoudens.

Kwalitatief

De coördinator MDA++ signaleert leerinzichten uit de casuïstiek en bespreekt deze binnen het analyseteam. Knelpunten, succesfactoren en ontwikkelpunten worden periodiek gedeeld met de programmaleider Samen voor Veilig en de ambtelijke kerngroep GiA Noord- en Midden-Limburg. De kerngroep beoordeelt welke opvolging of bijsturing nodig is. Deze terugkoppeling is twee keer per jaar (juli en januari) een vast agendapunt.

Kwantitatief

Vanaf 2026 wordt casusinformatie vastgelegd in PGAX, het zaakssysteem van de Zorg- en

Veiligheidshuizen voor persoons- en systeemgerichte aanpak. Per casus worden de volgende gegevens geregistreerd:

- aanmelder (functie en organisatie);
- gemeente van herkomst;
- of er een gemeentelijk casusregisseur betrokken is;
- reden van aanmelding en of betrokkenen op de hoogte zijn;
- aanwezigheid van minderjarige kinderen (en of zij thuis wonen);
- woonsituatie van partners/ouders;
- middelengebruik (ja/nee);
- vermoedens van GGZ-problematiek;
- duur van de onveiligheid (in maanden);
- betrokken hulpverlening bij aanmelding (organisatie en op wie waar het op gericht is);
- actuele betrokkenheid van strafrecht (ja/nee);
- actueel verplicht kader (straf-, bestuurs- of civiel recht);
- veiligheidstaxatie bij aanmelding, na 6 en 12 maanden.

Effectevaluatie

In aansluiting op de bredere evaluatie van het programma Samen voor Veilig wordt onderzocht of een selectie van MDA++-casussen kan worden betrokken bij de vierde cohortstudie van het Verwey-Jonker Instituut. Hiermee ontstaat aanvullend en onafhankelijk inzicht in de mate waarin de aanpak bijdraagt aan het realiseren van stabiele en duurzame veiligheid in gezinnen en huishoudens waar sprake is van structurele en chronische onveiligheid.

Randvoorwaarden

Om Focusproject 3 tot uitvoering te kunnen brengen is het noodzakelijk dat:

- er commitment is van gemeenten en kernpartners over de voorzetting van MDA++ en dat kernpartners hun capaciteit blijven afvaardigen t.b.v. het analyseteam.
- De werkgroep MDA++ wordt voortgezet.
- er concrete afspraken worden gemaakt met lokale teams en kernpartners over wanneer en hoe casuïstiek wordt aangemeld.
- gemeenten de rol van bijblijver hebben geborgd in het lokale team en de bijblijver verantwoordelijk is voor het samenstellen van het benodigde casusteam wat aan de slag gaat met de vervolgaanpak waarin de uitkomsten van de analyse worden geïntegreerd.

Kostenraming

In tegenstelling tot de pilotperiode komt het analyseteam MDA++ vanaf 2026 op afroep van de coördinator bijeen, die het team als onafhankelijk voorzitter blijft leiden. De rol van de coördinator wordt daarbij teruggebracht naar 4 uur per week en richt zich primair op het voorzitterschap.

Tegelijkertijd krijgen de procesregisseurs van de Zorg- en Veiligheidshuizen in de regio een grotere en meer centrale rol. Er is één procesregisseur voor Noord- en één procesregisseur voor Midden-Limburg gepositioneerd voor specifiek GiA-casuïstiek. Zij adviseren bij complexe GiA-casuïstiek en voeren systeemgerichte procesregie ter ondersteuning van de bijblijver c.q. casusregisseur. Daarbij richten zij zich op het organiseren en regisseren van domeinoverstijgende samenwerking en zorgen zij voor afstemming met onder andere het Actie-overleg en ZSM.

Deelname van kernpartners aan het analyseteam wordt vanaf 2026 niet langer aanvullend gefinancierd. Op basis van het huidige aantal aanmeldingen is berekend dat in Noord- en Midden-Limburg in totaal 30 uur per week nodig is voor procesregie op GiA/MDA++-casuïstiek. De Zorg- en Veiligheidshuizen financieren hiervan 50% vanuit hun bestaande begroting, waarin al capaciteit is gereserveerd voor procesregie bij multi-complexe casuïstiek, waaronder GiA. De overige 50% (15 uur) wordt gefinancierd vanuit de regionale GiA-begroting en is derhalve opgenomen in onderstaand kostenoverzicht.

Onderdeel	Wat	Toelichting	2027	2028	2029	2030	2031
Personeel	Voorzitter analyseteam	4 u/wk	€ 14.688	€ 14.688	€ 14.688	€ 14.688	€ 14.688
	Procesregie GiA	15 u/wk	€ 54.094	€ 54.094	€ 54.094	€ 54.094	€ 54.094
	Ondersteuning	6 u/wk	€ 15.411	€ 15.411	€ 15.411	€ 15.411	€ 15.411
Totaal Focusproject 3: MDA++			€ 84.193	€ 84.193	€ 84.193	€ 84.193	€ 84.193

2.4. Focusproject 4: Handle with Care (HwC)

Het voornemen om Handle with Care (HwC) te implementeren in Noord- en Midden-Limburg bestaat al langer. Het was eerder opgenomen als ambitie in het meerjarenprogramma 'Geweld Hoort Nergens Thuis 2018–2021' en in de daaropvolgende regionale Meerjarenaanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties. Toch is het tot op heden niet gelukt om HwC daadwerkelijk te implementeren.

Uit het doorlopen visietraject met gemeenten, zorg- en veiligheidspartners blijkt opnieuw dat Handle with Care één van de prioritaire thema's is binnen het programma Samen voor Veilig.

In november 2024 is daarom een concreet projectplan voor HwC opgesteld (zie bijlage 4). Op basis hiervan is subsidie aangevraagd bij de Provincie Limburg, welke inmiddels is gehonoreerd.

Waarom prioriteit

Handle with Care (HwC) is een prioriteit omdat we kinderen die thuis een geweldsincident meemaken snel sociale steun op school willen bieden. In Noord- en Midden-Limburg is nog geen structurele samenwerking met onderwijspartners ingericht. Met de implementatie van HwC zetten we de komende jaren in op het versterken van deze samenwerking. Wij zijn ervan overtuigd dat het onderwijs een belangrijke rol speelt in het signaleren en stoppen van geweld, maar ook in het beperken van de schadelijke gevolgen voor kinderen. De gemeenten in Zuid-Limburg zijn ons hierin al voorgegaan; de resultaten van de implementatie van Handle with Care daar zijn positief.

Doelen

Het doel van Handle with Care is dat kinderen die thuis een geweldsincident meemaken snel op school sociale steun ontvangen. Het eindresultaat van dit project is dat HwC in 2027 in de hele regio Noord- en Midden-Limburg structureel is geborgd. Hierdoor kan aan circa 32.500 kinderen in het basisonderwijs sociale steun op school worden geboden wanneer zij thuis onveiligheid meemaken. Daarnaast fungeert Handle with Care als een belangrijk vliegwiel om de samenwerking met het onderwijs te versterken. Dit legt een basis voor verdere gezamenlijke initiatieven.

Belangrijkste activiteiten, resultaten & tijdsplanning

In overleg met kernpartners en op basis van ervaringen uit andere regio's is gekozen voor een gefaseerde uitvoering in twee startmomenten. Hierdoor wordt de benodigde capaciteit gespreid en kunnen lessen uit de eerste fase worden meegenomen in de tweede. In december 2027 vindt een eindevaluatie plaats. Hierin wordt gekeken naar de structurele borging van HwC en eventuele uitbreiding naar het voortgezet onderwijs, inclusief wat daarvoor nodig is. In het projectplan is een gedetailleerde activiteitenplanning met tijdspad opgenomen.

Randvoorwaarden

Om focusproject 4 tot uitvoering te kunnen brengen is het noodzakelijk dat:

- er commitment is van gemeenten, kernpartners en onderwijs over de aanpak en ieders rol en verantwoordelijkheid;

- er een projectgroep wordt ingericht met de kernpartners van Handle with Care;
- er een regionale projectleider Handle with Care wordt aangesteld. Deze persoon fungeert als ‘het gezicht’ van het project, onderhoudt de benodigde contacten en verbindingen en bewaakt de voortgang en resultaten binnen het afgesproken tijdpad.

Kostenraming

Namens de regiogemeenten heeft de Venlo in december 2024 een subsidieaanvraag ingediend bij de Provincie Limburg voor de implementatie van HwC. Deze aanvraag is goedgekeurd. De provincie financiert 50% van de kosten van dit project, wat neerkomt op een totaal subsidiebedrag van €86.269, verdeeld over de jaren 2026 en 2027. De gemeenten Weert, Roermond, Venlo, Horst aan de Maas en Peel en Maas starten met de uitvoering in 2026. De overige gemeenten sluiten aan vanaf 2027. Na afronding van de pilot, eind 2027, wordt HwC structureel voortgezet. In de begroting vanaf 2028 is rekening gehouden met het voortzetten van de inzet van personeel, waaronder Veilig Thuis (VT), Leerplicht en de projectleider. De eindevaluatie in december 2027 zal uitwijzen of deze voortzetting daadwerkelijk nodig en passend is. Dit is met name afhankelijk van de keuze die gemeenten maken ten aanzien van de verdere uitrol van HwC naar het voortgezet onderwijs (VO).

De trainingen voor leerkrachten worden kosteloos aangeboden door de Augeo Foundation. In de voorbereidingsfase heeft de programmaleider een trekkende rol gehad richting kernpartners en de provincie Limburg. Deze rol wordt straks overgedragen aan de projectleider HwC.

Onderdeel	Wat	Toelichting	2026*	2027	2028	2029	2030	2031
Personeel	Projectleider	20 uur/wk	€ 48.067	€ 36.050	€ 38.105	€ 38.105	€ 38.105	€ 38.105
Inzet partners	VT	4 uur/wk	€ 4.601	€ 10.761	€ 10.749	€ 10.749	€ 10.749	€ 10.749
	Leerplicht	8 uur/wk	€ 6.592	€ 15.419	€ 7.701	€ 7.701	€ 7.701	€ 7.701
Overig	Stelpost bijeenkomsten		€ 8.250	€ 8.577	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totale kosten			€ 55.493	€ 119.082	€ 56.555	€ 56.555	€ 56.555	€ 56.555
Bijdrage provincie Limburg**			-€ 31.783	-€ 54.486	--	--	--	--
Totaal Focusproject 4: Handle with Care			€ 24.375	€ 64.596	€ 56.555	€ 56.555	€ 56.555	€ 56.555

*de kosten 2026 zijn berekend o.b.v. 7 maanden (juni-dec).

**de provinciale subsidie is over 2026 en 2027 verdeeld naar aantal deelnemende gemeenten.

Monitoren

Eens per zes maanden brengt de projectleider in kaart:

- het aantal Handle with Care-meldingen via Veilig Thuis en Leerplicht richting leerkrachten in het basisonderwijs;
- de doorlooptijden van het uitvoeringsproces;
- in hoeveel gevallen voorafgaand aan het signaal wel of geen zorgen waren over de leerling;
- de opbrengsten van het Handle with Care-sigitaal op basis van kwalitatieve casusbeschrijvingen;
- algemene bevindingen en ervaringen van de werkgroepen.

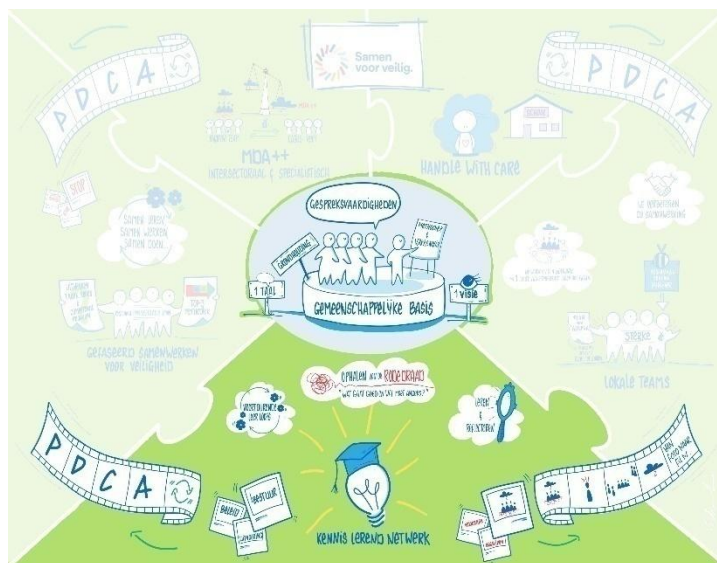
2.5. Focusproject 5: Kennis- en lerend netwerk

De komende jaren bouwen we aan het kennis- en lerend netwerk Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg. Binnen dit netwerk brengen we professionals samen om kennis en ervaringen te delen, nieuwe inzichten op te doen en elkaars expertise beter te benutten.

Waarom prioriteit

Dit focusproject is belangrijk om meerdere redenen:

- Omdat we niet altijd goed weten en begrijpen van elkaar wat ieders rol, taak en aanbod is in de aanpak van GiA.
- Er is een veelvoud aan instrumenten ter ondersteuning van de aanpak GiA, maar dat is niet gebundeld en gemakkelijk vindbaar voor professionals waardoor het niet optimaal benut wordt.
- Er ontbreekt een compleet overzicht van specialistische kennis en de manier waarop professionals hierop een beroep kunnen doen.
- Professionals met vergelijkbare functies ontmoeten elkaar niet vanzelfsprekend, waardoor kennisdeling en uitwisseling beperkt blijft. Het bijeen brengen van bijvoorbeeld aandachtsfunctionarissen en bijblijvers is waardevol om van elkaar te leren en elkaar te inspireren.
- Er is geen regionaal en structureel leeraanbod (naast de Top 3-methodiek), terwijl dit wel nodig is voor een effectieve aanpak van GiA-casuïstiek (conform ook het advies van VJI). Scholing wordt nu vooral per organisatie apart georganiseerd, waardoor verschillen in kennis en ontwikkeling ontstaan.
- Opgedane kennis wordt onvoldoende onderhouden, waardoor deze verwatert.
- Casussen worden te weinig geëvalueerd, waardoor leren van de praktijk onvoldoende plaatsvindt en best practices niet goed worden benut.

Doelstelling

We bouwen aan een effectievere aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties door samen te leren, kennis te delen, kennis te ontwikkelen en te onderhouden, en best practices te benutten. Dit draagt bij aan een eenduidigere toepassing van beschikbare kennis en versterkt de samenwerking in de regio. Vanuit het netwerk wordt een gezamenlijk scholings- en trainingsaanbod ontwikkeld. In de leer- en ontwikkeltafel dagen we elkaar uit, oefenen we met de praktijk en toetsen we het werken vanuit de gezamenlijke visie en afgesproken samenwerkingsprincipes (zie hoofdstuk 1).

Belangrijkste activiteiten

Het kennis- en lerend netwerk sluit aan op de implementatie van de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid en versterkt deze. Professionals ontwikkelen binnen dit netwerk een gezamenlijke grondhouding, versterken hun gespreksvaardigheden en vergroten hun vakkennis.

Relevante informatie

Het advies van VJI was: stimuleer het evalueren, het reflecteren en het ontwikkelen van expertise op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties, heb daarbij specifiek aandacht voor:

- Systemisch werken is een containerbegrip. Geef daar concreet invulling aan en zorg voor voldoende opleiding/training.
- Het is belangrijk dat de professional voldoende kennis heeft over de functie en de aard van het geweld (gewelds typologieën) en wat daarin effectief werkt of juist niet.
- Heb specifiek aandacht voor de juiste kennis over intiem terreur zodat een ernstige afloop (femicide) beter voorkomen wordt.
- Werk traumasensitief en houdt daar rekening mee in de aanpak, daar wordt nog te vaak aan voorbij gegaan waardoor ingezette hulp te weinig effectief is.

De komende jaren bouwen we dit stapsgewijs uit langs drie lijnen:

1. Regionaal aanbod van scholing en training

Er wordt een regionaal (en deels provinciaal) leeraanbod ontwikkeld dat aansluit op de kwaliteitsnorm Samen voor Veilig en op inzichten uit het Verwey-Jonker onderzoek. Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

a. Basiskennis

- Wet Meldcode
- Training aandachtsfunctionarissen GiA
- Visie GSV en Top-3-methodiek
- Kennisdeling over rollen, taken en (on)mogelijkheden van partners

b. Specialistische kennis

- Thema's zoals trauma, intiem terreur, mensenhandel
- Systemisch werken
- Verklarende analyse
- Verschillende vormen van geweld en problematiek

Voor bijblijvers wordt een deel van het aanbod verplicht gesteld vanwege hun centrale rol. In bijlage 5 is een voorlopig totaaloverzicht te vinden van het scholings- en trainingsaanbod wat we regionaal of provinciaal willen aanbieden en wat aansluit bij de benodigde vakkennis.

2. Leer- en ontwikkeltafels & experimentele praktijken

De bestaande leerstructuren, zoals het Regionaal Netwerk Zorg en Straf (Veiligheid Voorop) en MDA++, worden voortgezet en versterkt. Daarnaast worden nieuwe leer- en ontwikkeltafels ingericht. Deze worden geleid door de regionale implementatiecoach, die samen met professionals uit verschillende organisaties casuïstiek bespreekt en leert van de praktijk. De opbrengsten worden gebruikt om:

- direct verbeteringen toe te passen in de praktijk (korte termijn);
- structurele verbeteringen en rode draden te signaleren (lange termijn).

Overzicht van leer- en ontwikkeltafels		
Lokaal	Regionaal	Provinciaal
- 1 x 6 maanden per gemeente (nieuw).	- MDA++: gemiddeld 1x2 wkn; - Visie GSV: 1 x per kwartaal (opgenomen in focusproject 2). - Overig en nader in te vullen (bijvoorbeeld alle bijblijvers, GW'ers of AF's of specifiek thema): 1 x 6 maanden (nieuw).	- RNZS (regionaal netwerk zorg straf): 1 x per kwartaal met alle provinciale partners en Limburgse gemeenten.

Voor de nieuwe leer- en ontwikkeltafels (zie bovenstaand schema) wordt door de regionale implementatiecoach (zie focusproject 2) een werkmethode ontwikkeld. Ook wordt aangesloten bij bestaande initiatieven zoals de proeftuinen van het Toekomstscenario¹⁰.

3. Jaarlijkse netwerk- en kennisdag Samen voor Veilig

Jaarlijks organiseren we een netwerkdag Samen voor Veilig om te netwerken, kennis te delen en inspiratie op te doen. Op interactieve wijze brengen we professionals, beleidsmakers en bestuurders van gemeenten en kernpartners bij elkaar. De algehele voortgang van het programma wordt gedeeld,

¹⁰ Zie: [Factsheet Proeftuinen - Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming | Publicatie | voor Jeugd & Gezin](#)

specifieke en actuele thema's komen aan bod, nieuwe instrumenten worden gepresenteerd en succesvolle aanpakken van binnen of buiten de regio krijgen podium.

Belangrijkste activiteiten en tijdspad

Onderdeel	Activiteiten	Wanneer	Wie
Regionale leeractiviteiten	Definitief maken regionaal aanbod scholing en training. Jaarlijks kalender opstellen (faseren).	Q4 2026	Werkgroep
	Onderzoeken hoe we de rol van de expertiseteams VT beter kunnen benutten.	Gestart	Werkgroep en VT.
Leertafels en experimentele praktijken	Kalender leer- en ontwikkeltafels in verbinding met beleidsmatige en bestuurlijke tafels (opvolging inzichten).	Q4 2026	Regionale implementatiecoach i.s.m. programmaleider
	Uitwerken werkmethode	Gereed	
	Overzicht uitkomsten (rode draden), delen van bewezen werkzame elementen uit de praktijk en aanjagen van aanvullende experimenten in Noord- en Midden-Limburg.	Gestart en doorlopend	
Netwerk en kennisdag	Vorbereiden en organiseren van de eerste editie in 2027. Draaiboek opstellen voor de volgende jaren.	Q3 2026	Regionaal beleidsadviseur GiA en programmaleider
Monitoring	Monitoring en evaluatie vormgeven	Q4 2026	Programmaleider i.s.m.. regionale implementatiecoach

Randvoorwaarden

Om focusproject 5 tot uitvoering te kunnen brengen is het noodzakelijk dat:

Voor de uitvoering van dit focusproject is nodig dat:

- gemeenten en kernpartners zich committeren aan de gezamenlijke aanpak en het principe "kennis brengen en kennis halen";
- professionals ruimte krijgen van hun organisatie om deel te nemen;
- er experimenteeruimte wordt geboden om nieuwe werkwijzen te ontwikkelen en te testen;
- management, beleid en bestuur deze ruimte actief ondersteunen;
- wordt aangesloten bij het platform 1 Sociaal Domein voor het delen van kennis en instrumenten;
- coördinerende taken worden belegd voor inventariseren en selecteren scholingsaanbod en afspraken met aanbieders;
- ondersteunende capaciteit wordt georganiseerd voor beheer, planning en organisatie van leeractiviteiten en de netwerkdag.

Kostenraming

Ten aanzien van deelname aan leeractiviteiten wordt uitgegaan van een eigen bijdrage van organisaties per deelnemer/leeractiviteit.

Onderdeel	Wat	Toelichting	2027	2028	2029	2030	2031
Personeel	Coördinerende en ondersteunende taken.	12 u/wk	€ 32.284	€ 32.284	€ 32.284	€ 32.284	€ 32.284
	Leer- en ontwikkeltafels	(door)ontwikkeling en activiteiten 80 u/jr.	€ 7.881	€ 7.881	€ 7.881	€ 7.881	€ 7.881
		VZ lokale leertafels 2xper jaar, per gemeente. 84 u/jr.	€ 10.344	€ 10.344	€ 10.344	€ 10.344	€ 10.344
		VZ regionale leertafels 2 p/jr =	€ 739	€ 739	€ 739	€ 739	€ 739

	6u/jr.					
Leer-activiteiten	Stelpost inzet regionale leeractiviteiten	€ 53.539	€ 53.539	€ 53.539	€ 53.539	€ 53.539
	Bijdrage partners uit scholingsbudget	-€ 26.770	-€ 26.770	-€ 26.770	-€ 26.770	-€ 26.770
Kennis- en netwerkdag	Locatie, faciliteiten, sprekers etc.	€ 10.708	€ 10.708	€ 10.708	€ 10.708	€ 10.708
1 Sociaal Domein	Inrichting channel (2027) en jaarlijkse huur.	€ 8.364	€ 4.725	€ 4.725	€ 4.725	€ 4.725
Totaal Focusproject 5: kennis- en lerend netwerk		€ 97.089	€ 93.450	€ 93.450	€ 93.450	€ 93.450

Monitoring

De leeractiviteiten, leertafels en jaarlijkse kennis- en netwerkdag wordt geëvalueerd door middel van het afnemen van enquêtes bij de deelnemers ervan. Dit moet nog verder uitgewerkt worden.

Welke buur wens jij een veilige leefsituatie toe?

**Samen
voor veilig.**

3.

Focusthema's

In het vorige hoofdstuk kwamen de vijf focusprojecten aan bod. Dit hoofdstuk behandelt thema's en activiteiten die doorlopend aandacht krijgen.

3.1. Samenwerking zorg en straf

In hoofdstuk 1 is het belang van een sterke verbinding tussen zorg- en strafrechtelijke interventies bij de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties toegelicht. De focusprojecten uit dit programma geven hier al concreet invulling aan, onder meer via de regionale implementatie van integrale triage, gezamenlijke veiligheidsbeoordeling en een betere aansluiting tussen lokale teams, Veilig Thuis, politie, justitie en de Zorg- en Veiligheidshuizen. Dit hoofdstuk beschrijft aanvullend de samenwerkingsstructuren, ontwikkelingen en ambities die bijdragen aan een verdere versterking van de verbinding tussen zorg en straf binnen de regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Veiligheid Voorop (vroegtijdige samenwerking zorg-straf)

De aanpak Veiligheid Voorop richt zich op het eerder en beter verbinden van zorg- en strafrechtelijke interventies bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Binnen deze aanpak werken Veilig Thuis, politie, Openbaar Ministerie, de drie reclasseringsorganisaties (3RO) en de Raad voor de Kinderbescherming nauw samen. Sinds 2018 zet deze landelijke coalitie in op een werkwijze waarbij partners eerder informatie delen, gezamenlijk risico's beoordelen en interventies beter op elkaar afstemmen. Het doel is om geweld sneller te stoppen, herhaling te voorkomen en duurzame veiligheid te realiseren.

Om deze samenwerking verder te versterken is het Regionaal Netwerk Zorg-Straf opgericht. Dit netwerk brengt gemeenten, zorg-, veiligheids- en justitiepartners bijeen om kennis en ervaringen uit te wisselen, knelpunten in de praktijk te signaleren en de kwaliteit van gezamenlijke interventies te verbeteren. De programmaleider Samen voor Veilig neemt namens de gemeenten deel aan dit netwerk. De opgedane inzichten bieden waardevolle aanknopingspunten voor de verdere ontwikkeling van de regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GiA). Zij laten zien dat een goede verbinding tussen zorg- en strafrechtpartners essentieel is om structurele onveiligheid effectief aan te pakken en onderstrepen tegelijkertijd dat verdere versterking van deze samenwerking nodig blijft.

Intiem terreur, stalking en femicide

In de derde cohortstudie van het Verwey-Jonker Instituut is voor het eerst specifiek gekeken naar intiem terreur: een ernstige vorm van partnergeweld die wordt gekenmerkt door structurele controle, dwang en machtsuitoefening. Uit de studie blijkt dat bij deze doelgroep aanzienlijk minder verbetering zichtbaar is dan bij andere vormen van huiselijk geweld; het vraagt een specifieke aanpak, specialistische kennis, een zorgvuldige risicotaxatie en een nauwe samenwerking tussen zorg-, veiligheids- en strafrechtpartners. Juist de verbinding tussen zorg en straf is van groot belang om risico's tijdig te signaleren, passende maatregelen te treffen en escalatie te voorkomen. Daarom wordt door het Regionaal Netwerk Zorg Straf eind 2026 een leertraject rondom dit thema aangeboden aan Limburgse gemeenten en betrokken netwerkpartners. In dit traject worden actuele wetenschappelijke inzichten vertaald naar de uitvoerings- en samenwerkingspraktijk. Het leertraject richt zich op een brede doelgroep, waaronder bestuurders, beleidsmedewerkers, managers en professionals van gemeenten en uit het zorg-, veiligheids- en strafrechtelijk domein. Hiermee wordt bijgedragen aan een betere herkenning van signalen, een gezamenlijke risicobeoordeling en een effectievere aanpak van complexe en hoog-risico casuïstiek.

Andere belangrijke ontwikkelingen

Naast bovenstaande initiatieven zijn er ook nog een aantal landelijke en regionale ontwikkelingen die de komende jaren van invloed kunnen zijn op het programma Samen voor Veilig:

- De landelijke herziening van het instrument Tijdelijk Huisverbod, die mogelijk leidt tot aanpassingen in de inzet, afweging en samenwerking tussen zorg en straf.
- Het landelijke project Acut Onveilig, gericht op de ontwikkeling van een regionale, integrale en 24/7 crisisinterventiestructuur voor alle leeftijden, wat gevolgen kan hebben voor de inrichting van crisiszorg en de rolverdeling tussen ketenpartners.
- De (door)ontwikkeling en positionering van de Zorg- en Veiligheidshuizen in Noord- en Midden-Limburg binnen de GiA-aanpak, inclusief afspraken over het aanmelden van casuïstiek zoals stalking en strafbare kindermishandeling ten behoeve van procesregie.

Deze ontwikkelingen raken direct aan de wijze waarop zorg en straf in samenhang worden georganiseerd en vragen om blijvende afstemming tussen partners. Binnen het programma Samen voor Veilig wordt actief aangesloten bij deze ontwikkelingen, zodat nieuwe werkwijzen en inzichten tijdig kunnen worden geïntegreerd en bijdragen aan een effectievere, samenhangende aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Ambitie en bestuurlijke verankering

De komende jaren wordt de samenwerking tussen zorg- en strafrechtpartners verder ontwikkeld door gezamenlijke leertrajecten, aansluiting op landelijke ontwikkelingen en een intensievere samenwerking op zowel uitvoerend als bestuurlijk niveau. Daarmee wordt toegewerkt naar een aanpak waarin zorg- en strafrechtelijke interventies eerder, beter en meer in samenhang worden ingezet om structurele onveiligheid duurzaam te stoppen. Gemeenten vervullen hierin een belangrijke verbindende, regisserende en deels opdrachtgevende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid spreken zij de ambitie uit om de samenwerking tussen lokale teams, zorgpartners en strafrechtketen verder te versterken en gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor een effectieve aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Om deze samenwerking duurzaam te ondersteunen, wordt binnen het programma Samen voor Veilig ingezet op een governance die samenwerking tussen zorg, veiligheid en bestuur faciliteert en stimuleert (zie hoofdstuk 5). Zo wordt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor veiligheid niet alleen in de uitvoering, maar ook bestuurlijk geborgd.

3.2 Hulpverlening voor mannen die betrokken zijn bij GiA

Een belangrijk deel van de oplossing voor het stoppen van geweld en onveiligheid in gezinnen en huishoudens ligt bij de pleger. Daarom bieden de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg sinds 2023, via de Reclassering Nederland, een groepstraining aan voor mannen die betrokken zijn bij huiselijk geweld. Een dergelijk laagdrempelig aanbod was er eerder nog niet in de regio. Landelijk kent het huidige zorglandschap relatief weinig structurele voorzieningen voor mannen die geweld plegen in afhankelijkheidsrelaties, met name wanneer zij (nog) niet onder een verplicht strafrechtelijk kader vallen. Juist voor deze groep bestaat het risico dat zij tussen wal en schip raakt.

De zogeheten Carrouselgroep is een wekelijkse training waarin mannen op vrijwillige basis werken aan gedragsverandering. Het doel is om geweld te stoppen, inzicht te krijgen in hoe het geweld ontstaat en blijft voortbestaan, en verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen aandeel daarin.

Deelnemers kunnen direct na een geweldsincident starten, zonder wachttijd, op verwijzing van alle professionals of door zichzelf aan te melden. Het uitgangspunt is dat deelnemers acht bijeenkomsten volgen binnen een periode van drie maanden.

Evaluatie en bevindingen

De evaluaties laten een gemengd beeld zien. Enerzijds blijft het aantal aanmeldingen achter bij de verwachtingen (in de periode van juli tot en met december 2023 werden acht deelnemers aangemeld, in 2024 negen en in 2025 ook negen). Anderzijds zijn de ervaringen van deelnemers die aan de training hebben deelgenomen overwegend positief. Zij waarderen de inhoud van de training, de begeleiding door de trainers en de snelle start van het traject. Ook het contact met lotgenoten wordt als een belangrijke meerwaarde ervaren. Deelnemers geven regelmatig aan dat zij zich voor het eerst echt gehoord voelen. De evaluaties bevestigen daarmee de meerwaarde van de Carrouselgroep voor de deelnemers die worden bereikt.

Vervolg

Om het bereik van de Carrouselgroep te vergroten is samen met partners binnen het Regionaal Netwerk Zorg-Straf een versterkingsplan opgesteld. Dit plan richt zich op het vergroten van de bekendheid van het aanbod, het verbeteren van de toeleiding en het verhogen van het aantal aanmeldingen, zodat meer

deelnemers kunnen profiteren van de positieve effecten van de training.

Daarnaast zijn afspraken gemaakt met Veilig Thuis om de Carrouselgroep structureel onder de aandacht te brengen bij mannen die betrokken zijn bij geweld in afhankelijkheidsrelaties. Ook de regionale integrale triage biedt kansen om de Carrouselgroep eerder en nadrukkelijker onder de aandacht te brengen van lokale teams en betrokken professionals. Hiermee wordt ingezet op een betere benutting van het bestaande aanbod en een grotere impact op het stoppen en voorkomen van geweld.

Kostenraming

Onderdeel	Toelichting	2027	2028	2029	2030	2031
Training Inclusief voor en nabereiding	Kosten per training zijn € 1.598 per training. Maximaal 30 trainingen per jaar.	€ 47.950	€ 47.950	€ 47.950	€ 47.950	€ 47.950
Locatiekosten	Zaalhuur, koffie en thee	€ 2731	€ 2731	€ 2731	€ 2731	€ 2731
Totale kosten vrijwillige hulpverlening mannen betrokken bij GiA.		€ 50.681	€ 50.681	€ 50.681	€ 50.681	€ 50.681

3.3. Samenwerken met ervaringsdeskundigen

Ervaringsdeskundigen vormen een belangrijke schakel tussen verschillende werelden: het systeem en het dagelijks leven, theorie en praktijk, en de hulpverlening en het (cliënt)systeem. Wij geloven dat samenwerking met ervaringsdeskundigen ervoor zorgt dat we beter kunnen aansluiten bij wat gezinnen en huishoudens echt nodig hebben. Het doel is dat zij zich meer gezien, gehoord en gesteund voelen. Het staat vast dat we ervaringsdeskundigheid een vaste plek gaan geven in de uitvoering van dit programma. Op welke manier we dat precies gaan doen, werken we nog verder uit.

3.4. Accounts GiA

Hieronder worden een aantal thema's beschreven waarvan de uitvoering is belegd bij externe partners, met wie gemeenten een contract- of subsidierelatie hebben. De financiële middelen voor deze inzet zijn als structurele kosten opgenomen in de integrale GiA-begroting, waarvan ook de programmakosten onderdeel zijn.

De partners die aan bod komen vervullen een cruciale uitvoeringsrol en hebben ieder een eigen opdracht binnen de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Voor een effectieve aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties is het nodig dat de verschillende opdrachten expliciet met elkaar worden verbonden en in onderlinge samenhang worden aangestuurd. Dat is best een uitdaging aangezien deze thema's (mensenhandel, seksueel geweld en opvang) grotendeels een eigen governancestructuur kennen, met bijbehorende verantwoordelijkheden en sturingslijnen. Om het risico op versnippering in de uitvoering en fragmentatie in de sturing zo klein mogelijk te maken is het versterken van de verbinding tussen die partners, opdrachten en governance-structuren geen vrijblijvende ambitie, maar een noodzakelijke voorwaarde voor een effectieve aanpak.

Advies, meldingen, onderzoek en voorwaarden en vervolg (Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg)

Veilig Thuis is de regionale organisatie met een wettelijke taak op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling en fungeert als advies- en meldpunt. De organisatie is verantwoordelijk voor het beoordelen van meldingen, het doen van veiligheidsinschattingen en het inzetten van passende vervolgstappen in samenwerking met lokale teams en ketenpartners. Daarmee vervult Veilig Thuis een centrale rol in de signalering en eerste regie op veiligheid binnen de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. De inhoudelijke sturing en doorontwikkeling van Veilig Thuis vinden plaats via de accountmanagers (inhoudelijk en financieel), de accountgroep (vertegenwoordiging meerdere

gemeenten) en de stuurgroep GiA. De nauwe samenwerking tussen Veilig Thuis en het programma Samen voor Veilig is essentieel, juist vanwege de positie van Veilig Thuis in de keten. Dit vraagt om heldere afspraken over afstemming, informatie-uitwisseling en regievoering, waarbij enerzijds recht wordt gedaan aan de autonome positie van Veilig Thuis en anderzijds wordt gestuurd op samenhang en effectiviteit binnen de bredere programmadoelen.

Aanpak mensenhandel (zorg- en veiligheidshuizen Noord- en Midden-Limburg)

In 2022 hebben de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg het regionale plan van aanpak “Naar een regio zonder uitbuiting” vastgesteld. Hiermee geven zij invulling aan hun wettelijke taken op het gebied van mensenhandel, in lijn met het Interbestuurlijk Programma 2018. Mensenhandel is een prioriteit binnen de integrale veiligheidsprogramma's van gemeenten en is beleidsmatig ondergebracht bij de afdelingen Openbare Orde en Veiligheid (OOV). De coördinatie van de aanpak ligt bij de Zorg- en Veiligheidshuizen, die hierover verantwoording afleggen aan hun stuurgroepen. De kosten voor de coördinator mensenhandel worden gefinancierd vanuit de GiA-begroting, maar de inhoudelijke sturing en besluitvorming vinden plaats in andere overlegstructuren.

Seksueel geweld (Centrum voor seksueel geweld)

Het Centrum voor Seksueel Geweld Limburg (CSG) bestaat sinds 2013 en biedt hulp en advies aan slachtoffers van seksueel geweld. Het centrum fungeert als meldpunt en verzorgt casemanagement voor alle Limburgse gemeenten. De hulpverlening is integraal en wordt uitgevoerd door professionals uit verschillende disciplines. Gemeenten en kernpartners werken samen op basis van een convenant. De monitoring en aansturing verlopen via een ambtelijk en bestuurlijk overleg. Het accountmanagement van het CSG wordt namens alle Limburgse gemeenten uitgevoerd door de gemeente Maastricht.

Veilige opvang en ambulante trajecten GiA (Moveoo)

De opvang GiA biedt tijdelijke opvang en begeleiding aan vrouwen en kinderen in situaties van acute en ernstige onveiligheid, waarbij verblijf buiten het eigen huis noodzakelijk is. Deze opvang en de ambulante begeleiding maken onderdeel uit van de aanbesteding Maatschappelijke Opvang en worden uitgevoerd door Moveoo. Ambulante trajecten worden ingezet om opvang te voorkomen of als nazorg na verblijf in de opvang. De Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen in Noord- en Midden-Limburg kennen een eigen governancestructuur. Het contractmanagement is ondergebracht bij de MGR Sociaal Domein. Omdat het programma Samen voor Veilig inzet op de centrale positie van de bijblijver (ook tijdens gedwongen kaders of tijdelijke inzet opvang) wordt nader onderzocht hoe het ambulante aanbod van Moveoo zich daartoe verhoudt en wat dat betekent voor de toekomst.

3.5 Belangrijkste activiteiten en tijdspad

Activiteiten/resultaten	Start	Gereed	Wie
Pva ter bevordering van het aantal aanmeldingen voor deelname aan vrijwillige hulp voor mannen.	Gestart	Q2 2026	Programmaleider i.s.m. Regionaal Netwerk Zorg Straf.
Onderzoek en plan van aanpak om de kennis van ervaringsdeskundigen in de aanpak GiA beter te benutten.	Q2 2026	Q3 2026	Werkgroep
Verkenning naar verhouding ambulante trajecten Moveoo i.r.t. bijblijver: wat is complementair, waar zit overlap en wat betekent dat voor de toekomst.	Q4 2025	Q2 2026	Accountgroep Maatschappelijke Opvang.

**Welke studiegenoot
bied jij een veilige
leefsituatie?**

**Samen
voor veilig.**

4.

Communicatie

In dit hoofdstuk komt de communicatiestrategie aan bod. Communicatie is van fundamenteel belang in het bereiken van de gestelde programmadoelen omdat het een belangrijke bijdrage levert aan begrip en draagvlak bij stakeholders en de samenwerking die nodig is.

In de afgelopen jaren zijn verschillende communicatieactiviteiten georganiseerd, zoals publiekscampagnes tijdens de Week tegen Kindermishandeling en bijeenkomsten zoals tentoonstellingen, theater, werksessies en themabijeenkomsten. De komende jaren zetten we deze activiteiten voort, maar meer samenhangend, doelgericht en planmatig. Daarmee zorgen we voor meer impact en een betere aansluiting op de doelen van het programma.

Waarom prioriteit?

Een effectieve aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties begint bij bewustwording, urgentie en samenwerking. Communicatie speelt hierin een belangrijke sleutelrol. Binnen het programma Samen voor Veilig richten we communicatie op:

- het vergroten van het gevoel van urgentie;
- het versterken van gedeeld eigenaarschap;
- het stimuleren van samenwerking en kennisdeling.

We richten ons daarbij op drie belangrijke doelgroepen:

Bestuurders en beleidsmakers.

Zij zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de visie en het beschikbaar stellen van budget en capaciteit. Het is essentieel dat zij de urgentie voelen en het verhaal goed kennen, zodat zij dit binnen hun eigen organisatie kunnen uitdragen en prioriteren.

Kartrekkers (ambtelijke sleutelfiguren)

Dit zijn de regionale en lokale verantwoordelijken voor GiA (zoals de ambtelijke werkgroep). Zij fungeren als ambassadeurs van het programma en zorgen voor voortgang en verbinding.

Uitvoerende professionals

Zij werken dagelijks met de aanpak. Het is belangrijk dat zij weten hoe het programma werkt, vertrouwen hebben in de meerwaarde en zich gesteund voelen door hun organisatie. Goede communicatie helpt hen om het beter toe te passen in de praktijk.

Doelen

De communicatieactiviteiten zijn gericht op het vergroten van het besef dat geweld in afhankelijkheidsrelaties dagelijks voorkomt en dichterbij is dan vaak wordt gedacht.

We maken duidelijk dat:

- geweld geen abstract probleem is;
- het iedereen kan raken (bijvoorbeeld een buur, collega, vriend of familielid);
- en dat handelen zin heeft.

Daarom staat in de communicatie altijd een concrete casus centraal. Afhankelijk van de doelgroep kiezen we een passende invalshoek, bijvoorbeeld via een ervaringsdeskundige, professional of beleidsmaker. De boodschap is duidelijk en activerend: het kan en móet beter. Ondanks onze inspanningen, beschermen we onze dierbaren nog onvoldoende. Als we écht meer geweld in onze regio willen voorkomen en duurzaam willen stoppen, dan moeten we de kans om het beter te doen nú grijpen.

Belangrijkste activiteiten: fasering & tijdsplanning

Wat	Wanneer	Doel	Hoe
Fase 1: De basis op orde	Gestart	Urgentie en commitment creëren bij bestuurders en beleidsmakers van gemeenten en kernpartners.	• Communicatiestrategie en huisstijl • Communicatietoolkit • Communicatiekalender en Communicatieplan.

Fase 2: Start programma Samen voor Veilig	Q1 2027	Bekendheid en begrip van het programma vergroten.	- Gezamenlijke kick-off met partners (inclusief ondertekening samenwerking); - Interne communicatiecampagne voor beleidsmakers en professionals.
Fase 3: Samenwerken aan de uitvoering van het programma	Q2 2027	Professionals ondersteunen en enthousiasmeren.	- Lanceren van het platform 1 Sociaal Domein als centrale kennisplek; - Promoten van leer- en ontwikkelafels; - Delen van praktijkvoorbeelden en resultaten.
Fase 4: Publiekscampagne (optioneel)	n.n.t.b.	Inwoners betrekken en stimuleren om signalen te melden: 'melden heeft zin!'	Jaarlijks campagnes, bijvoorbeeld tijdens de week tegen kindermishandeling, Orange the World etc.

Randvoorwaarden

Voor een effectieve uitvoering zijn de volgende voorwaarden belangrijk:

1. Tactisch communicatieplan

Er wordt een concreet plan opgesteld met doelen, middelen en verantwoordelijkheden per fase. Dit plan wordt continu bijgesteld op basis van ervaringen.

2. Inzet van communicatiemiddelen

Per fase worden gerichte middelen ingezet. Hiervoor is structureel budget nodig.

3. Regionale communicatiemedewerker

Een vaste medewerker coördineert de communicatie, bewaakt de voortgang en zorgt voor afstemming met partners en externe partijen.

4. Samenwerking met communicatieadviseurs

Communicatieadviseurs van gemeenten en partners spelen een actieve rol in de uitvoering binnen hun eigen organisatie. Hiervoor wordt twee keer per jaar een regionale communicatietafel georganiseerd. De inzet per organisatie bedraagt gemiddeld circa 2 uur per week.

5. Gebruik van het platform 1 Sociaal Domein

Zoals al toegelicht in focusproject 5; 1 SociaalDomein is straks dé centrale plek van waaruit alle communicatie wordt gedaan en waar alle informatie over het programma Samen voor Veilig te vinden is. Denk aan toolkits, instrumenten, contactpersonen, scholings- en trainingsaanbod, voortgang experimentele praktijken en uitkomsten van leer- en ontwikkelafels.

Kostenraming

Onderdeel*	2027	2028	2029	2030	2031
Fase 1,2,3	€ 20.793	€ 20.793	€ 20.793	€ 20.793	€ 20.793
Inzet regionale communicatiemedewerker 12 u/wk.	€ 32.284	€ 32.284	€ 32.284	€ 32.284	€ 32.284
Totaal communicatie	€ 53.077	€ 53.077	€ 53.077	€ 53.077	€ 53.077

*de kosten van de kick-off bijeenkomst in 2027 en de jaarlijkse kennis- en netwerkdag is opgenomen in de kostenraming van prioriteit 5: kennis- en lerend netwerk. Datzelfde geldt voor de kosten van 1Sociaal Domein.

5.

Programma- structuur & governance

Tijdens de uitvoering van het programma Samen voor Veilig leren we continu van de praktijk, zodat we de aanpak steeds verder kunnen verbeteren. Dit vraagt om een sterke wisselwerking tussen besluitvorming en de inzichten die uit de praktijk naar voren komen, en om een andere manier van sturen waarin leren en bijstellen structureel zijn ingebed.

Sturen op basis van praktijk en leerinzichten

Tijdens de uitvoering van het programma Samen voor Veilig leren we continu van de praktijk, zodat we de aanpak blijvend kunnen verbeteren. Dit vraagt om een sterke wisselwerking tussen besluitvorming en inzichten uit de uitvoering, en om een adaptieve manier van sturen waarin leren, bijstellen en verbeteren structureel zijn ingebed. De governance van het programma is langs deze principes ingericht.

5.1. Programmasturing

De 14 gemeenteraden stellen de inhoudelijke en financiële kaders vast voor het programma Samen voor Veilig. Het vaststellen van de visie Samen voor Veilig is daarom een bevoegdheid van hen. De colleges hebben de beslissingsbevoegdheid tot het vaststellen van dit programmaplan Samen voor Veilig. De wethouders van de gemeenten Venlo, Peel en Maas, Venray, Roermond en Weert vormen samen de [Stuurgroep Samen voor Veilig G5](#) en zijn de bestuurlijke opdrachtgevers van het programma. Zij sturen binnen de vastgestelde kaders door de colleges op het realiseren van de programmadoelstellingen en resultaten. De [bestuurders van zorg- en veiligheidspartners](#) sluiten twee keer per jaar aan bij deze stuurgroep. Daarnaast vindt twee keer per jaar afstemming plaats met de portefeuillehouders van de veertien regiogemeenten in het [Bestuurlijk Overleg GiA G14](#). Dit gremium borgt de regionale samenhang en de gezamenlijke koers tussen de 14 gemeenten. De voorbereiding is in handen van de regionale beleidsgroep G14, de conceptagenda wordt vooraf afgestemd met de Stuurgroep Samen voor Veilig G5.

Het [ambtelijk kernteam GiA G6](#) bestaat uit de [regionale beleidsadviseur GiA](#) en de beleidsadviseurs GiA van Venlo, Peel en Maas, Venray, Horst aan de Maas, Roermond en Weert. Zij vervullen de rol van ambtelijk opdrachtgever en bewaken de uitvoering en samenhang van het programma in samenwerking met de programmaleider. Gezamenlijk vertegenwoordigen zij de regiogemeenten. Twee keer per jaar vindt ambtelijke afstemming plaats met alle 14 gemeenten in het [regionaal beleidsoverleg GiA G14](#). Op termijn wordt onderzocht of ook het middenkader van zorg- en veiligheidspartners hierbij kan aansluiten.

De [regionaal programmaleider](#) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma en bewaakt de inhoudelijke samenhang, voortgang en integraliteit van het programma. Hij/zij is het centrale aanspreekpunt en vormt samen met de [projectleiders en de regionale implementatiecoach](#) het programmateam. De programmaleider stuurt het programmateam aan en legt verantwoording af aan het ambtelijk kernteam GiA G6 en de stuurgroep GiA G5 over voortgang, samenhang en resultaten. Projectleiders en de implementatiecoach zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de afgesproken resultaten binnen hun onderdelen.

De [regionale beleidsadviseur GiA](#) vormt een stevig duo met de programmaleider en vervult de

beleidsmatige spilfunctie in de regio. Hij/zij vertaalt inzichten uit de praktijk naar (nieuw of aangepast) beleid en voert beleidsevaluaties uit. Daarnaast is de regionaal beleidsadviseur voorzitter van het ambtelijke kernteam GiA G6 en ondersteunt de bestuurlijke overleggen in de voorbereiding en procescoördinatie. Ook de regionale P&C-cyclus en begrotingsvoorbereiding vallen onder deze rol. Op termijn wordt onderzocht hoe de functies van regionaal programmaleider en regionale beleidsadviseur zich tot elkaar verhouden en of daarin efficiencylagen mogelijk zijn.

De regionaal beleidsadviseur GiA is inhoudelijk accountmanager Veilig Thuis en voorzitter van de accountgroep Veilig Thuis. Hij/zij wordt ondersteunt door een financieel adviseur. De beleidsadviseur is vast deelnemer aan [beleids- en accountoverleggen](#) met [Moveoo](#), [Centrum voor Seksueel Geweld en het Zorg- en Veiligheidshuis](#). Hiermee wordt de verbinding tussen het programma en de afzonderlijke uitvoeringsopdrachten versterkt. De [accountmanagers](#) van deze organisaties sluiten elk kwartaal aan bij het ambtelijk kernteam GiA G6.

5.2 Werkgroep Samen voor Veilig

Sinds de zomer 2024 is in vijf multidisciplinaire werkgroepen gewerkt aan de uitwerking van de focusprojecten zoals opgenomen in dit programmaplan. Vanuit het oogpunt van samenhang en efficiëntie wordt na de zomer van 2026 gestart met één programmabrede werkgroep waarbij in subgroepen uitvoering wordt gegeven aan de activiteiten zoals opgenomen in de focusprojecten en -thema's.

5.3 Integraal eigenaarschap GiA lokaal en regionaal

Zoals beschreven in hoofdstuk 1 is het expliciet beleggen van integraal eigenaarschap een kritische succesfactor voor de uitvoering van het programma. Hiervoor is een stevige samenwerking nodig tussen Wmo, Jeugd en Veiligheid, in samenhang met beleid en uitvoering. Helder moet zijn wie lokaal en regionaal eerstverantwoordelijk is voor het programma Samen voor Veilig, zowel bestuurlijk als ambtelijk. De regionaal programmaleider coördineert en jaagt de ontwikkeling aan via de focusprojecten en activiteiten. Het daadwerkelijke “doen” op casusniveau vindt voor een belangrijk deel in de lokale gemeenten plaats. Daarom verbinden we de regionale governance steviger aan de lokale infrastructuur via de eerstverantwoordelijke voor het programma Samen voor Veilig op het niveau van de lokale gemeente.

5.4 Bestuurscommissie Zorg en Veiligheid Noord- en Midden-Limburg

In februari 2026 vond de kick-off bijeenkomst plaats van de Bestuurscommissie Zorg en Veiligheid Noord- en Midden-Limburg. Na de zomer van 2026 wordt door middel van een bestuurlijke werksessie verkend welke scenario's mogelijk zijn voor het verbinden c.q. integreren van de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties en het programma Samen voor Veilig op de governance Zorg en Veiligheid Noord- en Midden-Limburg.

Belangrijkste activiteiten: fasering & tijdsplanning

Wat	Wanneer	Wie
Governancekalender GiA	Doorlopend	Regionaal beleidsadviseur
Coördinatie integrale werkgroep SVV en verbinding met GiA governance.	Doorlopend	Regionaal programmaleider
Versterken koppeling regionaal programma – lokale uitvoering. Verankeren integraal eigenaarschap binnen Wmo, Jeugd en Veiligheid.	Doorlopend	Lokale GiA adviseurs
Verkennen efficiencymogelijkheden rol en taakverdeling regionaal programmaleider & regionaal beleidsadviseur GiA.	Q3 2026	Ambtelijke kerngroep GiA G6
Bestuurlijke verkenning integratie Stuurgroep GiA en bestuurscommissie Zorg & Veiligheid.	Q2 2026	Regionaal beleidsadviseur GiA

6.

Monitoring

In het programma Samen voor Veilig willen we toe naar een eenvoudige maar wel duidelijke inbedding van de PDCA-cyclus.

6.1 Sturen op basis van leren en monitoren

De evaluatie van de afgelopen jaren laat zien dat we niet altijd hebben uitgevoerd wat vooraf is afgesproken. Ook blijkt dat belangrijke inzichten pas bij de eindevaluatie zichtbaar werden, terwijl deze eerder benut hadden kunnen worden om bij te sturen.

Binnen het programma Samen voor Veilig werken we daarom met een duidelijke en praktisch toepasbare PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act). Dit betekent dat we gedurende de uitvoering structureel stilstaan bij:

- of we doen wat we hebben afgesproken;
- welke effecten dit oplevert (voor zover zichtbaar);
- welke nieuwe inzichten ontstaan;
- en welke acties nodig zijn om bij te sturen.

Op deze manier wordt leren en verbeteren een vast onderdeel van de uitvoering en sturing van het programma.

6.2 Programma-evaluatie

Elke twee jaar evalueren we het programmaplan en stellen we dit waar nodig bij. Daarbij maken we gebruik van verschillende informatiebronnen:

1. Kwalitatieve inzichten

De leer- en ontwikkeltafels vormen de belangrijkste bron voor inzicht in de kwaliteit van de samenwerking en de mate waarin we werken volgens de gemeenschappelijke uitgangspunten.

2. Kwantitatieve gegevens

We maken gebruik van de Impactmonitor Huiselijk Geweld en Kindermishandeling van het CBS. Deze maakt het mogelijk om de ontwikkeling in Noord- en Midden-Limburg te volgen en te vergelijken met andere regio's. Aanvullend benutten we data van gemeenten en uitvoeringsorganisaties, zoals Veilig Thuis, de Zorg- en Veiligheidshuizen, het Centrum voor Seksueel Geweld en de vrouwenopvang.

Verweij Jonker Instituut

Eind 2031 vindt de eindevaluatie van het programma plaats. Belangrijke bouwstenen hiervoor zijn de vierde en – indien deze doorgang vindt – de vijfde cohortstudie van het Verweij-Jonker Instituut. Deze studies worden met steun van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport uitgevoerd in respectievelijk 2026/2027 en 2028/2029. De vierde cohortstudie gaat met zekerheid door. De resultaten worden naar verwachting eind 2028 of begin 2029 beschikbaar. Binnen deze studie zet onze regio in op uitbreiding van de onderzoeksgroep met 100 tot 150 extra gezinnen en huishoudens. Dit maakt het mogelijk om ook op subregionaal niveau inzicht te verkrijgen in de effectiviteit van de aanpak. Binnen deze uitbreiding wordt een selectie van gezinnen en huishoudens opgenomen die eerder zijn besproken in het analyseteam MDA++. Daarmee ontstaat aanvullend inzicht in de impact van deze werkwijze.

Monitoring

De projectleiders zijn verantwoordelijk voor de monitoring van hun eigen project. De programmaleider en de regionale beleidsadviseur zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de monitoring van het programma als geheel. Zij zorgen, met ondersteuning van het ambtelijk kernteam G6, dat:

- relevante informatie tijdig beschikbaar is;
- deze gezamenlijk wordt geanalyseerd en gedeeld;
- en dat inzichten worden doorgeleid naar bestuurlijke tafels en accountoverleggen.

Tijdens de uitvoering van het programma Samen voor Veilig houden we stakeholders (colleges en raden van de gemeenten en onze uitvoeringspartners) geïnformeerd door middel van een jaarlijkse voortgangsrapportage op hoofdlijnen. Onderstaand een schematisch overzicht van wat we willen meten en hoe we dat gaan doen.

Monitoring hoofddoelstellingen programma	
Wat	Hoe
We voeren uit wat is afgesproken	Monitoring van activiteiten en resultaten met jaarlijkse rapportage.
We werken volgens de samenwerkingsprincipes	Doorlopend onderwerp van gesprek op: • operationeel niveau (leer- en ontwikkeltafels); • tactisch niveau (G6 en G14 en met kernpartners); • bestuurlijk niveau (G5 en G14 en met kernpartners).
Geweld beter voorkomen	Impactmonitor CBS / Veilig Thuis (daling aantal unieke gezinnen)
Geweld eerder in beeld	Impactmonitor CBS / Veilig Thuis (aantal incidenten voor melding) Vervolgstudie VJI (resultaten beschikbaar 2030)
Geweld eerder en duurzaam stoppen	Impactmonitor CBS / Veilig Thuis (her- en vervolgmeldingen) Vervolgstudie VJI (resultaten beschikbaar 2029)

Monitoring focusprojecten			
	Onderdeel	Wat en hoe we gaan meten	Wanneer
Sterke lokale teams	Regionale kwaliteitsnorm.	(Her)scan regionale kwaliteitsnorm	Jaarlijks m.i.v. 2027
	Bijblijvers	In leertafels (zie 3.5) o.a. aandacht voor: - gemeenschappelijke basis - lengte van betrokkenheid - bijschalen van aanvullende expertise	Doorlopend
	Samenwerking VT en lokale teams	In leertafels (zie 3.5) o.a. aandacht voor: - algemene ervaring samenwerking - overdracht casuïstiek van VT naar het lokale veld - werken als 1 netwerk rondom het gezin (warme overdracht, optrekken als duo).	Doorlopend
		Jaarlijkse evaluatie (en evt. bijstelling) van de samenwerkingsafspraken.	Jaarlijks
		Onderwerp van gesprek in accountoverleggen.	Doorlopend
Visie GSV	Gemeenschappelijke basis	In leertafels (zie 3.5) aandacht voor werken volgens de visie: - op casusniveau - met organisaties samen - binnen de eigen organisaties	Doorlopend
MDA ++	MDA++	Jaarlijks wordt de afgesproken managementinformatie door de coördinator MDA++ aangeleverd uit PGAX.	Jaarlijks
Handle with Care	Bieden van steun aan kinderen	- Aantal HwC-meldingen - Gemiddelde doorlooptijd - In hoeveel gevallen er al wel/geen zorgen waren over de leerling. - Wat het opleverde aan de hand van 'kwalitatieve' casusomschrijvingen. - Leertafels met aandacht voor algemene bevindingen en persoonlijke ervaringen van werkgroepleden.	2 x per jaar
Kennis- en lerend netwerk	Regionale scholing en training. Leer- en ontwikkeltafels. Jaarlijkse kennis- en netwerkdag.	Met enquêtes brengen we in beeld of: - professionals bekend zijn met het regionale leeraanbod en dat benutten - de leeractiviteiten aansluiten bij de behoefte - jaarlijkse kennisdag als zinvol ervaren wordt.	Jaarlijks

Kostenraming

Of een vijfde en zesde cohortstudie worden uitgevoerd, is nog onzeker. Dit is afhankelijk van de financiële bijdrage van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de besluitvorming door het Verwey-Jonker Instituut. Vooruitlopend hierop zijn de benodigde financiële middelen wel reeds (voorwaardelijk) opgenomen in de begroting.

Onderdeel	2027	2028	2029	2030	2031
Deelname vierde cohortstudie standaard*	€ 27.030	€ 0	€ 27.030	€ 0	€ 27.030
Toevoegen extra gezinnen/huishoudens (stelpost)	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 0	€ 15.000
Totaal onderzoek en monitoring	€ 42.030	€ 0	€ 42.030	€ 0	€ 42.030

* De middelen voor 2029 en 2031 zijn gereserveerd onder voorbehoud van besluitvorming over een vijfde en zesde cohortstudie.

7.

Begroting 2027 t/m 2031

In dit hoofdstuk is de programmabegroting opgenomen, die onderdeel is van de totale GiA-begroting van Noord- en Midden-Limburg.

Begroting 2027 t/m 2031

In de voorgaande hoofdstukken is inzicht gegeven in de opbouw van de kosten per focusproject, focusactiviteit en overige programmaonderdelen. In onderstaande begroting zijn de totalen opgenomen, die samen leiden tot een integraal overzicht van de programmakosten voor de periode tot en met 2031. De tweede tabel betreft de financiële doorrekening naar de bijdrage per gemeente.

Begroting Samen voor Veilig NML 2027 t/m 2031 					
	2027	2028	2029	2030	2031
Indexatie		0%	0%	0%	0%
Regionaal programmaleider 1 fte	€ 121.427	€ 121.427	€ 121.427	€ 121.427	€ 121.427
Perceptiekosten	€ 69.156	€ 69.156	€ 69.156	€ 69.156	€ 69.156
Uitvoering focusprojecten					
FP 1: Sterke lokale teams	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
FP 2: Implementatie Visie GSV en Top 3	€ 101.440	€ 101.440	€ 101.440	€ 101.440	€ 101.440
FP 3: MDA++	€ 84.193	€ 84.193	€ 84.193	€ 84.193	€ 84.193
FP 4: Handle with Care	€ 64.596	€ 56.555	€ 56.555	€ 56.555	€ 56.555
FP 5: Kennis- en lerend netwerk	€ 97.089	€ 93.450	€ 93.450	€ 93.450	€ 93.450
Overige uitvoeringskosten					
Communicatie	€ 53.077	€ 53.077	€ 53.077	€ 53.077	€ 53.077
Onderzoek en monitoring	€ 42.030	€ -	€ 42.030	€ -	€ 42.030
Vrijwillige plegerhulpverlening	€ 50.681	€ 50.681	€ 50.681	€ 50.681	€ 50.681
Onvoorzien en experimenteerruimte					
Onvoorzien en experimenteerruimte	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Totale regionale programmakosten	€ 723.690	€ 669.980	€ 712.010	€ 669.980	€ 712.010

Financiële bijdrage per gemeente					
	2027	2028	2029	2030	2031
Midden-Limburg					
Echt-Susteren	€ 42.591	€ 39.430	€ 41.904	€ 39.430	€ 41.904
Leudal	€ 47.736	€ 44.193	€ 46.965	€ 44.193	€ 46.965
Maasgouw	€ 31.856	€ 29.492	€ 31.342	€ 29.492	€ 31.342
Nederweert	€ 23.865	€ 22.094	€ 23.480	€ 22.094	€ 23.480
Roerdalen	€ 27.696	€ 25.640	€ 27.249	€ 25.640	€ 27.249
Roermond	€ 84.420	€ 78.155	€ 83.057	€ 78.155	€ 83.057
Weert	€ 69.696	€ 64.524	€ 68.571	€ 64.524	€ 68.571
Totaal ML	€ 327.860	€ 303.527	€ 322.569	€ 303.527	€ 322.569
Noord-Limburg					
Beesel	€ 19.687	€ 18.226	€ 19.369	€ 18.226	€ 19.369
Bergen	€ 16.729	€ 15.488	€ 16.459	€ 15.488	€ 16.459
Gennep	€ 21.604	€ 20.001	€ 21.255	€ 20.001	€ 21.255
Horst a/d/ Maas	€ 54.964	€ 50.885	€ 54.077	€ 50.885	€ 54.077
Peel en Maas	€ 57.291	€ 53.039	€ 56.366	€ 53.039	€ 56.366
Venlo	€ 165.026	€ 152.778	€ 162.362	€ 152.778	€ 162.362
Venray	€ 60.528	€ 56.036	€ 59.552	€ 56.036	€ 59.552
Totaal NL	€ 395.830	€ 366.452	€ 389.441	€ 366.452	€ 389.441
Eindtotaal NML	€ 723.690	€ 669.980	€ 712.010	€ 669.980	€ 712.010

Tekstuele Toelichting op de begroting

Algemeen

- De bedragen in kolom 2027 zijn geïndexeerd op basis van de OVA 2025. Voor de daaropvolgende jaren is geen indexering opgenomen, aangezien deze nog niet bekend is. De OVA-indexering wordt jaarlijks verwerkt in de definitieve GiA-begroting van november voor het daaropvolgende jaar.
- De totale GiA-begroting voor 2027 wordt eens per vier jaar verdeeld in een deel Wmo en een deel Jeugd, op basis van het aantal jeugd- en volwassenencasuïstiek bij VT. De eerstvolgende herverdeling vindt plaats in 2030.
- Indien zich in de komende vijf jaar inhoudelijke programmawijzigingen voordoen met financiële consequenties, wordt hierover tijdig gecommuniceerd door de programmaleider. Daarbij wordt een concreet voorstel voorgelegd aan de regiogemeenten, inclusief financiële doorrekening en toelichting op de benodigde extra middelen dan wel de dekking binnen het programmabudget.

Op onderdelen

- Binnen de geprioriteerde focusprojecten zijn op twee onderdelen financiële wijzigingen zichtbaar tussen 2027 en 2028:
 - Bij focusproject 3 vervalt per 2028 de provinciale subsidie.
 - Bij focusproject 5 is sprake van een eenmalige extra kostenpost van € 3.500,- in het eerste jaar, als gevolg van de inrichting van het channel op één sociaal domein.
- Voor onderzoek en monitoring zijn de jaarlijkse bijdragen niet gelijk, als gevolg van de cyclus die wordt gehanteerd door het Verweij Jonker Instituut.
- Voor de focusactiviteiten zijn uitsluitend middelen opgenomen voor de inzet van vrijwillige hulpverlening aan mannen die betrokken zijn bij GiA. Indien andere focusprojecten aanvullende financiële middelen vereisen, wordt hiervoor separaat een voorstel gedaan op basis van een concreet plan.

Kostenverdeling naar lokale gemeenten

Gedurende de looptijd van het programma kunnen wijzigingen optreden in de verdeling van de kosten over de lokale gemeenten:

- Het deel Jeugd wordt jaarlijks verdeeld over de subregio's Noord- en Midden-Limburg op basis van het aantal jeugdigen (0–17 jaar), conform de cijfers van het CBS. Deze cijfers worden jaarlijks in het derde kwartaal gepubliceerd. De verdere verdeling binnen de subregio's naar lokale gemeenten vindt op dezelfde wijze plaats.
- Het deel Wmo wordt verdeeld over de gemeenten op basis van het aantal inwoners, eveneens conform de jaarlijks in het derde kwartaal gepubliceerde CBS-cijfers.

**Welke collega
gun jij een veilige
woonsituatie?**

**Samen
voor veilig.**

8.

Bijlagen

- 1: Regionale kwaliteitsnorm Noord- en Midden- Limburg.
- 2: Profielbeschrijving bijblijver.
- 3: Oplegger en samenwerkingsafspraken Veilig Thuis & Lokale teams Noord- en Midden-Limburg.
- 4: Plan van aanpak regionale uitrol integrale triage GiA Noord- en Midden-Limburg.
- 5: Projectplan Handle with Care Noord- en Midden-Limburg.
- 6: Opzet regionaal scholing- en trainingsaanbod Samen voor Veilig.

Regionale Kwaliteitsnorm Samen voor veilig.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties &
Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Voor lokale (wijk)teams van Noord- en Midden-Limburg

Versiedatum	28 januari 2025
Stellers	Werkgroep 1 met een vertegenwoordiging namens gemeenten Noord- en Midden-Limburg, MetGGZ, BJZ, VT, AMW/CJG, Politie, Synthese, Includio en Zorg- en Veiligheidshuizen.

Samen voor Veilig. Programmatische aanpak in Noord- en Midden-Limburg van 2025 t/m 2030. De landelijke ontwikkeling van het *Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming 0-100* evenals de stand van zaken in onze eigen regio met betrekking tot de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (zie de resultaten van het Verwey-Jonker Instituut en de evaluatie van het meerjarenprogramma Geweld in Afhankelijkheidsrelaties 2021-2024) waren voor de regio Noord- en Midden-Limburg aanleiding om de uitgangspunten en prioriteiten voor de komende jaren aan te scherpen. Het moet én kan beter, zo luidt de conclusie. In combinatie met de nieuwe visie (die in februari jl. is vastgesteld door alle gemeenteraden) is het regionale programma Samen voor Veilig ingericht. Dat programma bouwt voort op de lijnen van het regionale meerjarenplan Geweld in Afhankelijkheidsrelaties Noord- en Midden-Limburg en combineert dat met de inzichten en leidende principes van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Wettelijke verantwoordelijkheid gemeenten

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Jeugdwet (JW). Dit betekent dat gemeenten een opdrachtgevende verantwoordelijkheid hebben voor een beleidsplan en verordening, een aanbod van algemeen toegankelijke voorzieningen, de organisatie van de toegangstaken, de inrichting van een VT-organisatie, de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering door een GI en het aanbod van maatwerkvoorzieningen.

Waarom een regionale kwaliteitsnorm?

Recent onderzoek wijst uit dat het ons nog niet goed genoeg lukt geweld in afhankelijkheidsrelaties (GiA) zo snel als mogelijk en duurzaam te stoppen. Concreet: in Noord- en Midden-Limburg zijn we in 6 van de 100 gezinnen in staat om het geweld binnen 1 jaar te stoppen. Er zijn de afgelopen jaren goede stappen gezet, maar we zijn er nog niet.

Lokale (wijk)team heeft dé centrale rol in de aanpak GiA

Een effectieve aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GiA) vraagt om krachtige lokale (wijk)teams omdat zij dé centrale rol spelen in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Het lokale (wijk)team heeft een belangrijke taak in het beter signaleren en bespreekbaar maken van geweld c.q. onveiligheid in huishoudens, het direct stoppen van acute onveiligheid en het inzetten van zorg- en/of hulpverlening om de risicofactoren van onveiligheid weg te nemen. Het lokale (wijk)team is ook verantwoordelijk voor het in gang zetten van zorg- en/of hulpverlening gericht op herstel van de gevolgen. Dit doen de lokale (wijk)teams in nauwe samenwerking met andere partners en instanties, want ook zij hebben een taak en verantwoordelijkheid in het werken aan veiligheid. Het lokale (wijk)teamlid speelt daarin een coördinerende rol waarbij hij/zij voortdurend zicht houdt op de veiligheid binnen het huishouden.

Wat wordt verstaan onder het lokale (wijk)team?

In dit document wordt onder lokale (wijk)teams verstaan alle teams of professionals die de opdracht hebben om zich te richten op (een dreiging van) geweld c.q. onveiligheid in huishoudens. In Noord- en Midden-Limburg hebben gemeenten daar verschillend vorm en inhoud aan gegeven. Sommige gemeenten werken met generalistische (wijk)teams, andere gemeenten hebben specialistische teams opgezet of werkt met een combinatie van beide. Waar in dit document wordt gesproken over lokale (wijk)teams, dan worden daar al deze vormen onder verstaan.

Landelijk kwaliteitskader 2019

Toezicht Sociaal Domein signaleerde in 2019 dat de lokale (wijk)teams in een aantal gemeenten voldoende invulling gaven aan hun taken op gebied van GiA terwijl dat in andere gemeenten nog niet goed genoeg verliep. Om gemeenten in staat te stellen te bepalen of hun lokale (wijk)teams voldoende waren ingericht en toegerust om GiA effectief aan te pakken ontwikkelde de VNG het kwaliteitskader 'Werken aan veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten'. Daarbij werd een zelfscan aangereikt.

Uit de evaluatie van de Meerjarenaanpak 2020-2024 GiA Noord- en Midden-Limburg blijkt dat het merendeel van de gemeenten rondom 2020 de zelfscan afnam, maar dat er niet altijd goed genoeg opvolging werd gegeven aan de inzichten die de scan opleverde. Volgens gemeenten schuilt in de veelheid van betrokken collega's van WMO, Jeugd en veiligheid -en in combinaties van beleid en uitvoering- het risico dat "iedereen van een deel is, maar niemand verantwoordelijk is voor het totaal". Voor de toekomst is het nodig dat de coördinerende over-all-rol -die nodig is om van inzicht tot concrete praktijkverbetering te komen- expliciet wordt belegd in de gemeente en voldoende wordt gefaciliteerd.

Bestuurlijke opdracht

In juni 2024 spraken bestuurders van de 14 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten een gezamenlijke behoefte uit om te komen tot een regionale kwaliteitsnorm waarin GiA en het Toekomstscenario samenkomen en wordt afgestapt van de vrijblijvendheid. Niet met de bedoeling om elkaar tot verantwoording te roepen, maar bedoelt om de juiste ontwikkeling van de aanpak van GiA op gang te brengen en te houden. Want het móet en we kúnnen het beter, zo luidde de eindconclusie van de bestuurders van 14 gemeenten. Voorliggend document is daarvan het resultaat. Omdat het landelijk kader van 2019 als basis heeft gediend, is de inhoud in principe niet nieuw voor gemeenten. Wel zijn de laatste inzichten met betrekking tot het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming geïntegreerd en vorm gegeven door middel van de nieuwe rol van de bijblijver: de coördinator van de casus die altijd zicht heeft op veiligheid in het huishouden en blijft tot dat stabiele veiligheid daadwerkelijk is bereikt.

Doelstelling

De regionale kwaliteitsnorm beschrijft WAT er georganiseerd moet zijn (op basis van de verantwoordelijkheden van de gemeenten) maar heeft geen betrekking op HOE de gemeenten dat organiseren. De doelstellingen van de regionale kwaliteitsnorm zijn:

- dat gemeenten zicht hebben op wat hun lokale opgave is om te voldoen aan de kwaliteitsstandaarden die zij moeten en kunnen stellen aan de lokale (wijk)teams om de cirkel van geweld in huishoudens effectiever te kunnen doorbreken en stabiele veiligheid te bereiken.
- dat gemeenten ieder voor zich en samen in staat zijn de voortgang te monitoren door de scan op afgesproken momenten opnieuw af te nemen en de uitkomsten daarvan mee te nemen in de vervolgcycli (PDCA).
- dat gemeenten zicht hebben op gedeelde uitdagingen en kansen zodat daarin samen kan worden opgetrokken op (sub)regionaal niveau.
- dat voortschrijdende inzichten met elkaar gedeeld en benut worden waardoor 'best practises' ontstaan die elders in de regio benut kunnen worden.

Fundamentele voorwaarden

Om effectief te kunnen werken aan een versterking van de aanpak van GiA moet de basis op orde zijn. Die basis en de inhoudelijke focusprojecten en – thema's zijn onderdeel van de visie en het programmaplan Samen voor Veilig 2025 t/m 2030. Specifiek ten aanzien van het regionaal kwaliteitskader zijn de meest fundamentele voorwaarden:

- Op basis van de visie "Gefaseerd samenwerken voor veiligheid" is er een integrale gemeentelijke visie (o.a. Wmo, jeugd, WP&I, gezondheidszorg en veiligheid) op de inrichting van de lokale (wijk)teams in relatie tot de aanpak GiA.
- Gemeenten maken expliciet hoe de lokale (wijk)teams zijn ingericht en wie welke opdracht (en expertise) heeft als het gaat om het oppakken van zaken waarin GiA speelt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan (wijk)teams, lokale regisseurs, gebiedsteams, zorg- en veiligheidshuizen en expertise teams.
- Gemeenten zorgen dat er voldoende (variatie in) gespecialiseerd hulpaanbod beschikbaar is binnen de gemeente en/of in de regio Noord- en Midden-Limburg voor slachtoffers, plegers en kinderen, gericht op acuut stoppen van het geweld, op het wegnemen van risicofactoren voor geweld/ onveiligheid én op herstel van de gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Iedere gemeente stelt een lokaal integraal kernteam GiA samen waarin WMO, Jeugd en Veiligheid in een combinatie van beleid en uitvoering vertegenwoordigd is. 1 van de leden van dat kernteam is

centraal aanspreekpunt voor GiA inclusief de regionale kwaliteitsnorm. Hij/ zij is tevens bestuurlijk adviseur en aanspreekpunt.

- Op lokaal en regionaal niveau wordt casuïstiek met elkaar geëvalueerd zodat gezamenlijk wordt geleerd van de praktijk.

Toepassing regionale kwaliteitsnorm

Op basis van opgehaalde wensen en behoefte bij de regiogemeenten is afgesproken dat:

- De eerste scan (0-meting) wordt afgenomen door het lokale integrale kernteam GiA met ondersteuning vanuit het regionale programmateam. Nadat de visie en het programmaplan Samen voor Veilig is vastgesteld, wordt daarmee gestart (vanaf Q3 2025).
- Jaarlijks (ieder eerste kwartaal) een herscan plaatsvindt binnen alle gemeenten van Noord- en Midden-Limburg. De uitkomsten daarvan inclusief de voorgenomen opvolging, wordt regionaal aan de daarvoor bestemde ambtelijke en bestuurlijke tafels. Aan de hand van voortschrijdende inzichten die de regionale aanpak aangaan, kan het programmaplan als nodig worden bijgesteld.

Wanneer de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario leiden tot aanpassingen van het stelsel en de structuur, dan wordt landelijk gekoerst op het ontwikkelen van één geïntegreerd (en niet vrijblijvend) kwaliteitskader waarin het kwaliteitskader 'Werken aan veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten' wordt meegenomen. Tot die tijd is deze regionale kwaliteitsnorm van kracht.

Regionale kwaliteitsnorm Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg					
ALGEMEEN		Ja	Deels	Nee	Korte toelichting en vervolgacties
Alle professionals van lokale (wijk)teams:					
1	zijn geschoold in de Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling en die kennis wordt minimaal jaarlijks onderhouden.				
2	worden alert gehouden op de Meldcode omdat deze verankert is in werkprocessen. Bijvoorbeeld doordat bepaalde vragen onderdeel zijn van de standaard-clientregistratie én omdat onveiligheid altijd onderwerp van gesprek is tijdens caseload gesprekken, interne intervisie en bila's.				
3	zijn in staat om geweld te kunnen signaleren en bespreekbaar te maken met alle leden van het huishouden. Daarbij hebben zij aandacht voor specifieke risicogroepen, bijvoorbeeld GGZ-problematiek en LVB.				
4	hebben een duidelijk beeld van de taken van Veilig Thuis en weten welke medewerker van VT aanspreekpunt is voor de eigen gemeente. Alle professionals kennen de samenwerkingsafspraken tussen VT en lokale teams en handelen daarnaar.				
5	Kennen en werken volgens de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid. Alle professionals hebben een voorlichting, workshop of een training gevolgd rondom de visie en de Top 3 methodiek.				
6	Alle medewerkers weten dat er interne aandachtsfunctionarissen GiA zijn en wanneer hen te betrekken, net zoals waarvoor een beroep kan worden gedaan op de GW'er.				
SPECIFIEK		Ja	Deels	Nee	Korte toelichting en vervolgacties
De gemeentelijke (indirecte of directe) aandachtsfunctionaris GiA voldoet aan hetgeen beschreven is bij punt 1 t/m 6, 15 en daarnaast:					
7	is binnen en buiten de organisatie duidelijk gepositioneerd als aandachtsfunctionaris GiA met een heldere rol en taakomschrijving. Iedere gemeente heeft tenminste twee aandachtsfunctionarissen.				
8	heeft een training tot aandachtsfunctionaris gevolgd bij VT en/of de Landelijke Vereniging Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling en huiselijk geweld (LVAK) en neemt jaarlijks deel aan intervisie/ terugkomdagen.				
9	voert de taken uit zoals opgenomen in het taakprofiel aandachtsfunctionaris van LVAK.				
11	heeft kennis van, en signaleert verschillende (uitings)vormen van GiA.				
12	heeft kennis van rollen, taken en verantwoordelijkheden van zorg- en veiligheidspartners in de aanpak GiA en weet hoe, wanneer, en welke kennis bijgeschaald kan/ moet worden binnen en buiten de eigen organisatie.				
SPECIALISTISCHE KENNIS		Ja	Deels	Nee	Korte toelichting en vervolgacties
De professional (triagist) die als eerst betrokken is bij overdrachten vanuit VT aan het lokale team voldoet aan hetgeen beschreven is bij punt 1 t/m 6, 11 en 12 en daarnaast:					
13	is geschoold in Visie gefaseerd samenwerken voor veiligheid én de daarbij horende TOP-3 methodiek. Hij/zij neemt jaarlijkse deel aan een boostersessie rondom de visie en de Top 3.				
14	is in staat de urgentie van de casus te beoordelen aan de hand van de veiligheidsbeoordeling van VT én dit mee te nemen in de opvolging door het lokale team (snelheid + aan wie wordt de casus toebedeeld ofwel wie wordt casusverantwoordelijk?).				
15	heeft korte lijnen met VT (ook met aangewezen contactpersoon bij VT voor desbetreffende gemeente) zodat snel intercollegiaal overleg kan plaatsvinden als nodig.				
16	is op de hoogte van de samenwerkingsafspraken VT-lokale teams en is in staat om partijen daarop aan te spreken als nodig.				
SPECIALIST		Ja	Deels	Nee	Korte toelichting en vervolgacties
De bijblijver (volledige rolbeschrijving in bijlage) voldoet aan hetgeen beschreven is bij punt 1 t/m 6 en 11 t/m 16 en daarnaast:					
17	is het vaste gezicht voor alle leden van het huishouden (en is daarmee meervoudig inlevend en onpartijdig) én is verantwoordelijk voor het zicht op de veiligheid (aanwezigheid + actueel en gedegen veiligheids-, hulpverlenings- en/ of herstelplan). De frequentie van het contact is gebaseerd op de verschillende fasen van de TOP-3 methodiek.				
18	positioneert hulpverlening (en benodigde expertise) door middel van (gefaseerde) samenwerking en organiseert frequente ontmoeting (ook voor evaluatie en afronding) met alle (professioneel) betrokkenen.				
19	betrekt, indien mogelijk, het informele netwerk daar waar zij ondersteunend kunnen zijn in het bereiken en vasthouden van veiligheid in het huishouden.				
20	werkt in een vrijwillig kader en blijft ten alle tijden betrokken bij alle gezinsleden. Als er sprake is van een tijdelijke gedwongen maatregel (civiel), dan trekt de bijblijver en de gezinsvoogd in tandem op. Datzelfde geldt ook in geval van een strafrechtelijke en/of bestuursrechtelijke maatregel.				
21	is betrokken totdat stabiele veiligheid is bereikt. Om te spreken van stabiele veiligheid moeten alle gezinsleden aangeven dat er gedurende 6 maanden sprake is van het cijfer 6 (veiligheidsbeoordeling Top 3) en hebben er geen nieuwe geweldsincidenten plaatsgevonden.				
22	is in staat casuïstiek van Veilig Thuis over te nemen en de door Veilig Thuis geformuleerde veiligheidsvoorwaarden te vertalen in het veiligheidsplan én daar uitvoering aan te geven.				
23	wordt door de organisatie gefaciliteerd doordat de randvoorwaarden afdoende zijn georganiseerd en er ten alle tijden een gedragswetenschapper oproepbaar is om mee te denken in de casus.				
24	Heeft basiskennis (door middel van scholing c.q. training) op het gebied van: - geweldsdynamiek en risicofactoren (incl. patroonherkenning). - Gewelddstypologieën (waaronder ook intiem terreur) en geweldsvormen (onder andere seksueel geweld, eer gerelateerd geweld, ouderenmishandeling), risicofactoren en specifieke risicogroepen (onder andere ouders met GGZ-problematiek, LVB). - hoe op het juiste moment systeemgerichte (gespecialiseerde) hulpverlening in te zetten (of hier naartoe te leiden) voor alle leden van het gezin/huishouden op het gebied van de problematiek die vaak (direct of indirect) samenhangt met huiselijk geweld en kindermishandeling, o.a. LVB-, GGZ- en verslavingsproblematiek, maar ook huisvesting en inkomen. - hoe op het juiste moment systeemgerichte (gespecialiseerde) hulp ingezet kan worden (of hier naartoe te leiden) voor alle leden van het gezin/huishouden, om te herstellen van de gevolgen van het geweld (bijvoorbeeld traumabehandeling). - straf- en familie- en jeugdrecht (bijv. rondom gezag en erkenning). Kent de mogelijkheden van bestuursrecht (wet tijdelijk huisverbod) en weet wanneer én hoe dat kan worden ingezet.				
25	Neemt (minstens) tweemaal per jaar deel aan leer- en ontwikkeltafels vanuit het programma Samen voor Veilig.				

Profielschets ‘Bijblijver’

Iris van Lierop, Hans Peeters, Yvonne Wijnen, Emma de Vries

Versie: 17.11.2024

Aanleiding

Uit de drie cohortstudies van Verweij-Jonker die tot en met 2023 zijn uitgevoerd blijkt dat er voorzichtig resultaten worden geboekt, maar er meer nodig is om het geweld duurzaam te kunnen stoppen. Ook in de jeugdbeschermingsketen is geconstateerd dat de aanpak beter moet: het is onvoldoende rechtsbeschermend, teveel als een estafettemodel ingericht en het is voor gezinnen onduidelijk wie, wat waarom doet. Dat vormde in maart 2021 de aanleiding voor de landelijke ontwikkeling van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming 0-100, het opvolgende programma op Geweld Hoort Nergens Thuis. De conclusies: het huidige stelsel is complex en knelt. Betrokken gezinnen en huishoudens voelen zich onvoldoende gehoord en gezien. De achterliggende problematiek, die dikwijls op verschillende leefgebieden ligt en in het systeem wortelt, is vaak onvoldoende in beeld. Betrokkenen vertellen op verschillende plekken hun verhaal. Er is niet één gezicht, één professional die erbij kan blijven, om van begin tot eind een relatie op te bouwen, de problematiek in samenhang te beoordelen én integraal aan een oplossing te werken. Daardoor worden er kansen gemist, zo is de conclusie. Complexe (gezins)casuïstiek wordt van organisatie naar organisatie doorgegeven. Hierdoor wordt de afstand tussen de hulpverlening en de betrokken leden van het gezin of huishouden groter en raakt er informatie verloren. Om bovenstaande te voorkomen wordt voorgesteld om de ‘bijblijver’ een centrale rol te geven in het zicht op veiligheid. Hoewel we onderkennen dat het succes van een deze rol afhankelijk is van een sterke samenwerking in de keten, dragen we de visie uit dat het realiseren van een bijblijver een significante bijdrage kan leveren aan het realiseren van duurzame veiligheid bij huishoudens die te maken hebben met geweld in afhankelijkheidsrelaties.

In het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming wordt gesproken over een stelselwijziging en het inrichten van een Regionaal Veiligheidsteam. Ondanks dat dit voornemen nog niet zeker en niet concreet is, wordt er vanuit het Toekomstscenario wel gestuurd op een steeds belangrijkere rol voor het lokale team in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Deze rol dient als één vast gezicht voor het huishouden in kwestie en positioneert expertise en hulpverlening door middel van netwerksamenwerking. Het voorstel van de rol van bijblijver zoals in dit document beschreven is hiermee in lijn.

Context

De visie gefaseerd samenwerken voor veiligheid staat centraal in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. De gefaseerde aanpak gaat uit van het gegeven dat directe veiligheid en het verlagen van chronische stress doorlopende randvoorwaarden zijn om aan onderliggende risicofactoren van geweld te werken en uiteindelijk richting herstel te bewegen. Wanneer de stap naar risicogestuurde zorg te snel wordt gemaakt is de kans groot dat zowel het huishouden als de hulpverlening vastloopt. Zoals wordt verwoord in het visiedocument Gefaseerde Ketensamenwerking: “Het werken aan het vergroten van veiligheid is een proces dat in de beginfase ook andere belangrijke onderdelen bevat, zoals het ontlasten van het systeem door het aanpakken van bronnen van stress, het bieden van praktische ondersteuning, het opbouwen van een werkrelatie, en het motiveren tot hulp.”

Pas wanneer het is gelukt om directe veiligheid te realiseren en de chronische stress omlaag te brengen, kan worden ingezet op risicogestuurde- en later op herstelgerichte zorg. Daarbij blijft directe veiligheid een doorlopende randvoorwaarde.

Zowel de intensieve invulling van het werken aan directe veiligheid als de fasering in het algemeen –

en de daarmee samenhangende samenwerking en afstemming in de keten – vereist deskundigheid, specifieke competenties en doorlopende betrokkenheid van begin tot eind. Volgens deze visie werken vraagstukken dat een casusregisseur zowel op inhoudelijk niveau intensief betrokken is bij het huishouden in kwestie – daarin ook praktische ondersteuning kan bieden en een werkrelatie kan opbouwen – als op procesniveau de keten kan positioneren en afstemming faciliteert over wanneer welke vorm van ondersteuning aan de orde is. In de huidige situatie zoals eerder beschreven is deze rol nog onvoldoende ingericht. Voorliggend stuk schetst het profiel van de ‘bijblijver’ die, zoals de naam zegt, te allen tijde betrokken blijft: zowel op casusniveau, waar de bijblijver de samenhang op systemisch niveau beoordeelt, als op procesniveau, waar deze de voortgang bewaakt en kansen zoekt om de gewenste ondersteuning mogelijk te maken met als doel het realiseren van duurzame veiligheid. De bijblijver is het vaste gezicht en aanspreekpunt voor het huishouden en functioneert tegelijkertijd als spin in het web richting samenwerkingspartners in de keten.

Wanneer spreken we van veiligheid

Veiligheid is containerbegrip, evenals ‘zicht op veiligheid’. We spreken van veiligheid als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Directe veiligheid: het geweld is gestopt en de slachtoffers worden beschermd.
- Stabiele veiligheid: er is sprake van stabiele veiligheid wanneer gedurende tenminste 6 maanden er geen geweldsincidenten zijn geweest, wanneer alle (direct)betrokkenen gezamenlijk met tussenpozen meerdere malen beoordeeld hebben dat de veiligheid in het systeem goed genoeg is, er is voldaan aan de veiligheidsvoorwaarden, de belangrijkste oorzaken/risicofactoren van de onveiligheid zijn aangepakt, oftewel beheersbaar en er is of wordt gewerkt aan herstel van schade als gevolg van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Wanneer raakt en blijft de bijblijver betrokken?

- Wanneer er sprake is van of dreiging tot structureel huiselijk geweld in de breedste zin van het woord; relationele geweldscasusïstiek aangedragen door professionals en/of door inwoners.
- De bijblijver raakt betrokken in het vrijwillig kader en blijft betrokken voor het hele systeem wanneer er sprake is van een gedwongen maatregel. De GI is een passant en is vanuit het wettelijk kader aan zet voor de bescherming van de kinderen. Bijblijver en gezinsvoogd trekken in tandem op. Zodra de gedwongen maatregel wordt opgeheven blijft de bijblijver wederom betrokken in het vrijwillig kader.
- De bijblijver is betrokken totdat stabiele veiligheid is bereikt.

Competenties, kennis en vaardigheden

- Kunnen vertragen en verdragen, relationeel positioneren, meervoudige partijdigheid/inleving, professionele afstand en nabijheid kunnen hanteren.
- In staat om context en samenhang op systemisch niveau te analyseren
- In staat om gefaseerd te werken aan directe, stabiele en duurzame veiligheid met specifieke aandacht voor het eigen netwerk
- In staat om traumasensitief te werken
- Proactief, outreachend en stressbestendig
- In staat om commitment en gezamenlijke verantwoordelijkheid te creëren bij betrokken ketenpartners
- Kennis van geweldstypologieën en specifieke geweldsvormen (zoals seksueel geweld en/of mensenhandel)
- Kennis van veel voorkomende psychiatrische stoornissen en signalen van middelengebruik
- Kennis van ontwikkelingspsychologie en gedrag van het jonge kind. In staat om de betekenis van huiselijk geweld voor de ontwikkeling van het kind en relevante signalen te kunnen benoemen.
- Kennis van de juridische context in zowel het sociaal- als veiligheidsdomein, zoals het gedwongen jeugdkader en de Wet tijdelijk huisverbod.

Inhoudelijke taken

- De bijblijver is het vaste gezicht voor alle gezinsleden van het systeem en verantwoordelijk voor het zicht op de veiligheid.
- De bijblijver analyseert de situatie aan de hand van een systemisch kompas en maakt samen met het systeem een veiligheidsplan, waar passend ondersteuningsaanbod in is geïntegreerd. Een systemische analyse kan verder reiken dan alleen de vaste gezinsleden, zoals bijvoorbeeld grootouders.
- Betrekken van relevante expertises en positioneren van de keten.
- Evaluatie en afronding in overeenstemming met het gezin.

Ervaring en motivatie

De bijblijver brengt minimaal enkele jaren aan praktijkervaring mee gerelateerd aan het thema geweld in afhankelijkheidsrelaties. Daarnaast is het van belang dat de bijblijver zich vanuit een intrinsieke motivatie wil inzetten om gezinnen die te maken hebben met huiselijk geweld te ondersteunen en duurzame veiligheid te realiseren. Dit doet de bijblijver vanuit een neutrale positie, in verbinding met alle betrokkenen uit het (gezins-)systeem.

Randvoorwaarden

- De rol van bijblijver is specialistisch en kan niet door iedere collega worden ingevuld. Specifieke werving en begeleiding is noodzakelijk. Ondersteuning door inhoudelijk expert (gedragswetenschapper of ervaren senior, en eventueel (vertrouwens)arts).
- Vrijheid, tijd en ruimte om te kunnen vertragen, verdragen en de 'achterdeur' te kunnen vinden wanneer de voordeur dicht is.
- De bijblijver is bereikbaar en beschikbaar. Je bent niet 24/7 inzetbaar, maar juist het doel van de bijblijver is dat deze snel beschikbaar kan zijn om te kunnen anticiperen op situaties voordat het systeem zich (weer) gesloten heeft. De bijblijver wordt door de leden van het huishouden gezien als steunend figuur.
- Overeenstemming en commitment van samenwerkingspartners over de rol van de bijblijver.
- Samenwerkingspartners in het zorg- en veiligheidsdomein spreken commitment en gezamenlijke verantwoordelijkheid uit vanuit de visie gefaseerd samenwerken voor veiligheid, niet vanuit de kaders van waaruit iedere organisatie werkt. Organisaties geven er ook blijk van over de eigen kaders heen te kijken.
- De bijblijver is geschoold in de visie gefaseerd samenwerken voor veiligheid.

Positie in de keten en bestaande trajecten en interventies

- Bijblijver is spin in het web en mobiliseert de keten/hulpverlening in zowel het sociaal- als veiligheidsdomein. Iedere inzet van ketenpartners is onderdeel van het integrale veiligheidsplan dat de bijblijver samen met het systeem heeft gemaakt.
- Bijblijver heeft zijn eigen expertise op het gebied van systemische problematiek en (on)veiligheid, en gaat daarbij niet op de stoel van andere specialisten zitten, maar houdt wel het overzicht in wat wanneer nodig is binnen de dynamiek in de leefwereld van het huishouden.
- Het is van belang dat de bijblijver mede bijdraagt aan een aanspreekcultuur binnen de samenwerking met ketenpartners. Daar waar deze aanspreekcultuur onvoldoende aanwezig is en een integrale aanpak niet tot stand komt, heeft de bijblijver de mogelijkheid om op te schalen naar procesregie bij het Zorg- en Veiligheidshuis.
- De rol van bijblijver is essentieel in de pilot MDA++. Wanneer een MDA++-casus is besproken door het Analyseteam is het de taak en verantwoordelijkheid van een casusregisseur om op lokaal niveau met een Casusteam aan de slag te gaan met de bevindingen van het Analyseteam. Van deze casusregisseur / bijblijver wordt voldoende expertise op GIA en een regisserende functie verwacht.

Inrichtingskeuzes

Het hierboven beschreven profiel bevat een aantal elementen die essentieel zijn om de rol van bijblijver gedegen te kunnen invullen. Tegelijkertijd zijn er verschillende mogelijkheden voor het inrichten van deze rol. Deze keuzes kunnen niet door de regionale werkgroep worden gemaakt en zijn afhankelijk van de afweging die iedere gemeente of samenwerkingsorganisatie hierin maakt. De volgende elementen zijn daarom niet nader gespecificeerd en vragen onderzoek van de partijen die deze rol gaan inrichten.

- SKJ-registratie al dan niet vereist;
- Hoeveel fte nodig is voor het inrichten van de rol van bijblijver of dat dit aan een bestaande functie kan worden toegevoegd;
- Hoe voldoende bereikbaarheid en beschikbaarheid wordt ingericht;
- Of de taken van bijblijver gekaderd zijn op het gebied van relationeel geweld of breder, bijvoorbeeld ook individuen met complexe problematiek;
- Norm van de caseload;
- Al dan niet samengevoegd met de rol van indicatiesteller.

Proces

Voorliggend stuk dient als een uniforme basis voor alle gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Waar onder 'inrichtingskeuzes' ruimte wordt gelaten aan lokale gemeenten om afhankelijk van hun huidige situatie op inrichtingsniveau keuzes te maken, is met het beschreven profiel gepoogd om een gezamenlijke, niet-vrijblijvende, inhoudelijke lijn te formuleren.

Daarnaast wordt benadrukt dat dit profiel slechts een onderdeel is van een sluitende aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties. De rol van bijblijver is afhankelijk van de eerder benoemde randvoorwaarden, onder andere een sterke ketensamenwerking. Daarin zal een aantal onderdelen nader moeten worden uitgewerkt, zoals bijvoorbeeld de tandem-samenwerking tussen de bijblijver en de GI's en de samenwerking met Veilig Thuis wanneer een tijdelijk huisverbod wordt opgelegd.

Bijlage 3: Oplegger en samenwerkingsafspraken Veilig Thuis & Lokale teams NML.

Onderwerp: Oplegger bij de nieuwe versie van Samenwerkingsafspraken
Steller: Karen Lommen o.b.v. werksessies met professionals van lokale teams en
Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg.
Datum: 18 juli 2025

Vooraf

Gemeenten, zorg- en veiligheidpartners hebben gewerkt aan het opstellen van de nieuwe visie rondom de aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en het opzetten van het programma Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg. Het verbeteren van de samenwerking tussen de lokale teams van gemeenten en Veilig Thuis NML was daarin een belangrijk onderwerp van gesprek.

Samenwerkingsafspraken helpen, maar de juiste grondhouding is essentieel!

Een effectieve aanpak vraagt van ons dat we afstappen van het idee dat óf Veilig Thuis NML óf het lokale veld óf een andere instelling de algehele verantwoordelijkheid draagt. We staan voor partnerschap, vanuit het besef dat meerdere partijen hun bijdrage leveren aan veiligheid in en schadeherstel voor het gezin/huishouden. Dat gebeurt soms gelijktijdig en soms opeenvolgend . vanuit ieders eigen taak en verantwoordelijkheid. Maar altijd vanuit de bereidheid om met de ander mee te denken en te ondersteunen. Heldere samenwerkingsafspraken helpen daarbij, maar het vraagt vooral wat van onze manier van samenwerken, van onze houding en gedrag ten opzichte van elkaar. Als we de samenwerkingsrelatie duurzaam willen verbeteren is het belangrijk om consequent aandacht te hebben voor beide aspecten. In het programma Samen voor Veilig is daar vorm aan gegeven d.m.v. leertafels en casusreviews. Maar ook in de dagdagelijkse praktijk is het belangrijk dat professionals daar bewust stil bij de grondhouding zoals we die met elkaar voorstaan en die nodig is om onveiligheid in gezinnen en huishoudens duurzaam te stoppen.

Samenwerkingsafspraken lokale teams & Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg

Professionals van lokale teams en Veilig Thuis hebben in gezamenlijkheid gekeken naar wat hen te doen stond in het actualiseren van de huidige samenwerkingsafspraken zodat deze weer voldoende aansluiten bij de dagdagelijkse praktijk en helpend zijn voor professionals. Dat heeft tot 2 lijnen geleid:

1. Aanpassingen voor de korte termijn in de tekst van de samenwerkingsafspraken zodat deze duidelijker en leesbaarder worden.
2. Acties voor de middellange termijn (2026 e.v.) die betrekking hebben op verbeterpunten in de onderlinge samenwerking die vervolgens een plek moeten krijgen in de werkgroep Prio 1 Sterke Lokale teams.

Ad 1

Bijgevoegd is de bijgestelde tekst van de samenwerkingsafspraken versie d.d. 9 juli 2025. Dit is tot stand gekomen na een aantal werksessies met en feedback van VT NML en vertegenwoordigers van lokale teams in Noord- en Midden-Limburg.

Daar waar feedback op de tekst mogelijk meer fundamentele aanpassingen in de manier van samenwerken vraagt, is deze niet aangepast maar is de oude tekst gehandhaafd. Het punt is vervolgens opgenomen op de lijst van aandachtspunten voor de middellange termijn bij Ad 2.

Ad 2

Aandachtspunten voor de middellange-termijn-aanpak (in 2025 of 2026):

A. *Aanscherping van de tekst in de samenwerkingsafspraken na gezamenlijke inhoudelijke verkenning:*

- Aanscherping van de afspraken over wie wat doet en waarin initiatief neemt: artikel 3.3. en artikel 3.4.
- Aanscherping van de tekst artikel 3.5 over opschalen: is dat in lijn met hoe er vanuit SKJ gekeken wordt naar eigen verantwoordelijkheid van professional (en moet je dan niet beter spreken van 'bijschalen').
- Aanscherping van de afspraken rondom casusregie in artikel 4.3.: van eenduidige werkwijze tot en met helderheid over afsluiting van de casusregie (en wat dat zegt over doorlopende hulpverlening).

NB: Mogelijk kan dit ook een korte termijn actie zijn: de vraag welke rol VT richting lokale team kan spelen in geval van een weigerachtige client. Lokale team heeft soms behoefte aan **afstemming met VT over de beste vervolgstap bij een overdracht** van de casus door VT en een cliëntsysteem dat niet thuis geeft.

B. *Het handelingsprotocol van VT staat dit in de weg zo blijkt/denkt men; op welke manier kunnen we hier toch wat mee?*

Verbeteren startpunt van de samenwerking rondom casuïstiek

Om tot een goede vervolgstap en effectieve inzet richting het systeem te komen na overdracht van een casus door VT naar het lokale team, is het belangrijk dat dat startpunt goed wordt gedaan. Punten die naar voren komen:

- behoefte bij lokale teams, ook in kader van motiveren van systeem voor belang van hulp, is wat meer duiding van VT bij de overdracht van de casus of VT de hulp gewenst danwel noodzakelijk vindt.
- dit heeft namelijk impact op werkproces voor lokale team (in elk geval bij CJG/AMW): noodzakelijke inzet staat gelijk aan opdracht aan CJG/AMW om zicht op veiligheid te organiseren.
- dilemma voor VT is dat dat onderscheid niet altijd goed te maken is (ook druk van 5-dagentermijn speelt hierin mee)
- vraagstuk: vraagt dat een andere tekst in de brief van VT?
- vraagstuk: vraagt dit meer inspanning van VT en dus nieuwe afspraken?
- suggestie aan tafel: triagetafel als helpende actie.

Verbeteren van het samenspel in de driehoek zorg en Veiligheidshuis – VT – lokale veld

- Regionaal een heldere en eenduidige lijn rondom casusregie en procesregie bepalen; met oog voor de lokale ruimte omdat lokale infrastructuur verschilt; daar waar er regionaal eenduidige afspraken over de uitvoering van casusregie worden gemaakt, zullen deze ook verwerkt moeten worden in de tekst van de samenwerkingsafspraken.

Creëren van eenduidige en regionaal gemeenschappelijke lijn in de manier waarop lokale team en VT overlegt en afstemt

- Dat verschilt nu per regio en ook per gemeente. Deels is dat een gevolg van pilots zoals die nu van Horst aan de Maas.
- De intensievere samenwerking in de keten aan de voorkant die daar wordt ingericht en uitgetoetst is voor meer gemeenten en wijkteams relevant (en wenselijk. De resultaten van die pilot - en andere experimentele afspraken die er lokaal evt zijn met VT- moeten we gebruiken om hier een structurele passende werkwijze van te maken t.z.t. zijn

Maatwerk-inzet monitoringtaak VT

Het goed richten en inrichten van de monitoringtaak van VT na uitvoering van een dienst. In de praktijk is er zowel bij VT NML als bij lokale teams behoefte aan meer maatwerk. Met als doel de monitoring dusdanig in te zetten dat deze bijdraagt aan het doel: stabiele veiligheid realiseren en herstel van schade.

Samenwerkingsafspraken

Lokale teams en Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg

Versie: 18 juli 2025

**Samen
voor veilig.**

Inhoudsopgave

1. Aanleiding	3
2. De uitgangspunten van deze samenwerkingsafspraken	3
3. Overdracht van Veilig Thuis NML naar de lokale teams	5
3.1 Directe overdracht na veiligheidsbeoordeling	5
3.1.1. Moment van overdracht van de verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid	5
3.1.2. Wijze van overdracht	5
3.1.3. Informeren van directbetrokkenen over de melding en de overdracht	5
3.1.4. Informatie die Veilig Thuis NML overdraagt	5
3.1.5. Terugkoppeling aan de melder	6
3.1.6. Monitoren	6
3.2. Overdracht na uitvoering van de diensten door Veilig Thuis NML	6
3.2.1. Moment van overdracht van de verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid	6
3.2.2. Wijze van overdracht	6
3.2.3. Afspraken	7
3.2.4. Informatie die Veilig Thuis overdraagt	7
3.2.5. Terugkoppeling aan de melder	7
3.2.6. Monitoren	7
3.3. Hulpverlening komt niet tot stand na overdracht door Veilig Thuis NML	7
3.4. Melding bij de Raad voor de Kinderbescherming en aangifte	8
3.5. Opschalen	8
4. Taken van het lokale team na overdracht	10
4.1. Zicht op veiligheid	10
4.2. Veiligheidskaart, hulpverlenings- en herstelplan	10
4.3. Casusregie	10

1 Aanleiding

Deze samenwerkingsafspraken zijn van de 14 gemeenten uit de regio Noord- en Midden-Limburg en Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg (Veilig Thuis NML) gezamenlijk. Wij werken aan één gezamenlijk doel: alle inwoners een veilig thuis bieden, een thuis waarin hij of zij ontwikkelkansen krijgt om zichzelf in veiligheid te kunnen ontplooiën. Alleen door samen te werken kunnen we het verschil maken. Deze samenwerkingsafspraken maken duidelijk wie wat doet op welk moment en wat de lokale teams en Veilig Thuis NML van elkaar mogen verwachten.

De samenwerkingsafspraken zoals die in 2019 gezamenlijk op papier zijn gezet, zijn in 2024 geëvalueerd en bijgesteld naar deze volgende versie. En dat zullen we periodiek blijven doen met dit document: cyclisch samen evalueren en bijstellen.

2. De uitgangspunten van deze samenwerkingsafspraken

Aan de inzet van lokale teams en Veilig Thuis NML en de onderlinge samenwerking liggen de volgende visie- en beleidsdocumenten ten grondslag:

- Visie Gefaseerd samenwerken voor Veiligheid (landelijk visiedocument partners zorg, veiligheid en straf); <https://vng.nl/publicaties/leidraad-werken-aan-veiligheid>
- Regionale visie Samen voor Veilig (gemeenten en netwerkpartners regio Noord- en Midden-Limburg) (link wordt toegevoegd)
- Handelingsprotocol Veilig Thuis (Landelijk Netwerk Veilig Thuis); https://veiligthuis.nl/wp-content/uploads/2018/12/Veiligthuis-interactief-protocol_v3.pdf
- Leidraad Werken aan Veiligheid (VNG); <https://vng.nl/nieuws/nieuwe-leidraad-werken-aan-veiligheid>

Onderdelen uit deze documenten zijn verwerkt in de artikelen van de samenwerkingsafspraken.

Onder regie van de gemeenten wordt invulling gegeven aan de samenwerking tussen Veilig Thuis NML en de lokale teams. Hierin staat voorop dat we samen doen wat nodig is om een duurzaam veilige thuissituatie te realiseren. Dat vraagt van lokale teams en Veilig Thuis NML dat zij elkaar zien, spreken, kennen.

Lokale teams en Veilig Thuis NML werken op grond van verschillende wettelijke taken en kaders. Dan is het belangrijk om duidelijk te zijn over wie welke taken en verantwoordelijkheden heeft en op welk moment. Zodat ieder weet wat hij wel en niet mag verwachten en we grensconflicten – met name bij overdrachtsmomenten- voorkomen.

Een effectieve aanpak vraagt van ons dat we afstappen van het idee dat óf Veilig Thuis NML óf het lokale veld óf een andere instelling de algehele verantwoordelijkheid draagt. We gaan voor partnerschap, vanuit het besef dat meerdere partijen hun bijdrage leveren aan veiligheid in en schadeherstel voor het gezin/huishouden. Dat gebeurt soms gelijktijdig en soms opeenvolgend . vanuit ieders eigen taak en verantwoordelijkheid. Maar altijd vanuit de bereidheid om met de ander mee te denken en te ondersteunen.

Daar werken we naar toe en dat is ook vastgelegd in onze gezamenlijke regionale visie Samen voor Veilig met onderstaande uitgangspunten en samenwerkingsprincipes:

- a. De focus ligt op alle betrokkenen in het gezin/huishouden en hun behoeften en mogelijkheden.
- b. We investeren in een stevige sociale basis en in de kracht van informele sociale netwerken.
- c. Het lokale team is het vaste gezicht en coördineert de aanpak voor stabiele veiligheid.
- d. Elke gezin/huishouden heeft een vast aanspreekpunt.
- e. We bieden langdurig en structureel de hulp die nodig is om een stabiele veilige situatie voor alle betrokkenen te realiseren.
- f. Partners werken vanuit ieders expertise als een netwerk rondom het gezin/huishouden samen.

- g. Professionals werken gezin/huishoudengericht.
- h. We werken op basis van gezamenlijke regionale kwaliteitsnormen.
- i. Gemeenten – en subregio's- maken eigen keuzes in hoe ze de sociale basis en de toegang inrichten.
- j. De lerende praktijk staat centraal: we stimuleren het samen leren en ontwikkelen van organisaties, professionals en gezinnen/huishoudens.

Als we deze uitgangspunten serieus nemen, dan vraagt dat ook wat van onze manier van samenwerken, van onze houding en gedrag ten opzichte van elkaar. Dit is wat we van elkaar verwachten en waar we ons aan houden:

- We zijn nieuwsgierig naar elkaars kennis, kunde en context en werken op basis van partnerschap;
- Principes gaan vóór afspraken en daar hebben we ook het bestuurlijke lef voor;
- We hebben een lange adem en steunen elkaar in die vasthoudendheid.
- We faciliteren onze professionals in het kunnen doen wat nodig is en te laten wat niet werkt

3. Overdracht van Veilig Thuis NML naar de lokale teams

3.1 Directe overdracht na veiligheidsbeoordeling

Veilig Thuis NML kan een casus direct na de veiligheidsbeoordeling overdragen. In dat geval zijn er geen veiligheidsvoorwaarden van toepassing. In paragraaf 3.2 wordt de situatie beschreven waarin dat wél het geval is.

3.1.1. *Moment van overdracht van de verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid*

Veilig Thuis NML rondt de veiligheidsbeoordeling af binnen 5 werkdagen na ontvangst van de melding. Direct aansluitend vindt elektronische overdracht aan het lokale team plaats. En als de inhoud van de casus het vraagt, volgt er ook een warme (face to face en/of telefonisch) overdracht. Dat is aan de professionele inschatting van Veilig Thuis NML en waar passend in overleg met het lokale team. Het lokaal team accepteert de door Veilig Thuis NML overgedragen casus en is vanaf het moment dat Veilig Thuis NML dit elektronisch heeft overgedragen verantwoordelijk voor het zicht op veiligheid. Na overdracht sluit Veilig Thuis NML het dossier. Zijn er onduidelijkheden, dan kan het lokale veld hierover altijd contact opnemen met Veilig Thuis. Het besluit kan niet worden herzien: Veilig Thuis NML mag niet in een gesloten dossier werken en mag dan ook geen bemoeienis met de casus hebben. Veilig Thuis NML kan alleen een toelichting geven op de inhoud van de melding en de overweging.

3.1.2. *Wijze van overdracht*

Veilig Thuis NML draagt altijd schriftelijk (elektronisch) over naar het lokale team. Een warme overdracht kan daar eventueel aanvullend op plaats vinden. Overdracht vindt plaats conform het handelingsprotocol van Veilig Thuis NML, de visie 'Gefaseerd samenwerken voor veiligheid en de leidraad Werken aan veiligheid voor lokale teams.

3.1.3. *Informeren van directbetrokkenen over de melding en de overdracht*

Veilig Thuis informeert de direct betrokkene over de overdracht middels een brief. In deze brief staat de inhoud van de melding en het besluit van de veiligheidsbeoordeling.

3.1.4. *Informatie die Veilig Thuis NML overdraagt*

Veilig Thuis NML draagt over aan het lokale team:

- de inhoud van de melding;
- de overweging en het besluit door Veilig Thuis NML;
- als VT hulp wenselijk/noodzakelijk acht, wordt dit expliciet omschreven in de overweging en besluit; dat maakt het startpunt voor het lokale team helder;

- de informatie die in het kader van de veiligheidsbeoordeling is verkregen voor zo ver deze informatie noodzakelijk is voor de uitvoering van de taken van het lokale team.
- of VT wel of geen contact met betrokkenen heeft gehad en de reden hiervan.

3.1.5. *Terugkoppeling aan de melder*

Veilig Thuis NML informeert de melder dat de casus is overgedragen aan het lokale team en verstrekt daarbij, indien passend, ook de contactgegevens van het lokale team.

3.1.6. *Monitoren*

Dit is hier niet van toepassing: Veilig Thuis NML voert de taak 'monitoren' niet uit bij casussen die direct na de veiligheidsbeoordeling worden overgedragen.

3.2. *Overdracht na uitvoering van de diensten door Veilig Thuis NML¹¹*

Veilig Thuis NML heeft naast een adviesfunctie naar directbetrokkenen, omstanders en professionals ook twee diensten die zij zelf inzet en uitvoert. Die diensten worden ingezet op basis van de uitkomst van de veiligheidsbeoordeling en de professionele inschatting van Veilig Thuis NML. Waar van toepassing doet Veilig Thuis NML dat in overleg met andere professionals.

Het gaat om deze twee diensten (zie Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019):

1. Voorwaarden & vervolg: inzet is gericht op organiseren van directe veiligheid voor alle directbetrokkenen en op realiseren van stabiele veiligheid en schadeherstel bij betrokkenen. Veilig Thuis NML heeft in dit geval de verantwoordelijkheid voor zicht op de veiligheid, zorgt voor afstemming met en tussen andere ketenpartners en is contactpersoon voor de directbetrokkenen.
2. Onderzoek: dit voert Veilig Thuis NML uit na afronding van de veiligheidsbeoordeling. Met als doel: het bevestigen of weerleggen van de gemelde vermoedens van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling + het zo nodig vaststellen van veiligheidsvoorwaarden+ het inzetten van vervolghulp gericht op directe en stabiele veiligheid en herstel van door directbetrokkenen opgelopen schade. Afronding van het onderzoek is uiterlijk binnen 10 weken na afronding van de veiligheidsbeoordeling.

3.2.1. *Moment van overdracht van de verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid*

Direct aansluitend op de afronding van een van de diensten draagt Veilig Thuis de casus warm over aan het lokale team. Dit vindt plaats binnen 2 weken na afronding van de dienst.

De verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid gaat van Veilig Thuis over naar het lokale team op het moment dat de informatie is overgedragen.

3.2.2. *Wijze van overdracht*

Er vindt een warme overdracht plaats in de vorm van een gesprek tussen de leden van het gezin/huishouden, de betrokken medewerkers van Veilig Thuis NML en het lokale team. De medewerker van het lokale team wordt in dat gesprek meegenomen in het bespreken van de veiligheidsvoorwaarden. Daarnaast bespreken Veilig Thuis NML en het lokale team de vertaling van veiligheidsvoorwaarden naar veiligheidsafspraken. Daar doet Veilig Thuis NML de voorzet voor. Aanvullend op de mondelinge overdracht draagt Veilig Thuis schriftelijk of digitaal de informatie over. Is een gesprek in aanwezigheid van een medewerker van het lokale team niet haalbaar binnen 2 weken dan draagt Veilig Thuis NML de casus schriftelijk of digitaal over

3.2.3. *Afspraken*

¹¹ Zie bijlage 1 voor een omschrijving van de diensten die Veilig Thuis NML kan inzetten en zelf uitvoert.

Bij de overdracht maken Veilig Thuis en het lokale team afspraken over:

- het opstellen van een veiligheids-, hulpverlenings- en herstelplan,
- de consequenties in het geval er geen of onvoldoende herstel is van de directe en stabiele veiligheid,
- het monitoren door Veilig Thuis op de veiligheidsvoorwaarden.

3.2.4. Informatie die Veilig Thuis overdraagt

Na uitvoering van de diensten draagt Veilig Thuis de volgende informatie over:

- de inhoud van de melding;
- de conclusie van Veilig Thuis NML of er sprake is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling (dit gebeurt alleen bij de dienst Onderzoek);
- de veiligheidsvoorwaarden en/of andere veiligheidsafspraken;
- de met de overdrachtpartij gemaakte afspraken over het opstellen van een veiligheids-, hulpverlenings- en herstelplan;
- de afspraken over het monitoren op veiligheidsvoorwaarden.

3.2.5. Terugkoppeling aan de melder

Veilig Thuis NML draagt zorg voor terugkoppeling aan de melder conform de richtlijnen in hoofdstuk 12 van het Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019.

3.2.6. Monitoren

Monitoren is een dienst van Veilig Thuis NML. Gedurende de periode van één tot anderhalf jaar gaat Veilig Thuis NML na of:

- aan de veiligheidsvoorwaarden is voldaan,
- deze geleid hebben tot direct én stabiele veiligheid,
- er aandacht is voor het werken aan herstel van opgelopen schade.

Veilig Thuis NML start het monitortraject wanneer zij een casus overdraagt na uitvoering van een van de diensten. Veilig Thuis NML voert de taak 'monitoren' altijd uit tenzij Veilig Thuis NML en het lokale team in een gezamenlijke afweging concluderen dat monitoring geen toegevoegde waarde heeft in het bereiken van stabiele veiligheid en het werken aan herstel van schade. Die gezamenlijke afweging vindt plaats op het moment van overdracht van de dienst door Veilig Thuis NML aan het lokale team. Zij bepalen samen in een zorgvuldig proces en op basis van inhoudelijke afwegingen of monitoring in deze casus wel of niet nodig is en waarom.

3.3. Hulpverlening komt niet tot stand na overdracht door Veilig Thuis NML

De lokale teams bieden vrijwillige hulp en ondersteuning en hebben geen bevoegdheden om zich met inwoners te bemoeien zonder diens toestemming. Maar gemeenten –en daarmee ook lokale teams die in hun opdracht werken- hebben tegelijkertijd wettelijke taken op het gebied van onveiligheid, ook in die gevallen dat er nog geen maatregel door de wetgever is uitgesproken. Vrijwillige hulp bieden betekent niet, dat je alleen hulp biedt als de cliënt zelf in staat is om de hulpvraag te formuleren en gemotiveerd is voor hulp. Juist bij onveiligheid in afhankelijkheidsrelaties of ontwikkelingsbedreiging van minderjarigen is het nodig om te motiveren en outreachend te werken (uit: Leidraad werken aan Veiligheid, VNG) . Dat is de opdracht aan het lokale team.

In het geval het gezin/huishouden niet (langer) open staat voor hulp van het lokale team of de geboden hulp leidt binnen de afgesproken termijnen niet tot herstel van de directe en stabiele veiligheid dan:

- spant het lokale team zich aantoonbaar in om in contact te komen met het gezin/huishouden vanuit de gezamenlijke opdracht;
- kan het lokale team advies vragen aan Veilig Thuis NML conform de meldcode stap 2;

- kan het lokale team -wanneer bovengenoemde mogelijkheden geen oplossing bieden– besluiten een casus te melden bij Veilig Thuis NML. Daarbij doorloopt het lokale team de stappen van de meldcode voor het doen van een melding bij Veilig Thuis NML.

Leiden genoemde opties niet tot mogelijkheden voor het lokale team om de nodige vervolgstappen te zetten, dan overleggen indien nodig Veilig Thuis NML, het lokale team, justitiepartners en/of gemeenten over de mogelijkheden voor het inzetten van dwangmaatregelen: een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming, huisverbod, strafrechtelijke vervolging, bewindvoering, enz.. Het initiatief voor het organiseren van dit overleg ligt bij het lokale team als zij al betrokken zijn bij en kennis hebben van het gezin/huishouden.

3.4. Melding bij de Raad voor de Kinderbescherming en aangifte

Wanneer een dwangmaatregel (een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming, huisverbod, strafrechtelijke vervolging, bewindvoering, e.d.) wordt overwogen dan is tevens de vraag aan de orde welke partij het meest aangewezen is om het initiatief hiertoe te nemen. Veelal zal op casusniveau moeten worden gezien welke partij over voldoende informatie beschikt en in de positie is om een verzoek tot onderzoek in te dienen bij de Jeugdbeschermingstafel/de Raad voor de Kinderbescherming of om een melding of aangifte te doen bij de politie. Richtlijnen hiervoor zijn:

- Veilig Thuis NML neemt hiertoe het initiatief tijdens de periode dat zij actieve bemoeienis hebben met de casus (tussen melding en overdracht); Veilig Thuis NML en lokale team spreken af wie het Verzoek tot doen van Onderzoek (VTO) schrijft. als het lokale team al betrokken is in de casus. Zo niet, dan schrijft Veilig Thuis NML het VTO.
- Het lokale veld neemt hiertoe het initiatief vanaf het moment dat de casus is overgedragen. Dit, op voorwaarde dat het lokale team over voldoende informatie uit eigen contacten met het gezin/huishouden/ huishouden beschikt voor het onderbouwen van een VTO of voor het doen van een aangifte.

3.5. Opschalen

In het geval de bij de casus betrokken medewerkers van Veilig Thuis NML en van het lokale team niet tot overeenstemming komen waardoor samenwerking en voortgang (dreigen te) stagneren, dan schalen zij, na eventuele betrokkenheid van gedragswetenschappers, op naar hun leidinggevendenden.

In het geval Veilig Thuis NML of het lokale team bij herhaling of over een langere periode niet kunnen voldoen/voldoen aan de afspraken zoals gemaakt in deze overeenkomst, dan dragen beide partijen er zorg voor dat de verantwoordelijke gemeente hierover wordt geïnformeerd. De verantwoordelijke gemeente informeert Veilig Thuis NML en het lokale team binnen 6 weken over de stappen die naar aanleiding van deze melding worden gezet.

4. Taken van het lokale team na overdracht

4.1. Zicht op veiligheid

Na overdracht door Veilig Thuis NML ligt de verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid bij het lokale team. Dat betekent dat het lokale team zich een actueel beeld vormt van de veiligheid middels contacten met het gezin/huishouden of huishouden en middels contacten met andere betrokken professionals. De verantwoordelijkheid van het lokale team voor het zicht op de veiligheid eindigt op het moment dat de situatie stabiel veilig is. Van stabiele veiligheid is sprake wanneer:

- er gedurende 6 maanden geen incidenten van onveiligheid zijn geweest,
- de risicofactoren op een effectieve manier zijn aangepakt/hanteerbaar zijn gemaakt,
- een start is gemaakt met het werken aan herstel van de schade.

4.2. Veiligheidskaart, hulpverlenings- en herstelplan

Het lokale team stelt een veiligheidskaart, hulpverlenings- en herstelplan op en brengt dit tot uitvoering. Dit plan omvat in ieder geval:

- de vertaling van de door Veilig Thuis NML geformuleerde veiligheidsvoorwaarden voor zover Veilig Thuis NML deze heeft opgesteld,
- de termijn waarbinnen moet worden voldaan aan de veiligheidsvoorwaarden,
- de consequenties wanneer niet (tijdig) voldaan wordt aan veiligheidsvoorwaarden,
- de risicofactoren die een rol hebben gespeeld in het ontstaan en het in stand houden van de onveiligheid,
- de ondersteuning, hulp en behandeling die worden ingezet voor herstel van de veiligheid, voor het 'oplossen' of hanteerbaar maken van de risicofactoren en voor het herstel van de schade die leden van het gezin/huishouden of huishouden hebben opgelopen aan het huiselijk geweld of de kindermishandeling,
- vastgestelde momenten van evaluatie.

Het lokale team draagt zorg voor de inzet van (specialistische) vormen van ondersteuning, hulp en behandeling.

4.3. Casusregie

Het lokale team brengt de risicofactoren in kaart en de schade die leden van het gezin/huishouden/huishouden als gevolg van het geweld hebben opgelopen. In het hulpverlenings- en herstelplan legt het lokale team vast welke vormen van ondersteuning, hulp of behandeling nodig zijn om deze problemen aan te pakken. In de regel zal de inzet van meerdere vormen van risicogestuurde en herstelgerichte zorg noodzakelijk zijn. Het lokale team voert over een periode van anderhalf jaar casusregie om de afstemming en samenwerking tussen alle betrokken partijen te waarborgen (vanuit de visiedocumenten wordt gesteld dat er 1,5 jaar nodig is om een patroon te doorbreken, in de praktijk is deze termijn een gemiddelde, zolang als nodig).

De casusregisseur heeft tot taak er voor zorg te dragen dat:

- de vormen van ondersteuning, hulp en behandeling die in het hulpverlenings- en herstelplan zijn vastgelegd, worden ingezet;
- de bij het gezin/huishouden/huishouden betrokken professionals op de hoogte zijn van elkaars bemoeienis;
- deze professionals met elkaar – binnen de mogelijkheden van bestaande wet- en regelgeving – relevante informatie uitwisselen (het delen van informatie heeft als doel om de persoonlijke levenssfeer van de gezin/huishoudensleden veilig te maken. het delen van informatie is van noodzakelijk belang hiervoor en moet voldoen aan de principes van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid);
- deze professionals hun aanpak en interventies op elkaar afstemmen;
- de veiligheid van alle individuele leden van het gezin/huishouden of huishouden voortdurend in de gehele aanpak centraal blijft staan;
- er momenten zijn van evaluatie en bijsturing aan de hand van de doelen die in het hulpverlenings- en herstelplan zijn vastgelegd;
- er bij monitoring door Veilig Thuis NML een goede afstemming en samenwerking is tussen Veilig Thuis NML en het lokale team.

Het lokale team rondt de casusregie af op het moment dat:

- de conclusie is getrokken dat het stabiel veilig is;
- er geen mogelijkheden worden gezien om tot verbetering van de veiligheidssituatie te komen. Dit besluit wordt bij voorkeur genomen in samenspraak met Veilig Thuis NML en de politie.

De casusregie hoeft niet afgesloten te worden indien er een melding wordt gedaan bij Veilig Thuis. Vaker zal het lokale veld de casus open houden met betrekking tot hulpverlening en wordt de melding door VT opgepakt, vanzelfsprekend in goede afstemming en samenwerking met de casusregisseur.

Plan van aanpak regionale uitrol integrale triage GiA Noord- en Midden-Limburg.

Datum	19 juni 2026
Onderwerp	Plan van aanpak regionale uitrol integrale triage.
Gericht aan	Stuurgroep GiA NML
Penvoerder	Karen Lommen (programmaleider Samen voor Veilig NML).
Betrokkenen	Gemeenten NML, ZVH NL, ZVH ML, VT, CJG, AMW, 3RO, Politie, OM.
Relevante achtergrondstukken	1. Oplegger en samenwerkingsafspraken Veilig Thuis & lokale teams NML 2025 2. Rapport Blaauwberg, uitkomsten casusreviews GiA Noord- en Midden-Limburg. 3. Profielschets ICR/bijblijver 4. Voorbeeldconvenant integrale triage 5. Evaluatie pilot Horst aan de Maas 2024-2025 6. Memo Routeertafel Midden-Limburg 2021 7. Evaluatie Code Rood Veiligheidshuis Noord-Limburg 2012

Inleiding

Voorliggend plan van aanpak is opgesteld door de werkgroep Integrale Triage en afgestemd met de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg, waaronder de GiA-adviseurs, GW'ers Noord-Limburg, de beleidsgroepen Jeugd en Wmo Midden-Limburg, het Veiligheidsoverleg Midden-Limburg en de betrokken kernpartners, waaronder de reclassering en het Openbaar Ministerie.

Dit plan van aanpak vormt de gezamenlijke basis voor de verdere ontwikkeling en implementatie van integrale triage in Noord- en Midden-Limburg. Daarnaast dient het als onderbouwing voor het verzoek tot bekostiging van de integrale triage uit de middelen die deze regio heeft ontvangen vanuit het programma Grip op Onbegrip (pijler domeinoverstijgend samenwerken).

De betrokken partners onderschrijven de richting en uitgangspunten van dit plan. Tegelijkertijd worden op enkele onderdelen nog nadere uitwerkingen en voorbereidingen getroffen:

- Midden-Limburg is voornemens om na de zomer van 2026 te starten met de implementatie van de beschreven werkwijze.
- Noord-Limburg werkt momenteel aan een passende en efficiënte invulling van de deelname van lokale teams aan de integrale triagetafels, passend bij de verschillende lokale samenwerkingsstructuren. De Regionale Werkgroep Toegang Noord-Limburg wordt daarbij geconsulteerd.
- Uiterlijk 1 augustus 2026 wordt een juridische toets uitgevoerd op de voorgestelde werkwijze en de daarbij behorende samenwerkings- en gegevensdelingsafspraken.

Deze vervolgstappen doen geen afbreuk aan de gezamenlijke ambitie om te komen tot een regionale werkwijze voor integrale triage die bijdraagt aan een snellere, beter afgestemde en effectievere aanpak van onveiligheid in gezinnen en huishoudens.

Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg

Landelijke ontwikkelingen, zoals het Toekomstscenario en de Hervormingsagenda Jeugd, en de situatie in onze regio rond de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GiA), leidden tot een nieuwe visie en het programmaplan *Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg*.

Samen met gemeenten en zorg- en veiligheidspartners is het versterken van lokale teams vastgesteld als één van de vijf focusprojecten. Een belangrijk thema daarbij is de samenwerking tussen Veilig Thuis en lokale teams. Momenteel wordt 87% van de meldingen direct na de veiligheidsbeoordeling van Veilig Thuis overgedragen aan lokale teams. Vanaf de overdracht ligt de verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid bij de gemeenten en is het aan hen om -samen met het gezin en kernpartners- te komen tot een veiligheidsplan voor de fase van directe onveiligheid, risicogestuurde zorg en herstelgerichte zorg.

Aanleiding

De praktijk laat zien dat casuïstiek nog te vaak cyclisch wordt overgedragen tussen Veilig Thuis en lokale teams. Landelijk onderzoek toont aan dat bijna 70% van de meldingen bij Veilig Thuis her- of vervolgmeldingen betreft. De huidige manier van samenwerken heeft kenmerken van een estafette-aanpak. Hierdoor wordt onveiligheid in gezinnen onvoldoende effectief en duurzaam aangepakt:

- Er is onvoldoende zicht op veiligheid;
- Het is onduidelijk wie de regie heeft en wat daarvan verwacht mag worden;
- Voor gezinnen is het onduidelijk wie het centrale aanspreekpunt is;
- Gezinnen krijgen te maken met veel verschillende, kortdurend betrokken professionals en moeten hun verhaal herhaaldelijk doen;

- Er is een groot risico op informatieverlies door overdrachten en beperkte contextinformatie;
- Er wordt te veel gereageerd op incidenten (de 'foto') en te weinig gekeken naar patronen en onderliggende factoren (de 'film');
- De startpositie van lokale teams na digitale overdracht is onvoldoende sterk wegens het ontbreken van voldoende contextinformatie, soms doordat er nog geen contact is geweest met het gezin of diens (formele/informele) netwerk.

Deze werkwijze vraagt veel capaciteit, terwijl het gewenste resultaat -het duurzaam stoppen van onveiligheid- nog te vaak onvoldoende lukt. Onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut bevestigt dit beeld: in Noord- en Midden-Limburg blijft het geweld in 94 van de 100 gezinnen na één jaar voortduren.

Geleerde lessen in Noord- en Midden-Limburg

Binnen het programma Samen voor Veilig wordt actief ingezet op leren en ontwikkelen, onder andere via experimentele praktijken en leertafels. Vanaf het vierde kwartaal van 2025 voerden we casusreviews uit om verbeterpunten in de samenwerking tussen Veilig Thuis en lokale teams in kaart te brengen.

Daarnaast startte de gemeente Horst aan de Maas in 2024 met de pilot Integrale triage GiA. Deze vorm van vroegtijdige integrale samenwerking bouwt voort op eerdere succesvolle initiatieven, zoals de Routeertafel Midden-Limburg (2021) en de pilot Code Rood Noord-Limburg (2012). De geleerde lessen en inzichten uit deze trajecten zijn verwerkt in dit plan van aanpak.

Bestuurlijke opdracht

Integrale triage wordt gezien als een belangrijke en duurzame bijdrage aan het verminderen van de toenemende druk op Veilig Thuis, lokale teams en de politie. Met deze werkwijze beogen we signalen van onveiligheid in gezinnen en huishoudens eerder, gezamenlijk en effectiever te beoordelen, zodat passende ondersteuning sneller kan worden ingezet en onveiligheid duurzamer wordt doorbroken. Door capaciteit en expertise integraal te organiseren, wordt verwacht dat het aantal her- en vervolgmeldingen op termijn afneemt.

Gelet op de positieve resultaten van de pilot in Horst aan de Maas, de ervaringen met vergelijkbare regionale initiatieven én de toenemende druk op Veilig Thuis, lokale teams en politie, heeft de Stuurgroep GiA op 28 januari 2026 opdracht gegeven een plan uit te werken voor de regionale implementatie van integrale triage. Een en ander in lijn met het programmaplan Samen voor Veilig waarvan in 2026 focusproject 1: sterke lokale teams, tot uitvoering wordt gebracht.

Stip aan de horizon

Bij de uitwerking was een terugkerende vraag: waar werken we naartoe, wat is de stip aan de horizon? Een helder toekomstperspectief helpt om bestaande en nieuwe initiatieven te verbinden tot één samenhangende ontwikkelrichting. Dit biedt houvast om:

- organisaties gericht te verbinden aan de opgave
- samenhangende opdrachten te formuleren
- beschikbare middelen doelgericht en effectief in te zetten

Inhoudelijke en fundamentele randvoorwaarden

Integrale triage is een belangrijke stap voorwaarts om eerder en duurzaam onveiligheid in gezinnen te stoppen, maar de uiteindelijke impact is afhankelijk van meerdere factoren en de samenhang daartussen:

- Intensieve casusregisseurs essentieel. Zij zorgen voor regie, samenhang en snelheid in de opvolging van meldingen zo snel als mogelijk na de integrale triage.
- Effectieve uitvoering vraagt dat wordt gewerkt volgens een gedeelde visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid en de Top 3-methodiek. Dit zorgt voor een gezamenlijke taal en werkwijze.
- Met de komst van de integrale triage moeten de werkafspraken tussen VT en de lokale teams worden bijgesteld.
- Partnerschap, houding en gedrag zijn doorslaggevend: geen enkele organisatie draagt de verantwoordelijkheid voor veiligheid en herstel alleen. Binnen Samen voor Veilig wordt hier actief op gestuurd via leertafels en casusreviews.
- De regionale integrale triage moet aanvullend zijn op en versterkend werken voor de lokale infrastructuur van gemeenten. Het is nadrukkelijk geen keuze tussen lokaal of regionaal organiseren; juist de combinatie van beide maakt de aanpak effectief. De regionale integrale triage brengt expertise van Veilig Thuis, zorg-, veiligheids- en justitiepartners samen en draagt daarmee bij aan een betere veiligheidsinschatting, gezamenlijke routebepaling en een kwalitatief hoogwaardige warme overdracht. De lokale infrastructuur blijft vervolgens cruciaal voor passende, tijdige en duurzame opvolging. Dit vraagt om een goede aansluiting op bestaande lokale triage- en samenwerkingsstructuren én om een laagdrempelige beschikbaarheid van expertise van Veilig Thuis gedurende het gehele casustraject.

Breder dan GiA

Hoewel integrale triage primair is ontwikkeld vanuit GiA, biedt deze werkwijze ook kansen binnen het bredere domein van zorg en veiligheid. Er is overlap tussen GiA en andere doelgroepen, zoals personen met onbegrepen gedrag. Daarom worden ook I28-meldingen betrokken bij de triage. Onderzoek naar plegers van intiem terreur laat zien dat zij vaak al eerder in beeld waren bij bijvoorbeeld de politie i.v.m. onbegrepen gedrag.

Hoe complexer de problematiek in een gezin, hoe groter de kans dat de betrokkenen via verschillende kanalen en tafels in beeld komen. Om het risico op inefficiënte en fragmentatie in de aanpak tegen te gaan, is verkent hoe integrale triage breder kan worden ingezet.

Doelstellingen

Met de regionale implementatie van Integrale Triage GiA stoppen we onveiligheid in gezinnen en huishoudens sneller én duurzamer. Dit realiseren we door:

- een integrale en multidisciplinaire veiligheidsbeoordeling bij GiA-meldingen en het nemen van een gezamenlijk besluit over de wijze en snelheid van opvolging;
- het organiseren van heldere regie, met één vaste casusregisseur per huishouden die direct na triage start met de opvolging;
- Het bieden van de mogelijkheid om richting het gezin in duo op te trekken (VT-lokale team).

Beoogde resultaten (binnen 2 jaar na implementatie)

Op gezinsniveau (micro):

- Het percentage hermeldingen daalt van 46,8% naar 35%
- Het percentage vervolgmeldingen neemt af met minimaal 5%;

Op samenwerkingsniveau (meso):

- In 90% van de casussen wordt binnen 5 werkdagen de triage afgerond (verrijking, veiligheidsbeoordeling en besluitvorming);
- In geval dat de casus wordt overgedragen aan het lokale team vindt binnen 7 werkdagen na datum melding bij VT een eerste contact plaats tussen de casusregisseur en het gezin.

- Professionals werken met duidelijke regie en één aanspreekpunt voor het gezin. Dat leidt tot een meer planmatige integrale werkwijze.
- Het inzetten van specifiek instrumentarium (SASH of intiem terreur-screening) en/of bijschalingsmogelijkheden (MDA++, SGA) worden zorgvuldig en bewust afgewogen en waar nodig (bij herhalend patroon van geweld) ingezet.
- Tijdens de integrale triage wordt altijd een afweging gedaan over de inzet van vrijwillige plegershulp.

Op maatschappelijk niveau (macro):

- De druk op Veilig Thuis en lokale teams neemt aantoonbaar af door effectievere inzet aan de voorkant;
- Door het voorkomen van escalatie en herhaalde meldingen vermindert de inzet van zwaardere en langdurige zorgtrajecten;
- Dit draagt bij aan een duurzamer en efficiënter ingericht zorg- en veiligheidssysteem.

Deelnemers

Vast: Veilig Thuis, Zorg- en Veiligheidshuis, AMW/CJG (lokale team Midden-Limburg), vertegenwoordiging van lokale teams Noord-Limburg en gemeenten zijn vast deelnemer aan de integrale triagetafel GiA.

Flexibel: GGZ specialist, reclassering, politie.

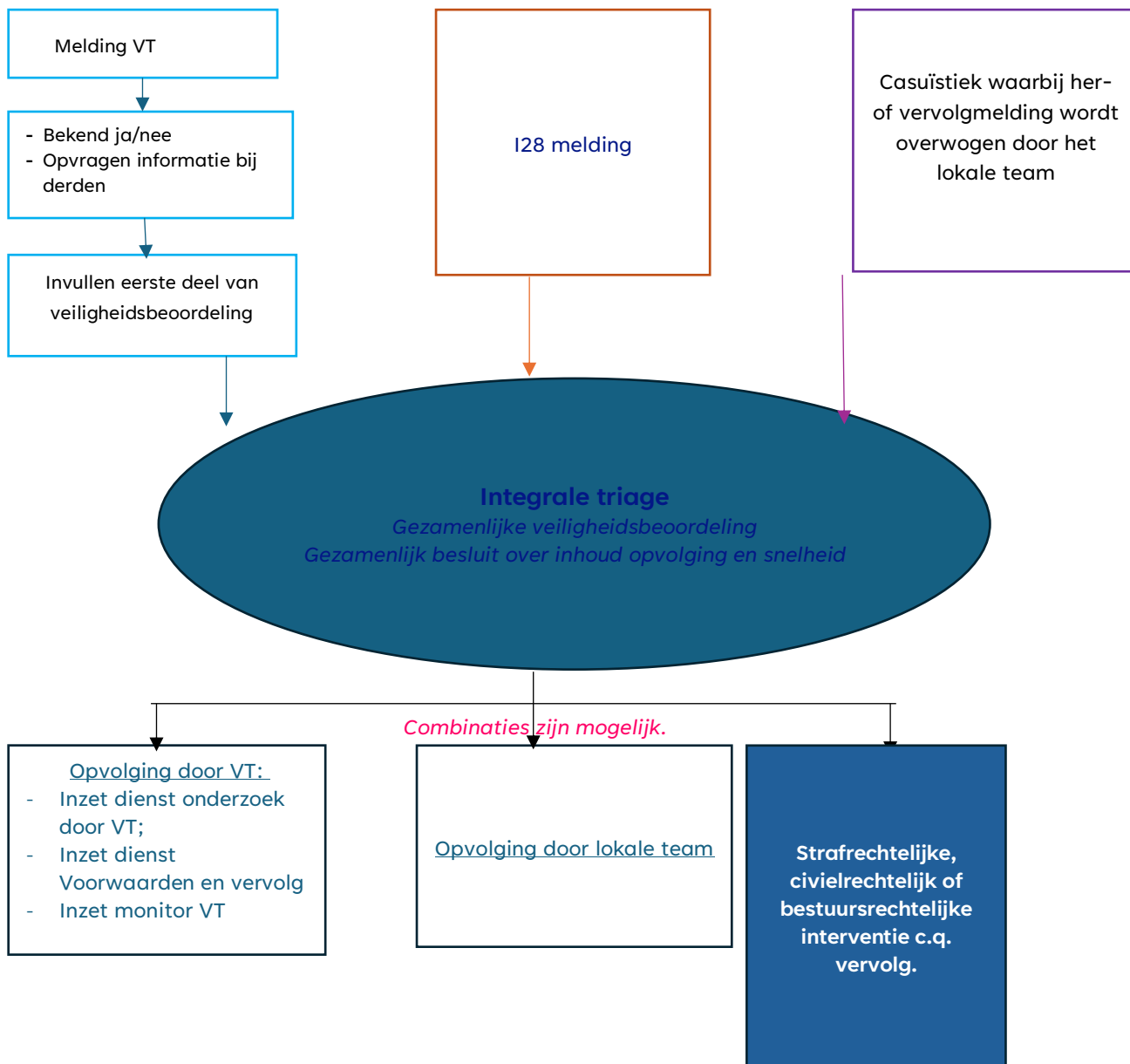
Onafhankelijk procesbegeleider

De integrale triage wordt begeleid door een onafhankelijk procesbegeleider van het Zorg- en Veiligheidshuis. De procesbegeleider bewaakt het proces, stimuleert samenwerking volgens de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid en de toepassing van de Top 3-methodiek, en draagt eraan bij dat veiligheidsbeoordeling, besluitvorming en opvolging volgens deze uitgangspunten plaatsvinden. De procesbegeleider heeft geen inhoudelijke rol in de veiligheidsbeoordeling of besluitvorming. De inhoudelijke afwegingen en besluiten liggen bij de betrokken professionals en organisaties, die vanuit hun eigen wettelijke taak, expertise en verantwoordelijkheid deelnemen aan de integrale triage. De meerwaarde van de integrale triage ontstaat door het samenbrengen van deze verschillende perspectieven tot één gezamenlijk oordeel over veiligheid en de benodigde vervolgstappen. De procesbegeleider:

- zorgt ervoor dat alle relevante informatie, perspectieven en expertise worden betrokken;
- creëert ruimte voor iedere deelnemer om vanuit de eigen rol een inhoudelijke bijdrage te leveren;
- stimuleert gezamenlijke oordeelsvorming en consensus over veiligheidsbeoordeling en vervolgstappen;
- ziet toe op heldere besluitvorming, rolverdeling en vastlegging van afspraken;
- bewaakt de aansluiting bij de regionale werkwijze en wettelijke kaders;
- signaleert knelpunten en terugkerende patronen en agendeert deze bij de betrokken organisaties.

Werkproces en specifieke werkafspraken

Meldingen met een zeer acuut karakter worden bij binnenkomst direct door Veilig Thuis zelf opgepakt, deze kunnen niet wachten tot het volgende triagemoment maar worden wel tijdens de eerstvolgende triagetafel geagendeerd.

Melding bij Veilig Thuis

1. Er komt een melding binnen bij Veilig Thuis
2. Veilig Thuis start haar veiligheidsbeoordeling op en zet parallel daaraan standaard de vraag uit bij de politie, lokale team van de gemeente, de Raad voor de Kinderbescherming en het Zorg- en Veiligheidshuis en indien van meerwaarde reclassering, huisarts, GGZ, school of de betrokkenen bekend zijn.

3. Veilig Thuis voert het eerste gedeelte van de veiligheidsbeoordeling uit. Met haar voorlopige inschatting van de veiligheid en de terugkoppeling van de bevraagde organisaties sluit Veilig Thuis aan bij de integrale triagetafel.

Inbrengen van casuïstiek door professionals van lokale teams

Aan de triagetafel kunnen ook casussen worden ingebracht door professionals waarin het onvoldoende lukt om duurzame veiligheid te borgen. Het vermoeden is dat her- of vervolgmeldingen ook gedaan worden omdat professionals vastlopen in casuïstiek; er is al veel geprobeerd maar de onveiligheid keert steeds weer terug. Nadat VT dan (weer) een veiligheidsbeoordeling heeft gemaakt, wordt de casus - opnieuw overgedragen aan het lokale team. De triagetafel kan helpen om bredere interventiemogelijkheden af te wegen alvorens opnieuw een melding wordt gedaan bij VT. De adviesrol van VT en het ZVH aan de triagetafel is daarin waardevol. Actiever inzetten op het creëren van drang- of dwangkaders, inzet van MDA++, vrijwillige plegerhulpverlening en procesregie wordt afgewogen.

Triagetafel

1. De gegevens over de betrokken personen worden door VT -voorafgaand aan de triagetafel- met alle deelnemers gedeeld.
2. VT brengt de binnen gekomen meldingen in aan de triagetafel. Op basis van de integrale verrijking i.c.m. een gezamenlijke analyse ter plaatse wordt de veiligheidsbeoordeling afgerond en wordt gezamenlijk besluit genomen over:
 - Inzetten van een dienst door Veilig Thuis en/of;
 - Ter plaatse warme overdracht aan het lokale team van desbetreffende gemeente i.c.m. schriftelijk overdracht van informatie volgens een nog op te stellen vast format en/of;
 - Inzetten van specifieke screeningsinstrumenten en aanvullende specialistische kennis bij bijzondere vormen van geweld (intiem terreur c.q. dwang en controle, eengerelateerd geweld, stalking, huwelijksdwang en achterlating, vrouwelijke genitale verminking).
 - Aanmelding bij het Zorg- en Veiligheidshuis voor de inzet van procesregie SGA en bespreking van de casus in het analyseteam MDA++ en/of;
 - Aanmelding bij de reclassering voor de inzet van vrijwillige plegerhulpverlening.

Verwacht volume, frequentie en ontmoetingsplek

- Op basis van het aantal meldingen van Veilig Thuis in 2025 wordt ingeschat dat het jaarlijks gaat over 5000 meldingen in totaal (zie bijlage) Per week komt dit neer op een gemiddelde van 96 meldingen waarvan ongeveer 50% betrekking heeft op gezinnen/huishoudens in Noord-Limburg en 50% op gezinnen/huishoudens in Midden-Limburg.
- Vooralsnog wordt gestart met 3 fysieke triagemomenten per week per subregio op maandag, woensdag en vrijdag van 9 tot 11 uur.
- De keuze voor de fysieke locaties van de integrale triage in Noord- en Midden-Limburg wordt in de verdere uitwerking gezamenlijk met de betrokken partners bepaald

Overige werkafspraken

- Professionals van het lokale team stellen allereerst een adviesvraag bij VT alvorens zij overgaan tot het doen van een nieuwe melding. Dit kan telefonisch, maar ook door eenmalige deelname van VT aan bijvoorbeeld een RTO waar gezamenlijk met betrokken partners en het gezin zelf de veiligheid opnieuw wordt beoordeeld.
- Indien geen consensus wordt bereikt over het besluit is Veilig Thuis wettelijk eindverantwoordelijk voor de veiligheidsbeoordeling.
- Overdrachten van huisverboden (NL) vinden plaats via de triagetafel.
- Overdrachten na de inzet van een dienst door Veilig Thuis vinden plaats -minimaal 2,5 week voor afronding- plaats via de triagetafel.

Benodigde personele inzet

Voor de vaste partners wordt uitgegaan van een tijdsinvestering van gemiddeld drie uur per triagemoment, inclusief voorbereiding en nazorg. De integrale triage wordt drie keer per week georganiseerd. De inzet van partners die op afroep aansluiten, wordt opgevangen binnen de bestaande capaciteit van de betreffende organisaties.

Gegevensuitwisseling en privacy

Gegevensdeling vindt plaats binnen de kaders van de AVG en relevante sectorwetgeving. Iedere partij blijft zelfstandig verwerkingsverantwoordelijk. Gegevens worden uitsluitend gedeeld indien dit noodzakelijk en proportioneel is voor het borgen van veiligheid in het gezin/huishouden in kwestie. Alleen Veilig Thuis doet aan verslaglegging van de integrale triage en maakt een inschatting wat relevant is om te delen in de schriftelijke overdracht naar het lokale team (evt. i.c.m. met het informeren van andere betrokken partijen).

Vanuit de pilot Horst aan de Maas ligt er een samenwerkingsconvenant dat kan worden gebruikt voor de regionale uitrol. Dat convenant is juridisch getoetst door alle betrokken partijen en akkoord bevonden.

Monitoring

Kwalitatief

- Iedere triagetafel wordt afgesloten met een gezamenlijke reflectie op de voortgang.
- Eens per maand wordt de voortgang besproken met de leden van de integrale triagetafel en de leden van de werkgroep;
- Jaarlijks vindt er een uitgebreide evaluatie plaats inclusief terugkoppeling aan de regiogemeenten en Stuurgroep GiA.

Kwantitatief

Door de onafhankelijk procesbegeleider wordt inzichtelijk gemaakt:

- In hoeveel meldingen sprake was van een combinatie I28 en VT melding;
- Hoeveel casussen zijn ingebracht door professionals van het lokale team;
- Hoeveel meldingen er een samenloop was met straf-, of bestuursrecht.

Door middel van de maandrapportages van VT is de volgende informatie inzichtelijk:

- Aantal adviezen en adviesvrager
- Aantal nieuwe meldingen en melder
- Aantal dagen vanaf melding tot veiligheidsbeoordeling
- Aantal hermeldingen
- Aantal vervolgmeldingen

Door gemeenten wordt inzichtelijk gemaakt:

- Aantal dagen vanaf melding tot contact door de lokale casusregisseur met het gezin.

Groeiproces

Als de basis voldoende stevig staat, willen we met elkaar onderzoeken welke verdere doorontwikkelmogelijkheden nodig zijn op het gebied van:

- Integrale triage via teams;
- Of en hoe de GI's hierop worden aangesloten;
- Of en hoe direct na de integrale triage outreachend in contact kan worden getreden met het gezin (Code Rood) en hoe zich dat verhoudt tot de Maatschappelijke Interventieteam (MIT) in Noord- en Midden-Limburg (momenteel ook in opstart) en het veiligheidsteam van Veilig Thuis;
- Hoe de politie vanuit de integrale triage een aansturende rol kan nemen richting collega's in et met terugwerkende kracht strafrechtelijk opvolgen van situaties (straf- en bestuursrecht).

- Hoe de triagetafel kan dienen als verbindingstafel in casuïstiek waarbij sprake is van zorg en straf en een strafafdoening wordt verwacht (ZSM, Actie-overleg, arrestanten, huisverboden).

Fasering en tijdspad op hoofdlijnen

Fase	Periode	Mijlpalen
Initiatiefase	Maart-juni	Medio april 2026: Go/NoGo AKG GiA
		Eind april 2026: Go/NoGo AO G14.
		Begin mei 2026: Go/NoGo SG GiA G5
		Eind mei 2026: Akkoord BO GiA G14
		Medio juni: indienen subsidieverzoek JB Lorenz (Grip op onbegrip).
		Eind Juni: Besluitvorming in colleges tegelijkertijd met Programmaplan Samen voor Veilig.
Vorbereidingsfase	Juni-augustus 2026	
Fase 1: implementatie	September 2026 t/m maart 2027	Start integrale triagetafels
Fase 2: doorontwikkeling	April t/m oktober 2027	
Fase 3: structurele borging	November-december 2027	November 2027: besluit over structurele borging en randvoorwaarden.

Risico's

Risico	Gevolg	Beheersmaatregel
Onvoldoende capaciteit bij deelnemende organisaties	Triage vindt niet tijdig plaats, waardoor wachttijden ontstaan en het vertrouwen in de werkwijze afneemt.	Structurele deelname bestuurlijk borgen, periodiek monitoren van volume en benodigde inzet.
Onvoldoende opvolgingscapaciteit bij lokale teams	Snellere triage leidt niet tot snellere hulpverlening of veiligheidsinterventies.	Lokale capaciteit en casusregie betrekken bij implementatie en monitoring.
Verschillen in werkwijze tussen gemeenten en lokale teams	Ongelijke kwaliteit van opvolging en onduidelijkheid voor samenwerkingspartners.	Werken volgens gezamenlijke regionale uitgangspunten, Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid en uniforme werkafspraken.
Onvoldoende toepassing van de visie Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid	Integrale triage blijft beperkt tot informatie-uitwisseling zonder daadwerkelijk gezamenlijke veiligheidsanalyse.	Scholing, intervisie, casusreviews en actieve rol van de procesbegeleider.
Onvoldoende beschikbaarheid van specialistische expertise	Bijzondere vormen van geweld worden onvoldoende herkend of aangepakt.	Duidelijke afspraken over beschikbaarheid van expertise van politie, reclassering, GGZ en gespecialiseerde functies.
Juridische of privacyvraagstukken rondom gegevensdeling	Terughoudendheid in informatiedeling of risico op onrechtmatige gegevensverwerking.	Actualiseren convenant, juridische toetsing en periodieke aandacht voor AVG en sectorwetgeving.
Het aantal meldingen blijkt hoger dan verwacht	De triagetafel raakt overbelast en doorlooptijden lopen op.	Na zes maanden evalueren en indien nodig frequentie, samenstelling of werkwijze aanpassen.
Te hoge afhankelijkheid van enkele sleutelfiguren	Kwetsbaarheid bij ziekte, vertrek of functiewisselingen.	Kennisdeling, achtervang organiseren en werkafspraken vastleggen.

Bijlage aantal meldingen VT NML 2025 per gemeente

	Inwoners	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025
Venlo	103.789	248	260	318	273
Roermond	60.743	222	244	216	219
Weert	51.079	84	109	95	108
Peel en Maas	45.534	67	64	86	91

Venray	44.662	73	75	92	113
Horst aan de Maas	43.917	60	83	81	54
Leudal	36.006	81	87	68	62
Echt Susteren	32.041	74	100	90	99
Maasgouw	24.406	37	51	45	46
Roerdalen	20.806	62	27	46	66
Gennep	17.789	46	28	33	47
Nederweert	17.492	17	21	31	35
Beesel	13.394	21	32	32	35
Bergen	13.154	31	32	52	32
	524.812	1.123	1.213	1.285	1.280
Overige gemeenten		1	3	8	4
		1.124	1.216	1.293	1.284
		824	1033	1111	1080
% Beroepsmatig		88,26	84,95	84,42	84,11
		127	169	169	181
% Niet beroepsmatig		11,65	13,90	15,27	14,10
		2	14	13	23

Projectplan

Handle with Care

Noord- en Midden-Limburg

Steller	Karen Lommen, Projectleider GiA NML
Inhoud	Plan ten behoeve van de implementatie van Handle With Care in de regio Noord- en Midden-Limburg 2026-2028.
Versie	22 april 2026

Inleiding

Het voornemen om Handle with Care (HwC) te implementeren in de regio Noord- en Midden-Limburg is niet nieuw. Het was al een ambitie in het meerjarenprogramma Geweld Hoort Nergens Thuis 2018-2021 en ook in de Meerjarenaanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GiA) die daarop volgde. Desondanks is het nog niet tot implementatie gekomen. Waar eerst privacyvraagstukken opspeelden en draagvlak kwetsbaar bleek, ontstond in de zomer van 2023 een 'on-hold-situatie' wegens het onvoorzien wegvallen van de benodigde projectleiderscapaciteit.

Voor wat betreft de inhoudelijke haak- of struikelpunten kunnen we concluderen dat die in de loop der tijd zijn weggenomen. De wil om te starten met HwC is er nog steeds, zo blijkt ook uit het commitment dat in Noord- en Midden-Limburg door bestuurders en ambtenaren recent nog eens is uitgesproken. In het opvolgende meerjarenprogramma (2026 t/m 2030) waarin GiA en het Toekomstscenario samenkomen is HwC dan ook opgenomen als prioriteit. Naast een nieuwe regiovisie wordt eind 2025 ook besluit genomen over het programmaplan (uitvoeringsprogramma) inclusief begroting.

Op initiatief van de regio is opnieuw contact gezocht met de Provincie Limburg met de bedoeling om te onderzoeken of zij steun kunnen geven aan de implementatie van Handle with care in de regio Noord- en Midden-Limburg. De Provincie reageerde positief en verzocht de regio Noord- en Midden-Limburg om hen een uitgewerkt projectplan te laten toekomen. Vanaf medio 2024 volgden werksessies en gesprekken met gemeenten en kernpartners om te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak. Dit projectplan is daarvan het resultaat.

Wegens uitstel van besluitvorming over het programma Samen voor Veilig medio 2025, is dit projectplan -met het oog op de start met Handle with Care in 5 gemeenten in 2026- geactualiseerd.

1. Handle with Care¹²

In elke klas in Nederland zitten kinderen die thuis geweld meemaken. Bij sommige kinderen is dat geweld zo ernstig dat de politie eraan te pas moet komen. Veel kinderen gaan de volgende dag gewoon naar school. De leraar weet vaak niet dat er die nacht iets ernstigs is gebeurd, terwijl juist de leraar heel veel kan betekenen voor het kind. Als het kind steun krijgt in de vertrouwde schoolomgeving en zich daar veilig voelt, kan dat helpen om de stress te laten zakken en kan het kind mogelijk de rust vinden om te leren en zich te ontwikkelen.

Uit de resultaten van HwC uit de regio Zuid komt naar voren dat:

- 20 % van de kinderen waar de avond voorafgaand aan de schooldag geweld speelde, te laat komt of niet verschijnt op school. Daarnaast zijn er praktische problemen zichtbaar in bijvoorbeeld huiswerk en het op orde hebben van schoolspullen. Bij 25 % van de kinderen zijn milde stresssignalen zichtbaar in de klas zoals bijvoorbeeld concentratieproblemen, teruggetrokken, afhankelijk of opstandig.
- van de leerlingen die betrokken waren bij een HwC-signaal had de leerkracht in 1/3^e niet eerder zorgen gehad, in 2/3^e van de leerlingen waren er al algemene zorgen.
- van de leerkrachten voelt 90 % zich goed in staat om steun te bieden aan de leerling.
- de steun die door leerkrachten aan leerlingen werd geboden, werkte veerkrachtversterkend en normaliserend.
- leerkrachten geven aan dat zij, doordat ze op de hoogte zijn van het geweld dat heeft gespeeld of speelt, in staat zijn om meer traumasensitief te werken.
- werken met HwC ervoor zorgt dat het thema steviger op het netvlies staat bij alle betrokkenen wat ervoor zorgt dat leerkrachten, leerlingen en ouders vroegtijdiger en met meer openheid met elkaar het gesprek voeren over onveiligheid c.q. geweld in de thuissituatie. Zo blijkt in Zuid-Limburg ook dat ouders, doordat ze weten dat de melding wordt gedeeld met school, op eigen initiatief in gesprek gaan met school wanneer er geweld in de thuissituatie speelt.

Doelstelling

Handle with Care heeft als doel kinderen die thuis een geweldsincident meemaken snel op school sociale steun te bieden. Deze steun is belangrijk om de korte- en langetermijneffecten van stress te verminderen.

Beoogde resultaten

Het eindresultaat van dit project is dat Handle with Care in december 2027 in de hele regio Noord- en Midden-Limburg structureel geborgd is, zodat aan alle 32.500 kinderen die basisonderwijs volgen sociale steun geboden wordt op school wanneer zij thuis zijn blootgesteld aan onveiligheid. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de regionale programmadoelstelling om geweld en onveiligheid in gezinnen en huishoudens vroegtijdig te signaleren, acuut te stoppen en de schade ervan te beperken. HwC helpt om:

- *zo preventief als mogelijk te werken.* Door de start van het project en bijbehorend communicatietraject wordt een effectieve bijdrage geleverd aan de algehele bewustwording rondom GiA. Het opent deuren om met elkaar (professionals onderling maar vooral ook met ouders en kinderen) het gesprek aan te gaan over onveilige situaties thuis en om samen verantwoordelijkheid te nemen in het stoppen van die onveiligheid en de schade ervan te beperken.
- *schade bij kinderen te beperken.* Door het bieden van sociale steun op school zetten we in op het vergroten van de veerkracht van kinderen zodat de schade van geweld in de thuissituatie zoveel als mogelijk voorkomen c.q. beperkt wordt.

¹² Voor meer uitgebreide achtergrondinformatie wordt verwezen naar: <https://www.augeo.nl/handle-with-care>.

- *geen kind te vergeten, omdat we het niet weten.* We willen kinderen die thuis te maken krijgen met onveiligheid laten weten dat we er zijn en dat we voor hen bijzondere aandacht hebben. Kijkende naar de resultaten van Zuid-Limburg waren in 1/3^e van de meldingen geen zorgen aanwezig en zouden zonder HwC-melding ook geen bijzondere aandacht hebben gehad voor het kind;
- *het kind te begrijpen.* Wanneer emoties of opvallend gedrag zich voordoen kan daarop met de juiste contextinformatie door leerkrachten worden gereageerd of geïntervenieerd. De leerkrachten worden daarin getraind d.m.v. de beschikbare e-learnings van Augeo.

De werkwijze¹³

Door Handle with Care krijgt de leraar een signaal, zodat deze weet dat er bij een kind iets aan de hand is geweest in de thuissituatie. De werkwijze is simpel. Als de politie aan de deur komt vanwege huiselijk geweld in een gezin met kinderen gaat er altijd een bericht naar Veilig Thuis. Veilig Thuis toetst dit aan de criteria van Handle with Care en als het daaraan voldoet wordt er een signaal naar leerplicht gestuurd. Leerplicht zoekt vervolgens uit op welke school het kind zit en stuurt het signaal door naar de juiste school, zodat de leerkracht weet dat deze leerling mogelijk extra steun kan gebruiken. Het streven is dat de HwC melding de eerstvolgende werkdag na de gebeurtenis bij school binnen is.

Om hoeveel kinderen gaat het?

In Nederland zijn naar schatting tussen de 90.000 en 127.000 kinderen slachtoffer van kindermishandeling (prevalentiestudie WODC, 2018). Getuige zijn van huiselijk geweld wordt gezien als een vorm van emotionele verwaarlozing en treft naar schatting bijna 45.000 kinderen. Bij 58% van de geregistreerde incidenten van huiselijk geweld bij de politie was sprake van een gezinssituatie. Dit komt neer op jaarlijks zo'n 25.000 kinderen waarbij de politie in zo'n situatie over de vloer komt om in te grijpen. Voor de politie komt, zijn er gemiddeld negen eerdere geweldsincidenten geweest. Ruim 60% van de kinderen ontvangt geen hulp na politieregistratie van huiselijk geweld.

Cijfers Noord- en Midden-Limburg

In Noord en Midden-Limburg gaat het in totaal over 186 basisscholen bestaande uit ruim 32.500 leerlingen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar. De basisscholen zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband Noord-Limburg of het Samenwerkingsverband Midden-Limburg.

De derde cohortstudie van het Verweij Jonker Instituut (VJI) naar het effect van de aanpak GiA in deze regio onderschrijft de noodzaak om de aanpak verder te verstevigen, zodat geweld nog eerder in beeld komt en nog duurzamer gestopt kan worden. Afgezet tegen de rest van Nederland is het geweld in deze regio structureler, ernstiger en langduriger van aard. Van de gezinnen met kinderen geven ouders aan dat er in 99% sprake is van kindermishandeling als gevolg van het geweld dat speelt, dat na 1 jaar is afgenomen naar 92%. De kinderen zelf beleven dat anders; volgens hen is er in 71% sprake van kindermishandeling, dat na 1 jaar afneemt naar 70%. Redenen genoeg dus om specifiek meer oog te hebben voor de kinderen die geen veilige thuishaven hebben en vaak langdurig blootgesteld worden aan het geweld, met alle schade van dien.

2. Kadens

Landelijk speerpunt

In 2018 startte het Landelijk Programma Geweld Hoort Nergens Thuis met de ambitie om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en zo de cirkel van geweld (de overdracht van generatie op generatie) te doorbreken. Dit was een gezamenlijk

¹³ Zie bijlage voor een meer gedetailleerd werkproces HwC.

programma van de VNG, Ministerie van VWS en het Ministerie van JenV waarin HwC was opgenomen als één van de speerpunten.

Provinciale speerpunten

HwC was al als ‘wapenfeit’ opgenomen in de Sociale agenda 2020-2023 van de Provincie Limburg. In het Provinciale Beleidskader 2024-2027 ‘Samen leven en bestaanszekerheid’ is opgenomen dat de Provincie de opschaling van het programma ‘Handle with Care 2.0’ naar Noord- en Midden-Limburg steunt. Het succes van HwC als effectieve aanpak heeft zich al bewezen in het zuiden van onze provincie. Met de uitrol naar deze regio leveren we wordt op provinciale schaal een belangrijke en verstevigde bijdrage geleverd aan de doelstelling dat kinderen veilig, kansrijk en gezond opgroeien.

Regionaal Programma Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg

Momenteel wordt in navolging op de aanpak GiA een proces doorlopen richting een integrale programmatische aanpak waarin het Toekomstscenario en GiA samenkomen. Begin juni 2024 zijn de contouren en uitgangspunten omarmd, die momenteel worden uitgewerkt in het regionale programma Samen voor Veilig met als ondertitel: van voorkomen tot beschermen. HwC is daarin 1 van de hoofdprioriteiten. In Q1 van 2026 wordt de nieuwe visie ter vaststelling voorgelegd aan de 14 gemeenteraden. Het programmaplan samen voor Veilig wordt in Q3 2026 ter besluitvorming voorgelegd aan de 14 colleges van Noord- en Midden-Limburg.

Juridisch kader

Wanneer er zorgen zijn rondom kinderen, stuurt de politie een (zorg)melding naar Veilig Thuis (VT) op basis van al bestaande afspraken. Die lijn ligt er dus al en daarop wordt aangesloten vanuit HwC. Het organiseren van snelle steun voor kinderen die bij huiselijk geweld betrokken zijn past bij de wettelijke taken van VT zoals verwoord in de WMO. In het Landelijke Handelingsprotocol VT is niet expliciet opgenomen dat VT een taak heeft in het inlichten van onderwijs wanneer thuis onveiligheid speelde waarbij de politie betrokken was. VT heeft op basis van haar wettelijke taken wel de bevoegdheid om informatie met relevante partijen zoals school te delen. Leerplicht wordt opgedragen om het HwC-signaal aan school door te geven. Een uitgebreide onderbouwing hiervan is te vinden in de notitie van de VNG¹⁴ over HwC. Er is een modelconvenant ontwikkeld waarvan Noord- en Midden-Limburg gebruik kan maken.

3. Projectfasering

In overleg met kernpartners en op basis van de ervaringen die in andere regio's zijn opgedaan is gekozen om de uitvoeringsfase geografische te faseren. De gemeenten Roermond, Venlo, Weert, Horst aan de Maas en Peel en Maas starten in 2026. Zodra het programmaplan Samen voor Veilig in alle colleges is vastgesteld sluiten de overige gemeenten aan. Naast dat we daarmee de benodigde capaciteitsinzet verdelen, biedt het ook de mogelijkheid om de geleerde lessen uit het eerste startmoment mee te nemen in de tweede startgroep.

Onderstaand een schematisch overzicht van de projectfasen inclusief activiteiten, concrete resultaten, deadlines en wie per onderdeel eerstverantwoordelijke is.

¹⁴ VNG notitie Vroegtijdige steun voor kinderen in onveilige en niet pluis thuissituatie: https://vng.nl/sites/default/files/2020-11/notitie_-_vroegtijdige_steun_voor_kinderen_in_onveilige_en_niet_pluis_thuissituatie.pdf

	Acties	Resultaat	Deadline	Verantwoordelijk
Vorbereidingsfase	• Verkenning gezamenlijke ambitie m.b.t. HwC met de Provincie Limburg.	• Gezamenlijke ambitie HwC met regiogemeenten en Provincie Limburg in beeld.	Afgehandeld	Projectleider GiA
	• Werksessies en verkenning HwC in de regio met gemeenten en kernpartners.	• Draagvlak verkent, gezamenlijke ambitie geformuleerd.	Afgehandeld	Projectleider GiA
	• Werksessies kernpartners t.b.v. opstellen projectplan	• Projectplan gereed ism kernpartners	Afgehandeld	Projectleider GiA
	• Indienen projectplan bij Provincie Limburg (subsidieaanvraag).	• Uitsluitel toekenning Provinciale middelen t.b.v. HwC.	Afgehandeld Dec 2025	Projectleider GiA
	• Besluitvorming inzet regionale middelen in de Stuurgroep GiA Noord- en Midden-Limburg.	• Uitsluitel toekenning Regionale middelen t.b.v. HwC.		
	• Werving en selectie projectleider HwC	• Start regionaal projectleider HwC.	April/Mei 2026	Projectleider GiA
	• Communicatie start HwC in Noord- en Midden-Limburg namens de Stuurgroep GiA i.s.m. de Beweging Limburg tegen Kindermishandeling aan kern- en ketenpartners. • Aparte communicatie gericht aan onderwijs en leerplicht aangaande hun rol en de voorwaarden tot deelname + aankondiging regioronde door projectleider HwC.	• Start HwC is bekend gemaakt. • Onderwijs en Leerplicht zijn in kennis gesteld van opvolgende contact dat de projectleider met hen gaat leggen.	Mei 2026	Projectleider GiA Projectleider HwC
Initiatiefase	• Regioronde langs kernpartners	• Contacten zijn gelegd, randvoorwaarden voor deelname worden toegelicht. Beeld van wat passend en haalbaar is qua tempo van implementatie HwC en wie gaat deelnemen aan de ontwikkelgroep en werkgroepen.	Mei/juni 2026	Projectleider HwC
	• Samenstellen en installeren ontwikkelgroep HwC	• Gedragen werkproces NML (met inachtneming van juridisch kader VNG nota 28 maart 2022) • Werkprocessen en -afspraken HwC vertalen naar wie/wat/wanneer in kernorganisaties. • Besluit fasering implementatie: indelen startgroep 1 en -2.	Juni 2026	Ontwikkelgroep o.l.v. projectleider HwC
	• Uitzetten opdracht DPIA (als noodzakelijk)	• DPIA ¹⁵ is opgesteld (als noodzakelijk).	N.n.t.b	Projectleider HwC.
	• Installeren werkgroepen (a.d.h.v. vastgestelde startgroepen) met sleutelfiguren van de kernpartners. Zij gaan aan de slag met: • Betrekken en in positie brengen MR. • Plan van aanpak communicatie naar ouders, professionals en leerlingen. • Informeren van eigen professionals. • Concrete afspraken over monitoring en evaluatie.	Medezeggenschapsraden Basisonderwijs: • Hebben ingestemd met start HwC • Hebben key adults aangewezen • Hebben ouders geïnformeerd over start HwC Alle kernpartners: • Hebben eigen professionals geïnformeerd over start HwC en de stappen die volgen.	Juni 2026 (moment 1) Februari 2027 (moment 2)	Werkgroepen o.l.v. Projectleider HwC met ondersteuning van projectleider GiA rondom evaluatie, monitoring en passend governance ¹⁶ .
	• Opstellen conceptconvenant en bijhorend collegevoorstel inclusief opdracht aan VT en Leerplicht.	• Convenant ter besluitvorming op de collegetafels van Noord- en Midden-Limburg.	Juni 2026 (moment 1) Februari 2027 (moment 2)	Ontwikkelgroep o.l.v. projectleider HwC.
	• Bijeenkomst voor ondertekening convenant en persmoment en persbericht.	• Ondertekening convenant HwC • Persbericht startschot regionale implementatie HwC.		Projectleider HwC met ondersteuning van communicatie.
	• Volgen basismodule Augeo HwC door leerkrachten ¹⁷ .	• Leerkrachten zijn getraind in HwC, werkprocessen en afspraken zijn duidelijk.	Juni 2026 (moment 1) Maart 2026 (moment 2)	Leerkrachten en Augeo o.l.v. projectleider HwC.
	• Maken van praktisch plan voor eerste periode van uitvoeringsfase: van “droog oefenen” tot real life casuïstiek met tussentijdse kort en bondige koppelmomenten met partners om snel bij te kunnen stellen als nodig.	• Fasering uitvoeringsfase inclusief extra monitoring tijdens startperiode.	Juli 2026 (moment 1) Februari 2027 (moment 2)	Projectleider HwC en werkgroepen i.s.m. ontwikkelgroep.
Uitvoeringsfase		• Start HwC-signalen volgens werkproces.	Juni 2026 (moment 1) Februari 2027 (moment 2)	Projectleider HwC met kernpartners (werkgroepen en ontwikkelgroep).
		• Monitoring voortgang	Terugkerend	Projectleider HwC
		• Eindevaluatie, vervolgvoorstel inclusief advies over verdere uitrol naar VO.	Dec 2027	Projectleider HwC met ondersteuning van regionaal projectleider GiA.

¹⁵ Data Protection Impact Assessment: een instrument om vooraf eventuele privacyrisico's van gegevensverwerking in kaart te brengen waarop (indien nodig) passende maatregelen getroffen kunnen worden.

¹⁶ de HwC partners worden op agenda uitgenodigd voor de huidige Stuurgroep GiA.

¹⁷ Zie voor inhoud Basistraining: https://www.augeo.nl/demo/basismodule_hwc/

Een aantal belangrijke stappen van het implementatieproces (zoals opgenomen in het schematische overzicht) worden hierna uitgebreider toegelicht.

Formaliseren samenwerkingsafspraken en ondertekening van het convenant HwC

De werkprocessen en samenwerkingsafspraken worden opgenomen in het convenant HwC en wordt opgesteld conform de schaal waarop de Leerplichtbureaus zijn georganiseerd. Als het convenant ondertekend is, zijn alle aan hen toekomende taken formeel bij Leerplicht en VT belegd. De gemeentelijke colleges moeten daarmee (alvorens ondertekening) instemmen. De projectleider HwC organiseert voor beide startgroepen een bijeenkomst voor de ondertekening van het convenant. De convenantpartners zijn: bestuurder Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg, de schoolbesturen en de gemeenten namens Leerplicht. Deze bijeenkomst staat symbool als startshot voor HwC in de regio Noord- en Midden-Limburg en daaraan wordt middels een persbericht (verschillende mediakanalen) ruchtbaarheid aan gegeven.

Integratie HwC in interne werkprocessen en praktische voorbereiding van medewerkers

Veilig thuis, Leerplicht en Onderwijs stemmen hun interne werkprocessen en -afspraken daarop af en bereiden hun medewerkers voor op de implementatie van HwC. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de toolkit die Augeo gratis ter beschikking stelt.

DPIA

Omdat er met persoonsgegevens wordt gewerkt kan het nodig zijn om door een functionaris gegevensbescherming c.q. privacy specialist een DPIA¹⁸ uit te laten voeren. De gemeente Venlo voorziet hierin.

Monitoring

Er worden met de Leerplichtbureaus afspraken gemaakt over de monitoring, de vorm en frequentie waarin deze informatie aan de projectleider wordt aangeleverd. In ieder geval wordt periodiek inzichtelijk gemaakt:

- Hoeveel HwC-meldingen er zijn gedaan van VT, via Leerplicht, aan de leerkrachten van het basisonderwijs;
- Wat de doorlooptijden waren van het uitvoeringsproces;
- In hoeveel gevallen er voorafgaand aan het HwC-signaal al wel/geen zorgen waren over de leerling;
- Wat het HwC-signaal heeft opgeleverd aan de hand van 'kwalitatieve' casusomschrijvingen;
- Wat de algemene bevindingen en persoonlijke ervaringen van werkgroepleden zijn.

Richting het einde van de projectperiode vindt een eindevaluatie plaats waar aandacht is voor structurele borging en wat daarvoor nodig is. Ook wordt dan een advies gegeven over de verdere uitrol van HwC naar het Voortgezet Onderwijs in deze regio.

4. Projectinrichting

De bestuurlijk opdrachtgever van HwC is de [Stuurgroep GiA](#). De [ambtelijke kerngroep GiA Noord- en Midden-Limburg](#) is opdrachtnemer voor het totale programma GiA waarin HwC één van de prioriteiten is. De [programmaleider Samen voor Veilig](#) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het totale programma en zorgt voor samenhang tussen alle projecten in het programma, bewaakt de overall planning en monitoring en stuurt op het bereiken van de

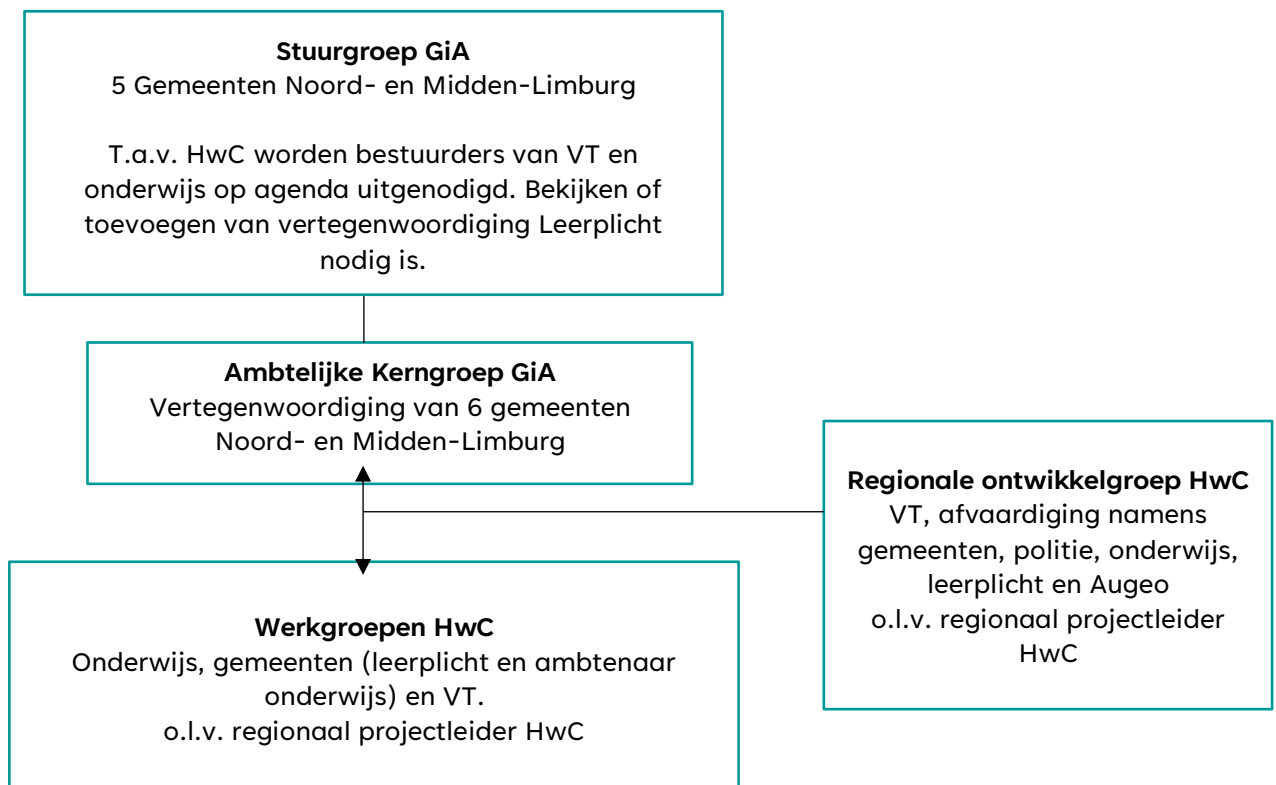
¹⁸ DPIA (Data Protection Impact Assessment): een instrument om vooraf de privacyrisico's van gegevensverwerking in kaart te brengen zodat de organisaties maatregelen kunnen als nodig nemen om eventuele risico's te verkleinen.

programmadoelstellingen. Hij/zij stelt i.s.m. kernpartners het projectplan HwC inclusief begroting op, verzorgt de subsidieaanvraag aan de Provincie Limburg en is procesbegeleider rondom de besteding van de benodigde regionale middelen. Hij/zij ondersteunt de projectleider HwC bij het opzetten van een monitoring- en evaluatiecyclus en verbindt dat aan de bestaande samenwerkingsstructuur. Op bestuurlijk niveau wordt door de programmaleider gezorgd voor een passend gremium door (naar verwachting) onderwijsorganisaties op agenda aan te sluiten aan de Stuurgroep GiA.

De **regionale projectleider HwC** is de leider van dit project en start met het leggen van verbindingen die nodig zijn om het projectplan tot uitvoering te brengen. De projectleider HwC bewaakt de afgesproken resultaten binnen het gestelde tijdpad. Hij/zij stelt de ontwikkelgroep en de werkgroepen samen en neemt daarin een (dwars)verbindende, coördinerende en faciliterende rol. Eventuele knelpunten worden door de projectleider gesignaleerd en als nodig aangekaart bij de programmaleider Samen voor Veilig. De projectleider HwC is “het bekende gezicht” van HwC, organiseert (bestuurlijke) bijeenkomsten en draagt zorg voor (als nodig) juridische toetsing/DPIA.

Onder leiding van de projectleider HwC gaat eerst de **ontwikkelgroep HwC** van start, opgevolgd door een tweetal **werkgroepen HwC** (afgestemd op de deelnemende gemeenten per startmoment). De ontwikkelgroep is voor het ‘richten en inrichten’, de werkgroepen voor het ‘verrichten’. Wat al bedacht en uitgewerkt is in andere regio’s en goed werkt, wordt zoveel als mogelijk overgenomen. Zuid-Limburg dient daarin als bewezen goed werkende praktijk.

Visuele weergave betrokken gremia op bestuurlijk, ambtelijk/tactisch en operationeel niveau:

5. Begroting

Om een zo goed mogelijke kosteninschatting te maken is contact opgenomen met de projectleider HwC van Zuid-Limburg, heeft overleg plaatsgevonden met alle gemeenten van Noord- en Midden-Limburg en heeft een werksessie plaatsgevonden met kernpartners.

NB: Omdat de begroting naderhand is bijgesteld is deze hier verwijderd en aangepast opgenomen in het Programmaplan Samen voor Veilig, Focusproject 4: Handle with Care.

Inzet Veilig Thuis

Handle with Care is een aanvullende taak die niet in het handelingsprotocol van Veilig Thuis is opgenomen. De meldingen waarop straks HwC wordt ingezet, komen nu ook al binnen bij VT maar worden straks specifiek gescreend en doorgezet aan 1 van de 10 Leerplichtbureaus in de regio. Dat vraagt extra inzet van Veilig Thuis. Op basis van de uitvoeringspraktijk van Zuid-Limburg wordt ingeschat dat 4 uur per week voldoende is.

Inzet Leerplicht

De Noord-Limburgse gemeenten (Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo, Venray) en de gemeente Leudal hebben ieder zelfstandig leerplichttaken georganiseerd. Dat wil ogenschijnlijk zeggen dat alle leerplichtbureaus c.q. -ambtenaren apart aangesloten moeten worden en allemaal dagdagelijks een mailbox moeten controleren op HwC meldingen. De gemeente Roermond, Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen hebben de taken gezamenlijk georganiseerd, net zoals de gemeenten Weert en Nederweert. Onderzocht moet worden hoe dit zo efficiënt en effectief als mogelijk ingeregeld kan worden. Om die reden is een stelpost opgenomen.

Training en toolkit voor leerkrachten.

De online trainingen en toolkit worden gratis aangeboden door Augeo en zijn derhalve niet opgenomen in de begroting.

Cofinanciering Provincie Limburg en Regio Noord- en Midden-Limburg

Ten behoeve van dit project heeft de Provincie Limburg een subsidie verleend voor 50% van de totale projectkosten.

De structurele borging van HwC na afloop van de projectperiode is een verantwoordelijkheid van de regio Noord- en Midden-Limburg. In de eindevaluatie van dit project (december 2027) wordt duidelijk wat daarvoor nog aansluitend nodig is en wordt advies gegeven over een eventuele uitrol naar het Voortgezet Onderwijs.

Werkproces HwC (gedetailleerd)

Stap 1: Politie

- Politie gaat ter plaatse bij melding GiA
- Politie volgt reguliere protocol (stabiliseren veiligheid e.d.)
- Politie (kind check) gaat na:
 - Minderjarigen aanwezig
 - Minderjarigen ingeschreven op adres incident
- Politie stuurt (zo snel mogelijk) een (zorg)melding aan Veilig Thuis

Stap 2: Veilig Thuis

- Veilig Thuis screent de politiemeldingen d.m.v. checklist HwC op:
 - Situatie Huiselijk Geweld en/of Kindermishandeling
 - Kinderen in het gezin in de leeftijd 4-12 jaar (PO)
- Veilig Thuis noteert per gemeente de naam en geboortedatum van de betrokken kinderen
- Veilig Thuis geeft per email de lijst met HwC signalen door aan contactpersonen bij leerplicht in desbetreffende gemeente met als informatie:
 - Naam kind
 - Geboortedatum
 - Codewoord Handle with Care
- Veilig Thuis registreert intern de Handle with Care signalen t.b.v. de maand/kwartaal/jaar rapportage.

Stap 3: Leerplicht

- Leerplicht controleert 2 maal per dag (om 08:00 en 14.00 uur) de HwC inbox;
- Leerplicht vult voor elk kind de schoolgegevens aan en geeft (per beveiligde mail of telefoon gesprek) voor 08:15 's ochtends (of zo spoedig mogelijk) het HwC signaal naar de contactpersoon van school;
- Leerplicht turft het aantal signalen per dag zonder verdere gegevens te noteren (dit dient voor het monitoren van het project) en verwijdt de email.

Stap 4: Onderwijs

- Contactpersoon school controleert om 08:15 de HwC inbox op nieuwe signalen;
- Contactpersoon stuurt ontvangstbevestiging aan leerplicht;
- Contactpersoon school informeert leerkracht mondeling voor aanvang van de les (08:30) en verwijdt de informatie;
- Leerkracht biedt steun aan leerling;
- School reflecteert regelmatig over intern proces van HwC.

Bijlage 6: Voorlopig overzicht regionaal aanbod scholing en trainingen

Regionaal aanbod scholing en trainingen (CONCEPT)				
	Leeractiviteit	Aanbieder	Voor wie verplicht: 1: Alle leden van lokaal team 2: Aandachtsfunctionaris 3: Triagist en GW gemeenten 4: Bijblijver 5: Professionals van kernpartners	Financiering
Basis: kennis opdoen en onderhouden	Algemeen: voorlichting over rollen, taken en handelingsrepertoire in de aanpak van GiA.	Alle partners	4	Kostenneutraal
	Specifiek: voorlichting over rollen, taken en handelingsrepertoire van Veilig Thuis in de aanpak van GiA.	Veilig Thuis	2-4	Onderdeel van bestaande subsidieafspraken
	Voorlichting Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en Kindermishandeling	Veilig Thuis	1-5	Kosten t.l.v. afnemer.
	Basistraining Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en Kindermishandeling	Veilig Thuis	2-4	Kosten t.l.v. afnemer.
	Training Aandachtsfunctionarissen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling	Veilig Thuis en LVAK	2	Kosten t.l.v. afnemer.
	Jaarlijkse terugkomdag voor getrainde AF's	Veilig Thuis en LVAK	2	Kosten t.l.v. afnemer.
	Training gespreksvoering bij vermoedens van onveiligheid	Veilig Thuis	1-5	Kosten t.l.v. afnemer.
	Voorlichting Visie gefaseerd samenwerken en Top 3 methodiek (nieuw)	Regionale trainers	1-3 en 5	Kosten t.l.v. Programma SVV
	Opleiding tot regionaal TOP 3 trainer en coach	Civil Care	Regionale trainers	Kosten t.l.v. Programma SVV
	Jaarlijkse terugkomdag regionale trainers en intervisie (licentiebehoud)	Civil Care	Regionale trainers	Kosten t.l.v. Programma SVV
	Training Visie gefaseerd samenwerken voor veiligheid en Top 3 methodiek	Regionale trainers	4 en gezinsvoogden, raadsonderzoekers, CB'ers GiA Moveoo, leden analyseteam MDA++	Kosten t.l.v. Programma SVV
	Jaarlijkse boostersessie Visie gefaseerd samenwerken voor veiligheid en Top 3 methodiek voor getrainde professionals	Regionale trainers	4 en gezinsvoogden, raadsonderzoekers, CB'ers GiA Moveoo, leden analyseteam MDA++	Kosten t.l.v. Programma SVV
	Verklarende analyse	BEL	3 en 4	Kostenneutraal: provinciale middelen.
	In de klas en op school	CareFree	Leerlingen en leerkrachten PO groep 7 en 8	Kosten t.l.v. Programma SVV
Specifiek: kennis opdoen en onderhouden	e-learning Handle with Care	Augeo	Leerkrachten PO ¹⁹ bij start HwC.	Kostenneutraal
	Traumasensitief werken Leerlijn 1: voor behandelaren en GW'ers	Drakentemmers	3: GW'ers	Combi SVV en eigen bijdrage
	Traumasensitief werken: Leerlijn 2: voor professionals	Drakentemmers	4	Combi SVV en eigen bijdrage
	Systemisch werken en regievoering	Systemisch Gilde	4	Combi SVV en eigen bijdrage
	Workshop Middelengebruik en GiA	VVGI	1,3,4	
	Workshop Psychopathologie	GGZ	1,3,4	
	Voorlichting drang en dwangkaders: Civiel Recht, Wet Verplichte GGZ, Strafrecht en Bestuursrecht		3,4	
	Workshop/masterclass intiem terreur		3,4	
	Workshop aan de slag met plegers als onderdeel van de oplossing		3,4	
	Vormen van geweld: do's en dont's		3,4	
	Ouderenmishandeling			

¹⁹ Als HwC als prioriteit in de regio gaat starten dan is de scholing verplicht voor de leerkrachten van alle PO die aansluiten.

Welke vriend verdient een veilige gezinssituatie?

**Samen
voor veilig.**

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering: 24 september 2026

Agendapunt: 7

Onderwerp: Beleidsplan Toezien, toezicht en handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg 2026-2033

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie: 31 augustus 2026

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Bespreekstuk

Inhoudelijk commissieadvies:

Blijkens het raadsvoorstel stelt het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad voor:

1. Het Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden Limburg juni 2026 – 2033 vast te stellen.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, PRO, Roerstreek Lokaal! en Vitaal Perspectief adviseren positief over het raadsvoorstel.

De fractie van Ons Roerdalen adviseert negatief over het raadsvoorstel.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

n.v.t.

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z26-064894
Onderwerp:	Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026 - 2033
Datum:	24 september 2026
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	L. Vestjens
Gevraagd besluit:	Het Beleidsplan Toezien, Toezicht en handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026 – 2033 vast te stellen.
Bijlage(n):	Bijlage 1: Concept-raadsbesluit Bijlage 2: Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Bijlage 3: Concept-Uitvoerend kader Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo/Jeugd Bijlage 4: Gevraagd advies ASD Roerdalen Bijlage 5: Collectieve beantwoording ASD Toezien Toezicht en Handhaving NML

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026-2033.

2. Inleiding

Gemeenten zijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (hierna: Wmo) 2015 en de Jeugdwet verantwoordelijk voor passende ondersteuning en hulp aan hun inwoners. Zij bewaken de kwaliteit, continuïteit en een rechtmatige inzet van publieke middelen. Gemeenten houden toezicht op naleving en rechtmatigheid. Het toezicht op de kwaliteit van jeugdhulp ligt landelijk bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

In Midden-Limburg is er nog geen apart beleidsplan voor toezicht en handhaving. In het vierde kwartaal van 2026 sluit Midden-Limburg aan bij module 1 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord. Hierdoor wordt toezicht en handhaving regionaal uitgevoerd en werken toezichthouders uit beide regio's samen.

Daarnaast is de afgelopen jaren meer aandacht ontstaan voor de risico's van zorgfraude en ondermijning binnen het sociaal domein. De rekenkamers in Noord-Limburg en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Limburg (RIEC Limburg) hebben aanbevelingen om toezicht en handhaving te versterken uitgebracht aan gemeenten.

Deze ontwikkelingen maken een gezamenlijk beleidsplan voor toezicht en handhaving binnen de Wmo en de Jeugdwet noodzakelijk. Het beleidsplan is opgesteld in samenwerking met de gemeenten en de MGR. De Adviesraad Sociaal Domein, de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG) en het RIEC Limburg hebben feedback gegeven op voorliggend beleidsplan.

Regio	Gecontracteerde aanbieders Wmo	Gecontracteerde aanbieders Jeugdwet
Noord-Limburg	70	94
Midden-Limburg	77	104

Doel

Met het vaststellen van dit beleidsplan geven de veertien gemeenteraden in Noord- en Midden-Limburg richting aan een gezamenlijke aanpak van toezicht en handhaving binnen de Wmo en de Jeugdwet.

De plannen hebben tot doel:

- de kwaliteit, rechtmatigheid en doelmatigheid van zorg en ondersteuning te waarborgen;
- misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen te voorkomen en tegen te gaan;
- de samenwerking en informatiepositie van gemeenten bij toezicht en handhaving te versterken.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. Het Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026 – 2033 vast te stellen.

4. Argumenten

1.1 Een gezamenlijk kader voor toezicht en handhaving.

Het beleidsplan en het uitvoerend kader bieden een gezamenlijk en duidelijk fundament voor toezicht en handhaving binnen de Wmo en de Jeugdwet in Noord- en Midden-Limburg. Hiermee ontstaat een eenduidige werkwijze voor gemeenten en de MGR. Het uitvoerend kader wordt nu nog apart door de colleges vastgesteld voor beide regio's, maar is inhoudelijk gelijk. Zodra alle toezichthouders in dienst zijn bij de MGR werken zij met één uniform toetsingskader en wordt het uitvoerend kader gezamenlijk vastgesteld (bijlage 3). Het uitvoerend kader zullen wij vaststellen zodra uw raad het beleidskader heeft vastgesteld.

1.2 Invulling geven aan de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek Noord-Limburg.

Het beleidsplan en het uitvoerend kader volgen uit aanbevelingen¹ van het rekenkameronderzoek naar zorgfraude in Noord-Limburg. Daaruit blijkt dat een duidelijke visie op zorgfraude ontbreekt, het fraudebewustzijn binnen gemeenten sterker mag en dat handhaving in de praktijk terughoudend is. Dit laatste onder meer door juridische complexiteit en hoge kosten. Met dit

¹ Aanbevelingen uit het eindrapport "Zorgfraude in beeld? Een rekenkameronderzoek naar de gemeentelijke aanpak van fraude door zorgaanbieders in Noord-Limburg."

beleidsplan formuleren gemeenten een gezamenlijke visie en heldere kaders, die de effectiviteit van toezicht en de aanpak van zorgfraude versterken.

1.3 Aansluiting bij aanbevelingen over ondermijning in de zorg

Het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Limburg (RIEC Limburg) heeft in hun onderzoeksrapport² gewezen op risico's van ondermijning binnen de zorgsector. Het rapport roept gemeenten op om hun toezicht en handhaving te versterken en beter samen te werken bij het signaleren en aanpakken van misstanden. Het beleidsplan en het nog door ons vast te stellen uitvoerend kader ondersteunen deze versterkte aanpak in Noord- en Midden-Limburg.

1.4 Efficiënte regionale samenwerking en betere informatie-uitwisseling

Regionale organisatie van toezicht en handhaving maakt het mogelijk expertise en capaciteit van veertien gemeenten te bundelen. Schaarse specialistische kennis kan zo beter worden benut en het toezicht wordt professioneler ingericht. Het beleidsplan en het uitvoerend kader versterken daarnaast de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen gemeenten, toezichthouders en andere partijen. Hierdoor worden trends, risico's en patronen beter zichtbaar, binnen en buiten het sociaal domein.

1.5 Ruimte voor bijsturing vanuit een lerende organisatie

Het beleidsplan vormt het strategische kader voor toezicht en handhaving binnen de Wmo en de Jeugdwet. De verdere uitwerking vindt plaats in een uitvoerend kader dat wij zullen vaststellen zodra uw raad het beleidskader heeft vastgesteld. Deze werkwijze sluit aan bij het principe van een lerende organisatie en maakt het mogelijk om flexibel in te spelen op nieuwe inzichten en ontwikkelingen, terwijl de beleidsmatige uitgangspunten vast blijven.

Het jaar 2026 is een overgangs- en implementatiejaar voor de nieuwe regionale uitvoeringsstructuur waarin de toezichthouders samenwerken. In 2027 wordt ervaring opgedaan en bekeken waar het uitvoerend kader kan worden verbeterd, onder andere in de samenwerking en rolverdeling tussen toezichthouders en contractmanagement. Het uitvoerend kader wordt daarom in 2028 geëvalueerd en indien nodig aangepast.

1.6. Ruimte voor lokale uitvoering binnen de regionaal vastgestelde kaders

Hoewel het beleidsplan de gezamenlijke visie en uitgangspunten voor toezicht en handhaving vastlegt, blijft ruimte voor lokale invulling noodzakelijk. Gemeenten verschillen in omvang, organisatie en uitvoering. Het is daarom belangrijk dat zij binnen de door de raad vastgestelde kaders zelf bepalen hoe deze uitgangspunten het beste worden toegepast in hun lokale context.

Deze beleidsruimte maakt maatwerk mogelijk, sluit aan bij lokale verantwoordelijkheden en zorgt ervoor dat gemeenten adequaat kunnen reageren op specifieke ontwikkelingen of situaties. Het uitvoerend kader biedt hiervoor de benodigde flexibiliteit, terwijl de strategische koers en bestuurlijke kaders stevig geborgd blijven door de raad.

² Rapport 'ondermijning in de zorg: het Limburgse zorgstelsel in gevaar' van 26 augustus 2025.

5. Kanttekeningen

1.1 Verschillen in lokale uitvoering blijven een aandachtspunt.

De regionale samenwerking is een belangrijke stap, maar verschillen in lokale uitvoering blijven aandacht vragen. Gemeenten hanteren nog uiteenlopende verordeningen, beleidsregels en werkprocessen. Deze variatie beïnvloedt de uitvoerbaarheid van toezicht en handhaving. Voortdurende afstemming tussen gemeenten, toezichthouders, contractmanagement en juridische ondersteuning is nodig om regionale uniformiteit en kwaliteit te borgen.

1.2 Voldoende capaciteit is noodzakelijk.

Om de ambitie van proactief toezicht en themagerichte onderzoeken, calamiteitentoezicht en de publicatie van rapporten te realiseren, is uitbreiding van de toezichtcapaciteit (kwaliteit en rechtmatigheid) noodzakelijk. Daarnaast vraagt het om voldoende inzet/capaciteit van aandachtfunctionarissen³ binnen gemeenten. In Midden-Limburg moet deze functie nog worden ingericht. Daarnaast is structurele capaciteit en ondersteuning nodig voor contractmanagement, toegang en juridische advisering.

1.3 Mogelijk niet-gelijktijdige vaststelling binnen de regio Noord- en Midden-Limburg.

Door de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 kan de vaststelling van het beleidsplan en het uitvoerend kader per gemeente in tempo verschillen. Hierdoor verloopt de regionale besluitvorming mogelijk niet gelijktijdig. Dit vraagt om flexibiliteit in de planning en goede afstemming tussen de deelnemende gemeenten, zodat de implementatie zorgvuldig en zo uniform mogelijk kan plaatsvinden.

6. Financiën

De MGR Noord- en Midden-Limburg verwerkt de kosten voor de uitvoering van het beleidsplan en uitvoerend kader in haar begroting. Wanneer er ná vaststelling van de begroting nog extra kosten ontstaan, kunnen die als begrotingswijziging worden verwerkt. Zowel de begroting als de begrotingswijziging legt de MGR via een zienswijze voor aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

Voor een zorgvuldige uitvoering van de taken van de aandachtfunctionaris is er inzet vanuit de uitvoering bij gemeenten nodig. Het gaat naar verwachting om gemiddeld één uur per week, bij voorkeur ingevuld door een medewerker die vanuit de primaire functie toegang heeft tot Wmo- en/of Jeugdwet-dossiers. De benodigde inzet is beperkt. We verwachten dat dit binnen de bestaande formatie kan worden opgevangen.

7. Eerdere besluitvorming

Niet van toepassing.

³ De aandachtfunctionaris fungeert als contactpersoon voor de toezichthouders kwaliteit (Wmo) en rechtmatigheid (Wmo en Jeugdwet) en informeert hen over de lokale relevante ontwikkelingen.

8. Communicatie

Het beleidsplan wordt gepubliceerd op de website van de MGR en bij de deelnemende gemeenten via Overheid.nl.

Daarnaast worden inwoners en zorgaanbieders geïnformeerd via nieuwsbrieven, informatiebijeenkomsten en digitale kanalen.

Intern wordt het plan toegelicht aan medewerkers in het sociaal domein, met aandacht voor hun rol in signalering en samenwerking.

9. Planning en uitvoering

Ons college stelt op basis van dit beleidsplan een uitvoerend kader vast waarin de werkwijze van toezicht en handhaving in de praktijk wordt uitgewerkt.

10. Privacy

Aan dit voorstel zijn geen privacy risico's verbonden.

11. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

Dit voorstel voldoet aan de wettelijke kaders van:

- de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, hoofdstuk 6 Toezicht en handhaving;
- de Jeugdwet hoofdstuk 9 Onderzoek, Toezicht en Handhaving;
- Visie sociaal domein gemeente Roerdalen 2025 – 2035.

12. Bijlagen

Bijlage 1: Concept-raadsbesluit

Bijlage 2: Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo/Jeugd

Bijlage 3: Concept-Uitvoerend kader Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo/Jeugd

Bijlage 4: Gevraagd advies ASD Roerdalen

Bijlage 5: Collectieve beantwoording ASD Toezien Toezicht en Handhaving NML

Sint Odiliënberg, 7 juli 2026

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

ing. L.H.C. Bijl

De burgemeester,

Ing. J.M.A. van Agtmaal

Raadsbesluit

Jaar 2026/09/24/07

Zaaknummer: Z26-064894

Onderwerp: Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026 - 2033

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;
gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 7 juli 2026,
het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. Het Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026 – 2033 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24 september 2026.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier,

De voorzitter,

mr. M. Heijns-Coenjaerts ing. J.M.A. van Agtmaal

Toezen, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet

Beleidsplan Noord- en Midden-Limburg Juni 2026-2033

gemeente Roermond

Inhoud

1.	Inleiding.....	1
2.	Visie	2
3.	Uitgangspunten visie	2
4.	Doel en reikwijdte	4
5.	Vormen van toezicht.....	5
6.	De 7 basisprincipes van toezicht.....	6
7.	Rol toezichthouder	7
8.	Handhaving	8
9.	Samenwerking met ketenpartners.....	9
10.	Wettelijke kaders en lokale regelgeving.....	9
11.	Conclusie en vooruitblik	11
	Geraadpleegde bronnen	12

1. Inleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van passende ondersteuning aan inwoners die dit nodig hebben in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) en de Jeugdwet. Vanuit deze wetten hebben gemeenten daarom de taak gekregen om toezichthouders aan te stellen, die voor de Wmo het complete kwaliteits- en rechtmatigheidstoezicht voor hun rekening nemen. Vanuit de Jeugdwet is het toezicht op de kwaliteit belegd bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)¹, waar gemeenten een aanvullende bijdrage op kunnen leveren. Het rechtmatigheidstoezicht is ook bij de Jeugdwet, op grond van de Regeling Jeugdwet, volledig belegd bij de gemeenten.

Toezicht en handhaving binnen de Wmo en Jeugdwet zijn beide gericht op het waarborgen dat inwoners passende, veilige en rechtmatige ondersteuning ontvangen. Dit helpt risico's voor kwetsbare inwoners te beperken en zorgt ervoor dat zij zo goed mogelijk worden geholpen. Daarnaast bevordert dit de doelmatige en efficiënte inzet van de schaarse middelen, wat bijdraagt aan vertrouwen van inwoners in de geboden ondersteuning.

Een belangrijk aandachtspunt binnen het toezicht op de Wmo en Jeugdwet is het voorkomen en bestrijden van zorgfraude. Bij zorgfraude gaat het om het constateren van bewuste ondoelmatigheid, onrechtmatigheid en/of gebrek aan kwaliteit van ondersteuning.

Landelijk wordt steeds vaker gesignaleerd dat malafide zorgaanbieders misbruik maken van publieke zorggelden, bijvoorbeeld door het declareren van niet-geleverde zorg, het inzetten van ongekwalificeerd personeel of het beïnvloeden van ondersteuningsindicaties. De verwevenheid tussen zorg, ondersteuning en georganiseerde criminaliteit neemt toe. Gemeenten hebben de taak om deze risico's te beperken via screening bij inkoop, het opstellen van duidelijke contractvoorwaarden, en het versterken van het rechtmatigheidstoezicht. Door zorgfraude serieus te nemen en structureel te integreren in beleid en uitvoering, kunnen gemeenten de integriteit van het zorgstelsel beter waarborgen en kwetsbare inwoners beschermen.

Om uitvoering te geven aan de visie, zoals verwoord in dit beleidsplan, stelt het college een uitvoerend kader vast. Hierin is de werkwijze van toezicht en handhaving uitgewerkt.

Samenwerken in de regio op het gebied van toezicht en handhaving

In de regio Noord Limburg (Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo, Venray) en Midden-Limburg (Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert) werken veertien gemeenten samen binnen de Wmo en de Jeugdwet.

Dat doen de gemeenten op verschillende regionale schaalniveaus, onder andere via de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord (hierna: MGR). Het gaat om bijvoorbeeld beschermd wonen, individuele begeleiding of ambulante jeugdhulp. Het kwaliteitstoezicht voor de Wmo en rechtmatigheidstoezicht voor de Wmo en Jeugdwet wordt regionaal uitgevoerd door de toezichthouders kwaliteit en rechtmatigheid.

¹ <https://www.igj.nl/>

2. Visie

Iedere inwoner moet volwaardig mee kunnen doen in de samenleving en kunnen rekenen op passende, betrouwbare ondersteuning vanuit de Wmo en Jeugdwet. Toeziën, toezicht en handhaving zijn daarvoor belangrijke middelen: ze zorgen ervoor dat de ondersteuning die inwoners ontvangen betrouwbaar en van goede kwaliteit is.

Gemeenten in Noord- en Midden-Limburg nemen toeziën, toezicht en handhaving serieus en laten daarbij geen ruimte voor misbruik of nalatigheid. Wij geloven in een aanpak die primair gericht is op het voorkomen van problemen, het versterken van vertrouwen en het stimuleren van verbetering – want voorkomen is beter dan genezen. Tegelijkertijd maken we ook werk van handhaven. Wanneer normen structureel worden overschreden of verbeteracties uitblijven, treden we daadkrachtig en zichtbaar op. Handhaving is daarmee niet alleen een logisch vervolg op toezicht, maar ook een randvoorwaarde om het vertrouwen van inwoners en samenleving te behouden.

“Ons toezicht is preventief, stimulerend én corrigerend: gericht op het versterken van kwaliteit, maar ook op het stellen van duidelijke grenzen.”

Ons toezicht is dus preventief, stimulerend én corrigerend: gericht op het versterken van kwaliteit, maar ook op het stellen van duidelijke grenzen. Zo zorgen we ervoor dat inwoners kunnen vertrouwen op een goed functionerend systeem van ondersteuning binnen de Wmo en Jeugdwet en volwaardig mee kunnen doen in de samenleving.

3. Uitgangspunten visie

De visie is vertaald in de volgende concrete uitgangspunten:

Integraal toezicht doen we samen

Toeziën en toezicht is van iedereen en doen we samen. Iedereen heeft zijn eigen bevoegdheden en taken, bijvoorbeeld de contractmanagers zijn bevoegd tot het toeziën op de naleving van de contractafspraken. De toezichthouder daarentegen beschikt over bevoegdheden op basis van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), Wmo, Jeugdwet en verordeningen ten behoeve van zijn toezichtstaak. Een integrale aanpak vereist echter goede samenwerking binnen en tussen de gemeentelijke organisatie(s), met aanbieders en bijvoorbeeld met de rijksinspectie(s). Ook de samenwerking met inwoners die ondersteuning ontvangen is van cruciaal belang. Zij weten immers welke ondersteuning ze hebben ontvangen en wat zij hieraan hebben gehad.

Voorbeeld

Een **toegangsmedewerker** ontvangt signalen van een **inwoner** over onregelmatige huishoudelijke hulp. Samen met de **contractmanager** wordt gekeken naar eerdere meldingen en gegevens over de aanbieder. De **toezichthouder** voert vervolgens een formeel onderzoek uit op basis van de Wmo. Gesprekken met medewerkers en dossieronderzoek bevestigen de knelpunten. Dit kan leiden tot verbeterafspraken met de **aanbieder** over planning, communicatie en kwaliteit.

Vertrouwen als basis voor samenwerking

Een goede en duurzame samenwerking tussen inwoners, gemeenten en zorgaanbieders begint bij vertrouwen. Dit vertrouwen is niet vanzelfsprekend, maar groeit door openheid, verantwoordelijkheid en wederzijds begrip. Het groeit wanneer:

- Duidelijk gecommuniceerd wordt door de gemeente richting aanbieders en inwoners, met daarbij aandacht voor het verschil in communicatie richting beide partijen.
- Geboden ondersteuning transparant en aantoonbaar goed wordt geleverd;
- Adequate verantwoording plaatsvindt;
- Er sprake is van een toetsbare en lerende houding;

- Risico's realistisch worden ingeschat en beheerst;
- En partijen zich inspannen om hun contractuele afspraken na te komen.

Toezicht speelt hierin een cruciale rol. Het staat niet los van vertrouwen, maar versterkt het juist.

Voorbeeld

Toezichthouder signaleert dat **zorgaanbieder X** moeite heeft met het betrekken van cliënten bij het opstellen van ondersteuningsplannen. In plaats van direct handhavend op te treden, gaat de **toezichthouder** in gesprek, deelt goede voorbeelden uit de regio en stimuleert reflectie. Door deze benadering ontstaat ruimte voor verbetering, voelt **zorgaanbieder X** zich serieus genomen en groeit het vertrouwen in het toezicht als een partner in kwaliteit. Ook voor **inwoners** wordt zichtbaar dat er aandacht is voor hun ervaringen en behoeften, wat het vertrouwen in de ondersteuning vanuit de gemeente versterkt.

Passende ondersteuning voor inwoners

Als gemeenten hebben we de taak om tijdig passende ondersteuning te organiseren wanneer inwoners tijdelijk of langdurig hulp nodig hebben. Op dat moment kunnen we spreken van een kwetsbare situatie die kan verergeren wanneer niet tijdig hulp wordt geboden. Om effectief te zijn moet deze hulp doelmatig, rechtmatig en van goede kwaliteit zijn. Met toezien en toezicht stellen we hier kaders voor. Hierdoor kunnen we ook controleren of de schaarse collectieve middelen die ingezet worden voor de ondersteuning een bijdrage leveren aan het doorbreken van de kwetsbare situatie voor inwoners.

Toezien, toezicht en handhaving aan de hand van de Cirkel van naleving

We geven regionaal uitvoering aan naleving en handhaving binnen de Wmo en Jeugdwet volgens het concept 'Hoogwaardig Handhaven'. Dit concept bevat vier fasen die samen de 'Cirkel van naleving' vormen. Op deze wijze handelen we als regio gemeenten op een eenduidige manier. Ook ligt bij de Cirkel van Naleving eerst de nadruk op verbeteren en stimuleren, daarna pas op controleren en sanctioneren.

De Cirkel van naleving richt zich op preventie (voorkomen) en correctie (sanctioneren) en heeft tot doel dat inwoners en aanbieders een grotere bereidheid hebben om zich aan de regels te houden. Fase 1 (communiceren) en fase 2 (dienstverlening) zijn vooral gericht op het voorkomen van onder andere kwalitatief onvoldoende ondersteuning of onrechtmatige toekenning en/of gebruik hiervan. In deze fasen worden alle samenwerkingspartners optimaal voorgelicht over hun rechten en plichten en wordt ondersteuning geboden om hieraan te voldoen. Pas in fase 3 (controleren) en fase 4 (sanctioneren) komen de vormen van toezicht en handhaving aan de orde.

Op deze manier stimuleren wij inwoners en aanbieders om van hun rechten op de hoogte te zijn en zich aan hun plichten te houden door het vergroten van het bewustzijn hiervan aan de voorkant.

HOE? Cirkel van naleving

Rechtmatige zorg, hoogwaardig handhaven
Klanten en aanbieders

Figuur 1. Cirkel van naleving ("Handhaving en naleving Wmo 2015 en Jeugdwet", VNG Realisatie, juni 2017).

4. Doel en reikwijdte

Het beoogde resultaat van het regionaal toezicht is het waarborgen van:

- Kwaliteit
- Rechtmatigheid

van Wmo-ondersteuning en Jeugdhulp² door aanbieders en (informele) hulpverleners. En hierbij is de doelmatigheid, beschikbaarheid en toegankelijkheid van deze hulp en ondersteuning een belangrijk aandachtspunt voor duurzame hulpverlening.

Deze visie heeft betrekking op het toezien, toezicht en handhaving binnen de gemeenten van de regio's Noord- en Midden-Limburg. Het omvat het kwaliteitstoezicht en het rechtmatigheidstoezicht op zowel Zorg in Natura aanbieders (ZIN) als persoonsgebonden budgetten (pgb).

Toezien is een ruimer begrip dan toezicht houden. Toezicht houden maakt wel onderdeel uit van toezien, maar is geen taak van de hele gemeenschap en is alleen een taak van de toezichthouders.

- **Toezien** houdt in: zorgen dat het goed gaat, zoals bedoeld. Dit gaat over de inkoop van voorzieningen, toegang tot voorzieningen, (regie op de) uitvoering van voorzieningen, maar ook contractbeheer. Toezien is een taak van de hele gemeenschap.
 - **Toezicht** houdt in: het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het daarna beoordelen van de informatie en het ingrijpen als dit nodig is. Het beoordelen van informatie moet plaatsvinden op basis van vooraf vastgestelde criteria. Het ingrijpen moet – afhankelijk van de maatregel die wordt ingezet – plaatsvinden op basis van rechtsregels.
 - Indien wordt vastgesteld dat een inwoner of aanbieder niet voldoet aan de gestelde eisen of afspraken, kan er worden gehandhaafd.
- Handhaving** betekent: het passend sanctioneren van gedrag van de inwoner of aanbieder dat niet conform de gestelde eisen of afspraken is.

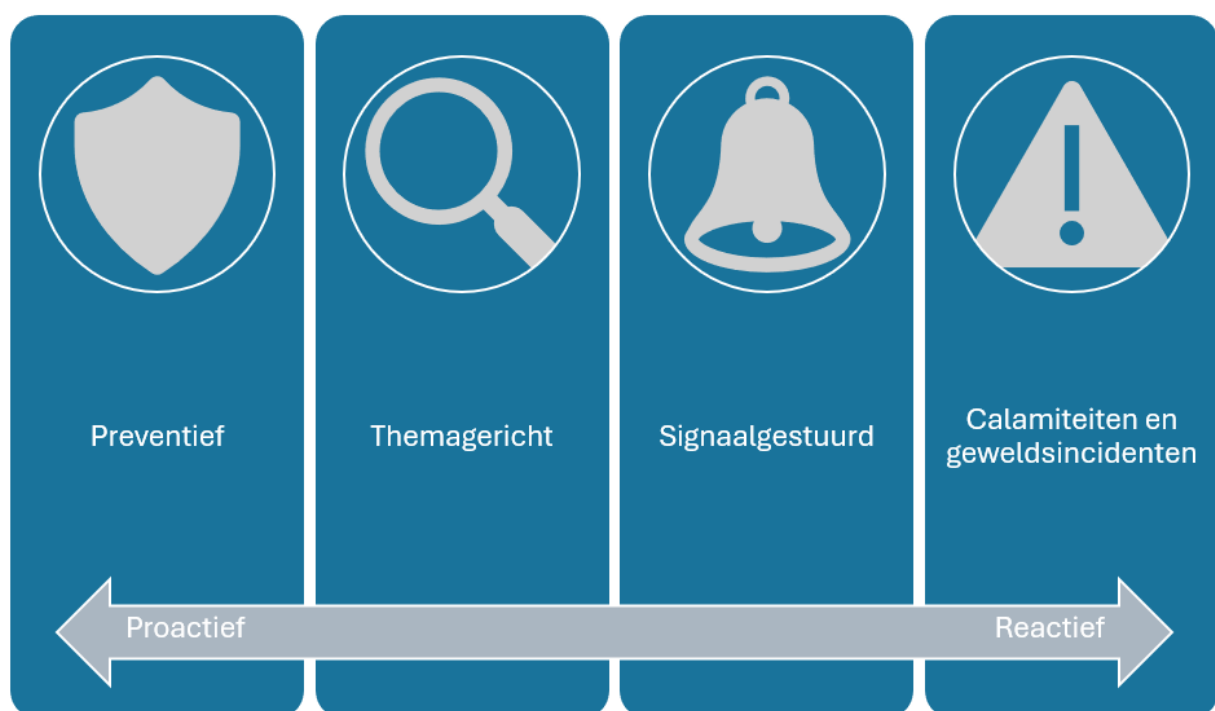
² Het **toezicht** op de kwaliteit van jeugdhulp is landelijk belegd bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Echter, het **toezien** op de kwaliteit van jeugdhulp is wel een taak van (regio)gemeenten.

Het toezicht op mogelijk misbruik en oneigenlijk gebruik binnen de Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) valt buiten de scope van dit beleidsplan. Dit toezicht is belegd bij de Sociale Recherche van elke gemeente en de kaders hiertoe zijn opgenomen in de lokale verordeningen per gemeente.

5. Vormen van toezicht

Er zijn verschillende vormen van toezicht die toezichthouders in kunnen zetten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen preventief, themagericht, signaalgestuurd toezicht en het toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten. Het toezichtsmodel in de figuur hieronder zet de verschillende vormen van toezicht af tegen de mate van proactief- en reactief handelen. Toezicht naar aanleiding van calamiteiten en geweldsincidenten is een expliciete bepaling in de Wmo en Jeugdwet³. Er dienen echter ook preventieve onderzoeken plaats te vinden, en er dient getoetst te worden op risico's, al dan niet op basis van signalen over (mogelijk) onvoldoende kwaliteit of onrechtmatigheid. Hieruit volgen de genoemde vormen van toezicht.

Ons toezicht is preventief, stimulerend én corrigerend. Dit betekent dat wij er belang aan hechten dat er niet alleen reactieve vormen van toezicht plaatsvinden, maar juist ook proactieve vormen van toezicht.

Figuur 2. Vormen van toezicht

Preventief toezicht

Bij preventief toezicht maken aanbieders kennis met het toezicht op de Wmo en Jeugdwet. De toezichthouders krijgen tevens inzicht in de werkzaamheden van aanbieders en de kwaliteit van

³ Het toezicht naar aanleiding van calamiteiten en geweldsincidenten binnen Wmo is belegd bij de lokale/regionale toezichthouder. Toezicht naar aanleiding van calamiteiten en geweldsincidenten binnen de Jeugdwet is belegd bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).

ondersteuning. Het doel is dat toezicht zichtbaar en op de hoogte blijft van wat er speelt bij de aanbieders, wat kan leiden tot signalering voor themagericht en signaalgestuurd toezicht.

Themagericht toezicht

Themagericht toezicht vindt plaats op basis van vooraf vastgestelde thema's. Deze thema's zijn gebaseerd op risicoprofielen en signalen vanuit zowel de verschillende gemeenten als externe partijen of betrokkenen. Het doel van themagericht toezicht is om vroegtijdig eventuele knelpunten of gebreken in de kwaliteit en/of rechtmatigheid van de ondersteuning bloot te leggen. De thema's worden afgestemd met input vanuit de gemeenten, met o.a. contractmanagement en beleid. Ook signalen vanuit inwoners, de gemeenteraad, of aanbieders kunnen onderwerp van themagericht toezicht zijn. Themagericht toezicht kan aangekondigd of onaangekondigd plaatsvinden.

Signaalgestuurd toezicht

Signaalgestuurd toezicht vindt plaats bij aanbieders, waarover signalen zijn ontvangen. Een signaal betreft alle informatie omtrent de kwaliteit en/of rechtmatigheid van de ondersteuning. Signalen kunnen divers van aard zijn en door verschillende betrokkenen (bijvoorbeeld door medewerkers van de gemeente, hulpverleners of inwoners) gemeld worden. Signaalgestuurd toezicht kan aangekondigd of onaangekondigd plaatsvinden. Het doel van het toezicht is om vast te stellen of sprake is van gebreken in de kwaliteit en/of rechtmatigheid van de ondersteuning en zo ja, in welke mate.

Toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten

Toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten vindt plaats naar aanleiding van meldingen van calamiteiten en/of geweldsincidenten. Het doel van deze vorm van toezicht is om vast te stellen en te beoordelen hoe de kwaliteit van ondersteuning was voorafgaand aan een calamiteit of geweldsincident. Het gaat niet om de schuldvraag. Uitgangspunt is de vraag of een dergelijke calamiteit in de toekomst vermijdbaar is.

De toezichthouder verwacht dat een aanbieder (indien mogelijk) zelfonderzoek verricht naar een calamiteit of geweldsincident. Het doel van het zelfonderzoek is dat de aanbieder leert van de calamiteit. Dit verkleint de kans op herhaling en kan uiteindelijk de ondersteuning verbeteren. De toezichthouder verwacht van de aanbieder dat hij ook eventuele verbetermaatregelen formuleert op basis van de oorzaken van de calamiteit.

6. De 7 basisprincipes van toezicht

Toezicht kent een zevental basisprincipes die de basis vormen van kwalitatief goed toezicht. Deze basisprincipes worden hieronder kort toegelicht.

Toezicht is objectief en onafhankelijk

Inwoners en aanbieders moeten kunnen vertrouwen op het objectieve en onpartijdige oordeel van de toezichthouder.

Het toezicht is onafhankelijk van bestuur, politiek en van de ambtelijke afdelingen binnen de gemeente die verantwoordelijk zijn voor het beleid en de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet. Het toezicht staat op gepaste afstand van beleid, inkoop, contractmanagement en uitvoering, maar werkt wel samen. Op die manier versterkt toezicht beleid en uitvoering en krijgt de toezichthouder de noodzakelijke informatie om het toezicht vorm te geven.

Transparantie in toezicht

Transparantie over toezicht (en handhaving) draagt bij aan het vertrouwen van de Noord-Limburgse en Midden-Limburgse gemeenten en haar toezichthouders ten opzichte van aanbieders en inwoners.

Samenwerkend

Voor toezicht en handhaving zijn er partijen actief op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Samenwerking op het gebied van toezicht is van belang met het oog op de volgende doelen:

- Om de toezichtlast bij aanbieders en inwoners beperkt te houden. Aanbieders hebben vaak te maken met meerdere toezichthouders, bijvoorbeeld bij jeugd omdat daar het toezicht is gesplitst tussen gemeente en IGJ. Ook werken aanbieders vaak vanuit meerdere wettelijke kaders waardoor ze te maken krijgen met meerdere toezichthouders zoals zorgkantoren, zorgverzekeraars en de Nederlandse Zorgautoriteit.
- Vanwege de effectiviteit van het toezicht, denk hierbij aan de bundeling van signalen en kennisdeling.

De geldende juridische kaders voor informatiedeling en privacy (de Algemene verordening gegevensbescherming) (AVG) vormen hierbij de randvoorwaarden.

Slagvaardig

De toezichthouder stimuleert aanbieder om zelf het gewenste resultaat te bereiken. Het uitgangspunt daarbij is dat het toezicht zacht is waar het kan en hard waar het moet. Het toezicht moet slagvaardig zijn, met name als de situatie dat vereist.

Selectief

Om goed toezicht te houden voor veertien gemeenten samen – met een groot aantal aanbieders en cliënten – moeten keuzes gemaakt worden over de inzet van het toezicht. Op basis van in kaart gebrachte risico's of beleidsthema's wordt een bewuste keuze gemaakt waarop we onze beperkte toezichtcapaciteit inzetten: meer waar nodig, minder waar het kan.

Professioneel

Om toezicht en handhaving op professionele wijze te kunnen inrichten zijn gekwalificeerde mensen nodig. Daarbij is onderscheid nodig tussen toezicht op kwaliteit enerzijds en toezicht op rechtmatigheid anderzijds. Bij professionaliteit hoort ook de kwaliteitscyclus van uitvoeren, meten, evalueren en verbeteren.

Reflectief

De toezichthouders evalueren regelmatig de uitvoering, uitkomsten en bevindingen van het toezicht om de kwaliteit te verbeteren. Bij deze reflectie worden diverse stakeholders betrokken.

7. Rol toezichthouder

Een toezichthouder Wmo en Jeugdwet heeft een belangrijke en veelzijdige rol binnen gemeenten, welke vorm is gegeven volgens de vier voorgenoemde vormen van toezicht en de zeven voorgenoemde basisprincipes. De toezichthouder signaleert, controleert en adviseert of de ondersteuning daadwerkelijk en conform de gestelde wettelijke voorwaarden, gemeentelijke verordeningen en contractuele voorwaarden is verleend en of de declaraties rechtmatig zijn geweest. De toezichthouder heeft hierin een onafhankelijke positie en kan conform dit beleidsplan onderzoek doen. De toezichthouder acteert niet alleen op signalen, maar onderzoekt ook proactief. De toezichthouder voert alle vormen van de in hoofdstuk 5 genoemde vormen van toezicht uit.

Taken van een toezichthouder in de praktijk

Toezicht bestaat uit een aantal facetten: toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid, waarvan doelmatigheid onderdeel uitmaakt. In het hiernavolgend schema is uitgewerkt welke taken onder de verschillende vormen vallen en welke instantie bevoegd is om deze taken uit te voeren.

Wet	Toezicht op	Toezicht door	Taak
Wmo 2015	Kwaliteit	Toezichthouder	Onderzoeken van calamiteiten en geweldsincidenten bij verstrekking van voorzieningen; Toezichthouden op de gestelde kwaliteitseisen.
	Rechtmatigheid	Toezichthouder	Onderzoeken of de verstrekte middelen zijn ingezet waarvoor ze zijn bedoeld.
Jeugdwet	Kwaliteit	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)	Zie website IGJ ⁴ .
	Rechtmatigheid	Toezichthouder	Onderzoeken of de verstrekte middelen zijn ingezet waarvoor ze zijn bedoeld.

Rol contractmanagement in relatie tot toezicht

De toezichthouder werkt nauw samen met contractmanagement. Echter zijn de taken en bevoegdheden richting aanbieders verschillend.

In het inkooptraject wordt voorafgaand aan de contractering getoetst of de aanbieder voldoet aan alle algemene en specifieke eisen en worden afspraken gemaakt over de wijze van levering. Een contractmanager geeft aan de hand van de contracten sturing aan de dienstverlening en de naleving van de gestelde eisen en voorwaarden in de contracten door de aanbieder.

De contractmanager houdt zich daarnaast bezig met het managen van de relatie tussen aanbieder en gemeente en bouwt daarbij een vertrouwensrelatie op met respect voor de belangen van interne en externe belanghebbenden.

8. Handhaving

Handhaving is nauw verbonden met toezicht. Het is een mogelijke vervolgstap of het sluitstuk van toezicht. Toezicht richt zich meer op controle en preventie (naleving). Handhaving is niet altijd aan de orde, maar wordt ingezet wanneer bevindingen vanuit het toezicht vragen om het passend sanctioneren van gedrag dat niet conform de gestelde eisen of afspraken is.

Er zijn verschillende maatregelen die kunnen worden ingezet, variërend in zwaarte van maatregel:

- Advies- en stimuleringsmaatregelen
- Corrigerende maatregelen
- Bestuursrechtelijke maatregelen
- Privaatrechtelijke maatregelen
- Strafrechtelijke maatregelen.

⁴ <https://www.igj.nl/over-ons>

Welke maatregel ingezet wordt, wordt altijd zorgvuldig afgewogen op de omstandigheden van een specifiek geval. Uitgangspunt hierbij is dat slagvaardig wordt opgetreden, maar dat de maatregel in verhouding moet staan tot de geconstateerde feiten. Hierbij staat onze visie voorop: voorkomen is beter dan genezen. Ons toezicht is preventief, stimulerend én corrigerend: gericht op het versterken van kwaliteit, maar ook op het stellen van duidelijke grenzen.

9. Samenwerking met ketenpartners

Een integrale aanpak is nodig om te borgen dat de inwoners van de regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg de ondersteuning die zij nodig hebben daadwerkelijk ontvangen van de wettelijke en contractueel afgesproken kwaliteit. Iedereen heeft hier een rol in en draagt eigen verantwoordelijkheid binnen zijn bevoegdheden. Het vraagt alertheid op kwaliteit, misbruik en onrechtmatigheid van iedereen binnen de gemeentelijke organisaties.

Toezicht en handhaving binnen de Wmo en Jeugdwet vereist nauwe samenwerking en duidelijke rolverdeling tussen de gemeenten en de MGR, maar ook samenwerking over de gemeentegrenzen heen met externe partners (bijvoorbeeld de IGJ, het zorgkantoor, het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) of het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Limburg (RIEC)), voor zover dit wettelijk is toegestaan.

Binnen de regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg wordt samengewerkt met de volgende partners van de 14 gemeenten:

- Aanbieders
- Inwoners
- Gemeentelijke toegang
- Frontoffices
- Backoffices
- Toezichthouders
- Contractmanagers
- Data analisten
- Business controllers
- Beleidsmedewerkers
- Juristen
- Inkopers

Voorbeeld

De **toezichthouder** bezoekt **aanbieder** X en constateert dat de VOG's van de professionals niet op orde zijn en een deel van de professionals niet over de juiste kwalificaties beschikt. De **aanbieder** voert verbetermaatregelen door zodat de professionals over de juiste en actuele VOG's beschikken, maar voldoet nog steeds niet over voldoende gekwalificeerde professionals. Omdat de **aanbieder** ook ondersteuning biedt binnen de Jeugdwet geeft de **toezichthouder** het signaal door aan de **IGJ**.

10. Wettelijke kaders en lokale regelgeving

Zoals eerder genoemd zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van zowel de Wmo als de Jeugdwet.

In artikel 6.1 lid 1 van de Wmo is de wettelijke grondslag van de toezichthoudende taak vanuit de gemeente opgenomen. Hierin staat omschreven dat het college van burgemeester en wethouders personen aanwijst die belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van de Wmo. Deze toezichthouders hebben bevoegdheden zoals opgenomen in titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

De Jeugdwet omschrijft in artikel 9.1 en 9.2 de toezichthoudende taak van de IGJ op grond van kwaliteit.

Op grond van artikel 2.9 van de Jeugdwet dient de gemeenteraad in de verordening regels op te stellen over onder andere de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. Dit biedt de

grondslag voor het toezicht op rechtmatigheid en doelmatigheid. In de gemeentelijke verordening is geregeld dat het college van burgemeester en wethouders personen aanwijst die belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van de rechtmatige uitvoering van de Jeugdwet. In paragraaf 6b. van de Regeling Jeugdwet is bepaald dat het college materiële controles en fraude-onderzoek kan verrichten.

Naast de wettelijke eisen en gestelde eisen in de gemeentelijke verordeningen hebben gemeenten op grond van het privaatrecht overeenkomsten gesloten met aanbieders. Deze overeenkomsten vallen onder het verbintenissenrecht dat geregeld is in boek 6 van het Burgerlijk Wetboek. Het toezien op de naleving van de verplichtingen op grond van de overeenkomsten geschiedt door de (regionale) contractmanagers.

Wetteksten en inkoopdocumenten

Alle wetteksten en lokale regelgevingen zijn terug te vinden op de website www.overheid.nl. Daarnaast zijn de aanbestedingsstukken met (kwaliteits)eisen gepubliceerd en voor iedereen raadpleegbaar op de website van de MGR of (regionale) websites van gemeenten.

Algemeen controleplan Jeugdwet

De Regeling Jeugdwet schrijft in artikel 6b.3 lid 2 voor dat de gemeente een algemeen controleplan opstelt. Het algemeen controleplan wordt gemaakt op basis van een algemene risicoanalyse. In het algemeen controleplan beschrijft de gemeente waarop de controle zich richt en welke methodes worden gebruikt. Het algemeen controleplan wordt regionaal opgesteld en wordt als separaat document gepubliceerd. Het algemene controleplan is te vinden op de website van de MGR⁵.

Specifiek controleplan Jeugdwet

Naast het algemeen controleplan dient in bepaalde gevallen – namelijk bij het verrichten van een detailcontrole – ook een specifiek controleplan te worden opgesteld op grond van artikel 6b.5 lid 1 sub b van de Regeling Jeugdwet. In dit plan wordt voor één specifieke aanbieder of voor één specifiek thema aangegeven wat het specifieke controledoel is, welke objecten worden gecontroleerd en welke methoden van controleren worden ingezet. Dit plan wordt opgesteld op basis van signalen of risico's van (vermoedens van) niet-naleving, die naar voren komen uit het algemene controleplan.

Proportionaliteit en subsidiariteit

Bij de uitvoering van de controles dient de toezichthouder altijd de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit op grond van artikel 3:3 en 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht in acht te nemen. Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat de gevraagde inspanning door de aanbieder in een acceptabele verhouding moet staan tot het controledoel. Subsidiariteit betekent dat de gemeenten het minst ingrijpende middel moeten inzetten om het controledoel te bereiken. De subsidiariteit is met name van belang als het gaat om de verwerking van persoonsgegevens. Hier geldt: er worden niet meer persoonsgegevens verwerkt dan noodzakelijk is om het vastgestelde controledoel te kunnen behalen.

Wet Bibob

De Wet Bibob (Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur) biedt gemeenten de mogelijkheid om de integriteit van zorgaanbieders te toetsen. Op grond van de Wet Bibob is het mogelijk om een Bibob-onderzoek te doen naar zorgaanbieders binnen de Wmo en de Jeugdwet. Dit betekent dat gemeenten bij de gunning of continuering van overeenkomsten voor zorg- en jeugdhulpverlening een Bibob-onderzoek kunnen uitvoeren. Het doel van de Wet Bibob is om te voorkomen dat overheidsopdrachten, subsidies en vergunningen worden misbruikt voor criminele activiteiten zoals fraude, witwassen en andere vormen van georganiseerde criminaliteit.

⁵ [Algemeen controleplan MGR | Sociaal Domein Limburg-Noord](#)

Door zowel de gemeenten als door MGR kan de Wet Bibob worden toegepast, zowel gedurende inkooptrajecten als gedurende de looptijd van overeenkomsten waarin de wet Bibob is opgenomen.

Lokale beleidskaders

Daar waar nodig en mogelijk worden lokale verordeningen, beleids- en nadere regels afgestemd op de kaders die in deze visie worden vastgesteld. Deze zijn te raadplegen via de website www.overheid.nl.

11. Conclusie en vooruitblik

Met dit beleidsplan geven de veertien gemeenten in Noord- en Midden-Limburg gezamenlijk richting aan een professioneel, transparant en effectief toezicht- en handhavingsbeleid binnen het sociaal domein. Door te werken vanuit de visie van “Hoogwaardig Handhaven” en de Cirkel van Naleving, wordt ingezet op het voorkomen van misbruik en het versterken van de kwaliteit, rechtmatigheid en doelmatigheid van de ondersteuning.

De kracht van dit beleid ligt in de integrale samenwerking tussen gemeenten, ketenpartners en inwoners. Vertrouwen, professionaliteit en reflectie vormen de basis voor een lerende organisatie waarin toezicht niet alleen corrigeert, maar ook bijdraagt aan verbetering.

We evalueren onze visie en werkwijze via de doelen die we in het uitvoerend kader stellen. Bij het opstellen van een nieuw uitvoerend kader kijken we terug op het afgelopen uitvoerend kader en stellen we nieuwe doelen. Zo creëren we een lerende aanpak, waarbij toezicht en handhaving continu worden verbeterd.

De komende jaren blijven we investeren in kennis, samenwerking en innovatie om het toezicht verder te versterken. Daarbij blijven we alert op maatschappelijke ontwikkelingen en passen we ons beleid aan waar nodig. Zo zorgen we ervoor dat iedere inwoner kan rekenen op passende, betrouwbare en toekomstbestendige ondersteuning.

Voorkomen is beter dan genezen: samen tegen zorgfraude.

Geraadpleegde bronnen

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (2025). Algemene informatie 'Over ons 'IGJ'. Opgehaald van <https://www.igj.nl/over-ons>

Landelijke Overheid (2025). Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. Opgehaald van [wetten.nl - Regeling - Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur - BWBR0013798](#)

Lokale wet- en regelgeving Overheid (2025). Lokale verordeningen, beleids- en nadere regels van de veertien gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. Opgehaald van <https://overheid.nl>

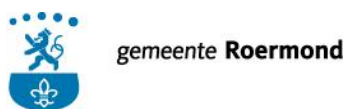
Pro Facto. (2025). Groningen: Pro Facto. Opgehaald van <https://www.rekenkamers.nl/wp-content/uploads/2025/05/Zorgfraude-in-beeld-Rekenkameronderzoek-gemeentelijke-aanpak-Noord-Limburg.pdf>

RIEC Limburg. (2025). *Ondermijning in de zorg: Het Limburgse zorgstelsel in gevaar?* Maastricht: RIEC Limburg. Opgehaald van <https://kennisplatformondermijning.nl/attachment/entity/25bc0de4-d62d-4e0e-8288-5a13edeecd81>

Sociaal Domein Limburg-Noord (2023). Algemeen controleplan ten behoeve van controle Jeugdwet en Wmo voor gecontracteerde partijen MGR sociaal domein Limburg-Noord. Opgehaald van [Algemeen controleplan MGR.pdf](#)

VNG Realisatie. (2017). *Handhaving en naleving Wmo 2015 en Jeugdwet*. Den Haag: VNG Realisatie. Opgehaald van <https://vng.nl/sites/default/files/2024-02/handreiking-handhaving-en-naleving-wmo-2015-en-jeugdwet.pdf>

Uitvoerend kader toezien, toezicht & handhaving Wmo en Jeugdwet Midden- Limburg 2026-2028

Inhoud

1.	Inleiding	1
2.	Wettelijke kaders.....	1
2.1.	Proportionaliteit en subsidiariteit.....	1
2.2.	Openbaarmaking van onderzoeksrapporten	2
3.	Kwaliteits- en rechtmatigheidstoezicht Wmo en Jeugdwet	4
3.1.	Vormen van toezicht	4
3.2.	De 7 basisprincipes van toezicht.....	7
3.3.	Cirkel van Naleving.....	8
3.4.	Kwaliteitstoezicht Wmo	10
3.5.	Kwaliteitstoezicht Jeugdwet	11
3.6.	Rechtmatigheidstoezicht Wmo en Jeugdwet.....	11
3.7.	Zorgcriminaliteit	12
3.8.	Algemeen controleplan	12
4.	Rol en werkwijze toezichthouder	12
4.1.	De werkwijze van de toezichthouder	13
4.2.	Het toezichtsproces	14
5.	Handhaving.....	17
5.1.	Uitgangspunten handhaven	17
5.2.	Proces besluitvorming bij handhaving.....	17
5.3.	Handhavingsmaatregelen en -instrumenten	18
6.	Samenwerking interne en externe partners	19
6.1.	Sluitende samenwerking bij het toezien	19
6.2.	Regionaal contractmanagement	20
6.3.	Bibob	21
7.	Specifieke doelen voor uitvoeringsplan	22
7.1.	Aandachtsfunctionaris toezien, toezicht en handhaving	22
7.2.	Regionale afstemming van verordeningen en beleidsregels	23
7.3.	Openbaarmaking onderzoeksrapporten	23
7.4.	Doorvertaling aanbevelingen uit RIEC- en rekenkameronderzoeken.....	23
8.	Monitoring en evaluatie	25

8.1. Jaarverantwoording	25
8.2. Lerende aanpak	25
Bijlagen	27
Bijlage 1. Definities centrale begrippen	27
Bijlage 2. Toetsingskader kwaliteit Wmo Midden-Limburg	30
Bijlage 3. Schema partners en verantwoordelijkheden.....	36
Bijlage 4. Overzicht bevoegdheden	37
Bijlage 5. Interventiematrix.....	38

1. Inleiding

Sinds de decentralisatie in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor passende ondersteuning op grond van de Wmo 2015 (Wmo) en de Jeugdwet. Zij moeten zorgen voor kwalitatieve en rechtmatige voorzieningen en toezien op een doelmatige inzet van middelen. De veertien gemeenten (Venlo, Gennep, Peel en Maas, Horst aan de Maas, Beesel, Bergen, Venray, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert) in Noord- en Midden-Limburg werken hierbij samen. Door de schaalgrootte en de overlap in aanbieders is gekozen voor een gezamenlijke organisatie van het toezicht op de Wmo en Jeugdwet. Dit is onder gebracht bij de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord (MGR).

De Wmo bepaalt dat gemeenten toezicht moeten houden op de kwaliteit en de rechtmatigheid van de geboden ondersteuning. De Jeugdwet heeft de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) aangewezen voor het houden van toezicht op de kwaliteit van jeugdhulp. Er is geen verplichting opgenomen in de Jeugdwet om voor het rechtmatigheidstoezicht een toezichthouder aan te wijzen. De veertien gemeenten hebben voor zowel de Wmo als de Jeugdwet toezichthouders rechtmatigheid aangewezen.

Dit uitvoerend kader sluit aan op het beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet. De gemeenteraden van de 14 deelnemende gemeenten hebben het voorgenoemde beleidsplan vastgesteld, waarin visie, uitgangspunten, doelen, reikwijdte en de zeven basisprincipes voor toezicht zijn vastgelegd. Deze vormen de basis voor het borgen van kwaliteit en rechtmatigheid. Met dit uitvoeringskader geven de veertien gemeenten richting aan de wijze waarop zij toezicht en handhaving uitvoeren en hoe deze de komende jaren verder worden vormgegeven. Hierin wordt beschreven hoe we het toezicht binnen de regio willen positioneren en verder professionaliseren, en bieden duidelijke richtlijnen voor toezichthouders en betrokken afdelingen. Tot slot worden de doelen en prioriteiten tot eind 2028 geschetst, zodat gezamenlijk wordt gewerkt aan toekomstbestendig en effectief toezicht en handhaving.

2. Wettelijke kaders

2.1. Proportionaliteit en subsidiariteit

Binnen het toezicht en de handhaving van de Wmo en de Jeugdwet gelden de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit als belangrijke juridische en ethische uitgangspunten.

Proportionaliteit betekent dat maatregelen welke het college van Burgemeester en Wethouders (college) neemt in verhouding moeten staan tot de aard en ernst van de overtreding. De in te zetten interventie mag niet zwaarder zijn dan noodzakelijk is om naleving van de wet te realiseren. Hierbij wordt steeds afgewogen welke maatregel passend is, van het geven van informatie en adviezen tot bijvoorbeeld privaatrechtelijke maatregelen.

Subsidiariteit houdt in dat het college kiest voor de minst ingrijpende maatregel die het gewenste effect kan bereiken. Pas wanneer lichtere interventies onvoldoende zijn, kan worden opgeschaald naar zwaardere vormen van toezicht of handhaving.

Dit past bij het brede karakter van de Wmo en de Jeugdwet, waar samenwerking, herstel en verbeteren van kwaliteit voorop staan, en waarbij het college er in de basis van uitgaat dat betrokkenen naar eer en

geweten handelen. Het uitgangspunt daarbij is dat toezicht terughoudend is waar het kan en stevig waar het moet. Oftewel waar nodig is zullen we ook moeten handhaven.

Door deze beginselen consequent toe te passen, waarborgt het college een zorgvuldige, evenwichtige en transparante uitvoering van toezicht en handhaving die recht doet aan inwoners, aanbieders en professionals.

2.2. Openbaarmaking van onderzoeksrapporten

De Wmo en de Jeugdwet verplichten het college – en waar het gaat om kwaliteit van jeugdhulp de IGJ – om onderzoek te doen naar de kwaliteit en rechtmatigheid van geleverde ondersteuning. Beide wetten bevatten echter geen bepalingen over de openbaarmaking van toezichtinformatie. De wijze waarop onderzoeksrapporten worden gepubliceerd, volgt de kaders van:

- de Wet open overheid (Woo)

De Woo vormt de primaire basis voor openbaarmaking van toezichtrapporten. Uitgangspunt is dat overheidsinformatie in beginsel openbaar is, met enkele uitzonderingsgronden (artikel 5 Woo). Actieve openbaarmaking van toezichtrapporten is op dit moment niet verplicht op grond van de Woo.

Op grond van hoofdstuk 4 Woo kan informatie op verzoek openbaar worden gemaakt. Het verzoek moet dan getoetst worden aan de uitzonderingsbepalingen van hoofdstuk 5 van de Woo. Derde-belanghebbenden moeten bovendien voorafgaand aan besluitvorming een zienswijze kunnen indienen tegen geheel of gedeeltelijke openbaarmaking.

Bij toezichtonderzoeken naar kwaliteit en/of rechtmatigheid in het sociaal domein wordt zo nodig gedeeltelijk openbaar gemaakt door anonimisering en/of het weglaten (lakken) van passages, met name ter bescherming van privacy, het toezichtbelang en bedrijfsgevoelige informatie. Openbaar gemaakte informatie dient actueel en nauwkeurig te zijn.

- de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (Algemene wet bestuursrecht)

Het toezenden van een onderzoeksrapport aan een belanghebbende kwalificeert op zichzelf niet als een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Een dergelijk rapport is immers niet gericht op rechtsgevolg en bevat uitsluitend feitelijke bevindingen, conclusies en eventuele aanbevelingen. Pas eventuele opvolgende besluiten – zoals een sanctie- of herstelbesluit – vallen onder de Awb en staan open voor bezwaar en beroep.

Bij zowel de totstandkoming van het onderzoeksrapport als bij eventuele verdere besluitvorming dienen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur onverkort te worden nageleefd. Dit omvat onder meer:

- **Zorgvuldigheidsbeginsel (art. 3:2 Awb)**
Het bestuursorgaan moet een besluit zorgvuldig voorbereiden en alle relevante feiten en belangen inventariseren.
- **Fair play / onpartijdigheidsbeginsel (art. 2:4 Awb)**
Het bestuursorgaan moet zonder vooringenomenheid handelen en belanghebbenden eerlijk behandelen.
- **Verbod van détournement de pouvoir (art. 3:3 Awb)**
De bevoegdheid mag uitsluitend worden gebruikt voor het doel waarvoor zij is verleend; misbruik van bevoegdheid is niet toegestaan.

- Motiveringsbeginsel (art. 3:46 Awb)

Een besluit moet berusten op een deugdelijke en inzichtelijke motivering.

Daarnaast spelen het vertrouwensbeginsel en andere algemene beginselen van behoorlijk bestuur een belangrijke rol. De toezichthouder dient gerechtvaardigde verwachtingen van belanghebbenden te respecteren en moet het proces zorgvuldig vormgeven. Dat betekent onder meer dat (derde-) belanghebbenden tijdig worden geïnformeerd over het voornemen tot openbaarmaking en dat zij in de gelegenheid worden gesteld een zienswijze naar voren te brengen, conform artikel 4:8 Awb.

- de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

De AVG vereist zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens. Persoonsgegevens mogen alleen worden verwerkt indien dit strikt noodzakelijk is; bedrijfsnamen en andere openbare gegevens mogen in de regel worden opgenomen. Ook de gegevens van de aanbieder moeten zorgvuldig worden behandeld.

Daarnaast wordt, waar relevant, rekening gehouden met bestaande jurisprudentie over de openbaarmaking van toezicht- en onderzoeksgegevens.

De hoofdregel is dat gemeenten openbaarmaking bevorderen, tenzij er wettelijke redenen zijn om dit (deels) niet te doen zoals:

- bescherming van persoonsgegevens van cliënten, medewerkers of derden
- concurrentiegevoelige informatie van aanbieders
- situaties waarin openbaarmaking de veiligheid of privacy van betrokkenen kan schaden
- lopende toezichtonderzoeken die door publicatie kunnen worden beïnvloed

Het college verwijdt de informatie als het besluit tot openbaarmaking wordt ingetrokken en deze intrekking onherroepelijk is geworden.

Tijdens de looptijd van dit uitvoerend kader wordt gewerkt aan de positionering en professionalisering van het toezicht. Eén van de doelen (paragraaf 7.3) is het onderzoeken naar de mogelijkheden om rapporten (deels) te publiceren.

Een belangrijke kanttekening is dat toezichtsrapporten niet openbaar worden gemaakt als het een onderzoek betreft dat gericht is op of te herleiden naar een individu, zoals bijvoorbeeld een onderzoek naar aanleiding van een calamiteit of een geweldsincident. Ook worden rapporten over pgb in principe niet openbaar gemaakt in verband met de herleidbaarheid.

Binnen de kaders van het beleidsplan en dit uitvoerend kader stellen de toezichthouders een werkplan en jaarverantwoording op, zie hiervoor paragraaf 4.1. Ook deze zullen op termijn openbaar worden gemaakt. Net als de (globale) werkwijze van toezicht en het toetsingskader. Het toetsingskader wordt (in regionale afstemming) vastgesteld door het college.

Bij het uitoefenen van toezicht is een rechtmatige gegevensverwerking een belangrijke voorwaarde. Controles en (fraude)onderzoeken hebben veelal betrekking op persoonsgegevens (NAW-gegevens van cliënten en indien/voor zover het toezicht dit vereist ook (persoons)gegevens van derden) en bij Wmo ook

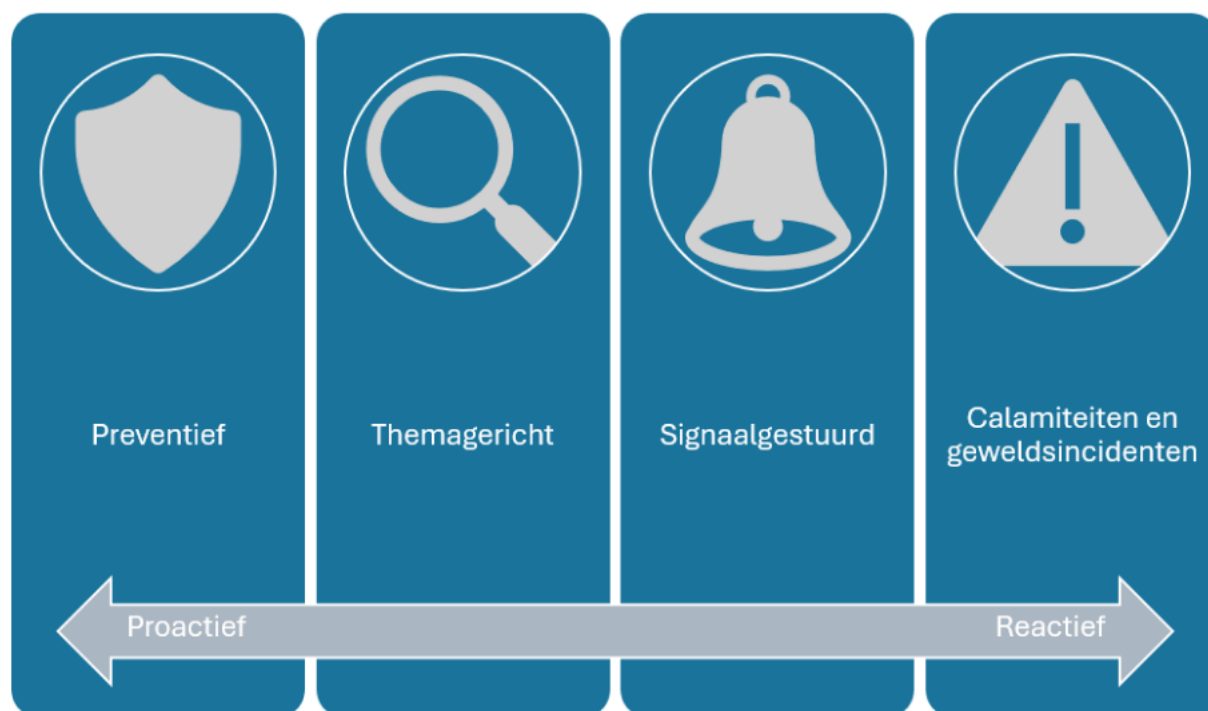
op gezondheidsgegevens. Verwerking van gegevens vindt plaats op grond van hoofdstuk 5 en 6 van de Wmo 2015, hoofdstuk 7 van de Jeugdwet en artikel 5.16 en 5.17 van de Algemene wet bestuursrecht en eventueel aanvullende bepalingen in de lokale verordeningen van de gemeenten. De verwerking van persoonsgegevens moet in overeenstemming zijn met de geldende wet- en regelgeving en uitsluitend gegevens die noodzakelijk zijn voor het te behalen doel worden verwerkt.

3. Kwaliteits- en rechtmatigheidstoezicht Wmo en Jeugdwet

In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op hoe het kwaliteits- en rechtmatigheidstoezicht binnen de Wmo en Jeugdwet er in Noord- en Midden-Limburg uit ziet. Daarbij wordt gestart met de verschillende vormen van toezicht en de zeven basisprincipes die hieraan ten grondslag liggen. Hierna wordt de Cirkel van Naleving toegelicht, zodat de stappen in het proces van toezicht en handhaving helder worden. Geëindigd wordt met een korte beschrijving van het kwaliteits- en rechtmatigheidstoezicht binnen de Wmo en Jeugdwet.

3.1. Vormen van toezicht

De vormen van toezicht zijn in het beleidsplan al kort uitgelegd. In dit uitvoerend kader wordt toelichting gegeven over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan iedere vorm van toezicht. In de begrippenlijst ([bijlage 1](#)) wordt de betekenis van iedere vorm van toezicht nog kort uitgelegd.

Figuur 1 Vormen van toezicht

Het is van belang dat er zowel proactieve als reactieve vormen van toezicht plaatsvinden. Beide vormen hebben hun meerwaarde. Toezichtonderzoek, dat plaatsvindt naar aanleiding van signalen, is altijd reactief. Bij reactief toezicht wordt onderscheid gemaakt tussen signaalgestuurd toezicht en toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten. Proactief toezicht kan zowel preventief als themagericht toezicht zijn. Proactief toezicht helpt om eventuele tekortkomingen in een vroeg stadium te signaleren en een breed beeld te krijgen van het totale zorgaanbod in de regio. Reactief toezicht kan voor de toezichthouder ook aanleiding zijn om een bepaald thema in het werkplan op te nemen en vervolgens breder en proactief te onderzoeken. Op deze manier hangen beide vormen van toezicht met elkaar samen en versterken zij elkaar.

Preventief toezicht

Preventief toezicht richt zich op inzet aan de voorkant, waarbij vroegtijdig kan worden gesignaleerd, beoordeeld en eventueel bijgestuurd. Preventief toezicht voert de toezichthouder op meerdere wijzen uit, zoals: een locatiebezoek en/of kennismaking bij een (nieuwe) aanbieder, het informeren van aanbieders over de toezichtstaken en geldende kwaliteitseisen, screening van aanbieders of door een combinatie hiervan. Waar nodig of gewenst trekt de toezichthouder hierin samen op met bijvoorbeeld contractmanagement. Preventief toezicht ziet ook op het optimaliseren van de toegangsfunctie. Denk hierbij aan bewustwording creëren, het (pgb-)aanvraagproces optimaliseren en aandacht besteden aan de pgb-vaardigheid.

Naar aanleiding van preventief toezicht wordt er in principe geen rapport opgesteld, wel kunnen er verbetermaatregelen uit voortvloeien, zoals aanpassingen in werkwijzen, processen of formulieren zowel intern als extern.

Dit is de meest proactieve vorm van toezicht en is plan-baar. De concrete invulling hiervan wordt opgenomen in het werkplan. De inzichten welke voortkomen uit preventief, kunnen vervolgens aanleiding geven tot thematisch of signaalgestuurd toezicht.

Themagericht toezicht

Themagericht toezicht is gebaseerd op vooraf vastgestelde thema's, bepaald op basis van input van onder andere contractmanagement, beleid en signalen van inwoners, de gemeenteraad, adviesraden, aanbieders en landelijke ontwikkelingen. Deze informatie leidt tot een breed gedragen selectie van onderwerpen die relevant zijn voor de kwaliteit, continuïteit en rechtmatigheid van zorg, vastgelegd in het werkplan. De invulling van het toezicht verschilt per thema en kan zich richten op specifieke kwesties, zoals schijnconstructies binnen pgb's of de kwaliteit van voorzieningen, maar ook op bredere ontwikkelingen zoals wachtlijsten of de toepassing van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De onderzoeken bieden inzicht in het ondersteuningsaanbod en ondersteunen verdere beleidsontwikkeling.

De bevindingen van de toezichthouder worden vastgelegd in een rapportage. Daarin staat het oordeel verwoord en zijn, indien van toepassing, verbetermaatregelen en adviezen geformuleerd. Voordat de toezichthouder een rapportage definitief vaststelt, kunnen aanbieders en pgb budgethouders (of diens vertegenwoordiger) in het kader van hoor- en wederhoor reageren op eventuele feitelijke onjuistheden. De rapportage kan worden gedeeld met de relevante belanghebbenden, zodat opvolging kan worden geborgd. Afhankelijk van waarover de rapportage gaat, kunnen dit bijvoorbeeld aanbieders, gemeentelijke betrokkenen of budgethouders (of diens vertegenwoordiger) zijn. De afzonderlijke onderzoeken kunnen resulteren in een overkoepelend document (bijvoorbeeld eindrapport of brief) of een presentatie met daarin de bevindingen.

Themagericht toezicht is, net als preventief toezicht, een proactieve vorm van toezicht. De themagerichte onderzoeken worden van tevoren gepland.

Signaalgestuurd toezicht

Signaal gestuurd toezicht kan zowel aangekondigd als onaangekondigd plaatsvinden. Het doel is vast te stellen of er sprake is van tekortkomingen in de kwaliteit en/of rechtmatigheid van de ondersteuning, en zo ja, in welke mate. De bevindingen van de toezichthouder worden vastgelegd in een rapportage en volgt hetzelfde proces als beschreven in themagericht toezicht rondom deze rapportage.

Bij signaalgestuurd toezicht ontvangen toezichthouders signalen over aanbieders die betrekking hebben op de kwaliteit en/of rechtmatigheid van de geleverde ondersteuning. Dit kan zowel gaan om Zorg in Natura (ZiN) als om pgb-ondersteuning. Voor het melden van deze signalen is een meldpunt zorgfraude ingericht. Deze meldingen komen bij de toezichthouder binnen. De signalen kunnen sterk uiteenlopen in aard en

herkomst en worden gemeld door diverse betrokkenen, zoals gemeentelijke medewerkers, hulpverleners, ketenpartners of inwoners.

Alle signalen worden door de toezichthouder opgenomen in een database en waar nodig verrijkt met aanvullende informatie, zoals een dossieronderzoek. De toezichthouder werkt risico-gestuurd. Aan de hand van een risicoanalyse toetst de toezichthouder de signalen. Het afwegingskader maakt inzichtelijk welke meldingen het meest urgent zijn en onderzocht moeten worden.

Dat betekent dat wanneer er ernstige signalen zijn over een aanbieder, het onderzoek hiernaar prioriteit krijgt boven de reguliere werkagenda. Signaalgestuurd toezicht gaat daarmee voor op de andere vormen van toezicht wanneer dit uit de prioritering noodzakelijk blijkt.

Voor de prioritering van de signalen gelden de volgende criteria:

- De ernst van het signaal (in het kader van veiligheid), bijvoorbeeld signalen over misbruik, verwaarlozing of onjuist gebruik van medicatie.
- Het type aanbieder, bijvoorbeeld onderaannemers, aanbieders met weinig concurrentie of nieuwe toetreders.
- De omvang van de voorziening, zoals aanbieders met een groot aantal cliënten, hoge tarieven of hoge facturatiepercentage/verzilvering.
- Type voorziening/doelgroep, bijvoorbeeld ambulante voorzieningen of cliënten met psychische problematiek.
- Het aantal (reeds) ontvangen signalen.

Soms leidt een signaal tot een vooronderzoek. Wanneer de aard en ernst van het signaal daartoe aanleiding geven, wordt een verdiepend onderzoek uitgevoerd, waarbij een volledige rapportage wordt opgesteld en verspreid.

Toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten

Toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten is een reactieve vorm van toezicht. De urgentie hiervan is hoog. Wanneer er sprake is van een calamiteit of geweldsincident, voert de aanbieder in principe zelf het onderzoek uit. Een calamiteit en/of geweldsincident dient door de aanbieder binnen drie werkdagen gemeld te worden. Het meldformulier is beschikbaar op de regionale websites. Het is aan de toezichthouders om de melding te beoordelen.

Het doel van het zelfonderzoek is dat de aanbieder leert van de calamiteit. Dit verkleint de kans op herhaling en kan uiteindelijk de ondersteuning verbeteren. Het is aan de toezichthouder om te bepalen of het zelfonderzoek in voldoende mate is uitgevoerd en of er eventueel interventies of vervolgacties nodig zijn. In uitzonderlijke gevallen voert de toezichthouder het onderzoek uit, afhankelijk van bijvoorbeeld de complexiteit van de casus of ingeschatte kundigheid en bereidwilligheid van de aanbieder.

Wanneer blijkt dat de gemelde calamiteit zorg betreft op basis van andere wetgeving (bijvoorbeeld Wet langdurige zorg (Wlz) of Zorgverzekeringswet (Zvw)), adviseert de toezichthouder de aanbieder dit te melden bij de daarvoor verantwoordelijke organisatie. Wanneer de gebeurtenis wél maatschappelijke ondersteuning betreft, maar niet voldoet aan de wettelijke definitie van een calamiteit, sluit de toezichthouder de melding als calamiteit af. Alle meldingen worden geregistreerd in het calamiteitenoverzicht. De signalen kunnen wel aanleiding zijn voor het starten van een andere vorm van toezicht. Bijvoorbeeld wanneer de melding op zichzelf geen vervolgonderzoek vereist, maar wel signalen oplevert die wijzen op structurele risico's of mogelijk herhaald gedrag. Of wanneer het voorval onderdeel lijkt van een patroon dat bij meerdere aanbieders speelt (bijvoorbeeld signalen van huiselijk geweld of deskundigheid van personeel).

Calamiteiten dienen zo snel mogelijk opgepakt te worden. In het werkplan wordt deze vorm van toezicht meegenomen, het is niet in te schatten hoeveel tijd en capaciteit hiervoor nodig is.

3.2. De 7 basisprincipes van toezicht

Toezicht kent een zevental basisprincipes die de basis vormen van kwalitatief goed toezicht. Deze basisprincipes zijn in het beleidsplan kort toegelicht. Deze toelichting wordt hieronder herhaald waarbij wordt aangegeven op welke hoe invulling wordt gegeven aan een basisprincipe.

Toezicht is objectief en onafhankelijk

Inwoners en aanbieders moeten kunnen rekenen op een objectieve en onpartijdige beoordeling door de toezichthouder.

Het toezicht functioneert onafhankelijk van bestuur, politiek en van de gemeentelijke afdelingen die verantwoordelijk zijn voor het beleid en de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet. Het toezicht staat op gepaste afstand van beleid en uitvoering, maar werkt wel samen. Hierdoor versterken toezicht, beleid en uitvoering elkaar en beschikt de toezichthouder over de informatie die nodig is om het toezicht vorm te geven.

De volgende randvoorwaarden zijn nodig om ervoor te zorgen dat de toezichthouder zijn werk goed kan doen:

- De toezichthouder stelt jaarlijks een werkplan op en -vast.
- De toezichthouder kan autonoom besluiten om bevindingen, oordelen en adviezen voor te leggen aan stakeholders zoals portefeuillehouders, contractmanagement en beleidsadviseurs.

Ook moeten de toezichthouders hun werk kunnen doen zonder beïnvloeding door anderen, van collega's die zich bezighouden met beleid, inkoop of andere zaken, tot aan politieke beïnvloeding of druk vanuit inwoners. De toezichthouders stellen daarom hun eigen werkplan vast, maar halen wel inbreng op om hier op een goede manier invulling aan te geven, zie sectie 4.1.

Transparantie in toezicht

Transparantie over toezicht (en handhaving) draagt bij aan het vertrouwen van de Noord-Limburgse en Midden-Limburgse gemeenten en haar toezichthouders ten opzichte van aanbieders en inwoners.

De transparantie van het toezicht wordt gewaarborgd op de volgende manieren:

- De toezichthouder stelt jaarlijks een werkplan op en deelt dit met de betrokken stakeholders, dit zijn in ieder geval het gemeentebestuur, de betrokken beleidsadviseurs en de aandachtsfunctionarissen. Het werkplan kan gedurende het jaar worden aangepast, bijvoorbeeld naar aanleiding van nieuwe signalen, calamiteiten of andere ontwikkelingen die de prioriteiten of risico-inschatting beïnvloeden. Wanneer het werkplan wordt bijgesteld, informeert de toezichthouder de portefeuillehouders, betrokken beleidsadviseurs en aandachtsfunctionarissen hierover.
- De toezichthouder hanteert het landelijke toetsingskader kwaliteit, aangevuld met de lokale kwaliteitseisen. Dit toetsingskader wordt door het college vastgesteld.
- De toezichthouder legt de werkwijze van het toezicht vast in werkprocessen. Denk bijvoorbeeld aan de manier waarop een onderzoek wordt uitgevoerd en welke gegevens worden gebruikt.
- De toezichthouder stelt jaarlijks een jaarverantwoording op ter verantwoording over de uitvoering en resultaten van het werkplan. Dit verslag biedt ook inzicht in de belangrijkste resultaten van het toezicht. Het verslag wordt aangeboden aan de nodige stakeholders, en waar nodig voorzien van aanbevelingen.

Samenwerkend

Voor toezicht en handhaving zijn er partijen actief op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

Samenwerking op het gebied van toezicht is van belang met het oog op de effectiviteit en efficiëntie van het toezicht te behouden en waar mogelijk te verbeteren door samen te werken. Denk hierbij aan de bundeling van signalen en kennisdeling.

De geldende juridische kaders voor informatiedeling en privacy (de Algemene verordening gegevensbescherming) (AVG) vormen hierbij de randvoorwaarden.

De vaakst voorkomende ketenpartners in onze regio voor de toezichthouders worden weergegeven in hoofdstuk 6 en **bijlage 3**.

Slagvaardig

De toezichthouder stimuleert aanbieder om zelf het gewenste resultaat te bereiken. Het uitgangspunt daarbij is dat het toezicht zacht is waar het kan en hard waar het moet. Het toezicht moet slagvaardig zijn, met name als de situatie dat vereist.

Slagvaardigheid vraagt alertheid en een zakelijke houding van de toezichthouder op basis van geconstateerde feiten en signalen. Om slagvaardig te kunnen zijn is een duidelijk onderscheid in taken en verantwoordelijkheden nodig tussen enerzijds de toezichthouder en anderzijds het college. Het uitgangspunt daarbij is dat de toezichthouder onderzoek doet, sommige handhavingsmaatregelen zelf uitvoert en onafhankelijk advies uitbrengt aan het college over mogelijk passende handhavingsacties wanneer het college verantwoordelijk is voor een handhavingsmaatregel. In hoofdstuk 5 wordt dit verder uitgewerkt.

Selectief

Om goed toezicht te houden voor veertien gemeenten samen – met een groot aantal aanbieders en cliënten – moeten keuzes gemaakt worden over de inzet van het toezicht. Op basis van in kaart gebrachte risico's of beleidsthema's wordt een bewuste keuze gemaakt waarop beperkte toezichtcapaciteit wordt ingezet: meer waar nodig, minder waar het kan. Dit wordt door de toezichthouder vastgelegd in het jaarlijkse werkplan.

Professioneel

Om toezicht en handhaving op professionele wijze te kunnen inrichten zijn gekwalificeerde mensen nodig. Daarbij is onderscheid nodig tussen toezicht op kwaliteit enerzijds en toezicht op rechtmatigheid anderzijds. De toezichthouder kwaliteit kijkt naar *hoe* de zorg wordt geleverd en of deze voldoet aan professionele standaarden, terwijl de toezichthouder rechtmatigheid kijkt naar *of* de besteding van middelen volgens wet- en regelgeving verlopen.

Reflectief

De toezichthouders evalueren regelmatig de uitvoering, uitkomsten en bevindingen van het toezicht om de kwaliteit te verbeteren. Bij deze reflectie worden diverse stakeholders betrokken.

De evaluatie vindt plaats op basis van het jaarlijkse werkplan en de jaarverantwoording.

3.3. Cirkel van Naleving

De Cirkel van naleving bestaat uit vier visie-elementen die zich richten op preventie (voorkomen) en repressie (sanctioneren) en heeft als doel dat aanbieders een grotere bereidheid hebben zich aan de regels te houden. Het in onderlinge samenhang inzetten van deze elementen geeft het beste resultaat, waarbij de nadruk op de voorkant ligt. Voorkomen is beter dan genezen.

De Cirkel van naleving bestaat uit vier stappen:

Stap 1. Communiceren: De eerste stap is dat gemeenten en aanbieders duidelijke afspraken maken en gemeenten hierover duidelijk communiceren, niet alleen richting aanbieders, maar ook richting hun inwoners.

Dit betekent dat informatie over de uitvoering van het toezicht op een toegankelijke plek beschikbaar is. Toezichthouders informeren toegangsmedewerkers binnen gemeente over wat toezicht inhoudt en waarop gesignaleerd kan worden. Toezichthouders gaan in gesprek met aanbieders om kennis te maken en te informeren over verwachtingen en werkwijzen. Daarnaast worden cliënten geïnformeerd over rechten en plichten bij het ontvangen van maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp. Het goed informeren van cliënten is essentieel, waarbij de leveringsvorm pgb extra aandacht vraagt vanwege de aanvullende voorwaarden die hierbij gelden. Waar mogelijk sluiten toezichthouders aan bij inkoop trajecten om mee te denken over de kwaliteitseisen en financiële eisen binnen de Wmo en Jeugdwet.

Informatie over het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid moet voor iedereen op een laagdrempelige manier toegankelijk zijn. Communicatie over het toezicht gebeurt op regionaal niveau eenduidig en duidelijk.

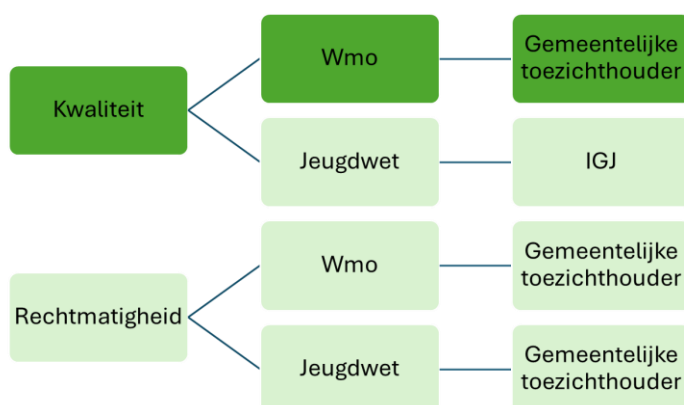
Stap 2. Dienstverlening: Stap twee behelst de uitvoering van de dienstverlening volgens de landelijke en lokale regelgeving en contractafspraken, waarbij processen ondersteunend moeten zijn en niet dermate ingewikkeld dat ze onbedoelde onrechtmatigheden in de hand werken.

De uitvoering van het toezicht gebeurt op hoofdlijn op eenzelfde manier aan de hand van een uitgelijnd werkproces, met ruimte voor bijsturing op basis van onderzoek informatie. Landelijke en lokale regelgeving wordt gevolgd in het ontwikkelen en updaten van de werkprocessen. Het taalgebruik in communicatie en onderzoeken is in begrijpelijke taal zonder vakjargon.

Stap 3. Controleren: Dit is de stap waarin de toezichthouder in de praktijk aan de slag gaat, eventueel met behulp van anderen die vanuit hun rol in het toezien een signaal afgeven bij de toezichthouder zowel bij zorg in natura als bij pgb-ondersteuning. Het toezicht kan verschillende vormen aannemen, zoals preventief, themagericht, signaalgestuurd of toezicht op calamiteiten en/of geweldsincidenten. Op basis van deze signalen en bevindingen kan de toezichthouder vervolgens besluiten om nader onderzoek te verrichten.

Stap 4. Sanctioneren: Wanneer wordt vastgesteld dat een aanbieder of pgb-houder niet voldoet aan de gestelde eisen of zich niet aan de gemaakte afspraken houdt, kan worden gehandhaafd in stap vier. Vanaf deze stap spreken wordt niet meer gesproken van toezicht, maar wordt gesproken over over handhaven. In het geval van handhaving na het vaststellen van onrechtmatigheden of fraude, evenals bij handhaving ter voorkoming daarvan, heeft de toezichthouder een adviserende rol en geen formele bevoegdheden. De toezichthouder kan advies geven en ondersteunen, maar het daadwerkelijk handhaven van regels richting cliënten of aanbieders valt niet onder de verantwoordelijkheid van de toezichthouder, maar onder verantwoordelijkheid van het college. Het doel van handhaven is om herhaling te voorkomen en om potentiële overtreders af te schrikken. Dit betekent wel dat alle deelnemende gemeenten zich moeten committeren aan het door de toezichthouders afgegeven advies. Hoofdstuk 5 gaat verder in op Handhaving.

3.4. Kwaliteitstoezicht Wmo

Figuur 2 Overzicht verantwoordelijkheid kwaliteitstoezicht Wmo

De toezichthouder houdt toezicht op de kwaliteit van Wmo-voorzieningen en -pgb's. Bij kwaliteitstoezicht toetst de toezichthouder of een aanbieder daadwerkelijk zorgdraagt voor een voorziening die van goede kwaliteit is. De Wmo definieert kwaliteit in artikel 3.1, lid 2 als volgt:

Een voorziening wordt in elk geval:

- Veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht verstrekt;
- Afgestemd op de reële behoefte van de cliënt en op andere vormen van zorg of hulp die de cliënt ontvangt;
- Verstrekt in overeenstemming met de op de beroepskracht rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de professionele standaard;
- Verstrekt met respect voor en inachtneming van de rechten van de cliënt.

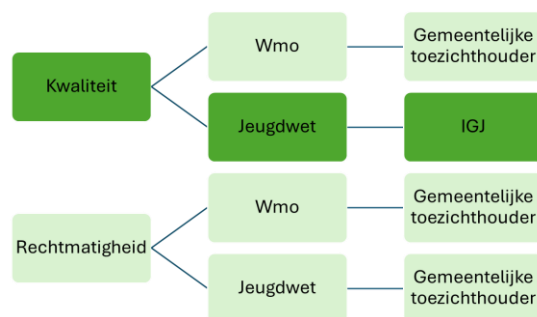
De individuele gemeenten kunnen daarnaast in hun lokale beleid kwaliteitseisen stellen. Hier dienen, afhankelijk van hoe dit in het lokale beleid is opgenomen, gecontracteerde aanbieders en/of de aan te schaffen of in te kopen maatwerkvoorziening via pgb aan te voldoen.

Naast deze wettelijke definitie hebben de gemeenten in hun overeenkomsten met aanbieders aanvullende kwaliteitseisen opgenomen. De gecontracteerde aanbieders dienen aan deze kwaliteitseisen te voldoen.

Het kwaliteitstoezicht Wmo op bovengenoemde eisen voert de toezichthouder uit aan de hand van eerdergenoemd toetsingskader. Dit toetsingskader is gebaseerd op het landelijke model toetsingskader kwaliteit Wmo van de VNG en GGD GHOR Nederland, aangevuld en aangepast naar de situatie in Noord- en Midden-Limburg. Het landelijke toetsingskader wordt als basis gebruikt, omdat dit bijdraagt aan uniformiteit, transparantie en kwaliteit in het toezicht. Door het aan te passen en aan te vullen naar onze situatie, wordt er alsnog voor gezorgd dat het toetsingskader goed past bij de kwaliteitseisen die wij stellen.

Bij het kwaliteitstoezicht hoort ook de taak om toezicht te houden in het geval van calamiteiten of geweld bij het verstrekken van een voorziening.

3.5. Kwaliteitstoezicht Jeugdwet

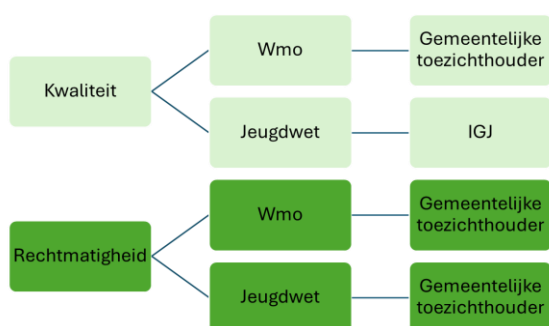
Figuur 3 Overzicht verantwoordelijkheid kwaliteitstoezicht Jeugdwet

Het toezicht op de kwaliteit van jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en jeugdreclassering, zowel bij Zorg in Natura (ZIN) als pgb wordt niet uitgevoerd door de toezichthouder. Dit wordt door de IGJ uitgevoerd.

Dit doet de IGJ voornamelijk aan de hand van het JIJ-kader. Hierin zijn de kwaliteitscriteria uit de Jeugdwet vertaald in kwaliteitseisen. Het JIJ-kader bestaat overkoepelend uit de thema's: ontwikkelingsgerichte hulp, de kundige hulpverlener en goed bestuur. Daarnaast zijn er aanvullende toetsingskaders ontwikkeld, waarmee de IGJ beoordeelt of aanbieders voldoen aan de wettelijke eisen. De IGJ publiceert de inspectierapporten op haar website.

Als een gemeente aanvullende kwaliteitseisen voor pgb's stelt, dan houdt de toezichthouder toezicht op deze lokale en/of regionale eisen.

3.6. Rechtmatigheidstoezicht Wmo en Jeugdwet

Figuur 4 Overzicht verantwoordelijkheid rechtmatigheidstoezicht Wmo en Jeugdwet

Gemeenten hebben een verantwoordelijkheid om ten onrechte ontvangen middelen, en misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen en waar nodig hiertegen op te treden. Het rechtmatigheidstoezicht is, anders dan het kwaliteitstoezicht Jeugdwet, volledig belegd bij gemeenten zelf.

Bij het rechtmatigheidstoezicht kijkt de toezichthouder of de inzet van zowel Zorg in Natura (ZIN) als pgb-voorzieningen binnen de Wmo en Jeugdwet rechtmatig is. Rechtmatige inzet betekent dat het geld voor ondersteuning en voorzieningen enkel ten goede komt aan de inwoners die het nodig hebben, en dat alleen ondersteuning wordt gedeclareerd die daadwerkelijk is geleverd en voldoet aan de minimale eisen uit wet- en regelgeving, beleid en overeenkomsten. Er wordt vanuit gegaan dat het merendeel van de aanbieders goede ondersteuning levert en op de juiste wijze declareert.

Toch kunnen situaties ontstaan waarin declaraties onrechtmatig zijn. Onrechtmatigheid kan zowel onbewust als bewust plaatsvinden. Wanneer onbewust in strijd met de geldende regels wordt gehandeld, wordt dit een fout genoemd. Dit kan het gevolg zijn van onduidelijkheid, vergissingen of onoplettendheid. Bewust handelen in strijd met de geldende regels wordt fraude genoemd. Onder fraude wordt verstaan: het opzettelijk en doelbewust in strijd met de regels handelen met het doel om eigen of andermans financieel voordeel te verkrijgen. Het onderscheid tussen fouten en fraude is belangrijk voor de manier waarop de toezichthouder optreedt en welke maatregelen passend zijn.

3.7. Zorgcriminaliteit

De definitie van zorgfraude en zorgcriminaliteit is in de kern hetzelfde: het opzettelijk misleidend handelen binnen het zorgdomein, waarbij doelbewust in strijd met de regels wordt gehandeld met het oog op eigen of andermans gewin. Het verschil tussen beide begrippen zit in de verschijningsvorm. Bij zorgfraude gaat het met name over het vaststellen van (bewuste) ondoelmatigheid, onrechtmatigheid en/of gebrek aan kwaliteit van zorg. De term zorgcriminaliteit wordt gehanteerd vanwege de verwevenheid tussen zorg en criminaliteit. Hierbij voeren aanbieders (via bestuurders, personeel en/of cliënten) doelbewust criminele activiteiten uit zoals onder andere: criminele uitbuiting, witwassen, verwevenheid met de drugs- en hennepmarkt, verwevenheid met criminele netwerken en het plegen van (georganiseerde) zorgfraude. Binnen zorgfraude kan er ook sprake zijn van zorgcriminaliteit. De praktijk laat zien dat ondersteuning door mensen met slechte bedoelingen wordt gezien als verdienmodel.

3.8. Algemeen controleplan

In 2023 is binnen de MGR een algemeen controleplan opgesteld voor de rechtmatigheidscontrole op Jeugdwet- en Wmo 2015-zorg door gecontracteerde aanbieders in Noord-Limburg. Dit plan beschrijft de processen voor formele controle, contractmanagement, materiële controle (inclusief detailcontrole) en fraudeonderzoek. In Midden-Limburg ontbreekt vooralsnog een dergelijk controleplan. Bij de samenvoeging is het daarom noodzakelijk het bestaande controleplan te evalueren en waar nodig aan te passen aan de nieuwe situatie, met duidelijke afspraken over de rolverdeling bij de uitvoering van de verschillende controleprocessen. Dit is opgenomen als doel in hoofdstuk 7.2.

4. Rol en werkwijze toezichthouder

Toezicht is regionaal onafhankelijk georganiseerd en is daarmee geen onderdeel van, of gemandateerde van, het college. Daarmee hebben de toezichthouders de positie om naleving van wet- en regelgeving van alle betrokken partijen na te gaan, maar ook de daarin conflicterende publieke en private belangen tegen elkaar

af te wegen. Onderdeel van die afweging is dat toezichthouders nagaan of de maatschappelijke belangen die de wetgever beoogt na te komen, ook daadwerkelijk worden gediend. Een toezichthouder moet op basis van eigen inzichten en professionaliteit onderzoek kunnen doen en diens conclusies kunnen formuleren.

In het kader van naleving kan de toezichthouder een adviserende rol richting de aanbieder hebben. Dit met het oog op de verantwoordelijkheid van de aanbieder voor de kwaliteit en rechtmatigheid van de ondersteuning. Doel is om de aanbieder tot denken aan te zetten over de betekenis van bevindingen van de toezichthouder en de manier waarop de aanbieder verbeteringen binnen de organisatie kan aanbrengen.

De toezichthouder vervult deze rol als volgt:

- Naar aanleiding van uitgevoerd toezicht kan de toezichthouder verbetermaatregelen benoemen, waarvan wordt verwacht dat de aanbieder deze uitvoert. In aansluiting hierop kunnen adviezen worden gegeven die niet direct gekoppeld zijn aan de wettelijke kwaliteitseisen, maar ondersteunend kunnen zijn aan de kwaliteit van ondersteuning.
- De toezichthouder kan, met het oog op de implementatie en borging van de verbetermaatregelen, de aanbieder verzoeken een plan van aanpak op te stellen en hiervoor een termijn te stellen, evenals voor de uitvoering van de genoemde maatregelen. Ook kan de toezichthouder binnen een gestelde termijn om terugkoppeling vragen over (de voortgang van) de uitvoering van de verbetermaatregelen.
- Rapporten worden in ieder geval naar betrokken beleidsadviseur(s) van de betrokken gemeente(n) gestuurd en indien noodzakelijk naar het college.

De toezichthouder heeft, naast een adviserende rol richting de aanbieder, ook andere adviserende taken. Zo adviseert en ondersteunt de toezichthouder op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Denk hierbij aan het creëren van in- en extern draagvlak en het geven van voorlichting over handhaving en naleving. Daarnaast adviseert de toezichthouder over fraudebestrijding en het fraudebewust maken van medewerkers. Signaleert de toezichthouder knelpunten, dan adviseert hij of zij over de beleidsmatige en uitvoeringsaspecten.

De toezichthouder geeft ook advies over de wenselijkheid van strafrechtelijke voortzetting van een bestuursrechtelijk onderzoek en adviseert collega's over te nemen beslissingen in verband met het vervolgtraject.

4.1. De werkwijze van de toezichthouder

Het werkplan

De toezichthouder geeft in zijn werkplan invulling aan de verschillende vormen van toezicht. De toezichthouder is vanuit zijn objectieve en onafhankelijke rol bepalend en verantwoordelijk voor het werkplan, passend binnen de door de gemeente gestelde kaders. Deze kaders zijn vastgesteld in het Beleidsplan Toezien, toezicht & handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg en zijn verder geconcretiseerd in dit uitvoerend kader.

In het werkplan stelt de toezichthouder jaarlijks keuzes vast over de concrete invulling van het toezicht, inclusief prioritering onder andere aan de hand van de gestelde doelen uit hoofdstuk 7. Middels dit werkplan prioriteert de toezichthouder wat wel en niet opgepakt kan worden binnen de beschikbare capaciteit.

Voor invulling van het werkplan haalt de toezichthouder inbreng op bij stakeholders, bestaande uit de gemeentelijke toegang, kwaliteitsmedewerkers, beleidsadviseurs, portefeuillehouders, lokale adviesraden, (landelijke) ketenpartners en andere toezichthouders.

Onderwerpen die in ieder geval onderdeel zijn van het werkplan, zijn:

- Trends en ontwikkelingen;
- Risico's;
- Inschatting van verwachte onderzoeken en andere werkzaamheden
- Geplande werkzaamheden in het kader van preventief toezicht.

De toezichthouder kan tijdens de looptijd van het werkplan afwijken van wat daarin is opgenomen, bijvoorbeeld door signalen die gedurende het jaar binnenkomen. Omdat dit vooraf moeilijk te voorspellen is, kan hier maar beperkt rekening mee worden gehouden. Als hiervan wordt afgeweken, informeert de toezichthouder de portefeuillehouder, betrokken beleidsadviseurs en de aandachtsfunctionaris hierover met een toelichting.

De jaarverantwoording

In de jaarverantwoording legt de toezichthouder verantwoording af over de uitvoering en de resultaten van het werkplan. De toezichthouder stelt de jaarverantwoording onafhankelijk op en stelt deze ook onafhankelijk vast. De toezichthouder informeert de portefeuillehouder, de betrokken beleidsadviseur(s) en de aandachtsfunctionaris over de jaarverantwoording.

In hoofdstuk 8 is verder uitgewerkt wat de inhoud van de jaarverantwoording is.

Het belang van afstemming tussen toezichthouder en het gemeentebestuur

Als gevolg van toezicht kan handhaving noodzakelijk zijn. De toezichthouder houdt zich bezig met het toezichtsproces. De verantwoordelijkheid voor handhaving kan bij het college liggen. Daarom is een goede afstemming tussen de toezichthouder en het college nodig over de invulling van het werkplan. Op deze manier wordt geborgd dat er voldoende capaciteit en overeenstemming is om te handhaven naar aanleiding van de resultaten van het toezicht.

Dit vraagt om procesafspraken over de wijze van informeren en afstemmen tussen de toezichthouder en het college.

4.2. Het toezichtsproces

Bij de stappen controleren en sanctioneren in de cirkel van naleving wordt op hoofdlijnen onderstaand proces gevolgd. Een onderzoek kan starten met een signaal, maar bij proactief toezicht kan ook een onderzoek gestart worden zonder dat er een signaal aan vooraf gaat.

Meldingen en signalen

Interne of externe meldingen en signalen komen binnen bij de toezichthouder via het meldpunt zorgfraude. Het is belangrijk dat dit meldpunt brede bekendheid heeft bij onder andere gemeenten, zorgaanbieders, inwoners, adviesraden en ander instanties. Even belangrijk is het dat zij gestimuleerd worden om meldingen te doen wanneer hier aanleiding voor is. Preventief toezicht is onmisbaar, omdat hiermee de bekendheid van toezicht bij zorgaanbieders verzekerd wordt. Gemeenten publiceren deze informatie over het maken van een melding en een verwijzing naar het meldpunt zorgfraude in begrijpelijke taal op hun website. De

toezichthouder en gemeenten delen deze informatie met belanghebbenden. Dit gebeurt via verschillende communicatiemiddelen, zoals nieuwsberichten op lokale en regionale websites en vermeldingen in lokale/regionale nieuwsbrieven. Op deze manier is voor alle mogelijke melders duidelijk waarover een melding kan gaan, hoe een melding eruit ziet en hoe de toezichthouder omgaat met een melding.

De meeste meldingen komen via dit meldpunt binnen. Daarnaast is er een periodiek overleg tussen de toezichthouders en contractmanagement, maar ook tussen de toezichthouders en de aandachtsfunctionarissen bij alle gemeenten. Via deze weg kunnen ook signalen bij de toezichthouder terechtkomen.

Wanneer een melding binnenkomt, registreert de toezichthouder deze melding. Daarna beoordeelt de toezichthouder deze melding aan de hand van een risicoanalyse en afwegingskader. De toezichthouder bepaalt aan de hand hiervan of opvolging nodig is en zo ja, door wie en op welke manier. Hieronder wordt met een aantal voorbeelden weergegeven hoe dit eruit kan zien.

Voorbeeld 1

De toezichthouder krijgt een melding binnen over aanbieder X. Op zichzelf is dit niet een signaal dat ernstig genoeg is dat meteen een onderzoek nodig is. Echter, dit is de derde melding over dezelfde situatie bij deze aanbieder binnen twee maanden. De toezichthouder besluit daarom om een gesprek te voeren met de aanbieder, zodat deze voor een oplossing kan zorgen.

Voorbeeld 2

De toezichthouder krijgt een melding binnen over aanbieder Y. Dit is de eerste melding over deze aanbieder. Echter, dit signaal is zo ernstig dat de toezichthouder beslist om direct een onderzoek te starten.

Voorbeeld 3

De toezichthouder krijgt een melding binnen over aanbieder A. Deze melding gaat over het niet opvolgen van een contractafpraak door de aanbieder. De toezichthouder zet dit signaal door naar de contractmanager.

Voorbeeld 4

De toezichthouder krijgt een melding binnen rondom de kwaliteit bij aanbieder Z. Dit is de eerste melding over deze aanbieder en de inhoud van het signaal is niet ernstig en vormt geen risico voor de kwaliteit van de ondersteuning. De toezichthouder registreert de melding, maar onderneemt op dit moment verder (nog) geen actie.

Het onderzoek

De toezichthouder kan naar aanleiding van meldingen of op basis van themagericht toezicht een onderzoek uitvoeren. Een onderzoek kan onder andere bestaan uit:

- Een locatiebezoek, en/of;
- Dossieronderzoek, en/of;
- Gesprekken met betrokkenen, zoals (ex)medewerkers en (ex)cliënten of cliëntenraad.

Daarnaast kan het onderzoek aangekondigd of onaangekondigd zijn. Het type toezicht (proactief of reactief) en wat de toezichthouder op wil halen in de betreffende fase van het onderzoek bepaalt mede welke wijze het meest geschikt is. Hieronder worden voorbeelden weergegeven waarin gekozen kan worden voor een aangekondigd bezoek en een onaangekondigd bezoek.

Voorbeeld aangekondigd onderzoek

De toezichthouder heeft veel tijd nodig om in gesprek te gaan met medewerkers en om interne documenten en systemen te bekijken, zoals het klantregistratiesysteem, dossiers en veiligheidsprotocollen. De toezichthouder kondigt vanwege deze tijdsinvestering het onderzoek aan.

Voorbeeld onaangekondigd onderzoek

De toezichthouder wil een realistisch beeld krijgen van de dagelijkse gang van zaken op de dagbestedingslocatie van aanbieder Y. De toezichthouder wil bijvoorbeeld kijken of er voldoende medewerkers aanwezig zijn ten opzichte van het aantal deelnemers aan de dagbesteding. Daarnaast bekijkt de toezichthouder wat de sfeer is binnen de groep en hoe medewerkers reageren op bijvoorbeeld onrust of escalatie.

Het onderzoek naar kwaliteit wordt uitgevoerd op basis van een openbaar toetsingskader dat door het college is vastgesteld, **bijlage 2**. Dit toetsingskader beschrijft welke kwaliteitscriteria worden beoordeeld. Het onderzoek naar rechtmatigheid wordt per casus ingericht, daarbij wordt bepaald op welke criteria wordt getoetst, op basis van de wet- en regelgeving, contractafspraken, de verordening en het geldende beleid.

Oordeel en advies

Na afronding van het onderzoek stelt de toezichthouder eerst een conceptrapportage op met daarin de onderzoeksresultaten. Degene over wie het onderzoek gaat, krijgt vervolgens de gelegenheid om te reageren op eventuele feitelijke onjuistheden. Op deze manier wordt geborgd dat de rapportage zorgvuldig en evenwichtig tot stand komt.

Daarna stelt de toezichthouder de definitieve rapportage op, waarin ook de eventueel ingediende zienswijze wordt verwerkt. Deze rapportage bevat alle bevindingen uit het onderzoek en, indien van toepassing, een advies aan het college over mogelijke vervolgstappen.

Handhaving

Als uit het onderzoek bevindingen komen, die om maatregelen vragen, worden handhavingsmaatregelen genomen. Hoofdstuk 5 beschrijft op welke wijze aan handhaving wordt vormgegeven.

5. Handhaving

Handhaving is nauw verbonden met toezicht. Het is een mogelijke vervolgstap of het sluitstuk van toezicht. Toezicht richt zich meer op controle en preventie (naleving). Handhaving is niet altijd aan de orde, maar wordt ingezet wanneer bevindingen vanuit het toezicht vragen om het aanspreken op en passend sanctioneren van gedrag dat niet conform de gestelde eisen of afspraken is.

In dit hoofdstuk wordt weergegeven op welke manier wij handhaven. Het hoofdstuk geeft weer welke uitgangspunten gehanteerd worden en welke handhavinginstrumenten ingezet kunnen worden. .

5.1. Uitgangspunten handhaven

Een aantal uitgangspunten wordt gehanteerd bij het handhaven:

- De toezichthouders handelen volgens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur uit de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb):
 - het gelijkheidsbeginsel (de overheid behandelt iedere burger en partij gelijk)
 - het zorgvuldigheidsbeginsel (een besluit met rechtsgevolgen wordt pas genomen als het voorwerk zorgvuldig is geschied)
 - het proportionaliteitsbeginsel (de maatregel moet in verhouding staan tot de overtreding)
 - het subsidiariteitsbeginsel (een zo licht mogelijke maatregel volstaat ter herstel van de situatie).
- De toezichthouders treden slagvaardig op.
- Elke situatie en elk onderzoek is in de praktijk anders. Handhaving is maatwerk. Er is geen vaste volgorde van maatregelen. Een lichte maatregel gaat niet vanzelfsprekend vooraf aan een zware maatregel. De te nemen stappen en maatregelen worden door de toezichthouder en andere betrokken disciplines altijd zorgvuldig afgewogen op de omstandigheden van een specifiek geval.
- Er wordt gehandhaafd op basis van een analyse van de risico's die met de overtreding gepaard gaan.
- De stappen en maatregelen staan in verhouding tot de geconstateerde feiten. Hierbij worden de volgende wegingsfactoren gehanteerd:
 - De aard en omvang van de geconstateerde feiten/ontstane situatie
 - Eventuele historie en (kans op) recidive
 - Houding en gedrag van de aanbieder/verwijtbaarheid
 - Een zorgvuldige afweging van gerechtvaardigde belangen
 - Procedure(s)
 - Clientbelangen
 - Veiligheid van personeel en cliënt

5.2. Proces besluitvorming bij handhaving

In hoofdstuk 4.2. en hoofdstuk 6.2. staan welke stappen worden doorlopen in het proces van controleren (toezicht) en sanctioneren (handhaving). Hierin wordt beschreven welke rol de toezichthouder en contractmanager hebben in het zelf uitvoeren van maatregelen of het adviseren van anderen over te nemen maatregelen.

In hoofdstuk 5.3 wordt weergegeven welke handhavingsmaatregelen ingezet kunnen worden en met welke handhavingsinstrumenten.

5.3. Handhavingsmaatregelen en -instrumenten

Verschillende handhavingsinstrumenten kunnen worden ingezet, zowel voor aanbieders als voor inwoners. Met inwoners wordt tevens bedoeld pgb-budgethouders of pgb-vertegenwoordigers. De maatregelen die ingezet kunnen worden zijn voor aanbieders en inwoners deels gelijk, maar kunnen ook verschillen. In deze sectie worden de instrumenten toegelicht en wordt waar nodig onderscheid gemaakt tussen wat voor aanbieders en inwoners geldt. **Bijlage 5** geeft in een interventiematrix al deze maatregelen weer, inclusief wie voor uitvoering van iedere maatregel verantwoordelijk is.

Advies- en stimuleringsmaatregelen

Advies- en stimuleringsmaatregelen maken altijd onderdeel uit van toezien en toezicht en hebben als doel naleving van kwaliteitseisen en wet- en regelgeving door zowel inwoners als aanbieders te bevorderen. Tevens hebben deze maatregelen als doel om te motiveren tot verbeteren van kwaliteit en rechtmatigheid. Deze maatregelen worden door de toezichthouder zelf ingezet, zoals:

- Geven van informatie, advies en voorlichting
- Actieve openbaarmaking rapporten van toezicht

Corrigerende maatregelen

Corrigerende maatregelen hebben als doel geconstateerde tekortkomingen door de inwoner of aanbieder zelf te laten verhelpen en in de toekomst te voorkomen. Deze maatregelen worden door de toezichthouder zelfstandig ingezet. Mogelijkheden zijn:

- Gesprek met (bestuur van) aanbieder of hulpverlener;
- Verbeterplan, uitbreiden (frequentie van) controle (en mogelijk materiële controle);
- Verscherpt toezicht door middel van heronderzoeken door toezichthouder;
- Intensievere contractmonitoring.

Bestuursrechtelijke maatregelen

Bestuursrechtelijke maatregelen worden ingezet als sanctie bij bewuste of herhaaldelijke misstanden. Ook deze maatregelen hebben als doel om geconstateerde tekortkomingen te herstellen en in de toekomst te voorkomen, maar ook om de gevolgen van de geconstateerde tekortkomingen te beperken. Deze maatregelen kunnen alleen worden opgelegd door het college.

Voor wat betreft zorgaanbieders (zowel ZIN als pgb) gaat het om de volgende mogelijkheden:

- Last onder dwangsom;
- Last onder bestuursdwang;

Een last onder dwangsom heeft de voorkeur boven een last onder bestuursdwang. Een last onder bestuursdwang heeft de voorkeur bij spoedeisende overtredingen om die (waar mogelijk) zo snel mogelijk te beëindigen.

Er kunnen ook bestuursrechtelijke maatregelen getroffen worden voor inwoners. Het gaat dan om:

- Het recht op een maatwerkvoorziening in ZIN of pgb intrekken;
- Een pgb omzetten naar een maatwerkvoorziening in ZIN;
- Terugvordering van zorggelden van de cliënt of degene die medewerking heeft verleend. Dit kan alleen wanneer een cliënt met opzet ten onrechte een maatwerkvoorziening in ZIN of pgb heeft gekregen.

Privaatrechtelijke maatregelen

Privaatrechtelijke maatregelen gelden alleen voor aanbieders waarmee gemeenten contractuele afspraken hebben gemaakt. Hierdoor is sprake van een privaatrechtelijke rechtsverhouding. Wanneer een aanbieder geconstateerde tekortkomingen zelf niet of onvoldoende oplost, is er sprake van verzuim. De aanbieder wordt hierover schriftelijk geïnformeerd. Het doel van privaatrechtelijke maatregelen is het herstellen en in de toekomst voorkomen van geconstateerde tekortkomingen. Daarnaast is een doel dat de gevolgen van de geconstateerde tekortkomingen worden beperkt. Gemeenten kunnen maatregelen inzetten op grond van het privaatrecht (opgenomen in het Burgerlijk Wetboek), zoals:

- Ingebrekestelling;
- Cliëntenstop;
- Betaalstop;
- Terugvordering;
- Boete;
- Schadevergoeding;
- Beëindiging of ontbinding overeenkomst.

Strafrechtelijke maatregelen

Het doel van strafrechtelijke maatregelen is het bestraffen van ernstige overtredingen en het afschrikken van toekomstige inbreuken op de wet- en regelgeving. Wanneer het vermoeden bestaat dat er een strafbaar feit gepleegd is door een aanbieder of persoon binnen de organisatie kan aangifte worden gedaan bij het Openbaar Ministerie.

De burgermeester kan namens de gemeente aangifte doen of kan via een volmacht aangifte laten doen door een derde.

6. Samenwerking interne en externe partners

6.1. Sluitende samenwerking bij het toezien

Om ervoor te zorgen dat inwoners van Noord- en Midden-Limburg de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben, in de afgesproken kwaliteit, is een integrale aanpak nodig. Iedereen heeft een rol en verantwoordelijkheid bij het toezien op kwaliteit en rechtmatigheid, binnen diens bevoegdheden. Het vraagt om alertheid van alle betrokken partijen. Het gaat hierbij om het toezien op kwaliteit en rechtmatigheid.

Dit vraagt om (het stimuleren van) bewustzijn, maar ook een heldere verdeling van rollen en taken lokaal, in regionaal verband en met externe partijen. Te denken valt aan:

- Aandachtsfunctionarissen;
- Inwoners;
- Toegangsmedewerkers;
- Aanbieders;
- Contractmanagers;
- Beleidsmedewerkers;
- Financiële administratie;
- Business control;
- Data-analist;
- (Medewerker) Sociale recherche;
- Afdeling Openbare orde en Veiligheid;
- Professionals in het veld, zoals maatschappelijk werk, welzijn, huisarts, casemanager dementie;
- Externe toezichthoudende organen, zoals de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

Wanneer een van deze personen iets signaleert, meldt diegene dit signaal via het meldpunt zorgfraude. De toezichthouder behandelt deze signalen middels de werkwijze zoals in hoofdstuk 4 omschreven.

In **bijlage 3** zijn de rollen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van in- en externe ketenpartners weergegeven.

Contractmanagement en toezicht liggen in het elkaars verlengde. Ook tussen Bibob en toezicht zijn raakvlakken. Daarom wordt in het vervolg van dit hoofdstuk specifiek aandacht besteed aan de rolverdeling tussen toezicht en deze andere disciplines.

6.2. Regionaal contractmanagement

Contractmanagement draait in de kern om het bewaken van de naleving van de in een contract met de aanbieder vastgelegde afspraken en prestaties. De contractmanager houdt zich bezig met het managen van de relatie tussen aanbieder en gemeente en bouwt daarbij een vertrouwensrelatie op met respect voor de belangen van interne en externe belanghebbenden.

Een contractmanager stuurt op uitvoering van de gestelde eisen en voorwaarden in het contract. Deze sturing en controle is gericht op een goede samenwerkingsrelatie zodat de ondersteuning conform afspraken wordt geleverd. Het kan voorkomen dat een contractmanager signalen ontvangt dat een aanbieder niet voldoet aan de gestelde eisen. Het is dan aan de contractmanager om de aanbieder te sturen naar verbetering voor een goede dienstverlening en de samenwerking te borgen. Een contractmanager kan constateren of vermoeden dat een aanbieder onrechtmatig handelt. De contractmanager meldt dit signaal aan de toezichthouder, die een rechtmatigheidsonderzoek kan instellen.

De toezichthouder controleert achteraf of de ondersteuning daadwerkelijk conform de wettelijke voorwaarden, verordeningen en contracten is verleend en of de declaraties rechtmatig zijn geweest. De toezichthouder heeft hierin een onafhankelijke positie en kan onderzoek doen, zowel reactief als proactief. De toezichthouder kan daarbij gebruik maken van bevoegdheden die een contractmanager niet heeft. Deze bevoegdheden zijn beschreven in hoofdstuk 4 en **bijlage 4**.

De toezichthouder en contractmanager hebben dus ieder hun eigen rol en taken, maar ze kunnen beide een rol hebben in het toezichtsproces, zoals beschreven in hoofdstuk 4.2. van dit uitvoerend kader.

Hieronder wordt per stap in dit proces weergegeven wat de rol van de contractmanager, in relatie tot de toezichthouder, is:

- 1) Meldingen en signalen
 - De contractmanager kan een signaal bij de toezichthouder neerleggen;
 - Wanneer de toezichthouder een signaal heeft beoordeeld, kan opvolging door contractmanagement nodig zijn.
- 2) Onderzoek
 - Indien betrokken in het onderzoek: onderzoeken of een aanbieder aan de contractvoorwaarden voldoet.
- 3) Oordeel en advies
 - Indien contractmanagement is betrokken in het onderzoek: adviseren over de inzet van vervolgstappen en/of maatregelen aan een multidisciplinair team. Wanneer sprake is van een ingebrekestelling en/of verzuim acteert de contractmanager altijd samen met een jurist.
 - Wanneer er een onderzoek heeft plaatsgevonden door de toezichthouder, wordt contractmanagement op de hoogte gesteld van de resultaten.
- 4) Handhaving
 - Waar nodig acteren binnen het mandaat, de eigen bevoegdheden en binnen de kaders van een eventuele escalatieladder, voor zover een gemeente deze escalatieladder hanteert.

Er zijn duidelijke procesafspraken nodig tussen de toezichthouders en contractmanagement om een goede samenwerking in het toezien en toezichtsproces te waarborgen.

6.3. Bibob

De Wet Bibob staat voor 'Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur'. Op basis van deze wet kunnen gemeenten de achtergrond van bedrijven en personen met wie zij samenwerken controleren. Dit wordt vaak gedaan in geval van een integriteitsonderzoek:

- In de inkoopfase;
- In de contractuele fase;
- Bij subsidieverlening.

De Wet Bibob is van toepassing op alle aanbestedingen van overheidsopdrachten, dus ook als deze binnen de Wmo en de Jeugdwet plaatsvinden. Ook is de Wet Bibob van toepassing op zogenoemde (semi)open house- of toelatingsprocedures binnen de Wmo en de Jeugdwet. De Wet Bibob kan onderdeel uitmaken van het inkoopproces. Dit kan door bij een aanbesteding alle inschrijvers aan de voorkant te toetsen middels een volledige Bibob-toets of een beperkt onderzoek waarbij in ieder geval de antecedenten van de inschrijvers en hun onderaannemers onderzocht worden. Afhankelijk van de grootte van een inkoopproces kan een Bibob-toets veel tijd vragen van de Bibobcoördinator. Afhankelijk van de beschikbare onderzoekscapaciteit en andere variabelen, zoals een risico-inschatting wordt een keuze gemaakt of er een Bibob-toets wordt ingezet. Vervolgens wordt de keuze gemaakt voor een volledige Bibob-toets of een beperkt onderzoek.

7. Specifieke doelen voor uitvoeringsplan

In dit hoofdstuk worden de doelen beschreven die aan het einde van de looptijd van dit uitvoeringsplan behaald moeten zijn. Per overkoepelend thema zijn de doelen uitgewerkt, inclusief een toelichting op wat ermee wordt beoogd.

7.1. Aandachtsfunctionaris toezien, toezicht en handhaving

DOEL: Elke gemeente of uitvoeringsorganisatie in Midden- en Noord-Limburg heeft ten minste één aandachtsfunctionaris Toezicht en Handhaving opgeleid die fungeert als aanspreekpunt voor toezichthouders.

Om toezien, toezicht en handhaving effectief te kunnen uitvoeren is het belangrijk dat iedere gemeente of uitvoeringsorganisatie binnen de regio beschikt over een duidelijke aandacht functionaris/aanspreekpunt/contactpersoon voor toezichthouders op het gebied van Wmo en Jeugd. Het doel hiervan is:

- het verbeteren van de bereikbaarheid, informatievoorziening en samenwerking tussen gemeenten en toezichthouders;
- het zorgen voor eenduidige afstemming bij signalen, meldingen en onderzoeken;
- het versterken van kennisdeling over toezicht, handhaving en fraudepreventie binnen en tussen gemeenten.

De aandachtsfunctionaris fungeert als eerste aanspreekpunt voor toezichthouders en draagt bij aan een consistente uitvoering van toezichtstaken. Hierbij horen taken zoals:

- Aanspreekpunt zijn voor de gemeentelijke toegang bij (mogelijke) signalen, deze bundelen en melden bij de toezichthouder. Maar ook het adviseren bij de afweging of iets een signaal is voor de toezichthouders;
- Een aantal keren per jaar (4 keer) aansluiten bij een regionaal overleg met alle aandachtsfunctionarissen en de toezichthouders om onder anderen veelvoorkomende signalen te bespreken en inbreng te leveren voor het werkplan en de jaarverantwoording, dit als onderdeel van een lerende organisatie.
- Aanspreekpunt zijn voor de toezichthouders wanneer specifieke informatie nodig is van de gemeentelijke uitvoering voor een onderzoek.
- Werkt lokaal samen met beleid op het toezichthoudende onderdeel, dit om de lijn tussen beleid, uitvoering en toezichthouders tevens lokaal vorm te geven.

Om de functie als aandachtsfunctionaris goed uit te voeren, is een scholing van belang. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het opleiden van ten minste één aandachtsfunctionaris.

De rol van aandachtsfunctionaris kan per gemeente of uitvoeringsorganisatie bij verschillende functies worden belegd. Het is belangrijk dat de rol wordt belegd bij een medewerker die dichtbij de uitvoering staat en toegang heeft tot het cliëntregistratiesysteem en het PGB portaal.

De beleidsadviseur is verantwoordelijk voor beleidsmatige taken zoals:

- het schrijven/evalueren van beleid;
- het adviseren van de portefeuillehouder en het college.

7.2. Regionale afstemming van verordeningen en beleidsregels

DOEL: Lokale en regionale verordeningen en beleidsregels op het gebied van Toezien, Toezicht en Handhaving zijn vergeleken en waar mogelijk en nodig geüniformeerd.

De lokale juridische kaders (verordeningen en beleidsregels) rondom toezicht, handhaving en fraude binnen de Wmo en Jeugdwet zijn inmiddels al vastgesteld op de schaal van Midden-Limburg en – apart- Noord-Limburg. Ook zijn de toezichthouders ondergebracht bij de MGR, waardoor alle kaders rondom toezien, toezicht en handhaving bovenregionaal tussen Midden- en Noord-Limburg, waar mogelijk, geüniformeerd zijn. Verordeningen en beleidsregels over dit onderwerp worden vergeleken en – waar nodig- op elkaar afgestemd om uniformiteit te waarborgen. Dit betekent:

- gemeenten stemmen definities, uitgangspunten en handhavingsinstrumenten zoveel mogelijk op elkaar af;
- verschillen tussen gemeenten worden inzichtelijk en bewust gemaakt en waar mogelijk geüniformeerd;
- toezichthouders kunnen regionaal werken op basis van herkenbare en dezelfde kaders, waardoor de uitvoerbaarheid en effectiviteit toenemen. Hiermee wordt tevens het controleplan bedoeld uit hoofdstuk 3.8.

7.3. Openbaarmaking onderzoeksrapporten

DOELEN:

- **Er is minimaal één werkproces voor het openbaar maken van onderzoeksrapporten.**
- **Er is minimaal één onderzoeksrapport openbaar gemaakt, indien een onderzoek zich hiervoor heeft geleend.**

Zoals in hoofdstuk 2.2. toegelicht, worden op in de huidige situatie, onderzoeksrapporten van de toezichthouders niet openbaar gemaakt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende vormen van toezicht. Binnen deze vormen wordt gewerkt met een proces en een afwegingskader om rapporten zorgvuldig (al dan niet samengevat) openbaar te maken, of gemotiveerd te besluiten een rapport niet openbaar te maken.

Uitgangspunt is dat bij preventief onderzoek geen rapporten openbaar worden gemaakt, omdat deze vorm van toezicht niet leidt tot een rapportage. Daarnaast worden rapporten niet openbaar gemaakt wanneer het onderzoek gericht is op, of te herleiden is tot, een individu, zoals bij een calamiteit of een geweldsincident. De reden hiervoor wordt toegelicht in hoofdstuk 2.2.

7.4. Doorvertaling aanbevelingen uit RIEC- en rekenkameronderzoeken

DOELEN:

- **Beide regio's hebben een actief meldpunt zorgfraude en belanghebbenden zijn geïnformeerd over het bestaan en hoe te melden.**
- **De samenwerking in Midden- en Noord-Limburg van het toezicht en handhavingsbeleid is formeel vormgegeven en de toezichthouders werken regionaal samen in dienst bij de MGR.**

- **Minimaal 50% van de medewerkers in de gemeentelijke toegang hebben deelgenomen aan trainingen/ workshops ter vergroting van de bewustwording en meldingsmogelijkheden van zorgfraude.**
- **De toezichthouders hebben een cursus gevolgd over ondermijnende zorgcriminaliteit en passen geleerde lessen toe.**
- **Een proces is uitgewerkt voor het informeren en afstemmen tussen toezichthouders en het gemeentebestuur.**
- **Procesafspraken zijn gemaakt tussen de toezichthouders en contractmanagement over hun respectievelijke rol en taken in het toezichthoudende proces.**

In 2021 heeft het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Limburg het Handelingsperspectief Zorgcriminaliteit opgesteld, met als doel gemeenten bewust te maken van de risico's van zorgfraude en zorgcriminaliteit en hen handvatten te bieden om de weerbaarheid van het zorgstelsel te vergroten. Zorgfraude en zorgcriminaliteit tasten de bescherming van kwetsbare inwoners aan, ondermijnen de rechtmatige besteding van publieke middelen en schaden het vertrouwen in de zorg en de overheid.

Het RIEC heeft in 2025 opnieuw een onderzoek uitgevoerd naar de actuele stand van zaken rondom zorgfraude en zorgcriminaliteit binnen alle Limburgse gemeenten. De uitkomsten hiervan zijn in augustus 2025 openbaar gemaakt in het rapport 'Ondermijning in de zorg: Het Limburgse zorgstelsel in gevaar?'. Dit rapport brengt de aard, omvang en gelegenheidsstructuren van zorgfraude en zorgcriminaliteit in kaart en met aanbevelingen voor gemeenten en ketenpartners.

Bij de duiding van dit rapport is van belang dat het deels is gebaseerd op informatie uit 2023. Sindsdien zijn binnen Noord- en Midden-Limburg belangrijke stappen gezet in de inrichting en professionalisering van het toezicht op rechtmatigheid en kwaliteit binnen de Wmo en Jeugd. Tegelijkertijd bevestigt het rapport de noodzaak om het toezicht verder te versterken en regionaal door te ontwikkelen.

De belangrijkste RIEC-aanbevelingen zijn als volgt verwerkt in dit uitvoeringsplan:

- **Versterking van de informatiepositie en vroegtijdige signalering:** Gemeenten kijken opnieuw naar de inrichting van zorgprocessen vanuit het perspectief van zorgfraude en zorgcriminaliteit. Signalering vanuit toegang, inkoop, contractmanagement en toezicht wordt beter verbonden en structureel besproken. Zo is er per 2026 een regionaal meldpunt zorgfraude ingericht in Midden-Limburg en in Noord-Limburg
- **Vergroten van bewustwording binnen de gemeentelijke organisatie:** Er wordt ingezet op het vergroten van kennis en bewustzijn over zorgfraude en zorgcriminaliteit binnen alle relevante lagen van de gemeentelijke organisatie. Workshops worden aangeboden gericht op gemeenten om medewerkers waarvoor dit relevant is, bewust te maken van signalen van zorgfraude en hoe te signaleren.
- **Professionalisering van toezicht:** Toezichthouders worden verder ondersteund en toegerust in het signaleren van ondermijnende zorgcriminaliteit, onder andere door kennisdeling, scholing en bovenregionale samenwerking.
- **Regionale organisatie van toezicht en handhaving:** Conform de RIEC-aanbevelingen is in Midden-Limburg en Noord-Limburg gekozen voor een regionale inrichting van het toezicht op kwaliteit en

rechtmatigheid. Deze regionale aanpak wordt verder versterkt en uitgebreid naar een bovenregionale samenwerking tussen deze twee regio's.

8. Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie vindt op twee verschillende niveaus plaats:

- 1) Monitoring en evaluatie van de toezichthouders;
- 2) Monitoring en evaluatie van het beleid.

In hoofdstuk 8.1. wordt uiteen gezet hoe monitoring en evaluatie van de toezichthouders gaat plaatsvinden. Hoofdstuk 8.2. beschrijft hoe beleid gemonitord en geëvalueerd wordt.

8.1. Jaarverantwoording

De jaarverantwoording heeft als doel om inzicht te geven in de uitvoering, resultaten en effecten van het toezicht- en handhavingsbeleid op de Wmo en Jeugdwet over het afgelopen kalenderjaar. Dit verslag vormt een basis voor bestuurlijke reflectie, transparantie naar stakeholders en eventuele beleidsaanpassingen.

Doelen van de jaarverantwoording:

- Vastleggen van uitgevoerde toezicht- en handhavingsactiviteiten;
- Identificeren van trends en signalen voor vroegtijdige sturing;
- Evalueren van resultaten en effectiviteit van interventies;
- Aanbevelingen voor vervolgstappen en beleidsverbeteringen;

In de jaarverantwoording worden in ieder geval over de volgende onderwerpen gerapporteerd:

- Aantal ontvangen meldingen met beoordeling (afgesloten zonder vervolg en beoordeeld als verder onderzoek)
- Aantal uitgevoerde onderzoeken met uitkomsten
- Aantal en soort handhavingsinterventies
- Thema/onderwerp van melding: bijv. pgb of hulp bij huishouden

Aan de hand van deze onderwerpen wordt getracht een trendanalyse te kunnen opstellen, zodat signalen die duiden op knelpunten in de uitvoering of kwaliteit van de ondersteuning sneller worden gesignaleerd. Zo kunnen herstelmaatregelen effectiever en sneller worden uitgevoerd en ontstaat verhoogde naleving, maar ook een verbeterde samenwerking. Waar nodig kan het zorgen voor beleidsbijstelling op basis van de gevonden trends.

8.2. Lerende aanpak

Het uitvoeringsplan hanteert een lerende aanpak, waarbij toezicht en handhaving continu worden verbeterd op basis van ervaringen en inzichten.

Kenmerken van deze aanpak zijn:

- periodieke reflectie op uitgevoerde activiteiten;
- het delen van casuïstiek en good practices bovenregionaal;
- ruimte voor bijsturing van werkwijzen en prioriteiten.

Aan de hand van de in dit uitvoeringsplan geformuleerde doelen wordt gemonitord of de gewenste resultaten worden behaald. Bij het aflopen van de planperiode wordt geëvalueerd:

- in hoeverre doelen zijn gerealiseerd;
- welke werkwijzen effectief zijn gebleken;
- welke verbeterpunten of nieuwe ontwikkelingen richting geven aan de volgende planperiode.

In het volgende uitvoeringsplan wordt dit opgepakt in een reflecterend hoofdstuk, waarin de voortgang en leerervaringen systematisch worden beschreven.

Door deze lerende aanpak wordt toezicht ontwikkelingsgericht ingezet, wat bijdraagt aan een toekomstgerichte en adaptieve manier van werken, waarin toezicht en handhaving steeds beter aansluiten op de dynamiek en verankerd raken in het sociaal domein.

Met ieder uitvoeringsplan wordt invulling gegeven aan de visie: toezicht is preventief, stimulerend én corrigerend, gericht op het versterken van kwaliteit en het stellen van duidelijke grenzen. Dit draagt eraan bij dat inwoners volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving met passende ondersteuning vanuit de Wmo en Jeugdwet.

Bijlagen

Bijlage 1. Definities centrale begrippen

Begrip	Definitie
Aandachtsfunctionaris	Medewerker binnen een de gemeente die de vaste contactpersoon zijn voor de toezichthouders. Dit kan per gemeente bij een verschillende medewerker/functie belegd zijn.
Advies- of stimuleringsmaatregel	Heeft als doel een aanbieder tot nadenken te zetten over de betekenis van de bevindingen van het toezicht en de wijze waarop aanbieder verbeteringen binnen de organisatie kan aanbrengen.
Bestuursrechtelijke maatregel	Heeft als doel om geconstateerde tekortkomingen te herstellen en in de toekomst te voorkomen, maar ook om de gevolgen van de geconstateerde tekortkomingen te beperken. Een bestuursrechtelijke maatregel kan alleen worden opgelegd door het college.
Calamiteit	Niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor of de dood van een cliënt heeft geleid
Corrigerende maatregel	Heeft als doel geconstateerde tekortkomingen door de aanbieder zelf te laten verhelpen
Doelmatigheid	De mate waarin middelen en ondersteuning zo effectief en efficiënt mogelijk worden ingezet om het beoogde resultaat te bereiken.
Fout	Het onbedoeld overtreden van regels door onduidelijkheid of vergissingen.
Gemeente(bestuur)	Het college van burgemeester en wethouders (college) dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet, inclusief het maken van beleid, het organiseren van toezicht en het uitvoeren van sommige handhavingsmaatregelen.
Handhaving	Het aanspreken op en passend sanctioneren van gedrag van de inwoner of aanbieder dat niet conform de gestelde eisen of afspraken is.
Jaarverantwoording	Het jaarlijkse document waarin toezichthouders rapporteren over o.a. de uitgevoerde werkzaamheden, interventies en resultaten.
Kwaliteit	De mate waarin zorg of ondersteuning veilig, doeltreffend, cliëntgericht en volgens professionele standaarden wordt geleverd.
Last onder bestuursdwang	De kosten van een bepaalde handeling/overtreding worden doorberekend aan de overtreder.
Last onder dwangsom	Er wordt opgelegd een bepaalde handeling/overtreding op te lossen voor een bepaalde datum. Wanneer dit niet tijdig gebeurt, dient de overtreder de dwangsom te betalen die door het college is opgelegd.

Misbruik	Het bewust verkeerd gebruiken van voorzieningen, bijvoorbeeld door meer zorg te claimen dan nodig is of door een pgb voor andere doelen te gebruiken. Of bewust informatie die invloed heeft op het recht op een voorziening niet, niet op tijd of niet volledig doorgeven.
Oneigenlijk gebruik	Het verkeerd gebruiken van voorzieningen of budgetten, volgens de regels van de wet, maar in strijd met de bedoelingen van de wettelijke bepalingen.
Onrechtmatigheid	(On)bewust onrechtmatig in rekening brengen van zorg, omdat de declaratie niet overeenkomt met de (mate van) geleverde zorg of omdat de zorg onterecht wordt gedeclareerd.
Persoonsgebonden budget (pgb)	De inwoner krijgt een budget, waarmee de inwoner naar eigen inzicht de zorg/ondersteuning in kan richten. Deze inrichting beperkt zich echter wel tot de kaders van de verplichtingen die zijn opgelegd in de beschikking. Dit budget wordt door de SVB op basis van declaraties aan de zorgverlener uitbetaald, dit heet het trekkingsrecht. Hierdoor staat geld niet onnodig lang bij de hulpvrager op de bankrekening en voert de SVB een groot gedeelte van de financiële administratie uit.
Pgb aanbieder	De hulpverlener die ondersteuning levert aan een inwoner met een persoonsgebonden budget.
Pgb budgethouder	De inwoner (of diens vertegenwoordiger) die een persoonsgebonden budget beheert en verantwoordelijk is voor het inkopen van passende zorg binnen de opgelegde beschikking.
Preventief toezicht	Bij preventief toezicht maken aanbieders kennis met het toezicht op de Wmo en Jeugdwet. De toezichthouders krijgen tevens inzicht in de werkzaamheden van aanbieders en de kwaliteit van ondersteuning. Het doel is dat toezicht zichtbaar en op de hoogte blijft van wat er speelt bij de aanbieders, wat kan leiden tot signalering voor themagericht en signaal gestuurd toezicht.
Privaatrechtelijke maatregel	Maatregel op grond van het privaatrecht (opgenomen in het Burgerlijk Wetboek), zoals een cliëntstop, terugvordering, dwangsom of ontbinding van de overeenkomst.
Proportionaliteit	Maatregelen die de gemeente neemt moeten in verhouding staan tot de aard en ernst van de overtreding. De in te zetten interventie mag niet zwaarder zijn dan noodzakelijk is om naleving van de wet te realiseren
Rechtmatigheid	De mate waarin middelen worden besteed volgens de geldende wet- en regelgeving, contracten en gemeentelijke afspraken.
Recidive	Het opnieuw overtreden van regels nadat eerder maatregelen zijn opgelegd.
(Semi)open house- of toelatingsprocedures	Bij deze procedures stelt de gemeente bepaalde eisen aan aanbieder, bijvoorbeeld wat betreft prijs, certificering en opleiding van het personeel. Aanbieders kunnen zich dan melden bij de gemeente. De gemeente toetst of een

	aanbieder aan de eisen voldoet en cliënten maken zelf hun keuze uit door de gemeente toegelaten aanbieders.
Signaalgestuurd toezicht	Signaalgestuurd toezicht vindt plaats bij aanbieders, waarover signalen zijn ontvangen. Een signaal betreft alle informatie omtrent de kwaliteit en/of rechtmatigheid van de ondersteuning. Signalen kunnen divers van aard zijn en door verschillende betrokkenen (bijvoorbeeld door medewerkers van de gemeente, hulpverleners of inwoners) gemeld worden. Signaalgestuurd toezicht kan aangekondigd of onaangekondigd plaatsvinden. Het doel van het toezicht is om vast te stellen of sprake is van gebreken in de kwaliteit en/of rechtmatigheid van de ondersteuning en zo ja, in welke mate.
Strafrechtelijke maatregel	Maatregel op grond van het strafrecht. Aangifte bij het Openbaar Ministerie.
Subsidiariteit	De gemeente kiest voor de minst ingrijpende maatregel die het gewenste effect kan bereiken. Pas wanneer lichtere interventies onvoldoende zijn, kan worden opgeschaald naar zwaardere vormen van toezicht of handhaving.
Themagericht Toezicht	Themagericht toezicht vindt plaats op basis van vooraf vastgestelde thema's. Deze thema's zijn gebaseerd op risicoprofielen en signalen vanuit zowel de verschillende gemeenten als externe partijen of betrokkenen. Het doel van themagericht toezicht is om vroegtijdig eventuele knelpunten of gebreken in de kwaliteit en/of rechtmatigheid van de ondersteuning bloot te leggen. De thema's worden afgestemd met input vanuit de gemeenten, met o.a. contractmanagement en beleid. Ook signalen vanuit inwoners, de gemeenteraad, of aanbieders kunnen onderwerp van themagericht toezicht zijn. Themagericht toezicht kan aangekondigd of onaangekondigd plaatsvinden.
Toetsingskader	Het kader met criteria, normen en regels waarmee toezichtsonderzoeken worden uitgevoerd.
Toezicht	Het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het daarna beoordelen van de informatie en het ingrijpen als dit nodig is.
Toezichthouder	Een door de gemeente aangewezen functionaris of instantie die toezicht houdt op de kwaliteit en rechtmatigheid van de geleverde zorg en ondersteuning binnen de Wmo of Jeugdwet.
Toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten	Toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten vindt plaats naar aanleiding van meldingen van calamiteiten en/of geweldsincidenten. Het doel van deze vorm van toezicht is om vast te stellen en te beoordelen hoe de kwaliteit van ondersteuning was voorafgaand aan een calamiteit of geweldsincident. Het gaat niet om de schuldvraag. Uitgangspunt is de vraag of een dergelijke calamiteit in de toekomst vermijdbaar is.

Toezen	Zorgen dat het goed gaat, zoals bedoeld. Dit is een verantwoordelijkheid van de hele gemeenschap. Toezicht maakt onderdeel uit van toezien.
Werkplan	Het jaarlijkse plan van de toezichthouder waarin keuzes worden vastgelegd over de concrete invulling van het toezicht, inclusief prioritering.
Zorgcriminaliteit	Het opzettelijk misleidend handelen binnen het zorgdomein, waarbij doelbewust in strijd met de regels wordt gehandeld met het oog op eigen of andermans gewin, met verwevenheid tussen zorg en criminaliteit. Er worden doelbewust criminele activiteiten uitgevoerd.
Zorgfraude	Het opzettelijk misleidend handelen binnen het zorgdomein, waarbij doelbewust in strijd met de regels wordt gehandeld met het oog op eigen of andermans gewin. (Bewuste) ondoelmatigheid, onrechtmatigheid en/of gebrek aan kwaliteit van zorg.
Zorg in Natura (ZIN)	Zorg en ondersteuning die de gemeente heeft ingekocht. De gemeente heeft met een aantal aanbieders overeenkomsten voor het leveren van bepaalde zorg en ondersteuning. Bij ZIN maakt de gemeente afspraken met de aanbieder over de te leveren zorg/ondersteuning en bijvoorbeeld met welke frequentie zorg geleverd wordt.

Bijlage 2. Toetsingskader kwaliteit Wmo Midden-Limburg

Inleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en het toezicht daarop. In opdracht van de zeven Midden-Limburgse Gemeenten (Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert) voeren de toezichthouder kwaliteit Wmo en toezichthouder rechtmatigheid Wmo en Jeugdwet van Midden-Limburg het toezicht uit. De toezichthouders toetsen aan de hand van de gestelde kwaliteitseisen of cliënten een goede en passende ondersteuning ontvangen. Hiervoor hanteren de toezichthouders het onderhavige toetsingskader.

Het toetsingskader voor het kwaliteitstoezicht is opgesteld op basis van de geldende wet- en regelgeving en de gestelde kwaliteitseisen. Het kader bestaat uit vier thema's:

1. Doelmatigheid en doeltreffendheid
 - De voorziening is doelmatig, doeltreffend en cliëntgericht (art. 3.1, tweede lid sub a Wmo).
 - De voorziening is afgestemd op de reële behoefte van de cliënt en andere vormen van zorg of Hulp (art. 3.1, tweede lid sub b, Wmo).
2. Veiligheid
 - De voorziening is veilig (art. 3.1, tweede lid sub a, Wmo).
3. Deskundigheid professionals
 - De voorziening wordt verstrekt in overeenstemming met de op de beroepskracht rustende verantwoordelijkheid op basis van de professionele standaard (art. 3.1, tweede lid sub c Wmo).
4. Bejegening en rechten cliënt
 - De voorziening wordt verstrekt met respect voor en inachtneming van de rechten van de cliënt (art. 3.1, tweede lid sub 2 Wmo).

De toezichthouders hanteren verschillende onderzoeksmethoden. Onderzoeksmethoden zijn bijvoorbeeld documentenonderzoek, observaties, interviews met cliënten en medewerkers, inzage in medewerker- en cliëntdossiers. De toezichthouders vormen op basis van de verzamelde informatie een oordeel. Zo nodig wordt samengewerkt met de Wmo-toezichthouders van andere regio's en/of de Inspectie Gezondheidszorg Jeugd (IGJ). Naar gelang het type onderzoek, de soort voorziening en doelgroep (bijvoorbeeld groepsbegeleiding of individuele begeleiding) kunnen de toezichthouders accenten leggen op bepaalde onderdelen van het toetsingskader.

Toetsingskader kwaliteit Wmo Midden-Limburg

Doelmatigheid en doeltreffendheid

- De voorziening is doelmatig, doeltreffend en cliëntgericht (art. 3.1, tweede lid sub a Wmo) - De voorziening is afgestemd op de reële behoefte van de cliënt en andere vormen van zorg of hulp (art. 3.1, tweede lid sub b, Wmo)		
#	Norm	Uitwerking
Ondersteuning		
1.1	Aanbieder draagt zorg voor ondersteuning die is afgestemd op de reële behoeften en mogelijkheden van de cliënt en, indien van toepassing, zijn netwerk.	- In het plan van aanpak/ondersteuningsplan¹ zijn het beoogde doel en resultaat beschreven, hoe de aanbieder en cliënt het resultaat willen bereiken en welke tijdsplanning gehanteerd wordt. - Het plan van aanpak/ondersteunings-plan is samen met de cliënt opgesteld. Indien van toepassing is het sociale netwerk van de cliënt eveneens betrokken bij het opstellen van het plan.
1.2	De cliënt ontvangt ondersteuning die aansluit bij wensen, mogelijkheden en ondersteuningsbehoefte van de cliënt.	- De ondersteuner kent de cliënt, zijn wensen, mogelijkheden en behoeften. - De ondersteuning wordt verleend zoals afgesproken. - De ondersteuner heeft een actueel beeld van de context van de cliënt zoals achtergrond, cultuur, leefwereld, gezondheid, problematiek en het gewenste toekomstperspectief.
1.3	De ondersteuning draagt bij aan de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt en is afgestemd op de persoonlijke situatie van de cliënt.	- De ondersteuning is passend² en sluit aan bij de persoonlijke situatie (mogelijkheden en ondersteuningsbehoefte) van de cliënt en zijn/haar sociale netwerk. - De cliënt behoudt en ervaart eigen regie over zijn leven en de ondersteuning. - De cliënt wordt gestimuleerd om zelf te doen wat hij zelf kan.
1.4	Aanbieder evalueert periodiek ³ de ingezette ondersteuning.	- De te behalen doelen en resultaten van de ondersteuning worden periodiek samen met de cliënt geëvalueerd en aan de hand van de evaluatie bijgesteld. - Tijdens de evaluatie is onderzocht of de ingezette ondersteuning daadwerkelijk leidt of heeft geleid tot de beoogde doelen en resultaten. - Medewerkers signaleren wijzigingen in de situatie van de cliënt, waardoor minder of meer ondersteuning noodzakelijk is, en passen de ondersteuning hierop aan.
1.5	Aanbieder spant zich in om de continuïteit van de ondersteuning te waarborgen.	- Cliënten hebben een vaste ondersteuner, die ook als contactpersoon fungeert. - In geval van ziekte en/of afwezigheid van de vaste ondersteuner wordt (adequate) vervanging georganiseerd.

¹ Indien van toepassing

² Raadpleeg uitvoeringsovereenkomst/werkafsprakenboek/gunningsleidraad van het betreffende product welke eisen gelden voor de ondersteuning.

³ Raadpleeg werkafsprakenboek/gunningsleidraad van het betreffende product of/welke termijnen worden gehanteerd.

Veiligheid

• De voorziening is veilig (art. 3.1, tweede lid sub a, Wmo)		
#	Norm	Uitwerking
Meldcode huiselijk geweld en (kinder)mishandeling		
2.1	De aanbieder heeft een vastgestelde meldcode waarin stapsgewijs wordt aangegeven hoe met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt omgegaan en die er redelijkerwijs aan bijdraagt dat zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden.	1. De aanbieder heeft de Meldcode huiselijk geweld en (kinder)mishandeling vastgesteld en geïmplementeerd. 2. Er zijn één of meerdere aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en (kinder)mishandeling. 3. Bij signalen van huiselijk geweld en (kinder)mishandeling wordt het stappenplan van de meldcode doorlopen. 4. Het doorlopen van het stappenplan van de meldcode én daaruit voortvloeiende acties/meldingen worden geregistreerd.
2.2	Aanbieder bevordert de kennis en het gebruik van de meldcode huiselijk geweld en (kinder)mishandeling.	1. Medewerkers zijn op de hoogte van de meldcode. 2. Medewerkers zijn geschoold in het kader van de meldcode.
Meldingsregeling calamiteiten en geweld		
2.3	Aanbieder doet bij de toezichthoudende ambtenaar onverwijld melding na iedere calamiteit en geweldsincident die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en heeft hiertoe passend beleid ontwikkeld.	1. De aanbieder heeft een meldingssysteem voor incidenten. 2. De aanbieder heeft een actuele procedure voor het melden van incidenten. 3. De aanbieder meldt calamiteiten en geweldsincidenten binnen 3 werkdagen aan de toezichthouders.
Kwaliteitsbewaking		
2.4	Aanbieder bewaakt systematisch de kwaliteit van ondersteuning.	1. De aanbieder beschikt over een gekwalificeerd kwaliteitsborgingssysteem, dat gepaard gaat met een onafhankelijke externe audit, zoals: - ISO-9001 (NEN-EN 15224) - HKZ (165 Wmo) - Qualicor Europe - Prezo - Kwaliteitskeurmerk Landbouw en zorg
Afstemming		
2.5	Aanbieder heeft contact met het sociale netwerk.	1. Er is contact tussen de aanbieder en het sociale netwerk, als het sociale netwerk een rol heeft bij het beoogde doel en resultaat.
2.6	Aanbieder stemt de voorzieningen af op andere vormen van ondersteuning.	1. Het professionele netwerk van de cliënt is bekend en hier vindt afstemming mee plaats. 2. Over de afstemming met andere professionals zijn afspraken gemaakt met de cliënt. De afspraken zijn vastgelegd. 3. Indien nodig zijn afspraken gemaakt over regievoering.
Veiligheid		
2.7	Ondersteuner is zich bewust van de veiligheidsrisico's van cliënt.	1. De ondersteuner is zich bewust van de veiligheidsrisico's van cliënt. a. De ondersteuner brengt samen met de cliënt de veiligheidsrisico's voor cliënt in kaart en legt deze vast. b. De ondersteuner neemt samen met de cliënt maatregelen om de veiligheidsrisico's waar mogelijk te verkleinen of uit te sluiten en legt deze vast. c. De ondersteuner treedt bij acute onveiligheid op.
2.8	Aanbieder zorgt ervoor dat de omgeving waar ondersteuning wordt geboden veilig is.	1. Een veilige omgeving betekent in ieder geval dat: a. De (woon)voorziening is voorzien van brand(preventie)middelen. b. Bedrijfshulpverlening(BHV)/EHBO is in de voorziening geborgd. c. Alle ruimtes die in gebruik zijn, zijn schoon. d. Er zijn huisregels opgesteld en gecommuniceerd met cliënten en medewerkers. De aanbieder zorgt voor een veilige omgeving indien verschillende doelgroepen op één locatie worden opgevangen.
2.9	Aanbieder heeft protocollen/richtlijnen met betrekking tot de veiligheid.	1. De aanbieder heeft actuele protocollen/richtlijnen met betrekking tot de veiligheid (norm), bijvoorbeeld: a. Medicatie. b. Agressie. c. Middelengebruik. d. Omgaan met suicide(dreiging). De medewerkers kennen de protocollen, handelen er naar en zijn bevoegd en bekwaam om medicatie toe te dienen.

Deskundigheid professionals

• De voorziening wordt verstrekt in overeenstemming met de op de beroepskracht rustende verantwoordelijkheid op basis van de professionele standaard (art. 3.1, tweede lid sub c Wmo)		
#	Norm	Uitwerking
Deskundigheid		
3.1	Aanbieder is in bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) van medewerkers en andere personen die namens die aanbieder in contact komen ⁴ .	1. De aanbieder beschikt over de VOG's van de medewerker(s) die direct contact hebben met de cliënten. 2. Bij indiensttreding beschikken bovengenoemde medewerkers over een passende VOG die niet ouder is dan drie maanden voor datum in diensttreding.
3.2	De medewerkers zijn vakbekwaam en aantoonbaar gekwalificeerd, passend voor de te verrichten activiteiten, complexiteit en aard van de problematiek van de cliënt.	1. De medewerkers zijn passend opgeleid/gekwalificeerd⁵. 2. De aanbieder biedt de in het kader van de geboden voorziening aangewezen beroepskracht passende scholing.
3.3	Aanbieder draagt zorg voor de inzet van de juiste deskundigheid.	1. Inzet van niet gekwalificeerde medewerkers⁶ vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van een gekwalificeerde ondersteuner.

⁴ Zoals vrijwilligers, stagiaires en ervaringsdeskundigen maar ook de medewerkers die toegang hebben tot systemen waarin vertrouwelijke en gevoelige gegevens zijn opgeslagen.

⁵ Raadpleeg uitvoeringsovereenkomst/werkafsprakenboek/gunningsleidraad van het betreffende product of/welk opleidingsniveau worden gehanteerd.

⁶ Onder andere vrijwilligers, stagiaires, ervaringsdeskundigen.

Bejegening en rechten van cliënt

De voorziening wordt verstrekt met respect voor en inachtneming van de rechten van de cliënt (art. 3.1, tweede lid sub 2 Wmo)		
#	Norm	Uitwerking
Medezeggenschap		
4.1	Cliënt wordt professioneel en respectvol bejegend.	1. Medewerkers bejegenen de cliënt respectvol en correct.
4.2	Aanbieder beschikt over een medezeggenschapsregeling voor cliënten.	1. Er is een regeling voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van welke voor de cliënten van belang zijn. 2. Aanbieder informeert cliënten over de medezeggenschapsregeling van cliënten. 3. Medewerkers zijn bekend met de medezeggenschapsregeling voor cliënten.
Klachtenregeling		
4.3	Aanbieder beschikt over een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten.	1. Er is een regeling vastgesteld voor de onafhankelijke afhandeling van klachten van cliënten. 2. De aanbieder informeert cliënten over de klachtenregeling. 3. Zo nodig worden verbetermaatregelen naar aanleiding van klachten getroffen. 4. Er wordt een analyse/overzicht gemaakt over de aard van de klachten, de trends en verbetermaatregelen.

Bijlage 3. Schema partners en verantwoordelijkheden

Intern

Aanbieder	Het leveren van kwalitatief goede voorzieningen conform de overeenkomst en het indienen van correcte facturen. Daarnaast moeten ze zich kunnen verantwoorden. Inspraak middels marktconsultaties, overlegtafels en dergelijke.
Administratie Wmo en declaratieteam jeugd	Zorgen voor administratieve verwerking, correcte uitbetaling voorzieningen en controle betalingen. Zijn hierbij alert op afwijkend declaratiegedrag.
Beleidsmedewerker	Alertheid op signalen met betrekking tot kwaliteit en rechtmatigheid, input ten aanzien van risicoanalyses en afgeven signalen bij toezichthouder. De beleidsmedewerker verwerkt daarnaast adviezen van de toezichthouders waar nodig in beleid.
Budgethouder persoonsgebonden budget	Facturen en praktijken aanbieder controleren en bij mogelijke fouten of vermoedens van frauduleus handelen contact opnemen met gemeente. Regels naleven, budget besteden waarvoor het bedoeld is. De budgethouder kan ervoor kiezen om een pgb-vertegenwoordiger te machtigen om deze taken over te nemen.
Business control	Inrichten van controls ten aanzien van declaratiegedrag. Signaleren en analyseren van rechtmatigheidsrisico's vanuit de jaarrekeningen van een aanbieder, zoals organisatiestructuur, personele inzet, winsten en uitgaven.
Contractmanager	Sturen op naleving van de eisen en voorwaarden uit de overeenkomsten en het onderhouden van de relatie en de samenwerking met de aanbieders en gemeenten, onder andere door middel van het voeren van contractgesprekken. Monitoren kwaliteit en rechtmatig geleverde zorg gedurende contractering. Fungeren als vraagbaak voor aanbieders en gemeenten.
Het college	Zorgdragen voor maatschappelijke ondersteuning voor haar ingezetenen en zorgdragen voor de kwaliteit en de continuïteit van de voorzieningen die daartoe behoren. De verantwoordelijkheid voor het eerstelijnstoezicht op de uitvoering van de Wmo 2015 en de Jeugdwet. Het gemeentebestuur stelt ook via beleid (beleidsplannen, lokale regelgeving) en budget de kaders vast waarbinnen de toezichthouders toezicht houden. Het college van burgemeester en wethouders wijst de toezichthouders aan.
Inkoop	Opnemen van afspraken en verantwoordingseisen in de overeenkomsten met aanbieders in het kader van kwaliteit en rechtmatigheid die risico's verkleinen en controle op naleving mogelijk maken.
Inwoner	Kijkt kritisch naar kwaliteit ondersteuning en of deze geleverd wordt zoals opgenomen in de beschikking. Meldt signalen bij het meldpunt.
Openbare orde en Veiligheid	Afdeling/team binnen de gemeente dat zich onder andere bezighoudt met ondermijning, Bibob en zorgcriminaliteit.
Professionals	Zijn alert op signalen met betrekking tot kwaliteit en rechtmatigheid en weten waar zij met deze signalen terecht kunnen.

Rijksoverheid	Verantwoordelijk voor het stelsel en de wettelijke kaders van de Wmo en Jeugdwet.
Sociale recherche	Onderzoeken van fraudesignalen inwoners en eventueel het opleggen van boetes bij schending van de inlichtingenplicht.
Toegang	Geven indicatie Wmo 2015 en Jeugdwet af. Zijn alert op signalen van onvoldoende kwaliteit en risico's op fraude, fouten, te veel/te weinig ondersteuning. Houden afstemming met contractmanager en toezichthouder.
Toezichthouder	Bewaken van de kwaliteit en rechtmatigheid van voorzieningen aan de hand van wettelijke en lokale kaders en overeenkomsten door middel van uitvoering van kwaliteitstoetsing en controles en adviseren over vervolgstappen aan gemeenten naar aanleiding van de toetsing. Voert calamiteitentoezicht uit, waarbij de focus ligt op het doen van onderzoek naar de toedracht en oorzaak van gebeurtenissen en waar mogelijk het treffen van verbetermaatregelen om kans op herhaling te voorkomen.

Extern

InformatieKnooppuntZorg (IKZ)	Verzamelt, onderzoekt en deelt meldingen over zorgfraude en signaleert trends en ontwikkelingen.
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)	Houdt het eerstelijns toezicht op de uitvoering van de Jeugdwet. IGJ bewaakt en bevordert de veiligheid en kwaliteit van zorg in het kader van de Jeugdwet.
Nederlandse arbeidsinspectie en de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD)	Werken in sommige gevallen samen in het kader van toezicht en opsporing ten behoeve van strafrechtelijke onderzoeken in de zorg, met prioritaire aandachtsgebieden pgb- en declaratiefraude.
Nederlandse ZorgAutoriteit (Nza)	Houdt toezicht en treedt handhavend op bij onrechtmatigheden door onder andere aanbieders, met name met betrekking tot declaratieverkeer.
Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)	Stelt integrale handhavingsadviezen op en stemt projectmatig bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en fiscale interventies af met de regionale partners.
Sociale VerzekeringsBank (SVB)	Bij persoonsgebonden budgetten controleren of de gefactureerde ondersteuning overeenkomt met de zorgovereenkomst. Mogelijke fraudesignalen met betrekking tot pgb's doorgeven aan gemeente.

Bijlage 4. Overzicht bevoegdheden

De plichten en bevoegdheden van de toezichthouder zijn opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht (Awb), deWmo, de Jeugdwet en de lokale verordeningen.

In de Awb zijn de volgende verlichtingen en bevoegdheden opgenomen:

- Legitimatieplicht, die kan worden ingericht door een gepersonaliseerd legitimatiepasje (artikel 5:12);
 - De verplichting tot inachtneming van het evenredigheidsbeginsel (artikel 5:13);

- De bevoegdheid tot het betreden van plaatsen met uitzondering van een woning als de bewoner daarvoor geen toestemming heeft gegeven, apparatuur mee te nemen en zo nodig de sterke arm daarbij in te zetten (artikel 5:15);
- De bevoegdheid inlichtingen te vorderen (artikel 5:16);
- De bevoegdheid inzage van zakelijke gegevens en bescheiden te vorderen (artikel 5:17);
- De bevoegdheid zaken te onderzoeken en monsters te nemen (artikel 5:18);
- De bevoegdheid om vervoersmiddelen te onderzoeken (artikel 5:19).

In de Wmo zijn de volgende verplichtingen en bevoegdheden opgenomen:

- De bevoegdheid om dossiers in te zien voor zover dat voor de vervulling van hun taak noodzakelijk is (artikel 6.1, lid 2)⁷, met inachtneming van het proportionaliteitsbeginsel en noodzakelijkheidsvereiste;
- De bevoegdheid om (bijzondere) persoonsgegevens⁸ te verwerken (artikel 6.1, lid 3), met inachtneming van het proportionaliteitsbeginsel en noodzakelijkheidsvereiste;
- Geheimhoudingsplicht voor de cliëntgegevens die voor de beroepskracht onder het beroepsgeheim vallen (artikel 3.4, lid 3);
- De bevoegdheid om een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) op te vragen van medewerkers die ondersteuning verlenen aan cliënten, of andere personen die beroepsmatig met de cliënten in contact kunnen komen. Indien de toezichthouder redelijkerwijs mag vermoeden dat een beroepskracht niet voldoet aan de eisen voor het afgeven van een VOG, kan de toezichthouder van de aanbieder verlangen dat de beroepskracht binnen tien weken een VOG overlegt die niet ouder is dan drie maanden (artikel 3.5, lid 3).

Voor wat betreft het rechtmatigheidstoezicht op jeugdhulp zijn in de lokale verordeningen specifieke verplichtingen en bevoegdheden voor de toezichthouder opgenomen.

De Jeugdwet stelt in het algemeen dat gemeenten regels moeten stellen voor toezicht op rechtmatigheid en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (artikel 2.9, lid d).

Bijlage 5. Interventiematrix

Type maatregel	Maatregel	Wanneer inzetten?	Wie?	Wetgeving / contractvoorwaarden
Advies- en stimuleringsmaatregel	Geven van informatie, advies en voorlichting.	Structureel gedurende contractering, tijdens/na kwaliteit/rechtmatigheidsonderzoek.	Toezichthouder en/of contractmanager	Geen grondslag
Corrigerende maatregel	Gesprek met bestuur van aanbieder.	Wanneer het van belang is om inzichtelijk te krijgen wat de reden van het niet	Toezichthouder en/of Contractmanager	Geen grondslag

⁷ Dit is in afwijking van artikel 5:20, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

⁸ (Bijzondere) persoonsgegevens als bedoeld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

		naleven van de voorwaarden zijn.		
	Verbeterplan	Wanneer aanbieder na eerste onderzoek niet voldoet aan de kwaliteit/rechtmatigheidseisen.	Toezichthouder en/of contractmanager	Contractvoorwaarden
	Verscherpt toezicht d.m.v. heronderzoek kwaliteit/rechtmatigheid.	Wanneer aanbieder na eerste onderzoek niet voldoet aan de kwaliteit/rechtmatigheidseisen.	Toezichthouder	Wmo 2015 artikel 6.1 lid 1 Awb artikel 5:11 t/m 5:20 Regeling Jeugdwet artikel 6a.7 en 6b.1 Contractvoorwaarden
	Intensievere contractmonitoring.	Wanneer signalen/onderzoek kwaliteit/rechtmatigheid hier aanleiding toe geven.	Contractmanager	Contractvoorwaarden
Bestuursrechtelijke maatregel	Last onder dwangsom	Als sanctie bij bewuste of herhaaldelijke misstanden. Bijvoorbeeld wanneer een aanbieder geen medewerking verleent aan inzage van cliëntdossiers.	College van B&W	Awb artikel 5:32
	Last onder bestuursdwang	Als sanctie bij bewuste of herhaaldelijke misstanden. Een last onder bestuursdwang wordt alleen opgelegd als een last onder dwangsom niet het gewenste effect heeft, of bij spoedeisende overtredingen om die (waar mogelijk) zo snel mogelijk te beëindigen.	College van B&W	Gemeentewet artikel 125 en Awb artikel 5:21
	Het recht op een maatwerkvoorziening in ZIN of pgb intrekken	Wanneer er onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt of wanneer de maatwerkvoorziening niet is gebruikt of ergens anders voor is gebruikt.	College van B&W	Wmo 2015 artikel 2.3.10 en Jeugdwet artikel 8.1.4 lid 1
	Pgb omzetten naar een maatwerkvoorziening in ZIN	Wanneer een inwoner (pgb-budgethouder of vertegenwoordiger) niet (langer) de pgb-taken op	College van B&W	Wmo 2015 artikel 2.3.10 en 2.4.1 en Jeugdwet

		een verantwoorde manier kan uitvoeren. Bijvoorbeeld wanneer stukken verloren zijn geraakt die zien op de verantwoording van (de kwaliteit en/of rechtmatigheid) van een pgb.		
Privaatrechtelijke maatregel	Terugvordering van zorggelden van de cliënt of degene die medewerking heeft verleend.	Wanneer een maatwerkvoorziening in ZIN of natura is ingetrokken en met opzet onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt.	College van B&W	Wmo 2015 artikel 2.4.1 en Jeugdwet artikel 8.1.4 lid 3
	Ingebrekestelling	Een ingebrekestelling is een schriftelijke mededeling waarbij de aanbieder wordt gesommeerd om de overeengekomen afspraken na te komen. Er wordt een redelijke termijn (uiterste termijn) gesteld waarbinnen de aanbieder weer aan de overeengekomen afspraken moet voldoen. In de ingebrekestelling moet het volgende worden opgenomen: • De geconstateerde tekortkoming; • Welke tekortkomingen hersteld moeten worden; • Op grond van welke bepalingen uit de overeenkomst. De gemeente kan verzoeken om een verbeterplan op te stellen.	Contractma nager	BW art 6:82 Contractvoorw aarden
	Cliëntenstop	Wanneer sprake is van signalen die kunnen duiden op misstanden en/of fraude of situaties waarbij de veiligheid van de inwoner en de kwaliteit van de dienstverlening in het geding is. Wanneer niet wordt voldaan aan contractvoorwaarden.	Contractma nager	Contractvoorw aarden

	Afhankelijk van hetgeen in de contractvoorwaarden opgenomen voor het/de contract(en) waar het toezicht zich op richtte.		
Betaalstop	Indien wordt geconstateerd dat door een aanbieder niet de overeengekomen prestatie (hulpverlening) wordt geleverd, kan een betaalstop (opschorting van betaling) worden opgelegd.	Contractma nager	Contractvoorw aarden
Boete	Indien in de contractvoorwaarden van het/de contract(en) een boetebeding is opgenomen. In dat geval wordt dit ingezet volgens hetgeen in de bepaling over boetebeding is opgenomen.	Contractma nager	Contractvoorw aarden
Ontbinding (raam)overeenko mst	- Als de aanbieder te kort schiet in de nakoming van haar verbintenissen (afspraken uit de overeenkomst) kan de opdrachtgever de overeenkomst ontbinden. - Ontbinding kan pas nadat de aanbieder in verzuim is. Een aanbieder is in verzuim nadat hij een ingebrekestelling heeft ontvangen waarin staat omschreven welke aanpassingen/verbeter punten hij moet doorvoeren voor de uiterste datum (fatale termijn). - Als de aanbieder niet voor de uiterste datum	Contractma nager	BW art 6:265

de verbeterpunten heeft aangebracht dan is hij in verzuim.

- Verzuim is niet nodig in het geval dat nakoming blijvend of tijdelijk onmogelijk is.
- Bij ontbinding eindigt de overeenkomst op het moment van de ontbinding.

Terugvordering bij de zorgaanbieder	Indien de hulp en ondersteuning niet (geheel) volgens de contractvoorwaarden is geleverd kan over worden gegaan tot terugvordering. Op grond van het privaatrecht zijn er meerdere terugvorderingsgronden. Mogelijkheden zijn onverschuldigde betaling, ongerechtvaardigde verrijking, onrechtmatige daad en onrechtmatig handelen door de bestuurder (bestuurdersaansprakelijkheid).	College B&W Advocaat bij vorderingen boven €25.000,- verplicht. Op grond van door de gemeente verleende mandaten heeft de MGR ook de bevoegdheid om terug te vorderen in contracten die de MGR heeft gesloten namens gemeenten.	BW art 2:9, 2:248, 6:162, 6:203, 6:212
Eisen van schadevergoeding	Wanneer de gemeente schade lijdt door het handelen van de aanbieder dient de aanbieder deze schade te vergoeden. De vereisten voor een schadevergoeding zijn: • Tekortkoming: de aanbieder moet niet hebben voldaan aan de verplichtingen uit de	Contractmanager	BW art 6:74 Contractvoorwaarden

raamovereenkomst ; • Toerekenbaar: de tekortkoming is de aanbieder toe te rekenen (er moet dus geen sprake zijn van overmacht). • Schade: de gemeente moet schade hebben geleden; • Causaal verband: de schade moet zijn ontstaan door de toerekenbare tekortkoming van de aanbieder.				
Strafrecht	Aangifte	Wanneer het vermoeden bestaat dat een strafbaar feit is gepleegd door een aanbieder (rechtspersoon) of een persoon binnen de organisatie (natuurlijk persoon), dan kan daarvan aangifte gedaan worden bij het Openbaar Ministerie (OM).	Burgemeester	Wetboek van Strafrecht art 225, 226, 300, 321, 322, 326

Aan :

Burgemeester en Wethouders van Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

Inlichtingen:

e-mail: asdroerdalen@gmail.com
datum: 13-3-2026
brief: 20260313 GA Conceptbeleidsplan Toezien,
Toezicht en Handhaving voor de Jeugdwet en de
WMO **Beleidsplan Noord- en Midden-Limburg**

www.adviesraadsociaaldomeinroerdalen.nl

Geacht college, mevrouw Coumans

In uw brief van 13 februari 2026 met als zaaknummer Z26-064894 vraagt u de Adviesraad (ASDR) om advies uit te brengen op het conceptbeleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving voor de Jeugdwet en de WMO. De ASDR gaat graag in op uw verzoek om advies uit te brengen.

2. Visie

“Wij geloven in een aanpak die primair gericht is op het voorkomen van problemen, het versterken van vertrouwen en het stimuleren van verbetering – want voorkomen is beter dan genezen.”

- **Advies werkgroep Jeugd:** Toezicht op vroegtijdige inzet van de eerste lijns-jeugdhulp/voorliggende voorzieningen.

Toezien op:

- Jongeren/ouders preventief informeren over de mogelijkheden van laagdrempelige hulpverlening. Waar, waarvoor en hoe kunnen zij gebruikmaken van voorliggende voorzieningen.
Voorlichting over de mogelijkheden van hulpverlening in het kader van eenzaamheid, suïcidepreventie, pestgedrag op school, financiële voorlichting (denk aan informatie over 18+) kan dure inzet van tweedelijnszorg vaak voorkomen worden.
- De inzet van alle mogelijke voorlichtingsactiviteiten om jongeren/ouders te informeren over de mogelijkheden van voorliggende voorzieningen.
De school van een kind is een plek waar problemen vaak als eerste ontstaan, tot uiting komen en/of worden opgemerkt.
- Laagdrempelige toegang van voorliggende voorzieningen.

4. Doel en reikwijdte

“**Toezien** houdt in: zorgen dat het goed gaat, zoals bedoeld. Dit gaat over de inkoop van voorzieningen, toegang tot voorzieningen, (regie op de) uitvoering van voorzieningen, maar ook contractbeheer. Toezien is een taak van de hele gemeenschap.”

1. Inleiding “De jeugdhulp moet van goede kwaliteit zijn en de middelen die beschikbaar zijn, moeten efficiënt en rechtmatig ingezet worden”

Advies werkgroep Jeugd:

In tijden van wachtlijsten binnen de jeugdzorg is de mogelijkheid van maatwerk buiten gecontracteerde zorg wenselijk en noodzakelijk.

Toezien op mogelijkheden van wachtlijstoverbrugging en onderzoeken of procedure en protocollen voor de inzet van noodzakelijk maatwerk vereenvoudigt kan worden. Hierdoor bestaat de mogelijkheid bij uitzondering/noodzaak, vanuit de kunde en kennis van de jeugdprofessional binnen de gemeente, ongecontracteerde, kwalitatief hoogwaardige zorg in te zetten.

4. Doel en reikwijdte

“**Toezicht** houdt in: het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het daarna beoordelen van de informatie en het ingrijpen als dit nodig is. Het beoordelen van informatie moet plaatsvinden op basis van vooraf vastgestelde criteria. Het ingrijpen moet plaatsvinden op basis van rechtsregels.”

Advies werkgroep Jeugd:

Naast rechtsregels hebben jeugdprofessionals te maken met andere wet- en regelgeving, waaronder hun beroepsregisters.

- Jeugdprofessionals worden vanuit Stichting Kwaliteitsregister Jeugd geacht te werken conform de jeugdwet, richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming, meldcode, beroepscode, privacywetgeving.

Advies werkgroep Jeugd:

- Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de waarborging van de naleving bij zowel zorgaanbieders als personeel binnen de gemeenten.
- Toezien of het opgestelde beleid vanuit deze context voor jeugdprofessionals intern en extern werkzaam is.
- Vroegtijdige verwijzing naar laagdrempelige eerstelijns hulpverlening.
- Inwoners zijn op de hoogte van de beschikbaarheid, toegankelijkheid en aanbieders van de voorliggende voorzieningen.
- Toezicht op kwaliteit van onafhankelijk cliëntondersteuners.
- Cliënten worden gehoord en gezien bij beslissingen over hun eigen zorg en ondersteuning.
- Zijn er voldoende toezichthouders opgeleid die inhoudelijk de gestelde eisen goed kunnen toetsen.

8. Samenwerking met ketenpartners

Binnen de regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg wordt samengewerkt met de volgende partners van de 14 gemeenten:

- Aanbieders
- Gemeentelijke toegang
- Frontoffices
- Backoffices
- Toezichthouders
- Contractmanagers
- Data analisten
- Business controllers
- Beleidsmedewerkers
- Juristen
- Inkopers

Advies werkgroep Jeugd:

Duidelijk verwoorden welke partners bedoeld worden (welke juristen worden bedoeld? Frontoffices en backoffices van de gemeenten of andere partijen? Etc.).

Indien dit niet in het beleidsplan zelf kan worden opgenomen, kan ervoor gekozen worden om dit in een legenda te zetten, zodat duidelijk is over wie het gaat.

Wij zien u reactie graag tegemoet,

Namens de gehele Adviesraad, Diana van der Hoek (voorzitter)

Aan: de Adviesraad Sociaal Domein gemeente Roerdalen

Zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z26-064894		Judith Coumans
onderwerp	datum	telefoon
Collectieve beantwoording Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving	7 juli 2026	0475-255330

Geachte leden van de Adviesraad,

Hartelijk dank voor de zorgvuldige en betrokken wijze waarop u het conceptbeleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg heeft beoordeeld. De tien ontvangen adviezen bevatten waardevolle inzichten die ons helpen om het beleidsplan aan te scherpen en het uitvoerend kader verder vorm te geven. We waarderen uw inzet en zien dat u vanuit verschillende invalshoeken steeds hetzelfde doel benadrukt: een systeem dat inwoners beschermt, aanbieders ondersteunt, en gemeenten helpt om rechtmatige en kwalitatief goede ondersteuning te organiseren.

De hoofdthema's die voortkomen uit uw adviezen hebben we hieronder geformuleerd en voorzien van beantwoording en aanpassing in het beleidsplan. In alle adviezen wordt terecht gewezen op het feit dat in het beleidsplan het 'hoe' van de invulling van het toezicht ontbreekt. Het beleidsplan is namelijk voor ons het eerste document dat nodig is om toezicht vorm te geven. Naast het beleidsplan wordt ook een uitvoerend kader geschreven en maken de toezichthouders zelf, binnen de kaders van het beleidsplan en uitvoerend kader, een werkplan. Voordat we de hoofdthema's bespreken willen we graag kort beschrijven hoe deze drie documenten zich tot elkaar verhouden.

- Een beleidsplan heeft primair een visievormend en richtinggevend karakter. Het beschrijft op hoofdlijnen de ambities, doelstellingen en strategische keuzes voor de komende jaren. Omdat het beleidsplan zich richt op een meerjarige periode, blijft het bewust op een hoger abstractieniveau en gaat het niet in op gedetailleerde uitvoering.
- Het uitvoerend kader vormt hierop een nadere uitwerking en concretisering. Dit document gaat dieper in op het "hoe" van de uitvoering en biedt handvatten voor de toepassing van het beleid in de praktijk. Ook het uitvoerend kader heeft echter, net als het beleidsplan, een meerjarig perspectief – dat wel een kortere periode betreft dan het

beleidsplan – en kan daardoor niet alle details bevatten die nodig zijn voor de dagelijkse uitvoering.

- Het werkplan, dat toezichthouders onafhankelijk opstellen, voorziet juist wél in dit detailniveau. Hierin worden de concrete activiteiten, prioriteiten en werkwijzen voor het betreffende jaar vastgelegd. Daarmee vormt het werkplan de praktische vertaling van zowel het beleidsplan als het uitvoerend kader naar de dagelijkse praktijk.

Wanneer het beleidsplan door de Raad en het uitvoerend kader door het college zijn vastgesteld, sturen we u ter informatie het uitvoerend kader toe. Dit uitvoerend kader zal op een aantal aandachtspunten in de gegeven adviezen al antwoord geven. Voor het uitvoerend kader wordt geen formeel advies gevraagd. Uiteraard is het wel beschikbaar voor de adviesraden ter verdieping op het thema toezicht.

Hieronder gaan wij in op de hoofdthema's die in alle adviezen terugkomen.

1. Evenwicht tussen preventie, toezien, toezicht en handhaving

Veel adviesraden wijzen erop dat het beleidsplan stevig is uitgewerkt op het gebied van handhaving, terwijl de preventieve en stimulerende kant nog sterker kan worden verankerd. Wij onderschrijven het belang van dit evenwicht. Dat is ook het uitgangspunt geweest in het opstellen van onze visie in het beleidsplan. In het uitvoerend kader wordt preventie prominent opgenomen en verder uitgewerkt. Daarnaast wordt hierin opgenomen dat toezicht en handhaving proportioneel en subsidiair wordt ingezet. Dit houdt in het kort in dat er maatregelen worden ingezet die passend zijn bij de situatie.

2. Betrokkenheid van inwoners en cliënten(organisaties)

Diverse adviesraden benadrukken dat het perspectief van inwoners sterker in het beleidsplan terug mag komen. Hier wordt in sommige adviezen ook een sterkere focus op het toezicht op het persoonsgebonden budget (PGB) gevraagd. Verondersteld wordt dat bij gebruikers van een PGB minder procedurele kennis aanwezig zou zijn.

In het beleidsplan hebben we met meer nadruk opgeschreven wat we willen bereiken voor inwoners. We willen er namelijk voor zorgen dat wanneer inwoners ondersteuning nodig hebben, zij dit ontvangen en dat het van voldoende kwaliteit is. Door toezicht goed vorm te geven proberen ook de autonomie en zelfredzaamheid van inwoners te versterken. We starten dus vanuit de ondersteuningsbehoefte van de inwoner, waarbij het systeem ondersteunend moet zijn en niet leidend. Om de positie van inwoners ook in het beleidsplan verder te verstevigen hebben we 'de inwoner' opgenomen in hoofdstuk waar het gaat om samenwerkingspartners.

In het beleidsplan wordt het toezicht op PGB ook benoemd, waarbij o.a. ook de verschillen tussen PGB en zorg in natura (direct via aanbieders ingekocht door gemeenten) meer aandacht krijgen, zowel in het beleidsplan als het uitvoerend kader. Zo proberen we ook duidelijker aan te geven op basis van adviezen dat differentiatie tussen inwoners en aanbieders nodig is. PGB is daarmee duidelijker beschreven en toegelicht.

Wanneer op basis van praktijksignalen PGB een van de thema's voor toezicht zal worden, zal dit in het werkplan van de toezichthouders landen. Uiteraard zijn we ons bewust van het verschil met aanbieders t.o.v. PGB-houders en hier houden we ook rekening mee in het uitvoerend kader.

3. Samenwerking, rollen en verantwoordelijkheden

Een aantal adviezen vragen verduidelijking van de rolverdeling tussen:

- toezichthouders
- contractmanagers en inkoop
- toegangsteams
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)
- lokale teams
- ketenpartners

In het beleidsplan is het voor ons belangrijk om te noemen wie de belangrijkste stakeholders/samenwerkingspartners zijn. De rol van de toezichthouder is ook goed uitgeschreven in het uitvoerend kader. In dit uitvoerend kader wordt bijvoorbeeld ook in meer detail de samenwerking met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en contractmanagers benoemd en is als bijlage een schema toegevoegd met partners en verantwoordelijkheden. Naast het uitvoerend kader moeten er ook nog werkinstructies geschreven worden tussen o.a. contractmanagers en toezichthouders. Eén van de doelen van het uitvoerend kader is om te komen deze werkafspraken. Voor het IGJ is duidelijk dat de focus is op kwaliteitstoezicht en verdiepend kwaliteitstoezicht op basis van extra indicatoren door kan toezichthouders worden ingevuld. Dit is opgenomen in het uitvoerend kader.

Samenvattend kan worden aangegeven dat in het beleidsplan meer op hoofdlijnen samenwerkingspartners benoemd zijn, terwijl er al een verdieping wordt gemaakt van de rollen en taken in het uitvoerend kader. Wij kwamen ook tot de conclusie dat op termijn door een verbeterde en geïntensiveerde samenwerking tussen bovenstaande professionals, ook verdiepende werkafspraken nodig kunnen zijn. Wanneer noodzakelijk zullen we erop sturen dat deze worden opgesteld, dit zal vergelijkbaar zijn met het doel zoals opgesteld in het uitvoerend kader over de samenwerking tussen contractmanagement en toezicht.

4. Onafhankelijkheid en professionalisering van toezichthouders en bekendheid bij gemeenteambtenaren

Meerdere adviesraden vragen aandacht voor de onafhankelijkheid van toezichthouders, én voor hun kennisniveau.

De toezichthouders hebben een onafhankelijke rol en stellen daarom ook onafhankelijk hun werkplan op. Dat wil niet zeggen dat ze geen input ophalen bij de verschillende stakeholders. Toezichthouders halen juist wel de input op en bundelen dit tot een werkplan, zodat ze het toezicht(proces) steeds verder versterken. Hoe dit gebeurt, is in het uitvoerend kader opgenomen.

Daarnaast hebben we in het beleidsplan aangegeven dat het vergroten van de mogelijkheid tot het signaleren van mogelijke risico's betreffende rechtmatigheid en kwaliteit van ondersteuning, aandacht verdient. In het uitvoerend kader hebben we daarom een doel opgenomen over het inrichten van een uniform meldpunt. Binnen gemeenten dient hier dan weer lokaal aandacht aan gegeven te worden. Tevens hebben we in het uitvoerend kader een doel opgenomen over de aanwezigheid van aandachtsfunctionarissen. Daarnaast hebben we een doel opgenomen over het bijwonen van toegangsmedewerkers van trainingsaanbod ter vergroting van de bewustwording en meldingsmogelijkheden van zorgfraude.

5. Relatie tussen toezicht en vertrouwen

Sommige adviezen wijzen erop dat regels en sanctionering in spanning kunnen staan met het uitgangspunt van vertrouwen. De balans tussen controle en vertrouwen moet bewaakt worden. Enkele adviezen geven concreet aan dat vertrouwen meer uitgelicht dient te worden. Dat hebben we verwerkt in het kader van samenwerking. Vertrouwen vormt de basis van samenwerken, werken vanuit de bedoeling.

Wij onderschrijven dat toezicht moet bijdragen aan versterking van vertrouwen in de samenwerking met aanbieders en pgb-houders/inwoners. In het beleidsplan is dat ook meermaals beschreven en in het uitvoerend kader borduren we daarop voort. In de visie staat ook onze missie: Voorkomen is beter dan genezen: samen tegen zorgfraude. Duidelijk mag zijn dat we uitgaan van dat aanbieders en inwoners wanneer een fout wordt gemaakt, dit in beginsel niet bewust verkeerd doen. Daar sturen we ook op. Aan de andere kant weten we ook uit o.a. het RIEC rapport dat zorgfraude voorkomt en daarom zijn er ook handhavingsmaatregelen beschikbaar. Waar we in de basis ons richten op zo goed mogelijk informeren en ondersteunen van aanbieders en inwoners (vooraf), zullen ook maatregelen moeten kunnen volgen als dat nodig is. Dit past ook bij de principes van proportionaliteit en subsidiariteit, die verder zijn beschreven in het uitvoerend kader. Uiteindelijk is natuurlijk het doel van toezicht dat inwoners die ondersteuning/zorg nodig hebben deze ook ontvangen en tegen goede kwaliteit. Ook noemen de adviesraden het belang van transparantie van onderzoeken. Hetgeen ook nodig is om vertrouwen in de samenwerking te vergroten. In het uitvoerend kader is hier een doel voor opgenomen, namelijk dat er ook afspraken zullen volgen om zoveel mogelijk van de onderzoeken die toezichthouders uitvoeren, gepubliceerd kunnen worden.

6. Zelfonderzoek bij calamiteiten

Enkele adviesraden plaatsen kritische kanttekeningen bij het huidige systeem waarin zorgaanbieders zelf onderzoek doen naar calamiteiten. Zij wijzen op het risico van belangenverstrengeling en gebruiken daarbij het beeld van “de slager die zijn eigen vlees keurt”. Vanuit dat perspectief pleiten de adviesraden ervoor dat de toezichthouder de regie neemt over het onderzoek of in ieder geval een grotere rol vervult, om onafhankelijkheid en objectiviteit te waarborgen.

Wij herkennen het belang van onafhankelijk toezicht, maar weerleggen de conclusie dat de toezichthouder het onderzoek zou moeten leiden. Juist het feit dat de aanbieder bij een calamiteit als eerste aan zet is, draagt bij aan snelle waarheidsvinding en directe verbetering van de praktijk. De aanbieder beschikt over de meest actuele kennis van de situatie, de betrokken medewerkers en de context waarin het incident heeft plaatsgevonden. Door deze verantwoordelijkheid primair bij de aanbieder te leggen, wordt het lerend vermogen van de organisatie versterkt en kunnen direct passende maatregelen worden genomen.

Daarnaast is het zelf onderzoek gebonden aan vastgelegde kaders, met transparantie richting de toezichthouder en ruimte voor toetsing en interventie waar nodig. Op die manier wordt een balans bereikt tussen eigenaarschap bij de aanbieder en onafhankelijk toezicht, zonder dat snelheid en leervermogen verloren gaan.

7. Toegankelijkheid en begrijpelijkheid

Adviesraden geven aan dat inwoners heldere (ook non-verbale) informatie nodig hebben over:

- hoe toezicht werkt,
- wat zij kunnen verwachten,
- hoe zij signalen kunnen melden.

Het meldpunt zorgfraude dat steeds uniformer wordt ingericht bevat alle belangrijke informatie over het melden van signalen over zorgen over kwaliteit en rechtmatigheid van ondersteuning. Hier zullen we vanuit gemeenten ook communicatie over vormgeven. De samenwerking met MGR zal daarbij juist de uniformiteit versterken. Alle publieksvriendelijke informatie die nodig is voor inwoners om signalen te melden zal ook op de website van gemeenten worden vermeld. We nemen nog sterker informatie op in het uitvoerend kader over het stimuleren van inwoners om melding te doen. Dit past ook goed in de cirkel van naleving, die wij geprobeerd hebben begrijpelijk uit te leggen en van voorbeelden te voorzien in het beleidsplan en uitvoerend.

8. Werkwijze toezichthouders en link met inkoop, aanbesteding

Verschillende adviesraden benadrukken dat preventie ook begint bij:

- Werkwijze toezichthouders die ingericht is middels screening en selectie, en niet alleen richt op controle, maar ook op advisering en preventie.
- screening van zorgaanbieders en het hebben van een VOG van medewerkers.
- toepassing van instrumenten zoals Bibob,
- kwaliteitsnormen (zoals HKZ),
- data-analyse en risicomodellen.

Wij onderschrijven dit advies en zien dat het in het beleidsplan en met een verdere verdieping in het uitvoerend kader terugkomt. Toezichthouders worden steeds eerder in het proces betrokken bij inkoop en contractmanagement en als doel worden ook werkinstructies opgesteld voor de samenwerking tussen contractmanagement en toezicht.

9. Continuïteit van zorg

Een belangrijk en terecht gedeeld punt is dat inwoners nooit de dupe mogen worden van onderzoek of handhaving. Toezichthouders zullen ook meldingen zorgvuldig oppakken. Daarnaast wordt de zwaarte van eventueel te nemen maatregelen goed afgewogen (proportionaliteit en subsidiariteit). Het is natuurlijk ook zo dat wanneer meldingen terecht zorgen voor maatregelen richting een aanbieder, er ook voor de inwoners voor alternatieve ondersteuning/zorg gezocht moet worden (indien dat het gevolg is van de maatregel dat zorg bij een bepaalde aanbieder stopt). Hier werken toezichthouders in de praktijk voor samen met contractmanagers en verwijzers. Het is belangrijk te melden dat dit een proces in de praktijk ook meer tijd kost en dat niet van vandaag op morgen zorg 'stopt' door toezichtproces. Aan de andere kant wanneer signalen zorgen voor handhaving, is er ook iets aan de hand en zal ook beoordeeld moeten worden of ondersteuning/zorg gecontinueerd kan worden.

10. Monitoring, evaluatie en lerend netwerk

Veel adviesraden vragen om een cyclische evaluatie van zowel het beleid (inhoudelijk en procesmatig) als de werkwijze van de toezichthouders.

Wij bevestigen het belang van monitoring en evaluatie, inclusief een lerend proces. Dit hebben we inmiddels ook verwerkt in het beleidsplan. In het uitvoerend kader is een hoofdstuk besteed aan monitoring en evaluatie van het toezicht. Jaarevaluaties worden ook verwerkt in een verantwoording door de toezichthouders. Op basis van de evaluatie en monitoring kan weer verder geïnvesteerd worden in het versterken van toezicht met o.a. voorlichtingen en trainingen. Er zijn jaarlijkse evaluaties (inhoudelijk én procesmatig). Het lerend netwerk wordt verder ontwikkeld en blijft een centraal onderdeel van de regionale samenwerking.

Afronding

De gemeenten bedanken alle adviesraden voor de constructieve houding, de praktische suggesties en het kritische meedenken. Uw adviezen zijn integraal betrokken bij de verdere aanscherping van het beleidsplan en de ontwikkeling van het uitvoerend kader.

Met waardering voor uw bijdrage en betrokkenheid,

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

De burgemeester,

ing.L.H.C. Bijl

ing. J.M.A. van Agtmaal

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering: 24 september 2026
Agendapunt: 8
Onderwerp: Halfjaarrapportage 2026

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie: 31 augustus 2026

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	Ja
2. Wijze van agendering voor de raad	Bespreekstuk

Inhoudelijk commissieadvies:

Blijkens het raadsvoorstel stelt het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad voor:

1. De halfjaarrapportage 2026 vast te stellen.
2. In te stemmen met de mutaties in het investeringsschema 2026.
3. In te stemmen met begrotingswijziging 2026-08.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PRO, Roerstreek Lokaal! en Vitaal Perspectief adviseren positief over het raadsvoorstel.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

n.v.t.

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z26-069058
Onderwerp:	Halfjaarrapportage 2026
Datum:	21 juli 2026
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	J.H.A. Paffen
Gevraagd besluit:	1. De halfjaarrapportage 2026 vast te stellen. 2. In te stemmen met de mutaties in het investeringsschema 2026. 3. In te stemmen met begrotingswijziging 2026-08.
Bijlage(n):	Bijlage 1: Raadsbesluit halfjaarrapportage 2026 Bijlage 2: Halfjaarrapportage 2026 Bijlage 3: Begrotingswijziging 2026-08

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Halfjaarrapportage 2026.

2. Inleiding

Met deze halfjaarrapportage rapporteren wij over de voortgang van de programmabegroting 2026. De halfjaarrapportage is een afwijkingenrapportage.

In de begroting zijn verschillende tactische doelen opgenomen met daaronder de acties die we hiervoor gaan uitvoeren. Per actiepunt is over de inhoud, financiën en planning met tekens en kleuren aangegeven wat de stand van zaken is. Alleen de afwijkingen worden toegelicht.

Naast de bijstellingen op acties zijn er ook bijstellingen in de financiën. Alle bijstellingen in deze halfjaarrapportage zorgen voor een stijging van het begrote saldo van € 4.324.000. Hiermee komt het verwachte resultaat voor 2026 uit op € 5.183.000. Voor de inhoudelijke toelichting op de verschillen, verwijzen wij u naar de bijgevoegde halfjaarrapportage 2026.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. De halfjaarrapportage 2026 vast te stellen.
2. In te stemmen met de mutaties in het investeringsschema 2026
3. In te stemmen met de begrotingswijziging 2026-08

4. Argumenten

1.1 Hierdoor wordt de realisatie van de acties en het financiële beeld van het jaar 2026 geactualiseerd

In november 2025 heeft uw raad de programmabegroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 vastgesteld. Na vaststelling zijn er verschillende ontwikkelingen geweest die invloed hebben op de realisatie van de acties zoals hierin opgenomen. In de halfjaarrapportage 2026 (bijlage 2) worden de bijstellingen per programma aangegeven en toegelicht waarom deze zich voordoen.

Ook de financiële situatie van de gemeente is sinds de vaststelling van de programmabegroting 2026 gewijzigd. Deze veranderingen worden onder meer veroorzaakt door aanpassingen in de bijdragen van het Rijk, via de decembercirculaire 2025 en de meicirculaire 2026 (zie raadsinformatiebrieven van respectievelijk 10 februari 2026 en 30 juni 2026). Daarnaast heeft u sinds de vaststelling van de begroting diverse besluiten genomen die financiële consequenties hebben en die ook in deze rapportage zijn verwerkt. Op basis van de realisatiecijfers tot en met 1 juli 2026 en de meest actuele inzichten, hebben wij een prognose opgesteld voor de lasten en baten over heel 2026. Alle relevantie mutaties zijn opgenomen in deze halfjaarrapportage. Daarmee biedt de rapportage inzicht in zowel de voortgang van de uitvoering als de verwachte financiële ontwikkeling voor 2026. Met de vaststelling van deze halfjaarrapportage actualiseert uw raad het financiële kader, zodat dit aansluit bij de huidige inzichten en ontwikkelingen.

2.1 Hierdoor worden de kredieten voor 2026 geactualiseerd

In de halfjaarrapportage wordt een aantal bijstellingen voorgesteld ten opzichte van het investeringsschema. De toegekende kredieten worden voor een deel doorgeschoven naar latere jaren aangezien de projecten doorlopen. Daarnaast wordt een extra krediet gevraagd voor het project Wienkeskoel III om de voorbereiding verder vorm te kunnen geven. Voor nadere toelichting zie pagina 28 van de halfjaarrapportage.

5. Kanttekeningen

1.1 Ondanks de huidige actualisatie kan de realisatie op het einde van het jaar afwijken

Deze halfjaarrapportage geeft een beeld van de financiële positie per 1 juli 2026, aangevuld met een prognose voor de rest van het jaar op basis van de huidige inzichten. De ramingen zijn zo zorgvuldig en realistisch mogelijk opgesteld. Daarbij geldt dat zich gedurende de tweede helft van 2026 afwijkingen kunnen voordoen als gevolg van wijzigingen in de voortgang van de uitvoering of ontwikkelingen in kosten en/of opbrengsten. Eventuele afwijkingen tussen deze prognose en de uiteindelijke realisatie worden verantwoord in de jaarstukken 2026.

6. Financiën

Het resultaat van de programmabegroting 2026 was bij vaststelling € 851.000 positief. Na vaststelling is het resultaat als gevolg van begrotingswijzigingen al in een eerder stadium met € 9.000 naar boven bijgesteld. De bijstellingen zoals die in deze halfjaarrapportage zijn opgenomen, hebben een positief effect van per saldo € 4.324.000. Het verwacht resultaat wordt daarom € 5.183.000.

De belangrijkste negatieve verschillen ontstaan door:

- hogere kosten in het kader van bijstandsuitkeringen € 669.000 (zie programma 2);
- per saldo is het effect van de gemeentefondsuitkering negatief, doordat een deel van de ontvangen gelden op basis van afspraak wordt doorbetaald aan de Westrom € 214.000 (zie programma 2);
- de verwachte legesopbrengsten voor de omgevingsvergunningen zijn op basis van de laatste prognose lager dan begroot € 416.000 (zie programma 5).

De belangrijkste positieve verschillen worden veroorzaakt door:

- het verwachte voordeel op de bekostigingsregeling opvang ontheemden € 1.650.000 (zie programma 2);
- de boekwinst op de verkoop van de gronden € 2.117.000 (zie programma 4);
- hogere baten door de inzet van de restant middelen 2025 van de specifieke uitkering voor klimaat- en energiebeleid € 553.000 (zie programma 4);
- de verwachte boekwinst na afsluiting van de bouwgrondexploitatie Holsterveld Vlodrop € 375.000 (zie programma 5);
- de lagere kapitaallasten, doordat investeringen zijn verschoven van 2025 naar 2026 € 206.000 (zie programma 6);
- vrijval stelpost areaaluitbreiding vanuit actieprogramma versnelde woningbouw € 240.000 (zie programma 7);
- hogere OZB-inkomsten op niet-woningen € 250.000 (zie programma 8).

De bijstellingen worden in de halfjaarrapportage bij de afzonderlijke programma's verder toegelicht.

In de halfjaarrapportage is ook kort weergegeven wat het structurele effect voor de komende jaren is (zie pagina 4-5). De financiële verwerking hiervan vindt plaats in de begroting 2027-2030.

7. Eerdere besluitvorming

De programmabegroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029 is vastgesteld in de raad van 6 november 2025.

8. Communicatie

Niet van toepassing

9. Planning en uitvoering

De halfjaarrapportage 2026 is een momentopname van de eerste helft van het jaar en geeft een doorkijk naar de rest van het jaar. In de jaarstukken rapporteren we uiteindelijk over het totaalbeeld van het jaar.

10. Privacy

Niet van toepassing.

11. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

In de financiële verordening Roerdalen 2023 is in artikel 6 opgenomen dat wij u door een halfjaarrapportage informeren over de realisatie van de begroting over de eerste 6 maanden van het lopende boekjaar.

12. Bijlagen

Bijlage 1: Raadsbesluit halfjaarrapportage 2026

Bijlage 2: Halfjaarrapportage 2026

Bijlage 3: Begrotingswijziging 2026-08

Sint Odiliënberg, 21 juli 2026

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

b.a.

ing. L.H.C. Bijl

De burgemeester,

ing. J.M.A. van Agtmaal

Raadsbesluit

Jaar 2026/09/24/08

Zaaknummer: Z26-069058

Onderwerp: Halfjaarrapportage 2026

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 juli 2026,

gelet op artikel 5 van de Financiële verordening ex art. 212 Gemeentewet van de gemeente Roerdalen 2023

het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. De halfjaarrapportage 2026 vast te stellen.
2. In te stemmen met de mutaties in het investeringsschema 2026.
3. In te stemmen met begrotingswijziging 2026-08.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24 september 2026.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier,

De voorzitter,

mr. M. Heijns-Coenjaerts ing. J.M.A. van Agtmaal

Halfjaarrapportage 2026

Behandeling in de gemeenteraad op 24-09-2026

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	1
INLEIDING	2
Samen maken we Roerdalen.....	2
Financiële positie	3
Zo is deze halfjaarrapportage opgebouwd.....	6
PROGRAMMAPLAN.....	7
Programma 1 Krachtige dorpen	7
Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg.....	9
Programma 3 Veilige dorpen	13
Programma 4 Economie, natuur, toerisme, cultuur en duurzaamheid	15
Programma 5 Woonomgeving	18
Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen.....	21
Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening	23
Programma 8 Algemene middelen.....	25
FINANCIËN IN HOOFDLIJNEN - BALANS	27
Reserves en voorzieningen	27
Investeringschema	28

Inleiding

Voor u ligt de halfjaarrapportage 2026 van de gemeente Roerdalen. Hiermee informeren we de gemeenteraad over de voortgang van de uitvoering van de begroting na een half jaar. In deze rapportage staan we stil bij de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Samen maken we Roerdalen

We willen dat iedereen in Roerdalen mee kan doen, dat we een duurzame en vitale leefomgeving hebben. Een omgeving waarin we samenwerken aan veiligheid en weerbaarheid. Dit doen we niet alleen, maar samen met onze inwoners.

We willen dit bereiken met de acties en resultaten zoals deze in de begroting bij de verschillende programma's zijn vastgesteld.

De uitdagingen waar we voor staan zijn complex en onderling verbonden. Dit heeft tot gevolg dat een aantal ontwikkelingen en bijstellingen effect heeft op acties en resultaten binnen verschillende programma's.

De uitvoeringsprogramma's van het accommodatiebeleid worden samen met de inwoners opgesteld. Deze worden begin 2027 aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden. Het aanpassen van het subsidiebeleid en de verduurzaming van de accommodaties kan pas worden opgepakt nadat de uitvoeringsprogramma's zijn vastgesteld.

De netcongestie heeft grote invloed op onze woningbouwplannen en op onze openbare ruimte. De plannen rondom woningbouw zijn afhankelijk van de mogelijkheden voor de aansluiting op het elektriciteitsnet. We zijn in overleg met Enexis over de mogelijkheden en onmogelijkheden die de netcongestie voor onze gemeente heeft.

Daarnaast zien we dat de toename van werken aan kabels en leidingen grote invloed heeft op de kwaliteit van onze openbare ruimte en de planning van werkzaamheden die we zelf uitvoeren in de openbare ruimte. We stemmen deze planningen met derden zoveel mogelijk op elkaar af. We merken dat we tegenwoordig minder kunnen sturen dan voorheen. Soms leidt dit tot aangepaste planningen van onze werkzaamheden. Een voorbeeld hiervan is de vertraging bij de herinrichting omgeving Rector van de Boornlaan in Posterholt.

Het OLS is een mooie kans geweest om Roerdalen op de kaart te zetten bij het grote publiek. We kijken met z'n allen dan ook terug op een geslaagd evenement. De organisatie van het OLS2026 heeft ook van de gemeentelijk organisatie veel inzet gevergd. Hiervoor heeft de raad in december 2025 een werkbudget beschikbaar gesteld en er zijn prioriteiten gesteld ten koste van andere werkzaamheden. We zien bij verschillende actiepunten dat dit heeft geleid tot vertragingen door de inzet die we hebben gedaan voor het OLS.

Financiële positie

Effecten voor 2026

De financiële bijstellingen in deze halfjaarrapportage zorgen ervoor dat het verwachte saldo van de begroting 2026 na wijzigingen naar boven wordt bijgesteld met € 4,3 mln. Deze positieve bijstelling wordt voor een groot deel veroorzaakt door incidentele inkomsten.

De belangrijkste bijstellingen worden hier genoemd. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar de desbetreffende programma's.

De belangrijkste negatieve verschillen ontstaan door:

- hogere kosten in het kader van bijstandsuitkeringen € 669.000 (zie programma 2);
- per saldo is het effect van de gemeentefondsuitkering negatief, doordat een deel van de ontvangen gelden op basis van afspraak wordt doorbetaald aan de Westrom € 214.000 (zie programma 2);
- de verwachte legesopbrengsten voor de omgevingsvergunningen zijn op basis van de laatste prognose lager dan begroot € 416.000 (zie programma 5).

De belangrijkste positieve verschillen worden veroorzaakt door:

- het verwachte voordeel op de bekostigingsregeling opvang ontheemden € 1.650.000 (zie programma 2);
- de boekwinst op de verkoop van de gronden € 2.117.000 (zie programma 4);
- hogere baten door de inzet van de restant middelen 2025 van de specifieke uitkering voor klimaat- en energiebeleid € 553.000 (zie programma 4);
- de verwachte boekwinst na afsluiting van de bouwgrondexploitatie Holsterveld Vlodrop € 375.000 (zie programma 5);
- de lagere kapitaallasten, doordat investeringen zijn verschoven van 2025 naar 2026 € 206.000 (zie programma 6);
- vrijval stelpost areaaluitbreiding vanuit actieprogramma versnelde woningbouw € 240.000 (zie programma 7);
- hogere OZB-inkomsten op niet woningen € 250.000 (zie programma 8).

De wijzigingen per programma en de nieuwe begrotingsbedragen zijn in onderstaande tabel financieel aangegeven. Per programma worden deze wijzigingen die groter zijn dan € 25.000 verder toegelicht.

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Begroting 2026			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten				
1. Krachtige dorpen	- 5.982	- 425	- 243	- 6.650
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 31.630	- 126	- 3.739	- 35.495
3. Veilige dorpen	- 2.937	- 9	30	- 2.916
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 3.197	- 989	- 7	- 4.193
5. Woonomgeving	- 6.508	- 764	- 2.431	- 9.703
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar gr	- 10.469	- 145	- 451	- 11.065
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 13.413	- 357	525	- 13.245
8. Algemene middelen	- 236	-	90	- 146
Totaal Lasten	- 74.371	- 2.815	- 6.226	- 83.413
Baten				
1. Krachtige dorpen	556	-	111	667
2. Participatie, ondersteuning en zorg	6.925	-	4.570	11.495
3. Veilige dorpen	37	-	-	37
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	1.500	- 408	2.798	3.889
5. Woonomgeving	4.983	222	2.296	7.502
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar gr	2.938	-	664	3.601
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	1.858	-	- 673	1.186
8. Algemene middelen	54.429	954	649	56.032
Totaal Baten	73.226	768	10.415	84.409
Saldo van baten en lasten	- 1.145	- 2.047	4.189	996
Mutatie reserves				
Toevoegingen	- 40	- 222	-	- 262
Onttrekkingen	2.036	2.278	135	4.449
Mutatie reserves	1.996	2.056	135	4.187
Resultaat	851	9	4.324	5.183

Structurele effecten in het meerjarig perspectief

Een aantal financiële bijstellingen hebben ook een structureel effect. In de kaderbrief 2027 is een eerste berekening gemaakt van het verwachte resultaat op basis van het bestaande beleid. Daarnaast bent u met de raadinformatiebrief van 30 juni 2026 geïnformeerd over het effect van de meicirculaire op het meerjarig perspectief.

In onderstaand overzicht is aangegeven wat het verwachte structureel effect is op basis van de bijstellingen vanuit deze halfjaarrapportage.

bedragen x € 1.000				
Meerjarige effecten halfjaarrapportage	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Begrotingssaldo 2027-2030 conform Kaderbrief 2027	- 1.226	- 2.592	- 1.907	- 1.530
Effect meicirculaire 2026 (RIB 30/6/2026)	817	803	1.383	1.391
Begrotingssaldo 2027-2030 conform RIB meicirculaire 2026	- 409	- 1.789	- 524	- 139
Mutaties halfjaarrapportage 2026 met een structureel effect	172	166	79	65
Saldo van de mutaties	172	166	79	65
Begrotingssaldo 2027-2030 na halfjaarrapportage 2026	- 237	- 1.623	- 445	- 74

In deze bijstellingen is nog geen rekening gehouden met een structurele verlaging van de bouwleges. Daarnaast is het effect op de kapitaallasten van de verschuivingen in het investeringsschema niet meegenomen. Deze bijstellingen worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2027-2030.

Zoals aangegeven betreft het hier bijstellingen op basis van het bestaand beleid. Het Akkoord “Samen aan het Roers 2026-2030” wordt uitgewerkt in de begroting 2027-2030, inclusief de financiële effecten.

Zo is deze halfjaarrapportage opgebouwd

De halfjaarrapportage bestaat uit dezelfde onderdelen als de programmabegroting:

- het programmaplan
- overige informatie
- financiën in hoofdlijnen

Programmaplan

Actiepunten

In de begroting zijn verschillende tactische doelen opgenomen met daaronder de acties die we hiervoor gaan uitvoeren. Per actiepunt is er een rapportage over de inhoud, financiën en planning. Hiervoor gebruiken we de volgende tekens en kleuren:

Het gaat goed, dus zoals we in de begroting hebben aangegeven.

Het gaat sneller dan gepland, we lopen voor op de uitvoering, we hebben financieel een voordeel.

Het gaat minder goed dan gepland, uitvoering zoals begroot staat onder druk.

Het gaat niet goed, we wijken flink af van de begroting.

Bij afwijkingen wordt een toelichting gegeven over de reden van de afwijking.

Financieel

Naast de inhoudelijke toelichting lichten we per programma de belangrijkste financiële verschillen toe ten opzichte van de begroting.

Op basis van deze rapportage kan de gemeenteraad de financiële kaders en de planning aanpassen. Inhoudelijke kaders wijzigen we alleen via een apart raadsvoorstel.

Financiën in hoofdlijnen

Per programma hebben we de in de begroting vastgestelde bedragen opgenomen en de bedragen van de bijgestelde begroting. Bij mutaties geven we aan of deze positief of negatief zijn.

Daarnaast wordt hier voor een aantal investeringen bijstellingen toegelicht.

Programmaplan

Programma 1 Krachtige dorpen

Strategisch programmadoel: krachtige dorpen met veel sociale samenhang, goede basisvoorzieningen en weerbare inwoners

Tactische doelen

Versterken van de sociale basis			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Onze maatschappelijke partners stimuleren om onze gezamenlijke maatschappelijke doelen te realiseren			
Actie 2: Experimenteren met nieuwe samenwerkingsvormen met als doel de sociale basis te versterken			

Actie 1: Onze maatschappelijke partners stimuleren om onze gezamenlijke maatschappelijke doelen te realiseren

In 2026 worden de uitvoeringsplannen rondom het accommodatiebeleid afgerond. De behandeling in de raad en de uitvoering van deze plan vindt plaats in 2027 en verder. Het aanpassen van het subsidiebeleid start pas nadat de uitvoeringsplannen van het accommodatiebeleid zijn vastgesteld. Pas dan weten we welke afspraken we met verenigingen en andere organisaties moeten maken en kunnen we het subsidiebeleid daarop afstemmen.

Inwoners in een kwetsbare situatie worden weerbaarder, méér bewust van de eigen invloed op gezondheid en ontwikkelen veerkracht en vaardigheden			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Uitvoeren van een evaluatie van onze aanpak schuldhulpverlening			

Financieel

Bedragen x € 1.000

1. Krachtige dorpen	Begroting 2026			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 5.982	- 425	- 243	- 6.650
Baten	556	-	111	667
Saldo van baten en lasten	- 5.426	- 425	- 132	- 5.983
Mutatie reserves				
Toevoegingen	-	-	-	-
Onttrekkingen	408	300	-	708
Mutatie reserves	408	300	-	708
Resultaat	- 5.018	- 125	- 132	- 5.275

Toelichting

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (€ 65.000 hogere lasten)

Vorig jaar is versneld gewerkt aan het opstellen van het integraal huisvestingsplan onderwijs. Hiervoor heeft toen inhuur plaatsgevonden. Geconstateerd is dat voor een goede uitvoering van het onderwijsbeleid en leerlingzaken het noodzakelijk is om hiervoor een beleidsmedewerker te hebben.

Kinderopvang (€ 133.360 hogere lasten)

Het aantal sociaal medische indicaties kinderopvang (SMI) is gestegen. Dit leidt, evenals in 2025, tot hogere uitgaven. De SMI-regeling wordt steeds beter bekend. Het sociaal team, het CJG en de kinderbescherming informeren ouders hierover, schakelen sneller en verwijzen vaker door. Daarnaast zien we een toename van complexe problematiek, waarbij SMI steeds vaker als onderdeel van de oplossing wordt ingezet binnen deze casuïstiek.

Brede SPUK (€ 37.143 hogere lasten en € 39.385 hogere baten)

Het ministerie heeft de specifieke uitkering voor de regeling sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (Brede SPUK) gewijzigd. De toegekende bedragen voor 2026 zijn aangepast en, zowel in de baten alsook de lastenkant, verwerkt in de begroting.

SPUK Stimulering sport 2026 (€ 41.820 hogere baten)

Gemeenten kunnen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport, niet in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties te stimuleren, kunnen gemeenten jaarlijks, ter compensatie van het btw-verlies, de SPUK-stimulering sport aanvragen bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Dit leidt tot een hogere baat. Deze regeling loopt eind 2026 af. Het ministerie van VWS onderzoekt of en hoe de compensatie voor het btw-verlies op sportuitgaven vanaf 2027 vormgegeven wordt.

Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg

Strategisch programmadoel: zelfredzame inwoners die kunnen deelnemen in de samenleving

Tactische doelen

Inwoners hebben de rust en ruimte om zich te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: We vergroten de bewustwording rondom bestaans(on)zekerheid	😊	😊	😊
Actie 2: We werken samen met inwoners en (maatschappelijke) organisaties aan initiatieven rondom bestaanszekerheid	😊	😊	😊
Actie 3: Focussen op preventie en vroegsignalering	😊	😊	😊
Actie 4: Uitvoering geven aan de resultaten van het onderzoek naar de mogelijkheden van een lokaal Mensontwikkelbedrijf (MOB)	😊	😊	😞

Actie 4: Uitvoering geven aan de resultaten van het onderzoek naar de mogelijkheden van een lokaal Mensontwikkelbedrijf (MOB)

In de eerste helft van het jaar hebben we gewerkt aan de interne voorbereiding van het mensontwikkelbedrijf (MOB). Deze fase heeft meer tijd gevraagd dan vooraf voorzien, waardoor vertraging is ontstaan in de planning. Inmiddels hebben we de belangrijkste voorbereidingen afgerond en is per 1 juni een kwartiermaker gestart. Daarmee is de daadwerkelijke opbouw van het MOB begonnen en werken we aan verdere concretisering en samenwerking met partners. Met de start van de kwartiermaker is de uitvoering nu op gang gekomen en werken we in de tweede helft van het jaar voortvarend verder. We informeren de raad kort na het zomerreces via een raadsinformatiebrief over de voortgang.

Mensen met een hulpvraag kunnen makkelijk terecht, worden sneller en beter geholpen en voelen zich gehoord			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Inzet regionaal Plusteam	😊	😊	😊
Actie 2: Verbeteren van de maatschappelijke opvang/beschermd wonen in Roerdalen	😊	😊	😞
Actie 3: We hervormen de arbeidsmarktinfrastuur	n.v.t.	😊	😊

Actie 2: Verbeteren van de maatschappelijke opvang/beschermd wonen in Roerdalen

Er wordt regionaal gewerkt aan het actualiseren van de regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De ETHOS-telling is gestart en loopt tot en met het vierde kwartaal van 2026. We gebruiken de uitkomsten van deze telling bij het actualiseren van de regiovisie. De huidige regiovisie is stilzwijgend verlengd tot Q1 2027. We voorzien besluitvorming van de nieuwe regiovisie door de raad in het eerste kwartaal van 2027. Er is een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning ten behoeve van een 24-uurs zorgvoorziening voor beschermd wonen met

dagbesteding in de vorm van 15 studio's inclusief bijbehorende voorzieningen. De zorgvoorziening is gericht op mensen met een psychiatrische diagnose die ondersteuning op meerdere levensdomeinen krijgen. Deze aanvraag is echter nog niet volledig, waardoor een inhoudelijk afweging nog niet heeft plaatsgevonden. Zodra de aanvraag volledig is, kan het besluitvormingsproces worden voortgezet. Een concreet tijdspad kan nu niet worden gegeven, aangezien we afhankelijk zijn van het moment waarop de aanvrager de ontbrekende gegevens aanlevert.

Financieel

Bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg	Begroting 2026			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 31.630	- 126	- 3.739	- 35.495
Baten	6.925	-	4.570	11.495
Saldo van baten en lasten	- 24.705	- 126	831	- 24.000
Mutatie reserves				
Toevoegingen	-	-	-	-
Onttrekkingen	280	97	160	537
Mutatie reserves	280	97	160	537
Resultaat	- 24.425	- 29	991	- 23.463

Toelichting

Basisondersteuning (€40.000 lagere lasten)

De personeel capaciteit voor zorg en veiligheid is door het afscheid van medewerkers ingezet voor andere prioriteiten. Dit heeft tot gevolg dat er minder ruimte is om complexe casussen zorg en veiligheid op te pakken.

POH Jeugd (€94.011 hogere baten)

De kosten van de praktijkondersteuner jeugd zijn grotendeels betaald uit de SPUK IZA. Deze SPUK wordt uitgevoerd door centrumgemeente Venlo.

Basisondersteuning (€37.515 lagere lasten)

Deze begrotingspost is onterecht geïndexeerd. Dit gaat over de subsidie voor het Sociaal team Roerdalen, zij ontvangen een vaste subsidie zoals afgesproken in de subsidietender.

Vervoerskosten schoolbezoek – leerlingenvervoer (€ 41.625 lagere lasten)

Bijstelling aan de hand van begrotingswijziging 2026-1 van Omnibuzz. Door een lagere vervoersvraag zijn de kosten voor leerlingenvervoer ook lager uitgevallen. Hierdoor dalen de directe vervoerskosten in 2026. Dit leidt tot een lagere gemeentelijke bijdrage en draagt bij aan een per saldo gunstiger kostenbeeld.

Sociale werkvoorziening Westrom (€ 214.072 hogere lasten)

Via de Meicirculaire 2026 stelt het Rijk meer middelen beschikbaar voor het sociaal deelfonds. Dit bedrag wordt, geheel volgens afspraak, doorgeleid naar Westrom. De inkomsten zijn verwerkt in Programma 8.

Wmo huishoudelijke hulp, zorg in natura en PGB (€ 96.331 lagere lasten)

Op basis van de huidige verwachtingen denkt het sociaal domein van het Servicecentrum MER dat er voor huishoudelijke hulp minder budget nodig is dan nu in de begroting staat.

Wmo (individuele) begeleiding, incl. PGB (€177.027 hogere lasten)

De stijging van de kosten voor Wmo-begeleiding kent meerdere oorzaken. Dit komt onder andere doordat de indexeringen van de tarieven voor begeleiding via pgb en zorg in natura hoger uitvallen dan in de begroting was voorzien. Daarnaast is er een duidelijke stijging in het verzilveringspercentage van de begeleidingstoekenningen. Ook is het aantal inwoners met een indicatie voor begeleiding ten opzichte van 2025 toegenomen.

In de eerste maanden van 2026 is er een duidelijke toename zichtbaar. In het tweede kwartaal van 2026 blijft het aantal inwoners vervolgens stabiel.

Wmo beschermd wonen (€ 139.413 hogere baten)

Bijstelling aan de hand van de begrotingswijziging 2026-1 van de MGR SDLN. Daarnaast zorgt de Meicirculaire 2026 voor een nog hoger surplus.

Bestaanszekerheid (€200.000 hogere lasten, t.l.v. reserve Armoedefonds)

Zoals gerapporteerd in de jaarrekening 2025, zijn in Q3 van 2025 acties gestart in het kader van bestaanszekerheid waarvan de financiële effecten zich manifesteren in 2026, 2027 en 2028. Dit leidt tot hogere lasten die we ten laste van de reserve Armoedefonds brengen.

SPUK Nieuwe wet inburgering, SPUK Onderwijsachterstandenbeleid, Brede SPUK (€ 456.866 hogere lasten en € 464.489 hogere baten)

Dit zijn financiële regelingen of subsidies waarmee de Rijksoverheid geld verstrekt aan gemeenten om specifiek beleid of projecten uit te voeren.

SPUK Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne en eigen bijdrage (€ 1.954.840 hogere lasten en € 3.604.840 hogere baten)

Deze regeling voorziet in het verstrekken van een specifieke uitkering aan gemeenten voor het vergoeden van de kosten die zijn gemaakt ten behoeve van het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne in de Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) en de Particuliere Opvang Oekraïne (POO). Het Rijk betaalt een normbedrag van € 44 per dag per bed. De kosten zijn lager dan deze vergoeding. Gemeenten mogen het surplus vooralsnog houden. Het normbedrag van € 44 per dag per bed (voor de gemeentelijke opvang van Oekraïners) is vastgesteld voor de bekostigingsperiode die loopt tot en met eind 2026.

SPUK Bijstandsuitkering incl. BBZ, LKS, IOAW en IOAZ (€ 925.000 hogere lasten en € 255.730 hogere baten)

De belangrijkste oorzaken voor de forse stijging van de BUIG uitgaven zijn dat inwoners langer afhankelijk blijven van een uitkering, waardoor de gemiddelde uitkeringsduur toeneemt. Daarnaast zijn de uitkeringsbedragen gestegen door de verhoging van het wettelijk minimumloon. Ook zien we een toename van inwoners met complexere problematiek, zoals jongeren zonder startkwalificatie, statushouders en inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Hierdoor verloopt de uitstroom naar werk minder snel. De kosten worden op basis van voorgaande jaren door het Rijk vergoed via een SPUK (het gemeentelijk BUIG budget). De voorlopig toegekende SPUK-uitkering is nog niet definitief. Het Rijk stelt dat jaarlijks in september vast. En wanneer een gemeente haar budget overschrijdt, kan zij onder bepaalde voorwaarden een beroep doen op de vangnetregeling van het Rijk. Dit wordt jaarlijks beoordeeld.

De gemeente blijft inzetten op maatregelen die gericht zijn op het beperken van instroom in de bijstand en het bevorderen van uitstroom. De ingezette aanpak wordt voortgezet, waaronder:

- de preventieve poortaanpak, waarbij inwoners vroegtijdig in beeld komen en passende ondersteuning wordt ingezet;
- de inzet van het Jongerenteam en Inburgeringsteam voor gerichte begeleiding van jongeren en statushouders;
- intensieve klantactivering en re-integratie, met extra begeleiding, loonkostensubsidies en samenwerking met werkgevers.

Met deze maatregelen blijft Roerdalen werken aan duurzame participatie, het verkorten van de uitkeringsduur en het terugdringen van het BUIG-tekort. De effecten van de maatregelen worden gevolgd via rapportages en monitoring van de bestandsontwikkeling.

Onttrekking aan de Algemene reserve (€ 40.000 lagere onttrekking)

De middelen voor zorg en veiligheid worden dit jaar niet besteed, waardoor er geen onttrekking nodig is uit de algemene reserve.

Onttrekking aan de reserve Armoedefonds (€200.000 hogere onttrekking)

Zie toelichting onder het item Bestaanszekerheid.

Programma 3 Veilige dorpen

Strategisch programmadoel: veilige en leefbare dorpen

Tactische doelen

Samen met onze veiligheidspartners voorkomen en beperken we de risico's dat inwoners slachtoffer worden van criminaliteit of overlastsituaties. Waar mogelijk beëindigen we de situatie.

Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Werken volgens de systematiek van het integraal veiligheidsbeleid	😊	😊	😊
Actie 2: Betrouwbaar organiseren voor Zorg en Veiligheid	😞	😞	😞

Actie 2: Betrouwbaar organiseren voor Zorg en Veiligheid

De personeel capaciteit voor zorg en veiligheid is door het afscheid van medewerkers ingezet voor andere prioriteiten. Dit heeft tot gevolg dat er minder ruimte is om complexe casussen zorg en veiligheid op te pakken. Het werkbudget dat hiervoor beschikbaar is gesteld komt daarmee ook te vervallen. De ontwikkeling van Zorg en Veiligheid wordt in 2027 weer opgepakt.

Professionaliseren van de integrale aanpak van veiligheid

Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Personeel en middelen dat aansluit op de aard en omvang van de veiligheidsvraagstukken	😊	😊	😊

Versterken weerbaarheid, continuïteit en crisisbeheersing

Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Project maatschappelijke weerbaarheid	😊	😊	😊
Actie 2: Voorzien in crisisgerichte opleidingen, trainingen en oefeningen	😊	😊	😊

Financieel

Bedragen x € 1.000

3. Veilige dorpen	Begroting 2026			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 2.937	- 9	30	- 2.916
Baten	37	-	-	37
Saldo van baten en lasten	- 2.900	- 9	30	- 2.879
Mutatie reserves				
Toevoegingen	-	-	-	-
Onttrekkingen	195	-	- 25	170
Mutatie reserves	195	-	- 25	170
Resultaat	- 2.705	- 9	5	- 2.709

Toelichting

Weerbaarheid - bedrijfscontinuïteitsmanagement (€ 36.862 lagere lasten)

Een onderdeel van het vergroten van de weerbaarheid heeft betrekking op onze eigen organisatie in het kader van bedrijfscontinuïteitsmanagement. De kosten hiervan horen binnen bedrijfsvoering. Het beschikbare budget wordt daarom overgeheveld naar programma 7.

Zorg- en veiligheid (€ 25.000 lagere lasten)

Zoals hierboven is aangegeven wordt het werkbudget zorg en veiligheid voor 2026 niet gebruikt.

Onttrekking aan de Algemene reserve (€ 25.000 lagere onttrekking)

De middelen voor zorg en veiligheid worden dit jaar niet besteed, waardoor er geen onttrekking nodig is uit de algemene reserve.

Programma 4 Economie, natuur, toerisme, cultuur en duurzaamheid

Strategisch programmadoel: bevorderen van duurzaamheid en het versterken van de gebiedsgerichte ruimtelijke, sociale en economische samenhang

Tactische doelen

We starten met het laatste onderdeel van de Omgevingswet, het omgevingsplan			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Van bestemmingsplan naar Omgevingsplan	😊	😊	😊

We hebben veel bos- en natuurgebieden. We willen ervoor zorgen dat deze gebieden klimaatbestendig worden en de biodiversiteit versterken.			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Klimaatbestendige natuurontwikkeling	😊	😊	😊

Het recreatief, toeristisch en cultureel aanbod versterken en vernieuwen in samenwerking met lokale partners			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Ondersteunen Toeristisch Platform Roerdalen	😊	😊	😊
Actie 2: Programma Recreatie en Toerisme Midden-Limburg - Vitale Toeristische Regio	😊	😊	😊
Actie 3: Promotie van Roerdalen tijdens OLS en andere evenementen	😊	😊	😊

Samen werken aan gezond en toekomstbestendig ondernemersklimaat in Roerdalen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Beleidskader (deels) vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)	😊	😊	😐
Actie 2: Verduurzamen en uitbreiden bedrijventerrein(en)	😊	😊	😊

Actie 1: Beleidskader (deels) vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)

In verband met het OLS heeft het beleidskader VAB's vertraging opgelopen. De start is inmiddels gemaakt, wij verwachten medio april 2027 het vernieuwde beleid op te leveren.

De transitie naar een duurzame leefomgeving door samen met inwoners en partners te werken aan energie, natuur, water, vastgoed en innovatie			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Warmtetransitie	😐	😊	😊
Actie 2: Duurzame natuur en biodiversiteit	😊	😊	😊
Actie 3: Duurzame waterhuishouding	😊	😊	😊

Actie 4: Maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte			
Actie 5: Innovatie en experiment			

Actie 1: Warmtetransitie

In het eerste kwartaal is de Gemeentelijke Verduurzamingsregeling gestopt, omdat de uitvoerende partij de benodigde financiering niet heeft kunnen aantrekken. Voormalige deelnemers helpen we nu met de energiecoaches en Duurzaam Bouwloket.

Actie 4: Maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte

Zoals in programma 1 aangegeven vindt de vaststelling van de uitvoeringsplannen van het accommodatiebeleid pas plaats in 2027. Deze vertraging heeft consequenties voor de hieraan gekoppelde vervolgstappen, zoals prioritering van het vastgoed in beeld brengen en uitvoeren van de verduurzamingsplannen.

Bij het vergroenen van bestaande openbare ruimte en het vergroten van biodiversiteit is er vaak weinig ruimte in verband met drukte van kabels en leidingen in de ondergrond. De projecten die momenteel worden uitgevoerd, zijn bovendien al vóór 2026 voorbereid en afgestemd met de omgeving. Daardoor sluiten deze nog niet aan op de doelstellingen die vanaf 2026 gelden.

De projecten investeren om te renderen worden afgerond			
<i>Onderwerp</i>	<i>Inhoud</i>	<i>Financiën</i>	<i>Planning</i>
Actie 1: Reclamemast			

Actie 1: Reclamemast

Begin april 2026 is de definitieve omgevingsvergunning voor de plaatsing van de reclamemast verleend. Er zijn geen omwonenden geweest die bezwaar hebben aangetekend. De stroomkabel naar de mast toe is in het eerste halfjaar van 2026 aangelegd maar is momenteel nog niet aangesloten. Dat zal zoals het er nu uitziet in september 2026 in opdracht van Enexis gerealiseerd gaan worden. Een andere onzekerheid is de levertijd van de digitale schermen van de mast. De exploitant heeft deze nadat de omgevingsvergunning is verleend besteld maar de levering loopt vertraging op omdat deze schermen over zee moeten komen. Dit heeft onder andere te maken met de spanningen rondom de Straat van Hormuz. Ook is onze exploitant momenteel nog bezig met het afstemmen van het hijsplan met TenneT aangezien de mast in de buurt van een hoogspanningsmast komt te staan. TenneT wist af van onze plannen om een reclamemast te plaatsen op deze locatie, maar moet akkoord gaan met de manier waarop de mast geplaatst gaat worden. Dat is een actie die bij de exploitant ligt.

Gericht samenwerken aan regionale en landelijke opgaven door kansen te benutten			
<i>Onderwerp</i>	<i>Inhoud</i>	<i>Financiën</i>	<i>Planning</i>
Actie 1: Regiodeal			
Actie 2: Energieknooppunten Limburg		n.v.t	

Financieel

Bedragen x € 1.000

4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	Begroting 2026			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 3.197	- 989	- 7	- 4.193
Baten	1.500	- 408	2.798	3.889
Saldo van baten en lasten	- 1.697	- 1.398	2.791	- 304
Mutatie reserves				
Toevoegingen	-	-	-	-
Onttrekkingen	594	613	-	1.206
Mutatie reserves	594	613	-	1.206
Resultaat	- 1.103	- 785	2.791	902

Toelichting

Project buurtschap Reutje (SPUK, Regio-deal ML, Provincie) (Hogere lasten € 135.000 en hogere baten € 135.000)

Dit is de eerste bijdrage vanuit de Regio Deal voor het project 't Reutje, dit zijn dus hogere lasten en baten en houden verband met de voorbereiding (met name voor de participatie met alle stakeholders en opstelling van de landschapsvisie) en in later stadium de uitvoering. Een en ander overeenkomstig de beschikking.

Klimaat- en energiebeleid, SPUK CDOKE (€ 136.000 lagere lasten en € 553.000 hogere baten)

Voor het klimaat- en energiebeleid kunnen we voor de uitgaven in 2026 de niet-bestede SPUK-CDOKE-middelen uit 2025 inzetten. Daarnaast hebben we de uitgaven verlaagd op basis van nieuwe prognoses.

Grondverkoop (€ 2.116.500 hogere baten)

In 2026 zijn diverse landbouwgronden in het Flinke Ven te Herkenbosch geruild en verkocht. De betreffende gronden hadden geen boekwaarde waardoor substantiële boekwinsten zijn gerealiseerd. Zie voor een gedetailleerdere uitleg de raadsinformatiebrief van 10 februari 2026.

Programma 5 Woonomgeving

Strategisch programmadoel: woningen (ver)bouwen naar behoefte, zodat we zowel op de korte alsook op de lange termijn voorzien in een toekomstbestendige woningvoorraad

Tactische doelen

We bouwen in de periode 2025 tot en met 2028 jaarlijks gemiddeld 125 extra woningen die qua kwaliteit, aantallen en proces goed aansluiten bij de behoefte van onze inwoners			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Uitvoering geven aan de projecten uit het Actieplan Versnellen woningbouw			
Actie 2: Werken aan beleidsmatige bouwstenen ten behoeve van het versnellen van de woningbouw			
Actie 3: Programma Volkshuisvesting in combinatie met actualiseren Actieplan versnellen woningbouw			
Actie 4: Vaststellen geactualiseerde Omgevingsvisie Roerdalen 2050			

Actie 1: Uitvoering geven aan de projecten uit het Actieplan Versnellen woningbouw

Wienkeskoel Melick

Op 26 mei 2026 hebben we het besluit genomen over de scenariokeuze voor de ontwikkeling van Wienkeskoel. Op basis van onderzoeken naar financiële haalbaarheid, ontsluiting van de wijk en het verplaatsen van gronden die als leefgebied van de das zijn bestemd, is een kleiner plangebied vastgesteld. Momenteel werken we aan de ontwikkelstrategie, die nog in 2026 wordt vastgesteld. Vervolgens worden samenwerkingspartners vastgelegd en werken we aan een aangepast stedenbouwkundig plan dat later wordt vertaald in een planologisch kader. De planning is daardoor vertraagd, maar we proberen tijd in te halen door processen parallel te laten lopen. Ontwerp, onderzoeken (bijvoorbeeld flora en fauna onderzoek) en participatietrajecten lopen gelijktijdig.

't Sittert Sint Odiliënberg

Voor het plangebied 't Sittert in Sint Odiliënberg zijn de voorbereidingswerkzaamheden met een half jaar uitgesteld vanwege de prioritering van ambtelijke capaciteit voor uitvoering OLS.

Schoollocaties Posterholt en Vlodrop

Op dit moment (juni 2026) wordt gewerkt aan de aanbesteding voor de sloop van de schoolgebouwen in Vlodrop en Posterholt. Uitgangspunt van de aanbesteding is om eind dit jaar te starten met de sloop van de scholen. Deze zal echter niet in 2026 worden afgerond. We halen het niet om het planologisch kader al te wijzigen eind 2026, begin 2027. We zitten nog in de ontwerpfasen voor beide projecten. In Vlodrop doen we dit met Wonen Limburg, in Posterholt wordt onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een CPO-project (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap).

Willem-Alexanderlaan Posterholt

De prioritering voor wat betreft Posterholt qua inzet ambtelijke projectcapaciteit ligt momenteel op de vrijkomende schoollocatie aldaar. In het gebied aan de Willem Alexanderlaan zijn in 2026 een tweetal percelen verworven waardoor dit gebied is voor de eventuele opstart van een 1e fase. De verwachting is echter niet dat we de ontwikkelstrategie in 2026 voor deze locatie gereed hebben.

Actie 2: Werken aan beleidsmatige bouwstenen ten behoeve van het versnellen van de woningbouw
 Voor het Programma Kostenverhaal hebben wij begin 2026 een adviseur in de arm genomen die ons begeleidt in dit traject. In de tussentijd is een concept opgeleverd. Dit concept is ook al in de raads werkgroep Wonen besproken. De verwachting is dat wij eind dit jaar een definitieve versie aan de raad kunnen opleveren.

Actie 3: Programma Volkshuisvesting in combinatie met actualiseren Actieplan versnellen woningbouw

Het Actieplan Versnellen Woningbouw wordt niet geactualiseerd. Dit Actieplan wordt geïntegreerd in het Volkshuisvestingsprogramma.

We hebben aandacht voor specifieke woonvormen voor bijzondere doelgroepen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Uitvoering visie welzijn, wonen en zorg	😊	😊	😊
Actie 2: We werken aan de uitbreiding van onze woonwagencentrales in Herkenbosch, Melick en Montfort	😊	😊	😊

We zetten in op een duurzame woonomgeving en woningvoorraad			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: We leggen de verbinding tussen onze duurzaamheidsambities en doelstellingen, en de verduurzaming van de woningvoorraad	😊	😊	😊
Actie 2: Vaststellen gemeenschappelijk Grondstoffenplan 2026-2029 GR RD Maasland	😊	😊	😊

Financieel

Bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving	Begroting 2026			Totaal
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaarrapportage	
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 6.508	- 764	- 2.431	- 9.703
Baten	4.983	222	2.296	7.502
Saldo van baten en lasten	- 1.525	- 541	- 134	- 2.201
Mutatie reserves				
Toevoegingen	-	- 222	-	- 222
Onttrekkingen	-	764	-	764
Mutatie reserves	-	541	-	541
Resultaat	- 1.525	-	- 134	- 1.660

Toelichting

Bijdrage gemeenschappelijke regelingen ODNML (€ 250.131 hogere lasten)

Bijstelling aan de hand van begrotingswijziging 2026-1 van ODNML. De hogere bijdrage betreft met name de overgang van personeel van het servicecentrum MER naar ODNML.

Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling SC MER omgevingsdienst (€ 94.000 lagere lasten)

Bijstelling aan de hand van begrotingswijziging 2026-2 van het servicecentrum-MER. Naast overheveling van de overgang van de medewerkers naar de ODNML, zijn er meerkosten geweest doordat er ook enkele functies zijn uitgebreid (jurist, regelanalist en adviseur ketensamenwerking).

Grondexploitatie (€ 1.594.500 hogere lasten en € 1.969.500 hogere baten)

Betreft de geraamde baten en lasten van de vier grondexploitaties. De grondexploitaties betreffen de projecten Holsterveld Vlodrop, Centrumplan Herkenbosch en de woonwagenlocaties in Herkenbosch en Montfort. In 2026 wordt naar verwachting de grondexploitatie Holsterveld in Vlodrop afgesloten. Voor dit project wordt een positief resultaat verwacht van € 375.000 voor 2026.

Wonen – flexibele inzet ondersteuning woningbouw 2025-2027 (€ 700.000 hogere lasten en € 700.000 hogere baten)

De hogere lasten worden primair veroorzaakt door de uitvoering van de regionale subsidie Flexibele inzet ondersteuning woningbouw 2025-2027. De kosten en baten hiervoor worden geraamd op € 700.000 en worden vergoed door de Provincie Limburg. Dit project wordt uitgevoerd met de regiogemeenten en de gemeente Roerdalen is hiervoor penvoerder.

Wonen (€ 45.000 lagere lasten)

Dit budget valt incidenteel vrij, vanwege capaciteitsgebrek en in relatie tot het budget flexibele ondersteuning zoals hierboven verwoord.

Kapitaallasten, rente en afschrijving (€50.000 lagere lasten)

Door het binnenhalen van diverse subsidies van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Provincie en Ministerie, voor het bouwrijp maken van de zes locaties voor het plaatsen van de tijdelijke woningen was de gemeentelijke investering in 2025 lager. Logischerwijs zijn ook de kapitaallasten lager.

Leges ruimtelijke ordening (€ 32.000 lagere baten)

Dit betreft exploitatiebijdragen voor ruimtelijke ontwikkelingen die op grond van het wettelijk kostenverhaal worden verhaald bij initiatiefnemers. In het verleden werden bij kleinere ruimtelijke ontwikkelingen vaak uitsluitend legeskosten in rekening gebracht; deze zijn hier begroot. Inmiddels passen wij echter consequent kostenverhaal toe, ongeacht de omvang van het project. De bijbehorende exploitatiebijdragen worden per project afzonderlijk geraamd op een andere plek in de begroting.

Tegenover deze bijdragen staan altijd overeenkomstige lasten. De gemaakte afspraken hierover worden vastgelegd in een anterieure overeenkomst.

Leges bouwen (€ 416.000 lagere baten)

De leges voor de omgevingsvergunningen vallen aanmerkelijk lager uit dan geraamd. Op grond van extrapolatie van de gerealiseerde leges t/m medio juni en een doorkijk van de verwachte aanvragen voor 2026, worden de leges voor de omgevingsvergunningen geraamd op € 500.000.

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Strategisch programmadoel: onze dorpen zijn leefbaar en uitnodigend. Inwoners en toeristen voelen zich er thuis, dankzij een veilige en kwalitatieve openbare ruimte

Tactische doelen

Samen met inwoners en belanghebbenden werken aan integrale, infrastructurele projecten			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Herinrichting Reutje St. Odiliënberg			
Actie 2: Herinrichting omgeving Rector van de Boornlaan Posterholt			

Actie 1: Herinrichting Reutje St. Odiliënberg

Er is in april 2026 een positieve beschikking vanuit de Regiodeal ontvangen. Dit heeft betrekking op de inhoud van het project en over de financiën van het project. Naast de reconstructie van Reutje stelt de regiodeal ons in staat om extra verbeteringen voor klimaat en landschap mee te nemen in het project.

Actie 2: Herinrichting omgeving Rector van de Boornlaan Posterholt

Het project verandert en heeft vertraging. Het is niet gelukt om de gronden te verwerven die nodig zijn voor wateropvang. Ook zorgt de buurtaanpak (netverzwaring) van Enexis voor extra vertraging. Hierdoor lopen onderzoeken achter en start de omgevingsdialoog later.

Beheer van de openbare ruimte met eigen mensen uitvoeren met actueel beleid			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Ontwikkelen Outdoor Campus Roerdalen en borgen groenonderhoud			
Actie 2: Actualiseren beleidsplannen en areaal			

Actie 1: Ontwikkelen Outdoor Campus Roerdalen en borgen groenonderhoud

We zijn in het voorjaar van 2026 gestart met een flexteam, waarin collega's (gedetacheerd of in dienst) deelnemen in de werkzaamheden van de reguliere buitendienst, onder begeleiding van een sociaal hovenier. Het invullen van de tijdelijke vacature sociaal hovenier heeft geduurd tot april 2026. Omdat dit later is dan gepland, vindt beoordeling van deze werkwijze aan de hand van opgedane ervaringen en het bepalen van een vervolg, eind 2026 plaats.

Actie 2: Actualiseren beleidsplannen en areaal

Voor het wegenbeleidsplan hebben we de afspraak gemaakt de besluitvorming hiervan door te schuiven naar Q1 2027, dit in verband met de volle raadsagenda van december 2026.

Het actualiseren van de arealen binnen onze beheersystemen gebeurt op basis van inventarisaties. Daarnaast verwerken we revisies van projecten, vergunningen en aanpassingen in de openbare ruimte. Binnen het project basis op orde is het de bedoeling om naast het actualiseren van de gegevens ook duidelijke processenafspraken te maken die zorgen voor een goede borging. Dit vraagt meer tijd dan we voorzien hadden.

We zorgen voor meer grip op beheer en ondergrond op het gebied van kabels en leidingen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Grip op kwaliteit openbare ruimte rondom kabels- en leidingen werkzaamheden			

Actie 1: Grip op kwaliteit openbare ruimte rondom kabels- en leidingen werkzaamheden

We hebben meer vergoedingen ontvangen vanuit graafmeldingen. Dit geld is bestemd voor het herstel van wegen en trottoirs.

De werkzaamheden van onder andere Enexis en WML vragen veel inzet van de gemeentelijke organisatie. Omdat de beschikbare capaciteit beperkt is, maken we keuzes in de planning en prioritering van werkzaamheden. Daarbij benutten we onder meer ruimte die ontstaat door gewijzigde planningen van woningbouwprojecten.

Financieel

Bedragen x € 1.000

6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	Begroting 2026			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 10.469	- 145	- 451	- 11.065
Baten	2.938	-	664	3.601
Saldo van baten en lasten	- 7.532	- 145	212	- 7.464
Mutatie reserves				
Toevoegingen	-	-	-	-
Onttrekkingen	110	145	-	255
Mutatie reserves	110	145	-	255
Resultaat	- 7.422	-	212	- 7.209

Toelichting

Kabels en leidingen (€ 545.000 hogere lasten en € 545.000 hogere baten)

Meer werkzaamheden in de aanleg van kabels en leidingen, zorgt voor meer degeneratie-vergoeding omdat wegen hersteld worden die daarvoor moeten worden opengebroken. Deze gelden worden ingezet voor herstel waardoor dit budgetneutraal in de begroting staat.

Regiodeal MTB-routes (€ 105.000 hogere lasten en € 105.000 hogere baten)

De gemeente Roerdalen is penvoerder voor het regiodealproject Gravel- en Mountainbikeroutes. De bijstelling betreft een bijstelling van de baten welke voornamelijk provinciale subsidies betreft, en eenzelfde bijstelling aan de lastenkant, zodat de uitgaven ook daadwerkelijk kunnen plaatsvinden.

Kapitaallasten (€ 205.499 lagere lasten)

Kapitaallasten van projecten starten het jaar na afronding van dat project. In 2025 zijn minder investeringsprojecten afgerond dan begroot waardoor de kapitaallasten voor 2026 €295.169 lager uitvallen. Een deel van deze verlaging (€ 89.670) heeft betrekking op rioleringsinvesteringen. Dit bedrag komt niet ten gunste van het begrotingssaldo, omdat het wordt verrekend met de voorziening riolering. Hierdoor blijft een saldo over van € 205.499 als verlaging van kapitaallasten in programma 6.

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening

Strategisch programmadoel: een open en transparante vorm van besturen. Een communicatieve organisatie, die de kracht van de samenleving ondersteunt en stimuleert, ruimte geeft aan initiatieven en de gemeenschap als partner betreft

Tactische doelen

Een communicatieve organisatie en toegankelijke dienstverlening waardoor inwoners zich gehoord, geholpen en betrokken voelen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Communiceren met impact	😊	😊	😊
Actie 2: Basis op orde	😊	😊	😊
Actie 3: Vergroten communicatiekracht	😊	😊	😊
Actie 4: Verbeteren dienstverlening	😊	n.v.t.	😊

We blijven investeren in de samenwerking met inwoners en ondernemers			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Stimuleren ontwikkeltraject 'samen doen'	😊	n.v.t.	😊

Financieel

7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	Begroting 2026			Totaal
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 13.413	- 357	525	- 13.245
Baten	1.858	-	- 673	1.186
Saldo van baten en lasten	- 11.554	- 357	- 148	- 12.059
Mutatie reserves				
Toevoegingen	-	-	-	-
Onttrekkingen	360	360	-	720
Mutatie reserves	360	360	-	720
Resultaat	- 11.194	3	- 148	- 11.339

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Bijdrage MER Bedrijfsvoering (€ 204.829 hogere lasten)

De bijdrage aan MER Bedrijfsvoering wordt verhoogd naar aanleiding van begrotingswijziging 2026-2 van Servicecentrum MER. De aanpassingen in de MER-begroting hebben betrekking op het formatieplan, het ziekteverzuim en informatisering.

Inrichten van bedrijfscontinuïteitsmanagement (€ 135.615 hogere lasten en € 98.753 hogere baten)

De kosten voor het opzetten van bedrijfscontinuïteitsmanagement worden verdeeld over de drie MER-gemeenten. De gemeente Roerdalen draagt deze kosten eerst zelf en brengt vervolgens het aandeel van de andere gemeenten in rekening. Hierdoor worden zowel hogere lasten als hogere baten verantwoord.

Extra bezetting wethouders (€ 43.000 hogere lasten)

Per 4 juni 2026 bestaat het college uit 0,7 fte extra aan wethouders. Hierdoor nemen de begrote lasten met € 43.000 toe. Een deel van deze kosten wordt gecompenseerd, omdat de wethouder Financiën zijn functie onbezoldigd vervult.

Kosten areaaluitbreiding (€ 240.123 lagere lasten)

De versnelde woningbouw leidt tot extra inkomsten voor de gemeente. Daar staan echter ook extra kosten tegenover binnen verschillende domeinen. Daarom was in de begroting een stelpost opgenomen ter hoogte van 60% van de extra inkomsten. Door de bijstellingen in de verschillende programma's zijn deze extra kosten nu verwerkt. Daardoor kan de stelpost voor 2026 vervallen.

Rente over kapitaallasten (€ 705.016 lagere lasten en € 793.524 lagere baten)

Voor de halfjaarrapportage is de rente over de kapitaallasten opnieuw berekend. Daarnaast vindt er een administratieve aanpassing plaats, waardoor er een verschuiving is van de baten naar de lasten. Per saldo is er een renteresultaat van € 88.508 doordat minder rente wordt doorberekend aan de verschillende programma's.

Programma 8 Algemene middelen

Strategisch programmadoel: een duurzaam gezonde financiële huishouding van de gemeente

Tactische doelen

We versterken de financiële basis van de gemeente en vergroten onze toekomstige bewegingsruimte			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Kerntakendialoog en duurzame besluitvormingsstructuur	😊	😊	😞

Actie 1: Kerntakendialoog en duurzame besluitvormingsstructuur

Oorspronkelijk was de planning om dit proces tijdig af te ronden, zodat de uitkomsten konden worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2027. Het voeren van een goede dialoog met duidelijke keuzerichtingen is essentieel om weloverwogen keuzes te kunnen maken. Dit vraagt meer tijd en capaciteit. De kerntakendialoog zal gedurende het komende halfjaar en het eerste kwartaal van 2027 worden gevoerd waardoor deze kan worden betrokken bij de kadernota 2028.

Financieel

8. Algemene Middelen	Begroting 2026			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 236	-	90	- 146
Baten	54.429	954	649	56.032
Saldo van baten en lasten	54.193	954	739	55.886
Mutatie reserves				
Toevoegingen	- 40	-	-	- 40
Onttrekkingen	90	-	-	90
Mutatie reserves	50	-	-	50
Resultaat	54.243	954	739	55.935

Toelichting

Bijdrage BsGW afrekening 2025 (€ 78.028 lagere lasten)

Met name door lagere proceskosten in 2025, doet BsGW een teruggave van € 78.028. Dit is een voordeel voor de begroting van 2026.

Dividend deelneming Enexis (€ 155.018 hogere baten)

Door hoger dan verwachte inkomsten uit dividend zijn de begrote inkomsten verhoogd.

Resultaat op obligaties (€ 55.784 hogere baten)

Zowel door de verkoop van obligaties als de ontvangst van dividend van BNG is het resultaat € 55.784 voordeliger dan begroot.

Gemeentefondsuitkering (€ 164.023 hogere baten)

De gemeentefondsuitkering is bijgesteld op basis van de decembercirculaire 2025 en de meicirculaire 2026. De bijstelling algemene uitkering bedraagt - € 59.000 en van het sociaal deelfonds € 223.000. Een deel van de gemeentefondsuitkeringen leiden tot hogere lasten binnen andere programma's. Voor meer informatie verwijzen we naar de raadsinformatiebrieven van respectievelijk 10 februari 2026 en 30 juni 2026.

OZB-inkomsten niet-woningen (€ 250.000 hogere baten)

De OZB-inkomsten door extra areaal van niet-woningen, is niet meegenomen in de primaire begroting. Op basis van de opgelegde aanslagen en rekening houdend met enkele lopende WOZ bezwaarschriften, worden € 250.000 meer baten uit OZB begroot.

Toeristenbelasting (€ 23.900 hogere baten)

De verwachte inkomsten uit toeristenbelasting zijn met € 23.900 verhoogd op basis van de prognose van het BsGW.

Financiën in hoofdlijnen - balans

Reserves en voorzieningen

Mutaties reserves

Hieronder een overzicht van de mutaties in de reserves zoals deze zijn opgenomen in de verschillende programma's.

bedragen x€ 1.000	
Mutaties reserves Halfjaarrapportage 2026	Mutaties
Toevoegingen	
n.v.t.	-
Totaal mutaties toevoegingen	-
Onttrekkingen	
Algemene reserve	
De middelen die bij de Kadernota 2026 beschikbaar zijn gesteld voor de inzet van het versterken van de sociale basis en als werkbudget om flexibele, op maat gemaakte zorg aan te bieden wordt doorgeschoven naar 2027.	65
Reserve Armoedefonds	
Lasten in het kader van Bestaanszekerheid	- 200
Totaal mutaties onttrekkingen	- 135
Totaal mutaties reserves Halfjaarrapportage 2026	- 135

Mutaties voorzieningen

Hieronder een overzicht van de mutaties in de voorzieningen. De aanpassingen in stortingen in de voorzieningen gebeuren vanuit de exploitatie. Daadwerkelijke uitgaven uit de voorzieningen of ander inkomsten gebeuren rechtstreeks vanuit de voorziening.

bedragen x€ 1.000	
Mutaties voorzieningen Halfjaarrapportage 2026	Mutaties
Dotaties	
Voorziening riolering	
Door vertraging in investeringsprojecten zijn de kapitaallasten voor riolering lager. Dit 'voordeel' wordt verrekend met de voorziening riolering.	90
Voorziening afval	
Mutaties in het product afval leiden tot een hogere storting in de voorziening afval.	53
Totaal dotaties	143
Vrijval	
n.v.t.	-
Totaal vrijval	-
Totaal mutaties voorzieningen Halfjaarrapportage 2026	143

Investeringschema

Investeringsen	Begroting 2026
Mutaties investeringen 2026	
<i>Aanvullende investering</i>	
- Aanvullend voorbereidingskrediet woningbouwproject <u>Wienkeskoel III</u>	350
<i>Investeringsen die zijn herpland naar een volgend dienstjaar</i>	
- Woningbouw	-150
- Riolering	-1.693
- Openbaar groen	-190
- Vervoermiddelen, machines en gereedschap	-101
- Wegen	-1.072
<i>Investering versneld uitgevoerd</i>	
- Verkeersveiligheid	40
Totaal mutaties investeringen 2026	-2.816

Aanvullend voorbereidingskrediet woningbouwproject Wienkeskoel III

Voor het woningbouwproject Wienkeskoel III wordt een aanvullend voorbereidingskrediet gevraagd van € 350.000. Dit krediet is noodzakelijk om de verdere planvorming en voorbereiding van het project zorgvuldig te kunnen voortzetten.

Van het totale krediet is € 200.000 bestemd voor ambtelijke kosten. Dit betreft de inzet van gemeentelijke medewerkers. Deze kosten worden in een later stadium verhaald op de ontwikkelende partijen via een grondexploitatie en/of anterieure overeenkomst. In de voorbereidingsfase worden deze kosten echter tijdelijk ten laste van het project gebracht, waardoor hiervoor financiële middelen beschikbaar moeten zijn.

Het resterende bedrag van € 150.000 is bedoeld voor aanvullende projectinhoudelijke kosten. Dit omvat onder meer de inhuur van externe expertise op het gebied van planeconomie en aanbesteding, het aanpassen van het stedenbouwkundig plan en het uitvoeren van (eventueel) aanvullende onderzoeken naar omgevingsaspecten in het kader van de planvorming en de planologische procedure.

Investeringsen die zijn herpland naar een volgend dienstjaar of versneld uitgevoerd.

De prioritering van de diverse projecten is nagenoeg ongewijzigd. In enkele gevallen is er sprake van verschuiving van de planning.

Dit speelt onder andere bij werkzaamheden aan Waarderweg Montfort (binnen de bebouwde kom) en Stationsweg Montfort waar nadere afstemming over verkeerskundige maatregelen nodig is en afstemming van werkzaamheden aan kabels en leidingen.

Het onderhoud aan de Waarderweg buiten de bebouwde kom is uitgesteld, vanwege de huidige technische staat van het wegdek. Vervanging is nog niet noodzakelijk.

We hebben het investeringschema op deze onderdelen bijgesteld naar de actuele situatie.

Gemeente ROERDALEN

De raad der gemeente Roerdalen besluit de begroting van lasten en baten voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als volgt: (Bedragen * € 1.000)

Omschrijving	2026		2027		2028		2029	
	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten
Aanpassingen begroting 2026 n.a.v. Halfjaarrapportage 2026								
Exploitatie per programma								
1. Krachtige dorpen	243	111						
2. Participatie, ondersteuning en zorg	3.739	4.570						
3. Veilige dorpen	-30	-						
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	7	2.798						
5. Woonomgeving	2.431	2.296						
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	451	664						
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	-525	-673						
8. Algemene Middelen	-90	649						
Reserve mutaties per programma								
2. Participatie, ondersteuning en zorg	-	160						
3. Veilige dorpen	-	-25						
Exploitatieresultaat na bestemming	-	-4.324						
Eigen Vermogen								
Algemene reserve (mutatie prog. 2&3)	-65	-						
Reservefonds Armoedebestrijding	200	-						
Vreemd vermogen								
Voorziening Rioleringen	-	90						
Voorziening Afval	-	53						
Investerings								
Mutaties in investeringen	-2.816	-						
Financiële vaste activa								
N.v.t.	-	-						
Toelichting op de begrotingswijziging								
Voor een toelichting verwijzen we naar het raadsvoorstel.								

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 24. september 2026.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

Ingevolge art. 203 gemeentewet gezonden aan:
Gedeputeerde Staten van Limburg

Datum van inzending:
kenmerk: